

CHRISTIAN JACQ

RAMZES

PANI Z ABÚ SIMBEL

MOTYL

Copyright © Editions Robert Laffont, S. A., Paris 1996
Translation © Anna Rusnáková 1998
Cover design © Branko Kocian 1998
Slovak edition © by vydavateľstvo Motýľ 1998

Digitalizácia: MimoI

ISBN 80-88775-72-8

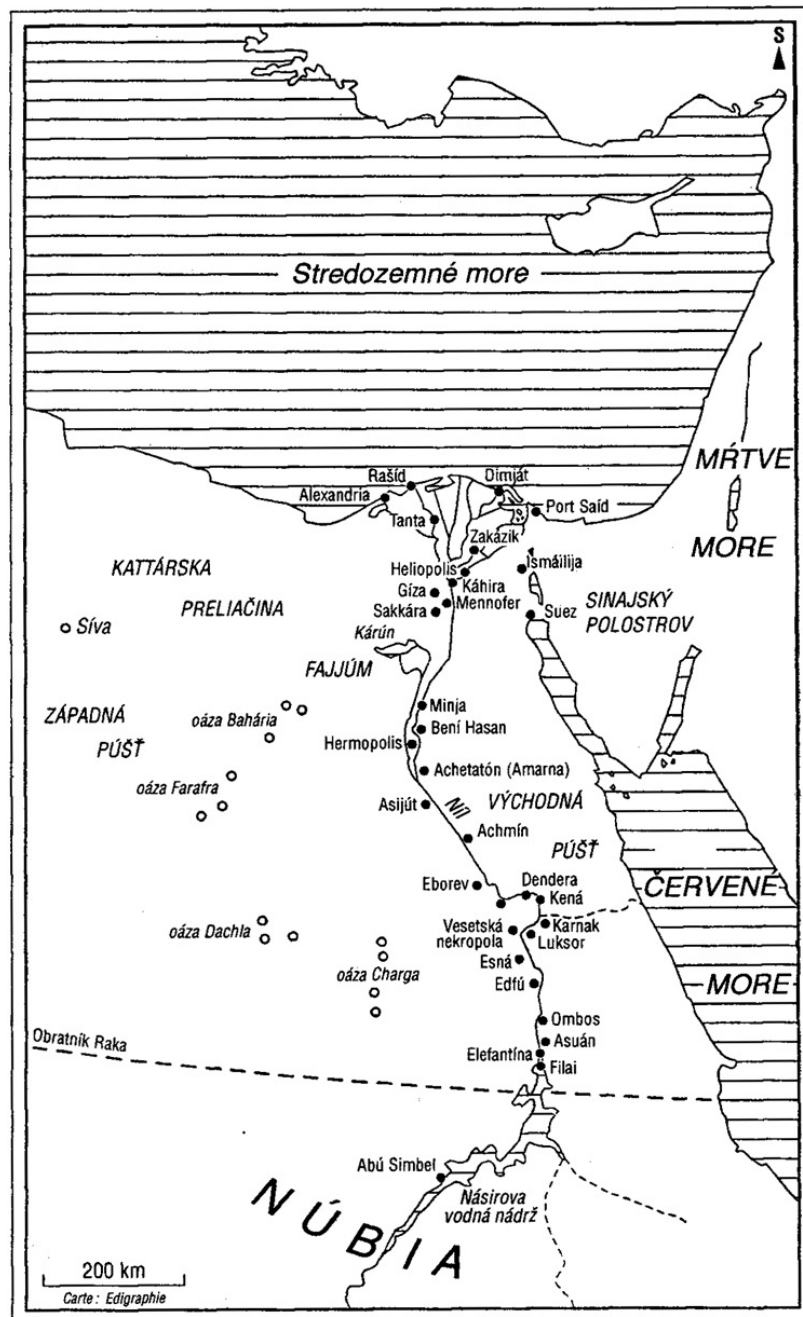
CHRISTIAN JACQ

RAMZES

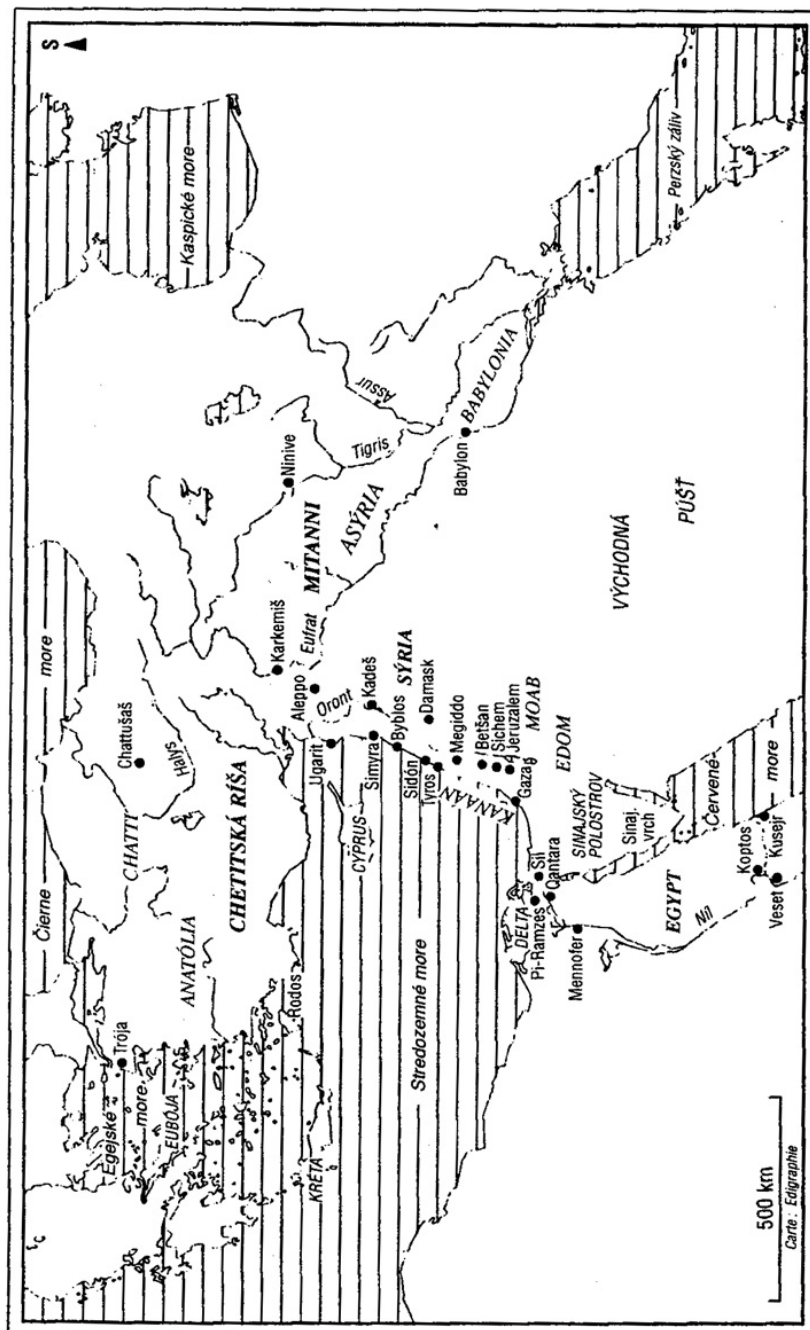
PANI Z ABÚ SIMBEL

Wydawnictwo Motyl

Mapa Egypta

Mapa starovekého Blízkeho východu – Nová ríša

1. kapitola

Ramzesov lev Zabijak zúrivo zareval a Egypt'ania aj vzbúrenci stuhli hrôzou. Obrovská šelma, ktorú faraón ozdobil jemným zlatým náhrdelníkom za vynikajúce a oddané služby v bitke pri Kadeši proti Chetitom¹, vážila viac než tristo kíl. Merala štyri metre a honosila sa plavou hrivou, hustou a bujnou, pokrývajúcou jej temeno hlavy, krk, časť chrbta a hrude. Krátka hladká srst' bola svetlohnedá a lesklá.

Každý v okolí dvadsiatich kilometrov pochopil Zabijakov hnev a všetkým bolo jasné, že rovnaký je aj hnev faraóna Ramzesa, ktorému sa od bitky pri Kadeši hovorilo Ramzes Veľký.

Bola to však skutočná veľkosť, keď napriek chrabrosti a sláve nedokázal anatolským barbarom vnútiť svoju vôľu?

Egyptská armáda v bitke veľmi sklamala. Zbabelí a neschopní generáli opustili Ramzesa zoči-voči tisíckam nepriateľov, istých si svojím víťazstvom, nechali ho samého, ale boh Amon, skrytý vo svetle, vypočul modlitbu svojho syna a obdaril faraónovu ruku nadprirodzenou silou.

Po piatich búrlivých rokoch panovania Ramzes uveril, že jeho víťazstvo pri Kadeši zabráni Chetitom zdvihnúť hlavu a že Blízky východ vstúpi do obdobia dlhodobého pokoja.

On, Mocný býk, Milovaný božským Poriadkom, Ochranca Egypta, Syn svetla, sa kruto zmýlil. Zaslúži si tieto korunovačné mená, keď sa pozrie na besniacich vzbúrencov v jeho tradičných protektorátoch v Kanaáne a južnej Sýrii? Nielenže sa Chetiti nevzdávali ďalšieho boja, ale podnikli dokonca širokú ofenzívu, opierajúcu sa o beduínov, lupičov a vrahov, ktorí od nepamäti prahli po bohatých krajoch Delt.

¹ Vzdialení predkovia Turkov. (Pozn. autora.)

Ku kráľovi pristúpil generál Reovej armády.

- Veličenstvo... Situácia je kritickejšia, než sa očakávalo. Nie je to obyčajná vzburá. Podľa našich prieskumníkov stojí proti nám celá oblasť Kanaánu. Len čo zdoláme túto prvú prekážku, príde druhá, potom tretia, potom...

- Neveríš, že dosiahneme cieľ?

- Naše straty budú asi veľké, Veličenstvo, a muži nemajú chuť dať sa zabíjať pre nič za nič.

- Sláva Egypta nie je dostatočnou motiváciou?

- Nechcel som povedať, že...

- Ale presne to si myslel generál! Kadešská lekcia bola teda zbytočná. Je mi súdené byť stále obklopený zbabelcami, ktorí prichádzajú o život pretože si ho chcú uchrániť?

- Moja poslušnosť ako aj ostatných generálov je bezvýhradná, Veličenstvo, chceli sme vás len varovať.

- Má naša špionážna služba nejaké informácie o Ašovi?

- Žiaľbohu nie, Veličenstvo.

Aša, Ramzesov priateľ z detstva a minister zahraničných vecí, pri svojej návšteve kniežat'a z Amurru² padol do pasce. Bol umučený? Je ešte nažive? Usúdili jeho žalárnici, že diplomat má vysokú výmennú hodnotu?

Hneď, ako sa to Ramzes dozvedel, okamžite zmobilizoval svoje oddiely, sotva zotavené po kadešskom údere. Aby Ašu zachránil, musí prejsť územím, ktoré je teraz nepriateľské. Tamojšie kniežatá už opäť nerešpektovali svoju prísahu vernosti Egyptu a zapredali sa Chetitom za trochu drahého kovu a klamlivé sľuby. Kto by nesníval o dobití krajiny faraónov a jej povestne nevyčerpatel'ného bohatstva?

Ramzes Veľký musí pokračovať v toľkých stavbách, ako je napríklad jeho chrám miliónov rokov vo Vesete, Pi-Ramzes, Karnak,

² Dnešný Libanon. (Pozn. autora.)

Luksor, Ebozev, jeho večný príbytok v Údolí kráľov a Abú Simbel, kamenný sen, ktorý chce darovať svojej zbožňovanej manželke Nefertari... A miesto toho je tu, na hraniciach Kanaánu, a z vrcholu kopca pozoruje nepriateľskú pevnosť.

- Veličenstvo, môžem sa odvážiť...
- Len odvahu, generál!
- Vaša demonštrácia sily je veľmi pôsobivá... Som presvedčený, že cisár Muvatalliš pochopí a Ašu oslobodí.

Muvatalliš, chetitský cisár, tvrdohlavý a prefíkaný muž, si bol vedomý, že jeho krutovláda spočíva v sile. Na čele širokého spojenectva prehral svoj pokus o uchvátenie Egypta. S pomocou beduínov a vzbúrencov z nárazníkových oblastí však podnikol nový útok.

Koniec tomuto konfliktu, ktorého výsledok bude pre budúcnosť oboch národov rozhodujúci, môže urobiť jedine Muvatallišova alebo Ramzesova smrť. Keby bol Egypt porazený, krutá diktatúra chetitskej vojenskej moci by zničila tisícročnú civilizáciu, budovanú od vlády Meniho, prvého z faraónov.

Ramzes si pomyslel na Mojžiša. Kde sa tento ďalší priateľ z detstva skrýva po úteku z Egypta, potom čo sa dopustil vraždy? Pátranie bolo až doposiaľ zbytočné. Niektorí predpokladali, že tento Hebrej, ktorý tak výrazne prispel k úspešnému vybudovaniu Pi-Ramzesu, nového hlavného mesta v Delte, bol zasypaný púšťnymi pieskami. Alebo sa Mojžiš pridal k vzbúrencom? Nie, on sa nikdy nestane nepriateľom.

- Veličenstvo... Veličenstvo, počúvate ma?

Keď sa Ramzes pozrel do dobre živej a vystrašenej tváre vysokého dôstojníka, starajúceho sa len o svoje pohodlie, spomenul si na muža, ktorý ho nenávidel najviac, na Šenara, svojho staršieho brata.

Ten chudák sa spolčil s Chetitmi a dúfal, že tak sa zmocní egyptského trónu. Využil piesočnú búrku a zmizol pri preprave z veľkého väzenia v Mennoferi do pracovného tábora v oázach. Ramzes bol presvedčený, že ešte žije a je pevne odhodlaný mu ublížiť.

- Generál, pripravte oddiely na boj.

Peno, najvyšší dôstojník zmizol.

Ako by sa Ramzes rád potešil krásou záhrady po boku Nefertari, svojho syna a dcéry, ako rád by vychutnal každodenné šťastie, ďaleko od rinčania zbraní! Musel však zachrániť svoju krajinu pred vyčíňaním krvilačných hôrd, ktoré by bez váhania zničili chrámy a pošliapali zákon. Vec, o ktorú v tomto boji ide, je dôležitejšia než jeho osoba. Nemá právo myslieť na vlastný pokoj, na svoju rodinu, ale musí zahnať zlo, hoci za cenu života.

Ramzes pozoroval pevnosť, ktorá bránila vstupu do vnútra kanaánskeho protektorátu. Za mohutnými šesťmetrovými stenami bola umiestnená početná vojenská posádka. Na vežiach stáli lukostrelci. Priekopy boli naplnené črepami, aby poranili nohy pešiakom, ktorí mali postaviť rebríky.

Egyptských vojakov, ktorí boli natlačení medzi dvoma kopcami zaliatymi slnkom, osviežoval morský vietor. Dorazili sem rýchlym pochodom, prerušovaným len krátkymi prestávkami a občasným táborením. S ďalším bojom boli zmierení len dobre platení žoldnieri. Mladí odvedenci, sklúčení už pri predstave, že opúšťajú svoju vlasť na bližšie neurčený čas, mali strach, že v krutých bojoch zahynú. Dúfali, že faraón sa uspokojí s posilnením severovýchodnej hranice a nepustí sa do dobrodružstva, ktoré by mohlo skončiť katastrofou.

Kedysi usporiadal guvernér Gazy, kanaánskeho hlavného mesta, egyptskému veliteľskému štábu skvelé pohostenie a prisahal, že sa nikdy nestane spojencom Chetitov, tých ázijských barbarov, známych svojou krutosťou. Jeho prílišná pretváрка už vtedy dráždila Ramzesovi žľč. Mladého dvadsaťsedemročného,

monarchu, ktorý už začal ovládať umenie preniknúť do vnútra ľudí, nemohla dnes guvernérova zrada prevapíť.

Netrpezlivý lev znova zavrčal.

Od toho dňa, keď ho Ramzes našiel umierajúceho v núbjskej púšti, sa Zabijak veľmi zmenil. Levíča vtedy poštipal had a nemalo šancu prežiť. Našťastie liečiteľ Setau, ďalší Ramzesov priateľ z detstva a spolužiak na univerzite, vedel najst' správny liek. Zviera ťažkú skúšku prekonalo a vyrástlo na mohutného dospelého leva. Medzi šelmou a človekom sa okamžite zrodila hlboká sympatia. O lepšom osobnom strážcovi kráľ nemohol ani snívať.

Ramzes položil ruku na Zabijakovu hrivu. Pohladenie šelmu neupokojilo. Po svahu k nemu vystupoval Setau, na sebe mal tuniku z antilopej kože s mnohými vreckami, plnými mastičiek a ampuliek. Tento svalnatý, stredne vysoký a zle oholený čiernovlasý muž, tvrdá hlava, vášnivo miloval hady a škorpióny. Z ich jedu pripravoval účinné lieky a spolu so svojou ženou Lotos, nádhernou Núbijčankou, ktorá očarila všetkých vojakov už pri prvom pohľade, pokračoval vo svojich výskumoch.

Ramzes tomuto páru zveril vedenie armádnej zdravotníckej služby. Setau a Lotos sa zúčastnili na všetkých vojenských výpravách nie pre potešenie z boja, ale aby nachytali nové plazy a liečili ranených. Podľa Setauovej mienky nemohol Ramzesovi v prípade nešťastia poskytnúť okamžitú pomoc nikto lepšie ako práve on.

- Morálka oddielu nie je veľmi dobrá, konštatoval.

- Generáli si prajú, aby sme ustúpili, - priznal sa Ramzes.

- Čo môžeš čakať, keď si spomenieš na správanie svojich vojakov pri Kadeši? V úteku a zmätkovaní sú neprekonateľní. Ako vždy musíš rozhodnúť sám.

- Nie, Setau, sám nie. Poradím sa so slnkom, s vetrom, s dušou môjho leva i duchom tejto zeme. Tí neklamú. Len musím správne pochopiť ich posolstvo.

- Lepšia vojenská rada neexistuje.
- A ty si sa radil so svojimi hadmi?
- Áno, i ony skrývajú neviditeľné posolstvo. Spýtal som sa ich a ony mi okamžite odpovedali: neustupuj. Prečo je Zabijak taký nervózny?

- Kvôli tomu dubovému lesu naľavo, na pol cesty medzi pevnosťou a nami.

Setau žuval steblo trstia a zahladel sa tým smerom.

- Máš pravdu, je to tam podozrivé. Pasca ako pri Kadeši?

- Poslúžila tak dobre, že chetitskí stratégovia vymysleli ďalšiu a dúfajú, že bude ešte účinnejšia. Keď zaútočíme, zadržia nás a ich lukostrelci z pevnosti nás potom ľahko pobijú.

Pred kráľom sa uklonil Menna, Ramzesov štítnik.

- Váš voz je pripravený, Veličenstvo.

Faraón dlho láskal svoje dva kone „Vesetské víťazstvo“ a „Spokojnú Mut“. Spolu s levom to boli jediné bytosti, ktoré ho v Kadeši nezhadili, keď sa boj zdal už stratený. Pred prekvapenými pohľadmi štítnika, generálov a elitného regimentu vozatajstva sa Ramzes chopil oprát.

- Veličenstvo, - znepokojil sa Menna, - nebudete azda...

- Presuňme sa bližšie k pevnosti, - prikázal kráľ, - a zaútočme priamo na ten dubový les.

- Veličenstvo, zabudli ste na vašu krúžkovú tuniku! Veličenstvo!

Štítnik mával tunikou s kovovými doštičkami a márne sa snažil dobehnúť Ramzesov voz, ktorý vyrazil sám smerom k nepriateľovi.

2. kapitola

Ramzes Veľký, podobný skôr bohu než človeku, stál na voze, rútiacom sa obrovskou rýchlosťou. So svojou vysokou postavou, širokým čelom, modrou korunou obopínajúcou hlavu, vystúpenými lícnymi kosťami, hustým obočím, prenikavým pohľadom, dlhým úzkym orlím nosom, jemne tvarovanými ušami, silnou čelustou a plnými perami, stelesňoval moc a silu.

Keď sa priblížil k dubovému lesu, vyšli beduíni z úkrytu. Jedni napli luky, druhí sa zaháňali oštepami.

Kráľ bol, rovnako ako pri Kadeši, rýchlejší než prudký vietor, bystrejší než šakal, a v jedinom okamihu prekonával obrovské priestory. Rozháňal protivníka ako býk ostrými rohmi, rozdrvil prvých útočníkov vybiehajúcich oproti, do hrudi vzbúrencov vystreľoval šíp za šípom.

Veliteľovi beduínskeho komanda sa podarilo vyhnúť prudkému útoku, pokľakol na jedno koleno a chystal sa hodiť dlhú dýku a zasiahnuť kráľa do chrbta.

Pri Zabijakovom skoku rebeli skameneli hrôzou. Napriek svojej veľkosti a hmotnosti lev budil dojem, že sa vznáša. Vrhol sa s vystrčenými pazúrami na beduínskeho veliteľa, zasekol mu tesáky do hlavy a stisol čeluste.

Scéna bola taká strašná, že mnoho bojovníkov odhodilo zbrane a dalo sa na útek. Všetci sa usilovali uniknúť šelme, ktorá už spracovávala telá ďalších dvoch beduínov, márne sa snažiacich pomôcť veliteľovi.

K Ramzesovi sa pridali egyptské vozy nasledované niekoľkými stovkami pešiakov, takže posledný ostrovček odporu bol ľahko rozdrvený.

Upokojený Zabijak si olízal zakrvavené laby a oddane pozrel na svojho pána. Spokojne zavrčal, keď videl v Ramzesových očiach

vd'achnosť. Lev si ľahol vedľa pravého kolesa voza a bdelým zrakom sledoval okolie.

- To je veľké víťazstvo, Veličenstvo! - vyhlásil generál Reovej armády.

- Práve sme sa vyhli katastrofe. Prečo nás žiadny prieskumník neupozornil na nepriateľa sústredeného v lese?

- My... My sme to miesto prehliadli. Zdalo sa nám bezvýznamné.

- Musí generálov učiť bojovému remeslu môj lev?

- Veličenstvo si bezpochyby praje zvolať vojenskú radu, aby pripravila útok na pevnosť.

- Útočíme okamžite.

Podľa tónu faraónovho hlasu Zabijak vedel, že oddych sa skončil. Ramzes popohľol kone bičom. Zvieratá na seba pozreli, akoby si chceli dodať odvahy.

- Veličenstvo, Veličenstvo... Prosím vás!

Udychčaná vozataj Menna podával kráľovi brnenie osadené kovovými doštičkami. Ramzes sa podrobil a obliekol si tuniku na ľanový odev so širokými rukávmi. Na zápästiach mal dva náramky zo zlata a lazuru, ktorých hlavným krásliacim motívom boli dve hlavy divých kačíc - symbol kráľovského páru, ktorý vyjadroval, že aj oni, tak ako sťahované vtáky raz odletia do tajomných nebeských krajín. U vidí Ramzes ešte Nefertari, kým sa vydá na veľkú cestu k druhému brehu života?

„Vesetské víťazstvo“ a „Spokojná Mut“ netrpezlivo hrabali kopytami. Na hlavách mali chocholy z červených pier s modrými koncami, cez chrbát červenú a modrú čabru a nemohli sa už dočkať, kedy vyrazia vpred.

Z hrdiel pešiakov zaznel víťazný spev, spontánne zrodený po bitke pri Kadeši. Slová piesne upokojovali bojazlivých: „Ramzesova ruka je mocná, jeho srdce chrabré, je to lukostrelec,

ktorý nemá rovného, je hradba pre svojich vojakov, plameň spaľujúci nepriateľa.“

Nervózny štítnik a vozataj Menna naplnil obidva tulce šípmi.

- Skontroloval si ich?

- Áno, Veličenstvo. Sú ľahké a pevné. Len vy sám zničíte nepriateľských lukostrelcov.

- Nevieš, že pochlebovanie je veľký prehrešok?

- Lenže ja mám taký strach! Bez vás by nás tí barbari rozprášili!

- Priprav poriadnu dávku krmiva mojim koňom. Keď sa vrátíme, budú mať hlad.

Len čo sa egyptské vozatajstvo priblížilo k pevnosti, vystrelili kanaánski lukostrelci a ich beduínski spojenci spršku šípov, ktoré sa zabodli do zeme pred nohami konských záprahov. Kone zaerdžali, niektoré sa vzopäli, ale kráľov pokoj nedovolil elitnému oddielu, aby prepadol panike.

- Napnite luky a čakajte na môj povel.

Zbrojná manufaktúra v Pi-Ramzese vyrobila niekoľko lukov z akáciového dreva a ich tetivy z hovädzích šliach. Dômyselná krivka zbrane umožňovala vystreliť šíp po presnej parabolickej dráhe až do vzdialenosti vyše dvesto metrov.

Vďaka tomu bola ochrana cimburím, za ktorým sa ukrývali obklúčení rebeli, len iluzórna.

- Všetci spoločne! - zavelil Ramzes mocným hlasom, ktorý povzbudil vojakov.

Väčšina striel zasiahla cieľ. Mnohí nepriateľskí lukostrelci padali mŕtvi alebo ťažko ranení, s ranou v hlave, s prerazeným okom, či prebodnutým hrdlom.

Tých, ktorí nastúpili na ich miesta, stihol rovnaký osud.

Keď sa Ramzes uistil, že pešiaci nepadnú pod šípmi rebelov, vydal príkaz, aby sa vrhli na drevenú bránu pevnosti a rozbili ju sekerami. Egyptské vozy prišli bližšie a faraónovi lukostrelci mohli zamieriť ešte lepšie. Odpor ustal. Črepmi naplnené priekopy boli

zbytočné. Tentokrát nebolo treba stavať rebríky, vojaci mohli prejsť hlavným vchodom.

Kanaánci sa zhromaždili za bránou, ale tlak Egyptanov sa im nepodarilo zastaviť. Začal sa boj zblízka. Faraónovi pešiaci prekračovali hromady mŕtvych a prenikali do pevnosti ako ničivý prúd.

Kanaánci im postupne prenechávali terén. V širokých šatách a šaloch postriekaných krvou sa rútili jeden cez druhého.

Egyptské meče prerážali prilby, drvili kosti, rezali boky a plecia, pretínali šľachy prevŕtavali vnútornosti.

Potom sa nad pevnosťou náhle rozhostilo ticho. Ženy prosili víťazov, aby ušetrili tých, ktorí prežili, a teraz stáli zhromaždení na jednej strane hlavného nádvorja.

Do dobytej citadely prišiel Ramzesov voz.

- Kto tu velí? - spýtal sa kráľ.

Z úbohej skupiny porazených vystúpil päťdesiatnik s odseknutou ľavou rukou.

- Som najstarší vojak. Všetci moji velitelia sú mŕtvi. Prosím pána Obidvoch krajín o šľachetnosť.

- Aké odpustenie udeliť tomu, kto nedrží slovo?

- Nech nám faraón daruje aspoň rýchlu smrť.

- Počúvaj moje rozhodnutie, Kanaánci: Stromy v tvojej provincii budú vyrúbané a drevo prevezené do Egypta. Väzni, muži, ženy a deti, budú dopravení do Delty, kde budú vykonávať verejnoprospešné práce. Kanaánske stáda dobytku a koní sa stávajú našim vlastníctvom. Pokiaľ ide o zachránených vojakov, budú zaradení do mojej armády a nabudúce budú bojovať pod mojím velením.

Porazení padli na kolená, šťastní, že ich životy ostali zachované.

Setau bol celkom spokojný. Ťažko ranených nebolo veľa a liečiteľ mal k dispozícii dostatok čerstvého mäsa a medových obvä-

zov, aby zastavil krvácanie. Lotos obratnými a presnými pohybmi kládla do kríža prilnavé pruhy, ktorými priťahovala k sebe okraje rán. Úsmev krásnej Núbijčanky tíšil bolesť. Zberači ranených prinášali pacientov do poľnej nemocnice, kde ich ošetrili masťami, pomádami a emulziami, a potom previezli do Egypta.

Ramzes sa najprv prihovril k mužom, ktorí pri obrane vlasti utrpeli zranenia, a potom zvolal veliacich dôstojníkov. Oznamil im zámer pokračovať ďalej na sever a dobyť späť jednu za druhou všetky kanaánske pevnosti, ktoré s prispením beduínov prešli pod chetitskú kontrolu.

Faraónovo nadšenie bolo nákazlivé. Strach zo srdc zmizol a všetci sa radovali z jednej noci a jedného dňa odpočinku, ktorý kráľ povolil. Ramzes povečeral so Setauom a Lotos.

- Kam až chceš ísť? - spýtal sa liečiteľ.
- Prinajmenšom do severnej Sýrie.
- Až do Kadeša?
- To sa uvidí.
- Keď bude výprava trvať príliš dlho, - poznamenala Lotos, - budú nám chýbať lieky.
- Reakcia Chetitov bola rýchla, naša musí byť ešte rýchlejšia.
- Skončí sa táto vojna vôbec niekedy?
- Áno, Lotos, dňom úplnej porážky nepriateľa.
- Z politiky mám hrôzu, - uzavrel Setau zachmúrene. - Pod', miláčik. Chvíľku si oddýchneme a potom pôjdeme pohladať nejakých hadov. Mám taký pocit, že dnes v noci budeme mať pri chytaní šťastie.

Ramzes slúžil ranný obrad v malej kaplnke, postavenej pri jeho stane uprostred tábora. Popri pi-ramzeských chrámoch to bola naozaj skromná svätyňa. Vrucnosť Syna svetla však bola tá istá. Jeho otec Amon nikdy neodhalí žiadnemu človeku svoju skutočnú tvár, nikdy nebude uzavretý do nejakej určitej formy. Všetci však vnímajú jeho skrytú prítomnosť.

Keď panovník vyšiel z kaplnky, všimol si vojaka, ktorý viedol na šnúre antilopu a s ťažkosťami ju krotil.

Vojak bol naozaj veľmi zvláštny, s briadkou, dlhovlasý, v pestrej tunike, s uhýbavým pohľadom. A prečo toto divé zviera priviedol do tábora, tak blízko kráľovského stanu?

Na ďalšie otázky už kráľovi neostal čas. Beduín zviera pustil a to vyrazilo k Ramzesovi so špicatými rohmi namierenými na brucho neozbrojeného panovníka.

Zabijak sa vrhol antilope na ľavý bok a zaťal jej pazúry do šije. Zviera bolo okamžite mŕtve a zrútilo sa k nohám šelmy.

Prekvapený beduín vytiahol z tuniky dýku, ale nemal čas ju použiť. Prudká bolesť v chrbte, nasledovaná vzápätí ľadovou hmlou, ho oslepila a prinútila pustiť zbraň. Umierajúci padol hlavou dopredu s oštepom vrazeným medzi lopatky.

Nežná a usmievavá Lotos preukázala prekvapujúcu pohotovosť a obratnosť. Zdalo sa, že to peknú Núbijčanku ani veľmi nerozrušilo.

- Ďakujem, Lotos.

Zo stajni vyšiel Setau a za ním niekoľko vojakov. Všetci hľadeli na leva, ako trhá svoju korisť. Zbadali tiež mŕtvolu beduína. Zdesený vozataj Menna padol Ramzesovi k nohám.

- Je mi to veľmi ľúto, Veličenstvo! Sľubujem vám, že zistím mená hliadok, ktoré toho zločinca vpustili do tábora, a potrestám ich.

- Zvolaj trubačov a prikáž im, nech trúbia na odchod.

3. kapitola

Aša trávil dni pozorovaním mora z okna prvého poschodia paláca, kde bol väznený, a bol stále podráždenejší, hlavne kvôli sebe. Ako len mohol, on, veliteľ egyptskej špionážnej siete a Ramzesov minister zahraničných vecí, padnúť do pasce, nastrojenej Libanoncami z provincie Amurru?

Aša, jediný syn z bohatej šľachtickej rodiny, vynikajúci študent univerzity v Mennoferi a Ramzesov spolužiak, bol elegantný muž vybraného vkusu, miloval ženy rovnako ako milovali ony jeho. Mal oválnu tvár, jemné a štíhle údy, oči iskriace inteligenciou, očarujúci hlas a rád udával módný tón. Za touto mondénnosťou sa však skrýval činorodý človek a vynikajúci diplomat hovoriaci niekoľkými cudzími jazykmi, výborný znalec pomerov v egyptských protektorátoch i v Chetitskej ríši.

Po víťazstve pri Kadeši, keď si všetci mysleli, že chetitská rozpínavosť je s konečnou platnosťou zlomená, považoval Aša za vhodné, čo najrýchlejšie odísť do Amurru, tohto vojnou vyčerpaného kraja, ktorý sa rozkladal pozdĺž Stredozemného mora východne od hory Hermon a obchodného centra Damašku. Diplomata dúfal, že z tejto provincie urobí opevnenú základňu, odkiaľ budú vychádzať elitní bojovníci, aby potlačili každý chetitský pokus dostať sa do Palestíny a odtiaľ tiahnuť do Delt.

Keď na palube lode, naloženej darmi pre amurrske knieža, úplatného Bentešinu, dorazil egyptský minister zahraničných vecí do bejrútskeho prístavu, nemal ani tušenie, že ho privíta brat chetitského cisára Chattušil, ktorý sa kraja práve zmocnil.

Aša musel oceniť obratnosť svojho odporcu. Malý, neduživý, ale inteligentný Chattušil bol nebezpečný nepriateľ. Donútil svojho väzňa napísať Ramzesovi oficiálny list, aby faraónovu armádu

chytil do pasce. Vďaka použitému kódu však Aša dúfal, že vzbudil faraónovu ostražitosť.

Ako bude Ramzes reagovať? Štátny záujem mu velil, aby svojho ministra zahraničných vecí nechal v rukách nepriateľa a tiahol na sever. Ako však Aša poznal faraóna, bol si istý, že nebude váhať a udrie na Chetitov so všetkou silou, nech bude riziko akokoľvek veľké. A nepredstavoval šéf egyptskej diplomacie vynikajúcu výmennú hodnotu? Bentešina by Ašu ochotne predal Egyptčanom za slušnú hmotnosť vzácneho kovu.

Šanca na prežitie bola mizivá, ale inú nádej už Aša nemal. Nútená nečinnosť ho dráždila. Bol to on, kto už od detstva preberal iniciatívu, a bolo pre neho neznesiteľné nečinne sa prizerať udalostiam. Konat' musí tak, či tak. Ramzes si možno myslí, že je už mŕtvy a možno vybavil svoje oddiely najnovšími zbraňami a pokúsil sa o rozsiahlu ofenzívu.

Čím viac Aša premýšľal, tým si bol istejší, že nemá inú možnosť, než sa oslobodiť sám.

Sluha mu ako každý deň priniesol bohatý obed. Nemohol sa sťažovať na správu paláca, ktorá s ním zaobchádzala ako s významným hosťom. Práve si pochutnával na hovädzej pečienke, keď začul ťažký krok domáceho pána.

- Ako sa darí nášmu veľkému egyptskému priateľovi? - spýtal sa Bentešina, knieža Amurru, tučný päťdesiatnik s hustými čiernymi fúzmi.

- Tvoja návšteva mi je cťou.

- Dostal som chuť napiť sa vína so šéfom egyptskej diplomacie.

- Prečo s tebou nie je Chattušil?

- Náš chetitský priateľ je zamestnaný inde.

- Aké dobré je mať veľkých priateľov. Kedy znovu uvidím Chattušila?

- Neviem.

- Libanon sa teda stal chetitskou základňou?

- Časy sa menia, drahý Aša.
- Nebojíš sa Ramzesovho hnevu?
- Medzi faraónom a mojím kniežatstvom sa do budúcnosti týči neprekonateľná hradba.

- Že by bol pod chetitskou kontrolou celý Kanaán?
- Veľmi sa nevypytuj. Chceme, aby si vedel, že mám v úmysle vymeniť tvoju vzácnu existenciu za trochu bohatstva. Dúfam, že počas výmeny sa ti neprihodí nič nepríjemné, ale...

A so škodoradostným úsmevom Ašovi oznámil, že skôr než bude môcť rozprávať, čo v Amurre videl a počul, bude zlikvidovaný.

- Si si istý, že si sa rozhodol správne?
- Určite, vážený priateľ! Aby som povedal pravdu, Chetiti nastolili zákon silnejšieho. A tiež sa hovorí o starostiach, ktoré Ramzesovi bránia pokojne vládnuť. Nejaké sprisahanie alebo vojenská porážka, alebo oboje dohromady, povedú nakoniec k jeho smrti, alebo k jeho nahradeniu krotkejšim panovníkom.

- Poznáš Egypt veľmi zle, Bentešina, a ešte horšie Ramzesa.
- Viem ľudí posúdiť. Napriek neúspechu pri Kadeši bude nakoniec chetitský cisár Muvatalliš triumfovať.

- Dost' riskantná stávka.
- Mám rád víno, ženy a zlato, ale hráč nie som. Chetiti majú vojnu v krvi, Egyptania však nie.

Bentešina sa slastne usmial.

- Ak si praješ vyhnúť sa pri výmene poľutovaniahodnej nehode, môj drahý Aša, mal by si vážne porozmýšľať či nezmeníš tábor. Predpokladajme, že dáš Ramzesovi falošné informácie. Po našom víťazstve budeš odmenený.

- Ty žiadaš mňa, šéfa egyptskej diplomacie, aby som zradil?
- Nezáleží všetko na okolnostiach? I ja som faraónovi prisahal vernosť.

- Samota môjmu premýšľaniu neprospieva.

- Želal by si si nejakú ženu?
- Kultivovanú, veľmi jemnú a chápavú.

Bentešina vyprázdnil pohár a utrel si vlhké pery chrbtom pravej ruky.

- Ako by som mohol nesúhlasiť s touto obeťou, keď môžem zlepšiť kvalitu tvojho myslenia?

Nastala noc. Aša ležal na posteli, na sebe mal len krátku bedrovú rúšku. Izbu slabo osvetľovali dve olejové lampy.

Stále ho prenasledovala jedna myšlienka: Chattušil odišiel z Amurru. Tento odchod nezodpovedal chetitskej rozpínavosti v Palestíne a Fenícii. Ak bol nápor anatolských vojakov taký rozsiahly, prečo opustil Chattušil svoju libanonskú základňu, odkiaľ mohol situáciu kontrolovať? Muvatallišov brat nemohol riskovať tým, že by išiel na juh. Pravdepodobne sa vrátil do vlasti, ale prečo?

- Pane...

Slabý, rozochvený hlas vytrhol Ašu z úvah. Nadvihol sa a v pološere uvidel mladú ženu v krátkej tunike, bosú, s rozpustenými vlasmi.

- Posiela ma knieža Bentešina... prikázal mi... Chce...
- Posad' sa vedľa mňa. Váhavo poslúchla.

Mala asi dvadsať rokov, bola svetlovlasá, pekne bacuľatá, na zahryznutie. Aša ju pohladkal po pleciach.

- Si vydatá?
- Áno, pane, ale knieža mi sľúbil, že manžel sa nič nedozvie.
- Jeho povolanie?
- Colník.
- Máš nejaké zamestnanie?
- Triedim depeše na hlavnej pošte.

Aša zhrnul ramienka tuniky, pobožkal svetlovlásku na krk a zvalil ju na posteľ.

- Dostávaš správy z kanaánskeho hlavného mesta?

- Niektoré, ale nemám právo o tom hovoriť.
- Je tu mnoho chetitských vojakov?
- Ani o tom nemám právo hovoriť.
- Máš rada svojho manžela?
- Áno, pane, veľmi.
- Milovať sa so mnou ti je protivné? Odvrátila hlavu.
- Keď mi odpovieš na moje otázky, nedotknem sa ťa. Pozrela na Egyptána očami plnými nádeje.
- Mám vaše slovo?
- Pri všetkých bohoch provincie Amurru, máš.
- Nie je tu mnoho Chetitov. Niekoľko desiatok inštruktorov, ktorí cvičia našich vojakov.
- Chattušil odišiel?
- Áno, pane.
- Ktorým smerom?
- Neviem.
- Aká je situácia v Kanaáne?
- Neistá.
- Provincia nie je pod chetitskou kontrolou?
- O tom koluje mnoho protichodných rečí. Niektorí tvrdia, že sa faraón zmocnil Gazy, hlavného mesta Kanaánu a že guvernér provincie bol počas útoku zabitý.

Aša pocítil v hrudi závan čerstvého vzduchu, akoby sa vracal k životu. Nielenže Ramzes rozšifroval jeho odkaz, ale dokonca podnikol protiútok a zabránil Chetitom v postupe. Teraz už vie, prečo Chattušil odišiel varovať cisára.

- Ľutujem, kráska...
- Nedodržíte svoj sľub?
- Ale áno, lenže sa musím poistiť.

Aša ju zviazal a zapchal jej ústa. Potreboval niekoľko hodín času, než žena spustí poplach. Keď našiel jej plášť, ktorý nechala na

prahu izby, napadol mu spôsob, ako sa dostať z paláca. Obliekol si plášť, cez hlavu stiahol kapucňu a vyšiel na schodište.

Na prízemí sa bavila spoločnosť.

Niektorí opití hostia podriemkavali, ostatní sa venovali bujarej zábave. Aša prekročil dve nahé telá.

- Kamže ideš?

Aša sa nemohol rozbehnúť. Vchod do paláca strážilo niekoľko ozbrojených mužov.

- Tak už si s tým Egyptčanom skončila? Pod' ku mne, dievča...

Sloboda bola len pár krokov odtiaľ.

Upotená Bentešinova ruka stiahla kapucňu.

- Šťastie ťa opustilo, milý Aša.

4. kapitola

Pi-Ramzesu, hlavnému mestu vybudovanému Ramzesom v Delte, sa vďaka modrým glazovaným kachličkám na priečeliach domov hovorilo „tyrkysové mesto“. Kto sa prechádzal jeho ulicami, bol očarený chrámami, kráľovským palácom, vodnými hladinami bazénov a prístavom, rozplýval sa pri pohľade na sady, rybníky, šľachtické vily obkolesené záhradami, aleje lemované kvetmi. Ľudia chrúmali jablká, pochutnávali si na olivách a figách, popíjali vzácné značky vín s lahodnou ovocnou vôňou a pospevovali si ľudovú pieseň: „Aká radosť je žiť v Pi-Ramzese, kde sa s malým zaobchádza ako s veľkým, kde akácie a sykomory poskytujú tieň, paláce hýria zlatom a tyrkysom, vietor je mierny a vlahý, vtáky poletujú okolo rybníkov“.

Lenže Ameni, kráľov osobný sekretár, spolužiak z univerzity a monarchov spoľahlivý služobník, toto potešenie zo života vychutnať nevedel. Rovnako, ako mnoho ostatných obyvateľov mesta cítil, že zvyčajná radosť tu chýba, pretože tu nie je Ramzes.

Nie je tu a je v nebezpečenstve.

Ramzes nepočúval dohovárania, aby bol opatrný, nestrpel žiadne prietahy a vydal sa na sever. Aby znovu dobyl Kanaán a Sýriu, tiahol so svojimi oddielmi do nového dobrodružstva s neistým výsledkom.

Faraónov oficiálny nosič sandálov Ameni bol malý, drobný, chudý a takmer plešivý. Tento syn sadrára, s krehkými kosťami, bledou pleťou, dlhými jemnými rukami, ktoré boli schopné maľovať krásne hieroglyfy, bol spojený s Ramzesom neviditeľným putom. Podľa starodávneho porekadla bol „kráľovými očami a ušami“ a zostával v tieni, na čele oddelenia dvadsiatich oddaných a schopných úradníkov. Tento neúnavný pracovník, ktorý spal málo a jedol mnoho, pričom sa mu nepodarilo pribrať, vychádzal zo svojej

pracovne len zriedka. V tejto jednoducho zariadenej miestnosti sa vynímalo puzdro na štetce z pozláteného dreva, ktoré mu daroval Ramzes. Akonáhle sa Ameni dotkol tohto predmetu v tvare stĺpa zakončeného ľaliou, jeho energia sa obnovila a už obratne spracúval množstvo spisov, ktoré by akéhokoľvek iného pisára odradilo. V jeho pracovni, kde si sám upratoval, boli všetky papyrussy starostlivo uložené v drevených truhliciach a baňatých nádobách alebo v kožených puzdrách, poukladaných na policiach.

Vojenský posol, ohlásil jedného z jeho pomocníkov.

- Pust' ho ďalej.

Vojak pokrytý prachom vyzeral, že je na konci svojich síl.

- Prinášam faraónov odkaz.

- Ukáž mi ho!

Ameni otvoril Ramzesovu pečať. Sotva lapajúc dych bežal do paláca.

Kráľovná Nefertari mala na programe mnoho audiencií: vezíra, hlavného správcu kráľovského domu, správcu účtov, správcu stravovania, predstaveného obradníkov tajného rádu, predstaveného Domu života, komorníka, správcu štátnej pokladnice, správcu sýpok a mnoho ďalších vysokých hodnostárov, ktorí žiadali o presné pokyny a nepodnikli nič, čo by nebolo schválené veľkou kráľovskou manželkou, poverenou v Ramzesovej neprítomnosti vládnuť krajine. Našťastie jej neúnavne pomáhal Ameni a cenné rady jej dávala Tuja, kráľova matka.

Nefertari, najkrajšia z krásavíc, s čiernymi lesklými vlasmi, modrozelenými očami, tvárou žiarivou ako tvár bohyne, zápasila s náročnosťou vlády a s osamelosťou. Táto nadaná chrámová hudobníčka, milujúca diela mudrcov, kedysi túžila po živote v pokoji a rozjímaní. Ramzesova láska však toto nesmelé dievča zmenila na egyptskú kráľovnú, odhodlanú bezchybne plniť všetky svoje úlohy.

Riadenie kráľovninho domu vyžadovalo od nej náročnú prácu. Táto tisícročná inštitúcia zahŕňala penzión, kde sa vychovávali Egyptanky i cudzinky, ďalej tkáčsku školu a dielne, kde sa vyrábali šperky, zrkadlá, vázy, vejáre, sandále a rituálne predmety. Nefertari riadila početný personál zložený z kňaziek, pisárov, správcov výnosu pozemkov, robotníkov a poľnohospodárov a dbala na to, aby hlavných zodpovedných pracovníkov každého úseku činnosti poznala osobne. Bola posadnutá myšlienkou vyhnúť sa nespravodlivosti a omylom.

V týchto úzkosťou naplnených dňoch, keď Ramzes riskoval svoj život pri obrane Egypta proti chetitskej invázii, musela veľká kráľovská manželka zdvojnásobiť svoje úsilie a vládnuť krajine, nech by bola jej únava akokoľvek veľká.

- Ameni, konečne! Máš nejaké správy?

- Áno, Veličenstvo. List, ktorý priniesol armádny posol.

Kráľovná sa neusídlila v Ramzesovej pracovni, tá zostane až do jeho návratu prázdna, ale v rozľahlej miestnosti, vyzdobenej svetlomodrou fajansou. Cez okná bolo vidieť do záhrady, kde pod akáciou spal Strážca, kráľov žltý pes.

Nefertari rozpečatila papyrus a prečítala text, napísaný bežným písmom a podpísaný Ramzesom.

Vážnu kráľovninu tvár však nerozjasnil úsmev.

- Snaží sa ma vzpružiť, - poznamenala.

- Kráľ postupuje?

- Kanaán je podrobený, zradný guvernér bol zabitý.

- To je nádherné víťazstvo, - nadchol sa Ameni.

- Kráľ ďalej tiahne na sever.

- Prečo ste taká smutná?

- Pretože pôjde napriek všetkým rizikám až do Kadeša. Najprv sa pokúsi oslobodiť Ašu a nebude váhať vložiť do hry vlastný život. A čo ak ho šťastie opustí?

- Jeho mágia ho nenechá bez pomoci.

- Ako by mohol Egypt bez neho ďalej žiť?
- Tak predovšetkým, vy ste veľká kráľovská manželka a vládnete múdro, Veličenstvo. A potom, Ramzes sa vráti, som si tým istý.

Na chodbe sa ozvali rýchle kroky a niekto zaklopal na dvere.

Ameni otvoril.

Na prahu stála rozrušená pôrodná asistentka.

- Veličenstvo, Iset už začína rodiť a volá vás!

Krásna Iset mala sýto zelené oči, drobný nos a jemné pery. Zvyčajne bola jej tvár nesmierne príťažlivá. Aj v tejto chvíli utrpenia si zachovávala šarm mladosti, ktorým kedysi faraóna očarila a stala sa jeho prvou láskou. Často spomínala na chatrč z trstiny na okraji obilného poľa, kde sa s princom Ramzesom oddávali jeden druhému.

Ramzes sa však zaľúbil do Nefertari, ktorá bola zosobnením kráľovnej. Iset sa stiahla do ústrania, pretože žiarlivosť a ambície jej boli cudzie. Ani ona, ani žiadna iná nemohla s Nefertari súperiť. Vláda a moc krásnu Iset desili, v jej srdci pretrvával jediný cit: láska, ktorú cítila k Ramzesovi.

V jednej šialenej chvíli sa takmer zaplietla do sprisahania proti nemu, ale nebola schopná ublížiť mu a z moci zlých síl sa rýchlo vyslobodila. Nebolo jej najkrajším činom, že dala život Chaovi, výnimočne inteligentnému chlapcovi?

Keď Nefertari porodila dcéru Meritamón, nemohla už mať ďalšie deti. Kráľovná žiadala, aby krásna Iset dala kráľovi druhého syna a ešte ďalších potomkov. Kráľ jej prianiu najprv vyhovel, čoskoro však vytvoril inštitúciu „kráľovských detí“, ktorá mu umožňovala vybrať z najrôznejších spoločenských vrstiev dievčatá a chlapcov, ktorí budú vychovávaní v paláci. Ich počet bude dôkazom nevyčerateľnej plodnosti kráľovského páru a odstráni všetky problémy pri výbere následníka.

Krásna Iset sa však chystala zhmotniť svoju vášeň k Ramzesovi tým, že mu dá ďalšie dieťa. Vďaka tradičným testom s klíčením obilných zŕn, polievaných močom,³ už vedela, že privedie na svet chlapca.

Rodila postojacky a pomáhali jej štyri asistentky, ktorým sa hovorilo „dobrotivé a pevné prsty“. Rituálne zarietania na zahnanie duchov temnôt, ktoré by chceli zabrániť zrodeniu, už boli prednesené. Bolest' sa zmiernila vďaka balzamom a mastiam.

Krásna Iset cítila, ako malé stvorenie opúšťa blahodarné jazero, kde rástlo deväť mesiacov.

Dotyk nežnej ruky a vôňa ľalií a jazmínu vzbudili v Iset pocit, že práve vošla do rajskej záhrady, kde už neexistuje utrpenie. Keď otočila hlavu, zbadala, že jednu z pôrodných asistentiek práve vystriedala Nefertari. Kráľovná utrela čelo rodičky vlhkým uterákom.

- Veličenstvo... neverila som, že prídete.
 - Zavolala si ma, tak som tu.
 - Máte správy od kráľa?
 - Sú skvelé. Ramzes znovu dobyl Kanaán. Nebude trvať dlho a skrotí aj ostatných rebelov. Zaskočí Chetitov svojou rýchlosťou.
 - Kedy sa vráti?
 - Nebude sa ponáhľať, aby videl svoje dieťa?
 - To dieťa... budete ho mať rada?
 - Budem ho mať rada, ako ľúbim svoju vlastnú dcéru a tvojho syna Chaa.
 - Bála som sa, že...
- Nefertari stisla ruku krásnej Iset silnejšie.
- Nie sme nepriateľky, Iset. Boj, ktorý teraz vedieš, musíš vyhrať.

³ Ak z moču ženy vzklíči jačmeň - porodí chlapca, ak vzíde pšenica - dievča! Ak nevzklíči nič, nie je tehotná. (Pozn. autora.)

Náhle bolesť zosilnela. Rodička vykrikla. Hlavná pôrodná asistentka sa pripravila.

Iset chcela zabudnúť na oheň, ktorý jej spaľoval vnútro, ponoriť sa do hlbokého spánku, prestať bojovať a snívať o Ramzesovi... Nefertari však mala pravdu, musí dokončiť to tajomné dielo, ktoré sa v nej počalo.

Nefertari zachytila dieťa krásnej Iset do svojich rúk a jedna z asistentiek prestrihla pupočnú šnúru. Rodička zavrela oči.

- Je to chlapec?

- Áno, Iset, chlapec, krásny a silný.

5. kapitola

Cha, syn Ramzesa a krásnej Iset, opisoval na čistý papyrus Po-naučenia starého mudrca Ptahhotepa, ktorý vo svojich stodesiatich rokoch uznal za vhodné zapísať niekoľko rád budúcim generáciám. Cha mal ešte len desať rokov, ale o detské hry nestál a napriek jemným výčitkám Nedžema, ministra poľnohospodárstva, starostlivo sledujúceho chlapcovu výchovu, trávil čas výhradne štúdiom. Nedžem by ho rád naviedol na zábavu a trochu rozptýlil, ale Chaove intelektuálne schopnosti ho fascinovali. Chlapec sa učil rýchlo, všetko si pamätal a písal už ako skúsený pisár.

Pekná Meritamon, dcéra Ramzesa a Nefertari, hrala neďaleko neho na harfu. Vo svojich šiestich rokoch preukazovala výnimočné hudobné nadanie, znásobené zdravou koketnosťou. Keď Cha kreslil hieroglyfy, rád počúval, ako jeho sestra preberá jednu melódiu za druhou a spieva nežné piesne. Kráľov pes Strážca pohodlne oddychoval s hlavou položenou na nohách dievčatka, ktorej podobnosť s Nefertari bola skutočne ohromujúca.

Keď do záhrady vošla kráľovná, Cha prestal písať a Meritamon hrať na harfu. Obe deti sa k nej rozbehli, plné netrpezlivosti.

Nefertari ich pobožkala.

- Všetko prebehlo dobre, Iset porodila druhého chlapca.

- Môj otec a ty by ste už mali mať pre neho pripravené meno.

Kráľovná sa usmiala.

- Myslíš, že všetko sa dá predvídať?

- Áno, pretože ste kráľovský pár.

- Tvoj mladší brat sa volá Merenptah, „Milovaný bohom Ptahom, ochrancom remeselníkov a pánom Slova - Stvoriteľom.“

Dolente, Ramzesova staršia sestra, bola vysoká brunetka, ustavične unavená. Nepekná plet' ju nútila používať mnoho masť. Dlho

nečistá a zbytočná, ubíjaná nudným životom mladej bohatej šľachtičnej, našla nakoniec svoj ideál, keď jej líbyjský mág Ofir rozprával o viere kacírskeho kráľa Achnatona, hlásajúceho jediného boha. Aby si zachránil slobodu, bol síce mág prinútený zabíjať, ale Dolente jeho čin schvaľovala a súhlasila, že mu bude pomáhať, nech sa stane čokoľvek.

Keď mág konečne našiel úkryt, a to dokonca v Egypte, na jeho radu sa Dolente vrátila do paláca a falošným ospravedlnením Ramzesa oklamala. Veď ju mág uniesol, aby sa s jej pomocou dostal z Egypta! Dolente dávala najavo radosť, že unikla najhoršiemu a že je späť pri svojej rodine.

Veril Ramzes tomuto vysvetleniu? Na jeho príkaz sa Dolente musela v budúcnosti zdržovať na pi-ramzeskom dvore. Presne v takéto rozhodnutie dúfala, aby mohla Ofirovi podávať informácie, hneď ako sa naskytne príležitosť. Kráľ však odišiel bojovať do severných protektorátov, takže nemala možnosť sa s ním vídať a bojovať o jeho hlbšiu dôveru.

Dolente nešetřila námahou, aby si získala Nefertari, ktorej vplyv na kráľa dobre poznala. Len čo kráľovná vyšla z poradnej siene, kde práve hovorila so správcom zavlažovacích kanálov. Dolente sa pred ňou uklonila.

- Veličenstvo, dovoľte mi, aby som sa starala o Iset.

- Čo tým myslíš, Dolente?

- Bdiť nad jej služobníctvom, každý deň upratovať jej izbu, na umývanie matky a dieťaťa používať mydlo z kôry a drene balamitu⁴, vyčistiť každý predmet zmesou popola a sódy... A prichystala som pre ňu toaletný kufrík s nádobkami púdru, jemných esencií, líčidla na obočie a riasy a nanášacie tyčinky. Iset predsa musí zostať krásna!

- Tvoja náklonnosť ju dojme.

⁴ Strom bohatý na saponín. (Pozn. autora.)

- Ak bude súhlasiť, sama ju namalujem.

Nefertari a Dolente išli spolu chodbou, vyzdobenou mal'bami, predstavujúcimi ľalie, nezábudky a mandragoru.

- Zdá sa, že dieťa bude nádherné.

- Merenptah bude veľmi statný muž.

- Včera som sa chcela hrať s Chaom a Meritamom, ale zakázali mi to. Veľmi ma to zamrzelo, Veličenstvo.

- To sú Ramzesove a moje príkazy, Dolente.

- Ako dlho mi ešte nebudete veriť?

- A ty sa čuduješ? Tvoj útek s tým čarodejníkom, tvoja podpora Šenara...

- Nenadelilo sa mi už vrchovatou mierou nešťastie, Veličenstvo? Môj manžel bol zavraždený Mojžišom, ten prekliaty čarodejník sa takmer zmocnil mojej duše, Šenar ma vždy nenávidel a ponižoval, a teraz som ešte za všetko obviňovaná! Chcem si už raz odpočinúť a veľmi rada by som našla u svojej rodiny trochu citu a dôvery... Dopustila som sa ťažkých chýb, to priznávam, ale budem stále posudzovaná ako zločinec?

- Neintrigovala si vari proti faraónovi?

Dolente pred kráľovnou pokľakla.

- Bola som otrokyňou zlých mužov a bola som pod ich vplyvom. Teraz je všetkému koniec. Chcem žiť sama v paláci, ako si to žiada Ramzes, a zabudnúť na minulosť. Odpustíte mi?

Nefertari zaváhala.

- Staraj sa o Iset, Dolente. Pomôž jej uchovať si krásu.

Do Ameniho pracovne vstúpil Meba, námestník ministra zahraničných vecí. Tento diplomat z povolania a dedič bohatej rodiny vyslancov sa správal blahosklonne, s prirodzenou povýšenosťou. Nepatril vari k najvyššej kaste, držiteľke moci a bohatstva, zakazujúcej kompromitovať sa s ľuďmi nízkeho postavenia? Bol podrobený dosť tvrdej skúške, keď ho kráľov starší brat Šenar

vytlačil z miesta šéfa egyptskej diplomacie. Bol ponížený, odstrčený a myslel si, že sa do popredia politickej scény už nevráti, keď ho zrazu jedného dňa kontaktovala chetitská špionážna sieť pôsobiaca na území Egypta.

Zrada... Meba nemal čas o tom premýšľať. So zmyslom pre jemné úskoky našiel novú záľubu v intrigovaní, získal si dôveru vrchnosti a dostal nové právomoci. Z bývalého Ašovho nadradeného sa teraz stal zdanlivo verný podriadený. Nový minister sa napriek svojej bystrosti dal Mebovou predstieranou pokorou oklamať. To, že bol Meba skúsený diplomat a navyše Šenarov bývalý obetný baránok, oslabilo Ašovu ostražitosť.

Od zmiznutia mága Ofira, šéfa chetitskej špionážnej siete, čakal Meba na príkazy, tie však stále neprichádzali. Mal z toho mlčania radosť a využíval ho na upevňovanie svojej siete priateľov na ministerstve a vo vysokej spoločnosti, pričom však nešetril uštipačnosťou. Nakoniec Meba na Chetitov a svoju zradu zabudne.

Ameni žul suchú figu. Písal karhavý list správcom sýpok a čítal sťažnosť šéfa provincie na nedostatok palivového dreva.

- Čo sa deje, Meba?

Diplomat tohto hrubého a nevychovaného pisárika neznášal.

- Mali by ste čas vypočuť ma?

- Trochu sluchu vám môžem dopriať, pokiaľ budete stručný.

- Riadite v Ramzesovej neprítomnosti kráľovstvo vy?

- Ak máte nejaký dôvod na nespokojnosť, požiadajte kráľovnú o audienciu. Moje rozhodnutia schvaľuje osobne jej Veličenstvo.

- Nehrajme sa na schovávačku. Kráľovná ma pošle späť za vami.

- Na čo sa sťažujete.

- Na nedostatok jasných pokynov. Minister je v zahraničí, kráľ vedie vojnu, moja administratíva sa topí v neistote a pochybnostiach.

- Počkajte na Ramzesov a Ašov návrat.

- A čo keby...
- Keby sa nevrátili?
- O tejto hroznej možnosti sa nemá uvažovať?
- Nemyslím.
- Ste jednoznačne presvedčený...
- Áno, som.
- Tak potom počkám.
- Lepšie ste sa rozhodnúť nemohli.

Narodiť sa na Sardínii, byť veliteľom preslávenej bandy pirátov, stretnúť sa s Ramzesom, vdáčiť mu za život a stať sa veliteľom jeho osobnej gardy, to bol výnimočný osud Serramannu, obra s dobyvateľskými fúzmi, ktorého Ameni kedysi podozrieval zo zrady, lenže potom sa mu verejne ospravedlnil a znovu si získal jeho priateľstvo.

Sardínčan by sa rád bil s Chetitmi, rozbíjal im lebky a prerážal ich hrudníky. Faraón mu však prikázal, aby zabezpečoval ochranu kráľovskej rodiny, a Serramanna sa vložil do tejto úlohy s rovnakým zápalom, aký kedysi vkladal do lúpežných prepádov obchodných lodí. V Sardínčanových očiach bol Ramzes ten najvynikajúcejší vojenský veliteľ, akého kedy stretol, a Nefertari najkrajšia a najnedosiahnuteľnejšia žena. Kráľovský pár bol každodenný zázrak a bývalý pirát by už nemohol žiť bez povinnosti mu slúžiť. Mal dobrý plat, mohol si dopriať hojnú a kvalitnú stravu, tešil sa zo spoločnosti krásnych žien. Za večnosť kráľovstva by položil život.

Na tento pocit spokojnosti však dopadal tiež: mučil ho jeho lovecký inštinkt. Dolentín návrat na dvor mu pripadal ako podozrivý manéver s cieľom škodiť Ramzesovi a Nefertari. Kráľovu sestru považoval za osobu nevyváženú a úplne nespoľahlivú. Čarodejník, ktorý ňou manipuloval, podľa Serramannovho názoru robil tak i naďalej, i keď na to nemal dôkaz.

Sardínčan sa vypytoval na svetlovlasú ženu, ktorej mŕtvolu objavili v dome, čo patril Šenarovi, Ramzesovmu podlému bratovi. Ten vraj zmizol v piesočnej búrke, keď ho prevážali do pracovného tábora v oáze Charga.

Dolentino vysvetlenie bolo neurčité a hmlisté. To, že obeť slúžila ako médium, Sardínčan nevyvracal. Že by však Dolente nebola schopná povedať o tejto nešťastnici viac, to sa mu zdalo nepravdepodobné. A prečo to mlčanie? Nemá záujem na odhalení úplnej pravdy. Dolente hovorila o prenasledovaní, aby zakryla dôležité skutočnosti. Keďže dostala u Nefertari milosť, Serramanna ju nemohol obviniť len tak na základe obyčajných dohadov.

Vytrvalosť však patrila k dobrým pirátovým vlastnostiam. Naučil sa ju na mori, keď celé dni čakal na korisť. Preto nasadil v Mennoferi a v Pi-Ramzese svojich špehov, vybavených vernou podobizňou mladej zavraždenej svetlovlásky.

Nakoniec určite niekto prehovorí.

6. kapitola

„Slnečné mesto“ v strede Egypta, postavené kacírskym faraónom Achnatonom, bolo už opustené. Prázdne boli paláce i šľachtické vily, dielne a domy remeselníkov, chrámy navždy zamkli, obchodné ulice, uličky ľudových štvrtí i hlavná ulica, po ktorej kedysi jazdil voz s Achnatonom a Nefertiti, spustli.

Na tomto zabudnutom mieste, rozľahlej planine preťatej Nílom a zovretej oblúkom do horského kotla, založil Achnaton panstvo jediného boha Atona, zhmotneného v kotúči slnka.

Zabudnuté hlavné mesto už nikto nenavštevoval. Po kráľovej smrti sa jeho obyvatelia vrátili do Vesetu a vzali so sebou všetky cenné predmety, nábytok, kuchynské potreby, archívy... Tu a tam zostali hlinené nádoby a v ateliéri sochára nedokončená hlava Nefertiti.

Ako sa roky míňali, budovy chátrali. Biela farba opadala, sadra sa drobila. Slnečné mesto bolo postavené príliš rýchlo a zle odolávalo prudkým dažďom a piesočným búrkam. Stély, ktoré Achnaton vyryl, aby vyhradil posvätné územie Atona, sa zotreli. Čas urobí hieroglyfy nečitateľnými a šialené mystické dobrodružstvo odvanie vietor.

V útese boli vyhlbené hrobky vtedajších hodnostárov, ale neodpočívali v nich žiadne múmie. Opustenie mesta bolo spojené i s vyrabovaním hrobov, v budúcnosti už bez duše a ochrany. Nikto nemal odvahu sem vstúpiť. Hovorilo sa, že miesta sa zmocnili prízraky, ktoré príliš zvedavým návštevníkom zlámu väzy.

A práve tu sa ukrývali starší Ramzesov brat Šenar a mág Ofir. Za svoje obydlie si vybrali hrobku Atonovho veľkňaza, ktorého stĺpová sieň sa zdala pohodlná. Scény na stenách chrámov a palácov si zachovali obraz stratenej nádherly Slnečného mesta. Sochár tu

zvečnil Achnatona a Nefertiti, ako uctievať slnečný kotúč, z ktorého vychádzajú dlhé ruky, dávajúce kráľovskému páru život.

Šenarove malé hnedé oči často spočívali na basreliéfoch predstavujúcich Achnatona, stelesnenie triumfujúceho slnka. Tridsaťpäťročný Šenar s baculatou tvárou, okrúhlou takmer ako mesiac, s hrubými perami a ťažkopádny telom, však toto slnko, ochrancu svojho brata, nenávidel.

Nenávidel Ramzesa, toho tyrana, ktorého sa pokúsil zničiť za pomoci Chetitov, Ramzesa, ktorý ho odsúdil do vyhnanstva v pracovnom tábore Charga, a ktorý ho chcel postaviť pred súd, odkiaľ by šiel rovno na smrť.

Počas Šenarovej prepravy z hlavného menoferského väzenia do tábora v oázach mu piesočná búrka poskytla príležitosť na útek. Nenávisť, ktorú cítil k svojmu bratovi a túžba pomstiť sa, mu dali silu, aby vyšiel z tejto skúšky živý. Zamieril k miestu, ktoré ako jediné bude bezpečné - do opusteného sídla kacírskeho kráľa.

Tam ho privítal jeho spoločník Ofir, veliteľ chetitskej špionážnej siete, Líbyjčan s profilom dravého vtáka, vystúpenými lícnymi kosťami, veľkým nosom, úzkymi perami, výraznou bradou, človek, ktorý mal zo Šenara urobiť Ramzesovho nástupcu.

Faraónov brat vzal do ruky kameň, zúrivo ho hodil do Achnatonovej postavy a poškodil monarchovu korunu.

- Nech je prekliaty, a nech faraóni so svojimi kráľovstvami navždy zmiznú!

Šenarov sen bol zničený. On, ktorý mal vládnuť obrovskej ríši, siahajúcej od Anatólie až k Núbii, sa ocitol v postavení vydedenca vo svojej vlastnej krajine. Keby bol Ramzes pri Kadeši porazený, Chetiti by sa zmocnili Egypta. Šenar by mohol nastúpiť na trón Obidvoch krajín, spolupracovať s okupantmi, a potom sa chetitského cisára zbaviť a stať sa jediným pánom na Blízkom východe. Ničiteľ a hrobár Ramzes, záchranca Šenar. Takáto bola pravda, ktorú by predložil ľudu.

Šenar sa obrátil k Ofirovi, sediacemu na konci hrobky.

- Prečo sme nemali úspech?

- Máme obdobie smoly, ale osud sa obráti.

- To nie je odpoveď, Ofir!

- I keby bola mágia skutočná prírodná veda, nemohla by vylúčiť nepredvídateľné.

- A to nepredvídateľné, to bol sám Ramzes!

- Váš brat má výnimočné vlastnosti a jeho osobnosť je neobvykle až fascinujúco odolná.

- Fascinujúco! Že by ste podľahli šarmu toho despotu?

- Len ho študujem, aby som ho mohol dôslednejšie zničiť. Neprišiel mu pri Kadeši na pomoc sám Amon?

- Prikladáte vážnosť táraninám!

- Svet nie je postavený len z viditeľného. Obiehajú v ňom však skryté sily a práve ony spriadajú osnovu skutočností.

Šenar udrhel päťou do steny, na ktorej bol slnečný kotúč Aton.

- Kam nás tie vaše reči zaviedli? Sem, do tejto hrobky, ďaleko od skutočnej moci! Sme sami a odsúdení zahynúť ako nejakí úbožiaci. Spoločnosť nám robia len Atonovi stúpenci, tá banda bláznov a mystikov, väzni vlastných predstáv !

- V tom sa nemýlite, ale pre nás sú užitoční.

- Rátate s tým, že z nich urobíte armádu schopnú poraziť Ramzesa?

Ofir kreslil v prachu podivné geometrické tvary.

- Ramzes porazil Chetitov, - naliehal Šenar ďalej, - vaša sieť je zlikvidovaná, ja už nemám žiadneho stúpenca. Aký je náš ďalší osud okrem toho, že tu budeme trčať?

- Mágia nám ho pomôže zmeniť.

Šenar pokrčil plecami.

- Nepodarilo sa vám zničiť Nefertari, neboli ste schopný oslabiť Ramzesa.

- Ste nespravodlivý, - bránil sa Ofir, - kráľovná vyšla zo skúšky, ktorej som ju podrobil, veľmi oslabená.

- Krásna Iset dá Ramzesovi ďalšieho syna a kráľ bude adoptovať toľko dedičov, koľko si bude priat'! Môjmu bratovi nebude brániť v panovaní žiadna rodinná starosť.

- Nakoniec ho tie údery premôžu.

- Neviete, že po tridsiatom roku vlády sa faraónova sila obnovuje?

- Tak ďaleko ešte nie sme, Šenar. Chetiti sa boja nevzdali.

- Nebolo spojenectvo, ktoré utvorili pri Kadeši porazené?

- Cisár Muvatalliš je prefíkaný a opatrný muž. Dokázal dať v pravej chvíli povel na ústup a zorganizuje protiútok, ktorý Ramzesa prekvapí.

- Ofir, ja už nemám chuť snívať.

Z diaľky sa ozval zvuk konských kopýt.

- To nie je hodina, keď nám atonovci prinášajú jedlo.

Ramzesov brat sa vrhol k východu z hrobky, dominujúcej v mŕtvom meste i celej planine.

- Dvaja muži.

- Idú k nám?

- Áno, vychádzajú z mesta a miera k útesom, smerom k nám! Bolo by lepšie z tej hrobky vyjsť a schovať sa niekde inde.

- Len žiadnu paniku. Sú len dvaja.

Ofir vstal.

- Možno je to znamenie, na ktoré som dlho čakal, Šenar. Pozrite sa lepšie.

- Šenar spoznal jedného Atonovho stúpenca. Jeho spolujazdec ho však naozaj prekvapil.

- Meba, a tu?

- Je to môj podriadený a náš spojenec.

Šenar odložil meč.

- Na Ramzesovom dvore Mebu nikto nepodozrieva. Dnes musíme zabudnúť na všetky nezhody.

Šenar neodpovedal. K Mebovi, ktorého jedinou ambíciou bolo hrabanie majetku a uchovanie pohodlia, cítil pohrdanie. Keď sa mu diplomat predstavil ako nový chetitský agent, Šenar neveril v jeho úprimnosť.

Na začiatku cesty vedúcej k hrobke Atonovho veľkňaza obaja jazdci zoskočili z koní. Stúpenec slnečného boha zostal pri zvieratách a Meba zamieril k úkrytu svojich komplicov.

Šenarovo hrdlo sa zovrelo. Čo keby ich tento vysoký úradník zradil a v jeho pätách by išla faraónova polícia? Horizont však zostával prázdny.

Nervózny Meba vynechal zvyčajné zdvorilostné formulky.

- Tým, že som tu, veľmi riskujem. Prečo ste mi prikázali, aby som prišiel za vami?

Ofirova odpoveď šľahla ako rana bičom.

- Ste pod mojím velením, Meba. Pôjdete tam, kam poviem, že máte ísť. Vaše správy?

Šenar bol prekvapený. Takže Ofir ďalej riadil špionážnu sieť zo svojho úkrytu.

- Nič slávne. Chetitský protiútok nie je nijaký zvláštny úspech. Ramzes reagoval energicky a už znovu dobyl Kanaán.

- Tiahne ku Kadešu?

- Neviem.

- Musíte sa viac snažiť, Meba, omnoho viac sa snažiť a dávať mi viac informácií. Splnili beduíni svoj záväzok?

- Zdá sa, že vzburá je všeobecná, ale ja sa musím správať veľmi opatrne, aby som nevzbudil nedôveru u Ameniho!

- Nepracujete vari na ministerstve zahraničných vecí?

- Opatrnosť...

- Máte príležitosť priblížiť sa k malému Chaovi?

- K staršiemu Ramzesovmu synovi? Áno, ale prečo?

- Potrebujem nejaký predmet, ktorý má veľmi rád, Meba, a potrebujem ho veľmi rýchlo.

7. kapitola

Mojžiš, jeho manželka a syn odišli z krajiny Madián, ležiacej južne od Edomu a východne od Akabského zálivu. Práve tam Hebrej dlho tajne žil, než svoj úkryt opustil, aby sa proti svokrovej vôli vrátil do Egypta. Nedopúšťa sa azda šialenstva, keď sa potom, ako ho obvinili z vraždy, odovzdá do rúk faraónovej polície?

Bude uväznený a odsúdený na smrť.

Mojžiša však neodradil žiaden argument. Z vnútra hory k nemu prehovoril Boh a prikázal mu odviesť svojich hebrejských bratov z Egypta, aby im umožnil život v pravej viere, v krajine, ktorá im bude patriť. Táto úloha sa zdala byť neuskutočniteľná, ale prorok bude mať dosť sily, aby ju splnil.

Aj jeho manželka Cippora sa ho pokúšala prehovoriť.

Márne.

Malá rodina sa vybrala po púštnych cestách smerom k Delte. Cippora nasledovala svojho manžela, ktorý sa opieral o palicu a kráčal pokojným krokom, bez zaváhania, ktorou cestou sa dať.

Keď oblak prachu predpovedal blížiaci sa oddiel jazdcov, Cippora zovrela syna v náručí a skryla sa za Mojžiša, ktorý mal vysokú postavu atléta so širokou hrudou.

- Musíme sa schovať, - prosila.

- Zbytočné.

- Ak to sú beduíni, zabijú nás. Ak to sú Egyptania, zavrú ťa!

- Neboj sa.

Mojžiš sa zastavil a spomenul si na roky svojich štúdií na univerzite v Mennoferi, kde sa vzdelával v egyptskej múdrosti a zároveň prežíval hlboké priateľstvo s princom Ramzesom, budúcim faraónom.

Potom, čo zastával významné postavenie v merverskom háreme, plnil úlohu staviteľa Pi-Ramzesu, nového hlavného mesta

Obidvoch krajín. Tým, že mu Ramzes zveril túto úlohu, urobil z Mojžiša jednu z popredných osobností kráľovstva.

Mojžiš sa však trápil. Už od mladosti spaľoval jeho dušu oheň. A táto bolesť zmizla až vtedy, keď uvidel horiaci ker, ktorý horel, pričom nebol strávený. Hebrej konečne spoznal svoje poslanie.

Jazdci boli beduíni.

Na čele bol Amos, plešivý a fúzatý, a Baduch, vysoký a chudý. Amos s Baduchom, dvaja náčelníci kmeňa, ktorí oklamali Ramzesa, aby ho zatiahli do pasce. Ich muži sa rozostavili okolo Mojžiša.

- Moje meno je Mojžiš. Toto je moja žena a môj syn.

- Mojžiš? Ty si ten Ramzesov priateľ, ktorý spáchal zločin a utiekol do púšte?

- Áno, to som ja.

Amos zoskočil na zem a blahoprial Mojžišovi.

- Takže sme v rovnakom tábore. Aj my bojujeme proti Ramzesovi, človeku, ktorý bol tvoj priateľ, a dnes žiada tvoju hlavu!

- Egyptský kráľ je stále mojím bratom, - povedal Mojžiš.

- Ty asi blúzniš! Jeho nenávisť ťa neprestáva prenasledovať. Beduíni, Hebreji a nomádi sa musia pripojiť k Chetitom a toho tyrana zničiť. Jeho sila sa už stala povestnou. Mojžiš, pod' s nami a zaútočíme na egyptské oddiely, ktoré sa snažia dobyť Sýriu.

- Nejdem na sever, ale na juh.

- Na juh? - čudoval sa podozrievavý Baduch. - A kam sa chceš dostať?

- Do Egypta, do Pi-Ramzesu.

Amos a Baduch sa na seba prekvapene pozreli.

- Nežartuj! - povedal Amos.

- Hovorím vám pravdu.

- Ale veď ťa uväznia a popravia!

- Boh ma ochráni. Musím svoj ľud vyviesť z Egypta.

- Odchod Hebrejov z Egypta? Šalieš?

- To je poslanie, ktoré mi zveril Jahve, a ja ho splním.

Teraz zoskočil z koňa i Baduch.

- Zostaň tu stáť, Mojžiš!

Obaja náčelníci sa vzdialili, aby sa mohli poradiť. Hebrej ich nepočul.

- Je to šialenec, - povedal Baduch. - Príliš dlhý pobyt v púšti mu zrejme zatemnil rozum.

- Mýliš sa.

- Ja, že sa mýlim? Ten Hebrej je blázon, to je predsa úplne jasné.

- Nie, je to odvážny a rozhodný muž.

- Ten nešťastník, stratený na púštnej cestičke, s manželkou a dieťaťom. Úžasne odvážne!

- Áno, Baduch, úžasne odvážne! Kto bude podozrievať takéhoto úbožiaka? Mojžiš však zostal v Egypte veľmi populárny a má v úmysle vyvolať vzburu Hebrejov.

- Nemá žiadnu šancu na úspech! Faraónova polícia proti nemu zakročí.

- Keď mu pomôžeme, môže nám byť užitočný.

- Pomôžeme? A ako?

- Tým, že mu pomôžeme prejsť hranicu a dáme Hebrejom zbrane. Budú pravdepodobne zničení, ale narobia v Egypte mnoho rozruchu a starostí.

Mojžiš sa z plných pľúc nadýchol deltského vzduchu. Touto krajinou, ktorá sa stala jeho nepriateľkou, bol stále očarený. Mal by ju nenávidieť, ale nežná zeleň zasiatych polí a sviežosť palmových hájov ho naplňala obdivom a pripomínala mu sen jedného mladíka, dôverného priateľa egyptského faraóna, sen o tom, že zostane celý život po Ramzesovom boku, bude mu slúžiť, pomáhať pri odovzdávaní ideálu pravdy a spravodlivosti, ktorou sa napájali všetky dynastie. Tento ideál však patril minulosti. V budúcnosti bude Mojžišove kroky viesť Jahve.

Vďaka Baduchovi a Amosovi vkročili v noci Hebrej, jeho žena a syn na egyptské územie a unikli tak hliadkam, prechádzajúcim medzi pevnosťami. Napriek veľkému strachu nevzniesla Cippora žiadnu kritiku či námietku. Mojžiš bol jej manželom, bola teda povinná ho poslúchnuť. Bude ho nasledovať všade, kam si bude želať.

Mojžiš cítil, ako sa pri východe slnka a vzkriesení prírody uvoľnil. Tu povedie svoj boj, bez ohľadu na sily, ktoré sa stavali proti nemu. Ramzes bude musieť pochopiť, že Hebreji prejavujú pranie žiť slobodne a v zhode s božou vôľou sa zomknúť v národ.

Malá rodina sa zastavovala v dedinách, kde bolo zvykom počestných prijať a pohostiť. Spôsob, ktorým sa Mojžiš vyjadroval, dokazoval, že je pôvodom Egyptan, a tak bol styk s dedinčanmi bez problémov.

- Postavil som značnú časť tohto mesta, - povedal svojej žene.
- Aké je veľké a nádherné! Budeme tu žiť?
- Nejaký čas.
- Kde budeme bývať?
- Jahve sa o nás postará.

Mojžiš so svojou rodinou prišli do remeselníckej štvrti, kde vládol čulý ruch. Cippora bola prekvapená bludiskom uličiek a už jej bolo ľúto za pokojným životom v oáze. Zo všetkých strán znela vrava a krik. Stolári, krajčíri, výrobcovia sandálov usilovne pracovali. Osly naložené nádobami s mäsom, sušenými rybami alebo syrom, kráčali pomalým dôstojným krokom.

Za tým všetkým boli domy tehliarov.

Nič sa nezmenilo. Mojžiš poznal každú budovu, načúval známemu spevu a nechal sa unášať spomienkami, v ktorých sa miešala revolta s nadšením mladosti. Keď sa zastavil na námestí so studňou uprostred, pristúpil k nemu starý tehliar, aby si ho zblízka lepšie obzrel.

- Teba som už videl. To nie je možné! Ty predsa nemôžeš byť ten slávny Mojžiš!

- Áno, som to ja.

- Mysleli sme, že si mŕtvy!

- Mýlili ste sa, - povedal Mojžiš s úsmevom.

- Za tých čias sa s nami tehliarmi zaobchádzalo lepšie. Tí, ktorí pracujú horšie si musia slamu zaobstaráť sami! Ty by si to tak nenechal! Len si predstav: byť nútený zohnať si slamu sám! A tých rečí čo majú, aby človeku trochu zvýšili plat!

- Máš aspoň byť?

- Chcel by som väčší, ale vedenie moju žiadosť zamietlo. No ty by si mi bol pomohol.

- Pomôžem ti.

Tehliar sa pozrel na Mojžiša podozrieavo.

- Neobvinili ťa zo zločinu?

- To áno.

- Hovorí sa, že si zabil manžela Ramzesovej sestry.

- Vydierača a násilníka, - pripomenul Mojžiš. - Nechcel som ho zabiť, ale tá hádka sa zvrhla.

- Takže ty si ho naozaj zabil? Ale ja ťa chápem.

- Bol by si ochotný ubytovať mňa a moju rodinu na dnešnú noc?

- Budeš vítaný.

Len čo Mojžiš a jeho manželka so synom zaspali, starý tehliar vstal z postele a potme kráčal ku vchodovým dverám.

Keď ich pootvoril, dvere zavŕzgali. Vystrašený tehliar na chvíľu znehybnel. Keď sa uistil, že sa nikto z Mojžišovej rodiny nezobudil, vykĺzol na ulicu.

Keď udá zločinca na políciu, dostane slušnú odmenu.

Len čo však prešiel pár krokov, silné ruky ho pritísli ku stene.

- Kamže ideš, ty lump?

- Ja? Dusil som sa, potreboval som sa nadýchať čerstvého vzduchu.

- Rátaš s tým, že predáš Mojžiša, však?

- Nie, samozrejme, že nie.

- Zaslúžil by si si podrezať hrdlo.

- Nechaj ho tak, - prikázal Mojžiš, ktorý sa medzitým zjavil na prahu dverí. - Je to Hebrej ako my. A ty si kto, že mi prichádzaš na pomoc?

- Volám sa Áron.

Muž bol už starší, ale mocný a statný. Mal hlboký a zvučný hlas.

- Ako si vedel, že ma tu nájdeš?

- Kto by ťa v tejto štvrti nepoznal? Rada starších si želá vidieť ťa a vypočuť.

8. kapitola

Bentešinovi, kniežaťu z Amurru sa sníval sladký sen. Mladá šľachtická pôvodom z Pi-Ramzesu, celkom nahá a navoňaná myrhou, sa ovíjala okolo jeho stehien ako milostná liana. Náhle sa zarazila a začala sa kolísať, ako loď chystajúca sa prevrátiť. Bentešina ju chytil za krk.

- Pane, pane! Prebud'te sa!

Keď knieža Bentešina otvoril oči, zistil, že sa práve chystá uškrtiť svojho majordóma. Izbu osvetľovali prvé lúče ranného slnka.

- Prečo ma budíte tak skoro?

- Vstaňte, prosím vás, a pozrite sa z okna.

Knieža váhavo poslušol prosbu svojho sluhu. Chôdzu mu sťažovala hmotnosť jeho zavalitého tela.

Nad morom nebolo ani obláčika. Zdalo sa, že bude krásny deň.

- Čo je tam také zvláštne?

- Vjazd do prístavu, pane!

Bentešina si pretrel oči.

Pri vstupe do bejrútskeho prístavu kotvili tri egyptské vojenské lode.

- A pozemné prístupové cesty?

- Taktiež zatarasené. Rozvinula sa tu obrovská egyptská armáda.

Mesto je obkľúčené.

- V akom stave je Aša? - spýtal sa Bentešina.

- Na váš príkaz ho hodili do kobky.

- Prived' mi ho!

Ramzes sám nakímil svoje dva kone „Vesetské víťazstvo“ a „Spokojnú Mut“. Obe nádherné zvieratá boli spolu v boji i počas mieru. Mali radi monarchovo pohľadkanie a nezabudli hrdo

zaerdžať, keď ich chválil za odvalu. Prítomnosť Zabijaka, núbijského leva, v nich nevzbudzovala najmenší strach. Nestretli sa azda v spoločnosti tejto šelmy s tisíckami chetitských vojakov?

Pred kráľom sa uklonil generál Reovej armády.

- Veličenstvo, naša zostava je rozmiestnená. Neunikne nám jediný bejrútsky obyvateľ. Sme pripravení zaútočiť.

- Zadržte všetky karavány, ktoré by chceli vstúpiť do mesta.

- Máme predpokladať obliehanie?

- Je to možné. Ak je Aša ešte živý, oslobodíme ho.

- Bolo by to veľké šťastie, Veličenstvo, ale život jedného muža...

- Život jedného muža môže byť niekedy veľmi vzácny, generál.

Ramzes zostal so svojím levom a koňmi celé odopoludnie. Ich pokoj mu pripadal ako dobré znamenie. A skutočne, skôr ako slnko dosiahlo vrchol svojej dráhy, priniesol vojenský kuriér kráľovi správu, na ktorú dlho čakal.

- Bentešina, knieža Amurru, žiada o audienciu.

Bentešina v širokom odeve z pestrého hodvábu, ktorý maskoval jeho tučnosť, navoňaný ružovou esenciou, sa uvoľnene usmieval.

- Buď pozdravený Syn svetla a...

- Nemám chuť počúvať lichôtky od zradcu.

Amurruské knieža neprestalo predstierať dobrú náladu.

- Naš rozhovor musí byť konštruktívny, Veličenstvo.

- Rozhodol si sa zle, keď si sa predal Chetitom.

- Zostáva mi rozhodujúci argument: váš priateľ Aša.

- Myslíš si, že jeho uväznenie v kobke mi zabráni zrovnať mesto so zemou?

- Som si tým istý. Všetky národy vychvaľujú zmysel Ramzesa Veľkého pre priateľstvo. Faraón, ktorý by zradil svojich blízkych, by vzbudil hnev bohov.

- Je Aša ešte živý?

- Áno, je.

- Žiadam dôkaz.

- Veličenstvo uvidí svojho priateľa a ministra zahraničných vecí v okne na veži môjho paláca. Nepopieram, že Ašov pobyt vo väzení pre pokus o útek mohol spôsobiť nejaké fyzické mrzutosti, ale nič vážne.

- Čo žiadaš za jeho oslobodenie?

- Vaše odpustenie. Len čo vám vydám vášho priateľa, zabudnete, že som vás tak trochu zradil, a vydáte dekrét oznamujúci, že vaša dôvera vo mňa trvá naďalej. Pripúšťam, že je to dosť, ale musím si zachrániť svoje kreslo a svoj skromný majetok. Ach... keby ste náhodou dostali poľutovaniahodný nápad uväzniť ma, váš priateľ bude, samozrejme, popravený.

Ramzes dlho mlčal.

- Musím si to premyslieť, - povedal pokojným hlasom.

Bentešina mal strach len z jedného: že štátne záujmy prevážia nad priateľstvom. Ramzesovo váhanie v ňom vyvolalo vnútorný stres.

- Potrebujem čas, aby som presvedčil svojich generálov, - vysvetlil kráľ. - Myslíš, že je ľahké vzdať sa víťazstva a omilostiť zločinca?

Bentešina sa upokojil.

- Veličenstvo, nie je slovo zločinec trochu prehnané? Spojenecká politika je veľmi zložitú umenie. Ak sa verejne ospravedlním, prečo by ste nezabudli na minulosť? Môžete si byť istý, že Egypt pre mňa znamená budúcnosť a že o svojej lojalite vám dám dôkazy. Ak by som sa mohol odvážiť, Veličenstvo...

- Čo ešte chceš?

- Obyvateľstvo i ja sám, neradi vidíme blokádu mesta. Sme zvyknutí dobre si žiť a dodávky potravín by mali byť súčasťou našej zmluvy. Nebol by pri očakávaní na váš dekrét a svoje oslobodenie i sám Aša rád, keby bol dobre živený?

Ramzes vstal. Rozhovor sa končil.

- Ach, Veličenstvo... keby som sa ešte mohol dozvedieť, ako dlho bude trvať vaše premýšľanie.
- Niekoľko dní.
- Som presvedčený, že uzavrieme dohodu, prospešnú pre Egypt, rovnako ako pre provinciu Amurru.

Ramzes meditoval na brehu mora a jeho lev mu ležal pri nohách. Pred kráľom končili vlny svoju púť a v diaľke sa hrali delfíny.

Vedľa faraóna sedel Setau.

- Nemám rád more, nemá hady. A človek ani nevidí na druhý breh.

- Bentešina ma vydiera.
- A ty váhaš medzi Egyptom a Ašom.
- Vyčítaš mi to?
- Vyčítal by som ti opak, ale riešenie, ktoré musíš zvoliť, poznám a nepáči sa mi.
- Máš nejaký plán?
- Keby som nemal, nerušil by som úvahy pána Obidvoch krajín.
- Aša nesmie byť vystavený žiadnemu riziku.
- Chceš odo mňa priveľa.
- Má tvoj plán reálnu šancu na úspech?
- Myslím, že má.

Bentešinov majordómus sa snažil vyhovieť vrtochom svojho pána. Amurruské knieža mnoho pil a neznášal podradné značky. Hoci palácový sklad bol priebežne dopĺňaný, časté bankety ho rýchlo vyprázdňovali. Preto majordómus netrpezlivo očakával každú dodávku.

Práve keď egyptské oddiely obľahli Bejrút, čakal príchod karavány, ktorá mala do paláca dodať stovku amfor červeného vína z Dely. Bentešina žiadal práve toto víno a žiadne iné.

Majordómovi spadol kameň zo srdca, keď zbadal, ako na hlavné nádvorie vchádza kolóna vozov naložených amforami s vínom. Takže blokáda bola odvolaná. Bentešina vďaka vydieraniu Ramzesa opäť dostal.

Majordómus sa ponáhlal naproti kočišovi prvého voza a dal mu pokyny, aby časť amfor zložil do skladu, druhú do komory vedľa kuchyne, tretiu pod prístrešok susediaci so spoločenskou sálou.

Začalo sa vykladanie amfor, sprevádzané spevom a vtipkovaním.

- Možno by sme mohli ochutnať, - navrhol majordómus vedúcemu zásielky.

- Dobrý nápad.

Obaja muži vošli do skladu. Majordómus sa naklonil nad džbánom a už si predstavoval lahodnú ovocnú vôňu vynikajúcej značky. Pohladil vyduté brucho nádoby a vtom ho skolila rana do zátylku.

Vedúci zásielky, dôstojník Ramzesovej armády, pomohol Setauovi a ostatným členom komanda vyliezť z nádob. Ozbrojení ľahkými sekerami, rýchlo a bez ťažkostí zlikvidovali libanonské hliadky, ktoré neboli pripravené na útok z vnútra.

Zatiaľ čo niekoľko členov komanda otváralo hlavnú mestskú bránu, a tak umožnilo vstup pešiakom Reovej armády, Setau sa ponáhlal k Bentešinovým komnatám. Keď sa mu dvaja Libanonci pokúsili postaviť do cesty, pustil dve zmije, podráždené dlhým zajatím vo vreci.

Pri pohľade na plaza v Setauovej ruke sa Bentešina potil strachom.

- Oslobod' Ašu, lebo zomrieš!

Bentešina sa nenechal prosiť. Celý roztrasený a zadychčaný sám otvoril dvere izby, kde čakal Aša.

Keď Setau zistil, že jeho priateľ je živý a zdravý, bol taký dojatý, že urobil jeden nešťastný pohyb: uvoľnil zovretie svojej ruky a oslobodená zmija sa vrhla na Bentešinu.

9. kapitola

Tuja, kráľovná matka, pomaly blížiac sa k päťdesiatke, štíhla, s jemným rovným nosom, veľkými a prenikavými prísnymi očami tvaru mandlí a takmer hranatou bradou, bola strážkyňou tradície a svedomia egyptského kráľovstva. Početné služobníctvo riadila bez príkazov a strážila úctu k hodnotám, ktoré spravili z egyptskej monarchie pevný systém, spojovací článok medzi viditeľným a neviditeľným.

Táto žena oficiálne označovaná ako „matka boha“, priviedla na svet Ramzesa, Mocného býka. Teraz žila v spomienkach na svojho zosnulého manžela, faraóna Setchiho. Spoločne vybudovali silný a pokojný Egypt a teraz mal ich syn za úlohu udržať ho na ceste k rozkvetu. Ramzes mal rovnakú energiu ako jeho otec, rovnakú vieru vo svoje poslanie. Nič nebolo pre neho dôležitejšie, ako šťastie jeho ľudu.

Aby Egypt zachránil pred inváziou, musel sa zmieriť s vojnou proti Chetitom. Tuja schvaľovala synovo rozhodnutie, pretože vyjednávanie so zlom prináša iba katastrofu. Jediný správny postoj bol boj.

Konflikt však trval dlho a Ramzes bol trvalo vystavovaný riziku. Tuja sa modlila, aby Setchiho duša, ktorá sa stala hviezdou, jej syna chránila. V pravej ruke držala zrkadlo, ktorého rukoväť mala tvar papyrusovej stonky, hieroglyfu znamenajúceho „zelenáť sa, rozvíjať, byť mladý“. Keď bol tento vzácny predmet uložený v hrobke, zabezpečoval duši svojho majiteľa večnú mladosť. Tuja obrátila bronzový disk smerom k oblohe a žiadala zrkadlo o predpoveď tajomstva budúcnosti.

- Môžem vás vyrušiť?

Kráľovná matka sa pomaly obrátila.

- Nefertari...

Veľká kráľovská manželka odetá do dlhých bielych šiat stiahnutých červeným opaskom, bola krásna ako bohyňa zobrazená na stenách hrobiek v Údolí kráľov a kráľovien.

- Nefertari, prinášaš mi dobré správy?

- Ramzes oslobodil Ašu a dobyl späť provinciu Amurru. Bejrút je zase pod egyptskou kontrolou.

Obe ženy sa objali.

- Kedy sa vráti?

- To neviem, - odpovedala Nefertari.

Ešte sa rozprávali a Tuja sa posadila za svoj toaletný stolík. Končekmi prstov si masírovala plet' pomádou z medu, alabastrového prášku, oslieho mlieka a zrníček senovky. Tento balzam odstraňoval vrásky, spevňoval pokožku a omladzoval plet'.

- Si ustarostená, Nefertari.

- Mám strach, aby sa Ramzes nerozhodol tiahnuť ešte ďalej.

- Ďalej na sever, ku Kadešu...

- K novej pasci, ktorú mu pripraví chetitský cisár Muvatalliš. Keď ten Anatóľčan nechal Ramzesa tak ľahko dobyť späť územie patriace do egyptskej zóny vplyvu, určite pripravuje našej armáde nejakú pascu.

V Áronovom priestrannom dome z nepálených tehál sa zišli náčelníci kmeňov. Všetkých Hebrejov zaviazali mlčaním. Išlo o Mojžišovu bezpečnosť, o ktorého príchode polícia ešte nevedela.

Mojžiš zostal populárny. Mnohí dúfali, že tak ako kedysi, dokáže dodať malému národu tehliarov hrdosť. To však nebol názor Libniho, vodcu, ktorý bol menovaný svojimi druhmi, aby medzi rodovými klanmi udržiaval súdržnosť.

- Prečo si sa vrátil, Mojžiš? - spýtal sa starec zachrípnutým hlasom.

- Videl som na hore horiaci ker, ktorý však oheň nestrávil.

- Prelud.

- Nie, znamenie Božej prítomnosti.

- Mojžiš, pomiatol si sa?

- Boh na mňa zavolať z kra a prehovoril ku mne.

Starí zamrmlali.

- Čo ti povedal?

- Boh načúval náreku detí Izraela, odsúdených na porobu.

- No tak, Mojžiš, my sme slobodní robotníci a žiadni vojnoví zajatci.

- Hebreji nie sú vo svojom konaní slobodní.

- Ale sú! Kam tým všetkým mieriš?

- Boh mi povedal: „Keď vyvedieš ľud z Egypta, ucítite Boha na tejto hore.“

Náčelníci klanov na seba ohromene pozreli.

- Preč z Egypta? - vykrikol jeden z nich. - Čo to znamená?

- Boh zbadal biedu svojho ľudu v Egypte, chce ho z nej vyslobodiť a dovieť do rozľahlých úrodných končín.

Libni sa nahneval.

- Exil ťa pripravil o rozum, Mojžiš. Už dávno sme sa tu usadili, aj ty sám si sa narodil v Egypte a táto krajina sa nám stala vlasťou.

- Žil som niekoľko rokov v Madiáne, pracoval som tam ako pastier, oženil som sa a mám syna. Bol som presvedčený, že môj život už dostal konečnú podobu, ale Boh rozhodol inak.

- Ukrýval si sa, pretože si sa dopustil zločinu.

- Áno, zabil som Egyptána, to je pravda, pretože sa vyhrážal smrťou Hebrejovi.

- Mojžišovi nemôžeme nič vyčítať, - zamiešal sa do veci jeden náčelník kmeňa. - Teraz ho musíme chrániť.

Ostatní členovia rady súhlasili.

- Ak tu chceš žiť, - vyhlásil Libni, - ukryjeme ťa. Musíš sa však vzdať svojich nezmyselných plánov.

- Ak to bude potrebné dokážem vás presvedčiť, jedného po druhom, pretože to je vôľa Božia.

- Nemáme v úmysle odísť z Egypta, - povedal najmladší z náčelníkov. - Máme tu domy a záhrady, najlepší tehliari práve dostali vyšší plat, každý sa dosýta naje. Prečo by sme mali opúšťať toto pohodlie?

- Pretože vás musím doviest' do Zasľúbenej krajiny.

- Nie si naším vodcom, - namietol Libni, - a nebudeš nám diktovať, čo máme robiť.

- Poslúchneš, pretože Boh to tak chce.

- Vieš, s kým hovoríš?

- Nechcel som ťa uraziť, Libni, ale nemám právo skrývať svoje úmysly. Ktorý človek by bol taký márnivý, aby si myslel, že jeho vôľa je silnejšia než vôľa Božia?

- Ak si skutočne jeho posol, budeš to musieť dokázať.

- Dôkazov bude viac než dost', o tom nepochybuj.

Aša ležal na pohodlnom lôžku a nechal sa masírovať Núbijčankou Lotos, ktorej jemné ruky rozháňali bolesť v stuhnutých svaloch. Pod zdanlivou krehkosťou skrývala kráska prekvapivú silu.

- Ako sa cítite?

- Lepšie... Ale bolesť pod krížami je ešte stále neznesiteľná.

- Ty to však vydržíš, - zahrnel Setauov hlas, ktorý práve vstúpil do Ašovho stanu.

- Tvoja žena je božská.

- Možno, ale je to moja žena.

- Hádam si nemyslíš, že...

- Diplomati sú prefíkaní a ty si jeden z nich. Vstávaj, čaká nás Ramzes.

Aša sa obrátil k Lotos.

- Môžete mi pomôcť?

Setau potiahol Ašu za ruku a donútil ho vstať.

- Si úplne v poriadku. Už nepotrebuješ žiadne masáže!

Lovec hadov podal diplomatovi suknicu a košeľu.

- Ponáhľaj sa, kráľ neznáša čakanie.

Potom, čo Ramzes menoval nové Amurruské knieža, Libanonca vychovaného v Egypte, ktorého vernosť azda nebude taká prelietavá, ako Bentešinova vernosť, zahájil celú sériu zmien vo Fenícii a Palestíne. Dbal na to, aby kniežatá a starostovia miest a obcí boli miestni ľudia, ktorí sa zaviažu prísahou, že budú rešpektovať spojenectvo s Egyptom. Keby svoje slovo zradili, egyptská armáda by okamžite zasiahla. Kvôli tomu zaviedol Aša pozorovací systém, od ktorého si mnoho sľuboval: vojenské zastúpenie len slabé, ale celá sieť dobre platených spravodajcov. Šéf egyptskej diplomacie veril v prednosti špionáže.

Ramzes rozprestrel na malom stolíku mapu Blízkeho východu. Úsilie jeho oddielu bolo odmenené: Kanaán, Amurru a južná Sýria znovu tvorili rozsiahlu nárazníkovú oblasť medzi Egyptom a územím Chetitov.

Bolo to už druhé víťazstvo, ktorým Ramzes porazil Chetitov.

Zostávalo ešte rozhodnutie, ktorého význam pre budúcnosť Obidvoch krajín bol dôležitý.

Do poradného stanu, v ktorom už generáli a najvyšší dôstojníci zaujali svoje miesta, konečne vstúpili i Setau a Aša. Diplomat bol tentokrát oblečený menej elegantne, než mal vo zvyku.

- Boli zničené všetky nepriateľské pevnosti?

- Áno, Veličenstvo, - odpovedal generál Reovej armády. - Tá posledná, šalomská, padla včera.

- Šalom znamená mier, - poznamenal Aša. - Teraz už teda vládne vo všetkých oblastiach.

- Máme pokračovať ďalej na sever? - spýtal sa kráľ, - zmocniť sa Kadeša a uštedriť Chetitom poslednú ranu?

- Taký je názor najvyšších dôstojníkov, - odpovedal generál. - Naše víťazstvo musíme zavíšiť tým, že tých barbarov rozprášime.

- Nemáme šancu na úspech, - vyhlásil Aša. - Ako sme postupovali, Chetiti pred nami zase len uhýbali. Ich oddiely sú nedotknuté a pripravujú nám pasce, z ktorých vyjdeme veľmi oslabení.

- S Ramzesom na čele zvíťazíme! - rozohnil sa generál.

- Vôbec nepoznáte terén. Na náhorných plošinách Anatólie, v úžľabinách a hustých lesoch nás Chetiti rozdrví. V samotnom Kadeši zahynie tisíce pešiakov a nie sme si istí, či sa nám podarí zmocniť citadely.

- Zbytočné obavy diplomata. Tentoraz sme pripravení!

- Odíd'te, - prikázal kráľ. - Moje rozhodnutie sa dozviete na úsvite.

10. kapitola

Vďaka Áronovej pohostinnosti strávil Mojžiš v štvrti tehliarov niekoľko pokojných týždňov. Jeho manželka a syn voľne vychádzali a zvedavo objavovali rušný život egyptského hlavného mesta. Rýchlo sa začlenili do hebrejského klanu a čoskoro prišli do styku i s Egypťanmi, Aziatmi, Palestíncami, Núbijčanmi a so všetkými ostatnými obyvateľmi Pi-Ramzesu, ktorí sa dennodenne stretávali v uliciach mesta.

Ale Mojžiš žil uzavreto. Niekoľkokrát požiadal radu starších, aby bol znovu vypočutý. Zoči-voči nedôverčivým a kritickým náčelníkom kmeňa sa Mojžiš nevzdával svojich prvých vyhlásení.

- Tvoja duša sa stále trápi? - spýtal sa Áron.
- Od tých čias, čo sa mi zjavil horiaci ker, už nie.
- Tu nikto neverí, že si stretol Boha.
- Keď človek pozná poslanie, ktoré musí na tomto svete splniť, pochybnosti na neho už nedoliehajú. Moja cesta je do budúcnosti jasná, Áron.

- Ale si sám, Mojžiš!
- To je len zdanie. Moje presvedčenie nakoniec pohltnú všetky.
- Hebrejom v Pi-Ramzese nič nechýba. Kde v púšti nájdeš potravu?

- Boh to zariadi.
- Máš formát vodcu, ale ideš nesprávnou cestou. Zmeň si meno a vzhl'ad, zabudni na svoje nezmyselné plány a zaujmi miesto medzi svojimi. Zostarneš v mieri, v pokoji, uctievaný a na čele veľkej rodiny.

- To nie je môj osud, Áron.
- Tak zmeň ten, ktorý si si vymyslel.
- Už nie som zaň zodpovedný.
- Prečo by si si kazil život, keď šťastie máš na dosah ruky?

Niektor zabúchal na dvere Áronovho domu.

- Otvorte, polícia!
- Vidiš Áron, nemám na výber.
- Musíš utiecť!
- Tieto dvere sú jediným východom.
- Budem ťa brániť.
- Nie, Áron.

Mojžiš sám otvoril dvere.

Sardínsky obor Serramanna s údivom hľadel na Hebreja.

- Takže ma neklamali. Skutočne si sa vrátil.
- Chceš ísť ďalej a ponúknuť sa u nás jedlom?
- Mojžiš, udal ťa jeden Hebrej, tehliar, ktorý sa bál, že kvôli tvojej prítomnosti v tejto štvrti príde o miesto. Pod' so mnou, musím ťa odviesť do väzenia.

Áron zasiahol.

- Mojžiš musí byť súdený.
- To veru aj bude.
- Pokiaľ sa ho však nezravíš ešte pred procesom.

Serramanna chytil Árona za golier.

- Máš ma za vraha?
- Nemáš právo správať sa ku mne hrubo!

Sardínčan Árona pustil.

- Máš pravdu... Ale ty nemáš právo ma urážať!
- Ak bude Mojžiš uväznený, bude popravený.
- Zákon platí pre všetkých rovnako, i pre Hebrejov.
- Uteč, Mojžiš, vráť sa do púšte! - prosil Áron.
- Vieš dobre, že tam odídeme spoločne.
- Z toho väzenia sa už nedostaneš.
- Boh mi pomôže.
- No tak pod', - prikázal Serramanna. - Nenúť ma, aby som ti musel zviazať ruky.

Mojžiš sedel v kúte cely a pozoroval slnečný lúč, ktorý prenikal pomedzi mreže. Rozžiaril tisíce zrníček zvířeného prachu a dopadal na podlahu z hliny, udupanú nohami väzňov.

V Mojžišovi navždy horel plameň horiaceho kra, energia z Jahveho hory. Bola zabudnutá minulosť, jeho manželka i syn. V budúcnosti mal pre neho význam len exodus, hromadný odchod hebrejského ľudu do Zaslúbenej krajiny.

Pre človeka zatvoreného v cele veľkého pi-ramzeského väzenia, ktorý bude egyptským súdom odsúdený na smrť pre úmyselnú vraždu, alebo v najlepšom prípade odsúdený na nútené práce v tábore v oázach, to bola nádej rovnajúca sa šialenstvu. Napriek dôvere v Jahveho sa Mojžiša občas zmocňovali pochybnosti. Ako si Boh poradí s tým, aby bol oslobodený a mohol splniť svoje poslanie?

Hebrej pomaly zaspával, keď ho z otupenosti vytrhli vzdialené výkriky. Silneli z minúty na minútu, až boli ohlušujúce. Zdalo sa, že celé mesto je vo vare.

Ramzes Veľký sa vrátil.

Nikto ho nečakal skôr ako o niekoľko mesiacov, ale bol to skutočne on, vzpriamene sediaci na svojom voze, ktorý ťahali „Vesetské víťazstvo“ a „Spokojná Mut“, jeho dva kone, ozdobené červenými chocholmi na konci zafarbenými na modro. Na pravo pri voze kráčal Zabijak, obrovský lev, ktorý si obzeral mešťanov, zhromaždených pozdĺž cesty, ako čudné zvieratá. Ramzes s modrou korunou na hlave, zlatým hadom ureaom na čele, v obradnom rúchu ozdobenom modrozelenými krídlami, ktoré berú panovníka pod ochranu bohyně Eset v podobe sokolej samice, žiaril ako slnko.

Ako jeden hlas znela vojenská pieseň, ktorá sa už stala tradíciou: „Ramzesova ruka je mocná, jeho srdce chrabré, je to lukostrelec, ktorý nemá rovného, je hradbou pre svojich vojakov, spaľujúcim

plameňom pre nepriateľa.“ Vyzeral ako vyvolený božským svetlom, sokol ovenčený slávnymi víťazstvami.

Generáli, dôstojníci vozatajstva, armádni pisári a radoví vojaci, všetci sa prezliekli do slávnostného šatu a defilovali za nosičmi zástav. Davy ich búrlivo pozdravovali a oni už mysleli na dovolenky a prémie, ktoré im pomôžu zabudnúť na krutosť bojov. Vo vojenskom živote neexistoval krajší okamih, ako návrat domov, hlavne ak bol triumfálny.

Prekvapení záhradníci nemali čas vyzdobiť kvetmi hlavnú pi-ramzeskú triedu, ktorá viedla k chrámu boha Ptaha, Stvoriteľa

Slova a k chrámu obávanéj bohyne Sachmet, vládnucej ničivou a uzdravujúcou silou. Kuchári sa však snažili, piekli husi, hovädzie, plátky bravčového a koše plnili sušenými rybami, zeleninou a ovocím. Z komôr sa vyťahovali džbány vína a piva. Cukrári v náhlosti piekli koláče. Šviháci sa prezliekli do slávnostného a slúžky dokončovali parfumovanie účesov svojich pani. Na konci sprievodu išlo niekoľko stoviek zajatcov: Aziati, Kanaánci, Palestínčania a Sýrčania. Niektorí mali ruky zviazané za chrbtom, iní kráčali voľne po boku so ženami a deťmi. Osly boli naložené batohmi s ich súkromným majetkom. Väzňov zavedú do rozmiestňovacích kancelárií, kde budú priradení na polia a staveniská chrámov. Svoj trest si v zajatí odpykajú ako robotníci a po jeho skončení si budú môcť vybrať medzi začlenením do egyptskej spoločnosti a návratom do vlasti.

Bol to mier, alebo len prímerie? Rozdrvil faraón konečne Chetitov, alebo sa vracia, aby nabral silu a pokračoval v boji? Tí, ktorí nevedeli nič, boli najvýrečnejší a šíрили sa reči o tom, že cisár Muvatalliš je mŕtvy, pevnosť Kadeš dobytá, chetitské hlavné mesto zborené. Každý očakával ceremoniál odmeňovania, počas ktorého sa Ramzes a Nefertari objavia v okne kráľovského paláca a najchrabrejším bojovníkom odovzdajú zlaté náhrdelníky.

Na všeobecné prekvapenie Ramzes minul palác a zamieril k chrámu bohyně Sachmet. Len on si na oblohe všimol obrovský oblak, ktorý veľmi rýchlo rástol a černel. Kone znervózneli, lev vrčal.

Začínala sa búrka.

Radosť vystriedal strach. Keby Obávaná bohýňa rozpútala hnev oblakov, nebolo by to znamenie, že kráľovstvo Egypta ohrozuje vojna a že Ramzes sa musí bez priet'ahov vrátiť na vojnové pole?

Vojaci prestali spievať.

Každý si uvedomoval, že faraón začína nový súboj, v ktorom musí utíšiť Sachmet a zabrániť jej, aby dopustila v krajine pustošenie, nešťastie a utrpenie.

Ramzes zoskočil z voza, pohladkal kone a leva, a potom rozjímal na priestranstve pred chrámom. Oblak sa roztrhol a rozdrobil na desať, potom na sto ďalších. Obloha stmavla a zakryla slnečný kotúč.

Monarcha zahnal únavu z cesty, zabudol na oslavy, na ktoré sa Pi-Ramzes chystal, a pripravil sa na stretnutie s Obávanou.

Len on sám mohol utíšiť jej hnev.

Ramzes otvoril veľké cédrové dvere potiahnuté zlatom a vstúpil do čistej siene, kde odložil svoju modrú korunu. Potom kráčal pomaly pomedzi stĺpy, prekročil prah najtajnejšej komory a pristúpil ku svätostánku.

A vtedy ju zbadal, trblietajúcu sa v polotme.

Jej dlhé biele šaty žiarili ako slnko, parfum jej obradnej parochne očarúval dušu, postoj mala vzpriamený ako chrámové stĺpy.

Ozval sa Nefertarin hlas, lahodný ako med, ktorý prednášal slová velebenia a pokoja, ktoré od začiatku egyptskej civilizácie premieňali Obávanú na nežnosť a lásku. Ramzes zdvihol k soche ženy s levou hlavou obe ruky s otvorenými dlaňami a čítal formulky vyryté do kamenných stien chrámu.

Po skončení litánií, kráľovná podala svojmu mužovi červenú korunu Dolného Egypta, bielu korunu Horného Egypta a žezlo, symbol moci.

Keď kráľovský pár vyšiel z chrámu, zaplavilo oblohu nad tyrkysovým mestom slnko. Búrka sa pominula.

11. kapitola

Hneď po slávnostnom odovzdávaní zlatých náhrdelníkov zašiel Ramzes na návštevu k Homérovi, gréckemu básnikovi, ktorý sa rozhodol usadiť v Egypte, aby tu stvoril svoje najväčšie diela a dožil svoje dni. Jeho pohodlné obydlie, neďaleko paláca, bolo obkolesené záhradou, ktorej najväčší klenot, citrónovník, obveseľoval starcov zoslabnutý zrak. Keď k nemu prišiel kráľ Egypta, fajčil, ako mal vo zvyku, šalviové listy, napchaté do fajky z veľkej slimačej ulity a popíjal víno, korenené anízom a koriandrom.

Básnik vstal a oprel sa o hrčovitú palicu.

- Zostaňte sedieť, Homér.

- Keď sa už faraónovi nevzdá úcta, ako sa patrí, bude to koniec civilizácie.

Obaja muži si sadli na záhradné sedačky.

- Mal som pravdu Veličenstvo, keď som napísal tieto slová: „Rovnaký podiel si získaš, či sedíš, či bojuješ stále, zbabelý človek a udatný dostáva rovnakú poctu, nijaký osoh nemám, že toľko som vytrpel v srdci, keď som si so svojím životom zahrával každý deň v boji.“⁵

- Nie, Homér.

- Vrátili ste sa teda ako víťaz.

- Chetitov sme zatlačili späť na ich tradičné pozície, Egypt nebude okupovaný.

- Oslávme túto udalosť, Veličenstvo. Dal som si priniesť vynikajúce víno.

Homérov kuchár priniesol grécku amforu s úzkym hrdlom, cez ktoré mohol pretekať len tenký pramienok vína zmiešaného s

⁵ Preklad Miloslav Okál.

morskou vodou načretou v noci za letného slnovratu pri severnom vetre a uchovávanú počas troch rokov.

- Text o bitke pri Kadeši je dokončený, - oznámil Homér, - Váš osobný sekretár Ameni ho zaznamenal podľa môjho diktátu a odovzdal sochárom.

- Bude vyrytý na stenách chrámov a hlásať víťazstvo poriadku nad chaosom.

- Bohužiaľ, Veličenstvo, ten boj sa musí začínať stále znovu! Nie je azda pravidlom, že chaos chce pohltiť poriadok?

- To je dôvod, prečo bola zriadená inštitúcia faraóna. Len ona môže upevniť vládu Maat, vládu pravdy a spravodlivosti.

- Hlavne ju nijako nemeňte. Chcem žiť v tejto krajine dlho a šťastne.

Na básnikove kolená vyskočil čierno-biely kocúr Hector a zachytil sa mu pazúrmí o tuniku.

- Osemsto kilometrov medzi chetitským hlavným mestom a tým vašim... Bude to dostatočná vzdialenosť, aby udržala temnoty v žiadanom odstupe?

- Pokiaľ mi dych bude stačiť, postarám sa o to.

- Vojne nie je nikdy koniec. Veľakrát ešte budete musieť vyraziť znovu...

Keď Ramzes odišiel z Homérovho domu, čakal ho už Ameni. Bledší než zvyčajne, pochudnutý, zasa o pár vlasov chudobnejší, zdal sa kráľov osobný sekretár taký krehký, že by sa dal prelomiť. Za uchom mal zastrčený zabudnutý štetec.

- Rád by som sa s tebou čo najskôr poradil, Veličenstvo.

- Robí ti starosti nejaký spis?

- Spis nie...

- Dáš mi ešte chvíľku času, aby som sa mohol stretnúť s rodinou?

- No... je tu predovšetkým povinnosť istého počtu ceremoniálov a audiencií, ktoré ti ukladá protokol... Pokojne by som to vynechal, ale je tu niečo oveľa dôležitejšie: On sa vrátil.

- Máš na mysli...

- Áno, Mojžiša.

- Je v Pi-Ramzese?

- Musíš súhlasiť, že Serramanna neurobil chybu, keď ho dal zatvoriť. Keby ho nechal na slobode, spravodlivosť by bola pošliapaná.

- Je teda uväznený?

- Muselo to byť.

- Ihneď mi ho prived'.

- To sa nedá, Veličenstvo. Faraón nesmie zasahovať do súdnych záležitostí, napriek tomu, že inkriminovanou osobou je jeho priateľ.

- Máme dôkazy o jeho nevine!

- Je potrebné, aby prebehol normálny proces. Keby nebol faraón prvým služobníkom Maat a spravodlivosti, zavládol by v tejto krajine zmätok a chaos.

- Si ozajstný priateľ, Ameni.

Malý Cha opisoval slávny text, ako to robili pred ním už celé generácie pisárov: *Pisári, ktorí dosiahli zručnosti, disponujú ako dedičia knihami múdrosti. Ich milovaným synom je písárska paleta. Ich knihy sú ich pyramídami, štetec ich dieťaťom, kameň pokrytý hieroglyfmi, ich manželkou. Monumenty sa pominú, stély zakryje piesok, hroby upadnú do zabudnutia, ale meno pisárov, ktorí žili, múdrosť uchová v knihách, ktoré napísali. Staň sa pisárom a vyry si do srdca túto myšlienku: kniha je užitočnejšia ako tá najpevnejšia hradba. Poslúži ti ako chrám, aj keď tu už nebudeš. Knihou tvoje meno prežije v mysliach ľudí dlhšie, ako dobre postavený dom.*

Chlapec s týmito Pravidlami celkom nesúhlasil. Písomníctvo samozrejme pretrvávalo na veky, ale nebolo tomu tak i s večnými obydliami a kamennými svätyňami, postavenými staviteľmi chrámov? Autor týchto riadkov vychvaľoval svoje skvelé zamestnanie do tej miery, že už začínal preháňať. Preto si Cha zamienil, že bude zároveň pisárom i staviteľom, aby svojho ducha neobmedzoval.

Od chvíle, keď ho otec postavil zoči-voči smrti v podobe kobry, Ramzesov starší syn veľmi dozrel a celkom skoncoval s detskými hrami. Aký pôvab by mohol mať drevený kôň na kolieskach v porovnaní s matematickou úlohou, položenou Ahmesom, na vzrušujúcom papyruse, ktorý mu dala Nefertari? Ahmes prirovnal kruh k štvorcu o strane $\frac{8}{9}$ jeho priemeru, čo umožňovalo dosiahnuť harmonický pomer, založený na hodnote $3,16^6$. Cha sa rozhodol, že využije každú príležitosť, ktorá mu poskytne možnosť študovať geometriu monumentov, aby prenikol do tajomstiev staviteľov.

- Môžem prerušiť princove úvahy? - spýtal sa diplomat Meba.

Cha nezdvihol hlavu.

- Ak to považujete za potrebné...

Námestník ministra zahraničných vecí už dlhší čas prichádzal za chlapcom, porozprávať sa s ním. Faraónov starší syn neznášal svetácke správanie tohto domýšľavého aristokrata, ale oceňoval jeho vzdelanie a literárne vedomosti.

- Ešte pracujete, princ?

- Existuje azda lepší spôsob, ako tráviť čas?

- Je to naozaj vážna otázka, vyslovená z takých mladých úst! V podstate sa nemýlite. Ako pisár a kráľovský syn budete riadiť desiatky služobníkov, nebudete ťažko pracovať s pluhom ani s krompáčom, nebudete nosiť žiadne bremená, vaše ruky, ktoré

⁶ Zavedenie známeho „pí“ do praxe podľa Rhindovho papyrusu. (Pozn. autora.)

uniknú drine zostanú mäkké a jemné, budete bývať v nádhernej vile, vaše stajne budú plné krásnych koní, každý deň si budete obliekať prepychové šaty, vaše nosidlá budú pohodlné a budete mať faraónovu dôveru.

- Takýmto spôsobom v skutočnosti žije veľa lenivých a majetných pisárov. Ja však dúfam, že budem schopný čítať náročné texty, spolupracovať pri spisovaní obradov a byť nosičom obetných darov v procesiách.

- To sú skromné ambície, princ.

- Naopak, Meba! Vyžadujú veľa úsilia.

- Ramzesov starší syn má predsa predurčený významnejší osud.

- Mojimi sprievodcami sú hieroglyfy. Klamali niekedy?

Meba bol pri slovách tohto dvanásťročného chlapca v rozpakoch. Mal pocit, že sa zhovára so skúseným pisárom, ktorý sa vie ovládať a na lichôtky si nepotrpí.

- Život nie je len práca a tvrdá prísnosť.

- Ten svoj si inak nepredstavujem, Meba. Je na tom vari niečo zlé?

- Nie, samozrejme, že nie.

- Vy, ktorý ste na dôležitom mieste, azda máte voľný čas na zábavu?

Diplomat sa vyhol Chaovmu pohľadu.

- Som veľmi zaneprázdnený, pretože medzinárodná politika Egypta vyžaduje značné schopnosti.

- Rozhoduje však môj otec, nie?

- Pravdaže rozhoduje, ale ja a moji podriadení pracujeme, čo nám sily stačia, aby sme mu prácu uľahčili.

- Rád by som poznal vašu prácu podrobnejšie.

- Je to veľmi obsiahle a neviem, či...

- Budem sa snažiť, pochopiť to.

Príchod mladšej Chaovej sestričky Meritamon, krehkej a veľmi temperamentnej, diplomata vyslobodil.

- Hráš sa s mojím bratom? - spýtalo sa dievčatko.

- Nie, priniesol som mu darček.

Chlapec so záujmom zdvihol hlavu.

- Čo je to?

- Puzdro na štetce, princ.

Meba vyčaril pekný miniatúrny stĺpik z pozláteného dreva. Keď ho vyprázdnil, ukázalo sa, že obsahoval dvanásť štetcov rôznej veľkosti.

- To je... je to veľmi krásne! - vzdychol princ a opotrebovaný štetec, ktorým písal, položil na sedačku.

- Môžem sa pozrieť? - vmiešala sa Meritamon.

- Musíš byť opatrná, - povedal Cha vážne, - tie predmety sú krehké.

- Dovolíš mi s nimi písať?

- Len pod podmienkou, že budeš opatrná a budeš sa snažiť nerobiť chyby.

Cha podal sestre kúsok starého papyrusu a jeden z nových štetcov, ktorého koniec najprv namočil do atramentu. Pozorne sledoval, ako dievčatko starostlivo kreslí hieroglyfy.

Obe deti boli také zaujaté prácou, že zabudli na Mebovu prítomnosť. Práve na tento okamih Meba čakal.

Ukradol Chaov starý štetec a zmizol.

12. kapitola

Krásnej Iset sa celú noc snívalo o chatrči z trstiny, kde sa po prvýkrát milovala s Ramzesom. Skrývali tam svoju vášeň, nemysleli na budúcnosť a vychutnávali slasť prítomného okamihu a naplnenia svojej túžby.

Iset si nikdy nepriala stať sa egyptskou kráľovnou. Táto funkcia bola nad mieru jej schopností, mohla ju zastávať len Nefertari. Ale ako mohla zabudnúť na Ramzesa, na lásku, ktorá ju stále páčila na srdci? Keď bol v boji, umierala úzkosťou. Strácala pôdu pod nohami, nemala už chuť maľovať sa, navliekala na seba hocaké šaty a neobúvala sa.

Keď sa však vrátil, jej starosti sa rozplynuli. Isetina znovu-nadobudnutá krása by zvedla i toho najunudenejšieho muža, len čo by ju zbadal, chvejúcu sa vzrušením na palácovej chodbe z Ramzesovej pracovne do jeho súkromných komnát. Keby kráľ tadiaľto išiel, osmelila by sa osloviť ho? Nie, mala by chuť utiecť.

Keby Ramzesa obťažovala, poslal by ju späť do provincie a bola by odsúdená už nikdy ho nevidieť. Existoval horší trest?

Keď sa kráľ objavil, pokľakla pred ním na kolená. Nemala silu utiecť a nedokázala od faraóna, ktorého zjav sa podobal bohu, odtrhnúť svoj pohľad.

- Čo tu robíš, Iset?
- Chcela som ti povedať... Dala som ti ďalšieho syna.
- Jeho dojka mi ho ukázala. Merenptah je úžasný.
- Budem ho milovať rovnako ako Chaa.
- O tom nepochybujem.
- A tebe budem pôdou, ktorú budeš obrábať, vodnou hladinou, kde sa budeš kúpať... Chceš ešte ďalších synov, Ramzes?
- Inštitúcia kráľovských detí sa o to postará.

- Požiadať ma o čo len chceš... Moja duša a moje telo patrí len tebe.

- Mýliš sa Iset. Žiadna ľudská bytosť nemôže vlastniť iného človeka.

- A predsa som tvoja a môžeš ma vziať do dlaní ako mláďa, ktoré vypadlo z hniezda. Bez tvojho tepla budem chradnúť.

- Milujem Nefertari, Iset.

- Nefertari je kráľovná, ja som iba žena. Mohol by si ma milovať inou láskou?

- S ňou staviam svet. To tajomstvo pozná len veľká kráľovská manželka.

- Dovolíš mi... zostať v paláci?

Hlas krásnej Iset takmer vyhasol. Od Ramzesovej odpovede závisela celá jej budúcnosť.

- Budeš vychovávať Chaa, Merenptaha a moju dcéru Meritamón.

Kréťan, patriaci k útvaru žoldnierov, ktorým velil Serramanna, pátral po dedinách v strednom Egypte, neďaleko opusteného mesta kacírskeho faraóna Achnatona. Bol to bývalý pirát ako jeho šéf, zvyknutý na život v Egypte a na materiálne výhody, ktoré mu boli poskytované. More mu síce chýbalo, ale utešoval sa plavbami po Níle na malých rybárskych loďkách a zabával sa tým, že unikal nepredvídateľným nástrahám rieky. Aj skúsený námorník musel byť voči tejto rieke pokorný, voči jej piesčitém plytčinám, ktoré sa skrývali pod tenkou vrstvou vody, a popudlivým hrochom.

Kréťan ukázal podobizeň mladej zavraždenej svetlovlásky už stovkám vidiečanov, no vždy bezúspešne. Pravdupovediac plnil svoju úlohu bez entuziazmu a bol presvedčený, že obeť je z Pi-Ramzesu alebo z Mennoferu. Serramanna poslal svojich zvedov do všetkých provincií v nádeji, že jednému z nich sa predsa len podarí vypátrať dôležitú stopu, ale na Kréťana sa šťastie neusmialo.

Mal pred sebou len pokojný vidiek, žijúci v rytme ročných období. Nebude to on, kto získa odmenu, ktorú sľúbil sardínsky obor. Svoju úlohu však plnil poctivo, šťastný, že môže tráviť veľa času v útulných hostincoch. Ešte dva alebo tri dni pátrania a vráti sa do Pi-Ramzesu, s prázdnyimi rukami, ale nadšený skvelým výletom.

Kréťan si sadol za stôl a pozoroval dievčinu, ktorá nalievala pivo. Bola usmievavá, energická, rada provokovala zákazníkov. Bývalý pirát si povedal, že vyskúša šťastie.

- Páčiš sa mi, maličká.

- A ty si kto?

- Muž.

Vybuchla smiechom.

- Všetci ste rovnako domýšľaví.

- Ja to môžem dokázať.

- Ó, áno... a ako?

- Svojím spôsobom.

- Všetci hovoríte to isté.

- Ale ja aj konám.

Čašníčka mu položila prst na ústa.

- Daj si pozor, nemám rada chvastúňov a som priberčivá...

- To sa mi páči, je to moja najväčšia chyba.

- Skoro by si mi poplietol hlavu, človeče.

- Čo keby sme prešli k činom?

- Za koho ma máš?

- Za toho, kto si. Za milé dievča, ktoré sa chce milovať s podnikavým mužom.

- Kde si sa narodil?

- Na ostrove Kréta.

- Si... počestný?

- V láske dávam toľko, koľko dostanem.

Stretli sa uprostred noci v stodole. Ani on, ani ona neholdovali dlhým úvodom. Preto sa vrhli jeden na druhého s náruživosťou,

ktorá ochabla až po niekoľkých náporoch. Napokon, zostali vedľa seba ležať.

- Niekoho si mi pripomenula, - povedal. - Jednu dievčinu, ktorú by som chcel nájsť.

- Koho?

Krét'an ukázal čašníčke portrét mladej svetlovlásky.

- Poznám ju, - povedala čašníčka.

- Býva tu niekde?

- Bývala v jednej malej dedinke na okraji opusteného mesta, neďaleko púšte. Stretla som ju na trhu, je to už veľa mesiacov.

- Ako sa volá?

- Neviem, nehovorila som s ňou.

- Žila sama?

- Nie, bol s ňou taký starý chlapík, niečo ako čarodejník. Veril na tie nezmysly kacírskeho faraóna. Nikto sa s ním nestýkal.

Na rozdiel od iných dedín, táto nebola vôbec malebná. Nahnuté domy s rozpukanými stenami, opadané omietky, opustené záhradky...

Kto tu mal ešte chuť bývať? Krét'an sa vydal hlavnou uličkou, plnou odpadkov, ktoré prežúvali kozy.

Kdesi buchla drevená okenica.

Na ulicu vybehlo dievčatko a na hrudi stískalo handrovú bábiku. Dieťa sa potklo a Krét'an ho zachytil za zápästie.

- Kde býva čarodejník?

Dievčatko sa vzpieralo.

- Keď mi neodpovieš, vezmem ti bábiku.

Ukázala rukou na nízky dom s drevenými mrežami na oknách a zatvorenými dverami. Krét'an pustil dievčatko, podišiel k úbohému domčeku a plecom vyrazil dvere.

Pred ním bola štvorcová miestnosť s udupanou zemou, ponorená do šera. Na palmovom lôžku zápasil so smrťou nejaký starec.

- Polícia, - ohlásil sa Kréťan. - Nemáte sa čoho báť.

- Čo... čo chcete?

Kréťan ukázal starcovi portrét.

- Povedzte mi, kto je táto mladá žena.

- Lita... To je moja malá Lita... Verila, že patrí k rodine toho kacíra... A on ju odviedol.

- O kom to hovoríte?

- O jednom cudzincovi... O mágovi, ktorý ukradol Litinu dušu.

- Ako sa volá?

- On sa vrátil... Schováva sa v hrobkách... V hrobkách, som si tým istý.

Starcova hlava sa zvrátila nabok. Ešte dýchal, ale hovoriť už nemohol.

Kréťan mal strach.

Temné vchody opustených hrobiek sa podobali bránam pekelným. Aby si ich niekto vybral za príbytok, musel mať povahu démona. Starec ho možno oklamal, ale musel tú stopu preskúmať. Pri troche šťastia Litinho vraha chyť, dovedie ho do Pi-Ramzesu a odmena bude jeho. Napriek všetkým príjemným perspektívam sa Kréťan necítil dobre. Dal by prednosť bitke na voľnom priestranstve, radšej by sa stretol s niekoľkými pirátmi na mori, rozdával rany pod šírým nebom... Vstúpiť do týchto hrobov ho odpudzovalo, ale necúvol.

Keď sa vyšplhal po strmom svahu, spustil sa do prvej hrobky s dosť vysokým stropom a stenami vyzdobenými osobnosťami vzdávajúcimi poctu Achnatonovi a Nefertiti. Postupoval pomaly až do samotného vnútra hrobky, ale neobjavil žiadnu múmiu ani stopu po ľudskej prítomnosti. Nezaútočil na neho žiaden démon.

Už oveľa pokojnejší sa pustil do prehľadávania ďalšej hrobky. Výsledok bol rovnako neuspokojivý ako v prvom prípade. Skala zlej kvality sa drobila. Scény na nej zobrazené sa iste nedočkajú stáročí. Priestorom vírili vyrušené netopiere.

Starec, ktorý ho informoval, už určite blúznil. Napriek tomu sa Serramannov muž rozhodol, že skôr ako odíde z tohto opusteného miesta, preskúma ešte dve alebo tri veľké hrobky.

Všetko tu bolo mŕtve, úplne mŕtve.

Keď obišiel útes, ktorý dominoval planine, kde bolo Slnčné mesto postavené, vstúpil do hrobky Merira, Atonovho veľkňaza. Jej reliéfy boli zachované.

Kréťan s úžasom hľadel na obraz kráľovského páru, ožiareného lúčmi slnka.

Za chrptom sa mu ozval zvuk ľahkých krokov.

Skôr, ako sa stihol otočiť, mág Ofir mu podrezal hrdlo.

13. kapitola

Meba zavrel oči. Keď ich otvoril, na zemi ležala Krétanova mŕtvola.

- Na to ste nemali právo, Ofir, nemali ste právo...
- Prestaňte kňučať, Meba.
- Práve ste zabili človeka!
- A vy ste boli svedkom vraždy.

Ofirov pohľad bol taký výhražný, že diplomat cúvol až k zadnej stene hrobky. Chcel uniknúť týmto očiam, ktoré vyžarovali krutosť a prenasledovali ho i v tme.

- Toho snoriča poznám, - skonštatoval Šenar. - Je to jeden zo Serramannových žoldnierov, ktorí chránia Ramzesa.

- Serramannov človek, vyslaný po našich stopách... Sardínčan sa musel vypytovať na Litinu totožnosť a snažiť sa získať informácie. Prítomnosť tohto špeha dokazuje, že sa začala po nás pátracia akcia.

- Ani na tomto prekliatom mieste, už nie sme v bezpečí, - uzavrel Šenar.

- Nebuďme pesimisti. Ten zvedavec už neprehovorí.

- Ale podarilo sa mu preniknúť až k nám. Serramanna urobí to isté.

- Náš úkryt mohol prezradiť len Litin poručník, ktorého dedinčania považovali za čarodejníka. Ten starý hlupák umiera, ale mal ešte silu zradiť nás. Postarám sa o neho ešte dnes večer.

Meba cítil povinnosť zasiahnuť.

- Azda nespáchate ďalšiu vraždu!
- Vyjdite z tej tmy, - prikázal Ofir.

Meba zaváhal.

- Poponáhľajte sa.

Diplomat urobil niekoľko pomalých krokov vpred. Jeho ústa skrivila krčovitá grimasa.

- Nedotýkajte sa ma, Ofir!
 - Ste náš spojenec, a môj podriadený, nezabúdajte na to!
 - Samozrejme, ale tie vraždy...
 - Nie sme v pohodlných priestoroch vášho ministerstva. Ste členom špiónážnej siete, ktorej poslaním je stavať sa proti Ramzesovej moci až do jej zničenia a umožniť Chetitom dobytie Egypta. Myslíte, že vystačíme s nejakými diplomatickými rečičkami? Jedného dňa i vy budete musieť zabiť súpera, ktorý bude ohrozovať vašu bezpečnosť.
 - Som vysoký úradník a...
 - Ste spoluúčastník zavraždenia policajta, Meba, či sa vám to páči alebo nie.
- Diplomatov zrak spočinul na Krét'anovi.
- Nemyslel som si, že bude potrebné zájsť až tak ďaleko.
 - Teraz to už viete.
 - To sledovanie nás vyrušilo, - pripomenul Šenar. - Podarilo sa ti to Meba?
 - To je dôvod, pre ktorý som riskoval a vrátil sa do tohto prekliateho mesta! Áno, podarilo sa mi to.
- Mágov hlas bol zrazu sladký a úlisný.
- Dobrá práca, priateľ. Sme na vás hrdí. Budúca vláda na vás nezabudne, Meba. Ukážte mi ten poklad, ktorý ste priniesli.
- Diplomat ukázal Chaov štetec.
- Princ ho používal na písanie.
 - Vynikajúce, - ocenil Ofir, - skutočne vynikajúce.
 - Na čo ho potrebujete?
 - Pomocou tohto predmetu vezmeme Chaovi jeho energiu a obrátime ju proti nemu.
 - Azda nemáte v úmysle...
 - Ramzesov starší syn patrí k našim priamym nepriateľom. Všetko, čo môže oslabiť kráľovský pár je pre nás dobré.
 - Cha je dieťa!

- Je to faraónov starší syn.
- Nie, Ofir, dieťa nie...
- Sám ste sa rozhodli byť našim spojencom, Meba. Na ústup je príliš neskoro.

Mág natiahol ruku.

- Dajte mi tú vec.

Diplomatovo váhanie Šenara pobavilo. Nenávidel tohto zbabelca tak veľmi, že by ho bol schopný uškrtiť vlastnými rukami.

Meba pomaly podal Ofirovi štetec.

- Naozaj je nutné zapodievať sa tým malým chlapcom?

- Vráťte sa do Pi-Ramzesu, - prikázal mág, - a sem sa už nevracajte.

- Budete v tej hrobke bývať ešte dlho?

- Až do času vykonania čarov.

- A potom?

- Nebuďte veľmi zvedavý, Meba. Ohlásim sa vám sám.

- V hlavnom meste hrozí, že sa moje postavenie stane neudržateľným.

- Zachovajte si chladnokrvnosť a všetko bude v poriadku.

- Ako sa mám správať?

- Robte svoju zvyčajnú prácu. Moje inštrukcie prídu v pravý čas.

- Diplomat bol už na odchode, ale zase sa vrátil.

- Rozmýšľajte, Ofir. Ak niekto siahne Ramzesovi na syna, rozzúri sa a...

- Odíďte, Meba.

Ofir a Šenar sledovali z vchodu hrobky, ako ich spoločník schádza dole po svahu a nasadá na koňa, ukrytého za jednou zrútenou vilou.

- Nie som si istý tým zbabelcom, - povedal Šenar. - Podobá sa na vystrašenú krysu, ktorá sa márne snaží nájsť východ zo svojho väzenia. Prečo ho hneď neodstrániť?

- Pokiaľ bude Meba zastávať vysoké postavenie, bude nám užitočný.
- A čo keby mu prišlo na um prezradiť miesto nášho úkrytu?
- Myslíte, že som si túto otázku zabudol položiť?

Od Ramzesovho návratu sa Nefertari len vzácné naskytli okamihy, aby mohla byť so svojím manželom. Panovníkovu pracovňu obliehali ministri, Ameni, vezír i veľkňazi a sama kráľovná musela odpovedať na žiadosti pisárov, vedúcich dielní, vyberačov daní a ďalších úradníkov, patriacich k jej domu.

Často jej bolo ľúto, že nie je hudobníčkou v nejakom chráme. Tam by žila v pokoji, bokom od každodenného zhonu. Kráľovná Egypta však už na takýto úkryt nemala právo a musela plniť svoju funkciu bez ohľadu na jej náročnosť a svoju únavu.

Nefertari sa naučila vládnuť vďaka stálej Tujinej pomoci. Počas siedmich rokov panovania strávil Ramzes veľa mesiacov v cudzine a na vojnových poliach. Mladá kráľovná musela v sebe nachádzať stále nové zdroje energie, aby uniesla váhu koruny a slúžila obrady, ktoré udržiavali potrebné puto medzi bratstvom božstiev a spoločenstvom ľudí.

To, že vôbec nemala voľný čas, aby mohla myslieť na seba, jej neprekážalo. Každý deň prinášal viac úloh ako času a bolo to tak dobre. Bolo samozrejmé, že Cha a Meritamón boli často ďaleko od nej a ona prichádzala o tie nenahraditeľné okamihy postupného rozvíjania detského vedomia. Napriek tomu, že Cha a Merenptah boli synovia Ramzesa a krásnej Iset, milovala ich rovnako, ako svoju dcéru Meritamón. Ramzes rozhodol správne, keď požiadal Iset, aby dohliadala na výchovu všetkých troch detí. Medzi oboma ženami nebola rivalita a ani nepriateľstvo. Pretože Nefertari už nemohla byť matkou, prosila Ramzesa, aby sa spojil s krásnou Iset, ktorá mu potomkov dať mohla. Z nich potom možno vyberie svojho následníka. Po Merenptahovom narodení sa však Ramzes rozhodol

od Iset odlúčiť a adoptovať neobmedzený počet „kráľovských detí“, ktoré budú symbolizovať plodnosť kráľovského páru.

Láska, ktorú kráľovná k Ramzesovi cítila, presahovala obyčajné telesné spojenie. Nebol to len muž, ktorý si ju získal, ale hlavne sila jeho osobnosti. Tvorili jednu bytosť a ona vedela, že to tak je i vo chvíľach fyzického odlúčenia.

Vyčerpaná kráľovná sa odovzdala do odborných rúk svojej manikérky a pedikérky. Na konci dlhého pracovného dňa sa podrobovala tejto požiadavke krásy, vďaka ktorej sa mohla objavovať pri všetkých príležitostiach žiarivá a vyrovnaná, nech mala akékoľvek starosti.

Nadchádzal slasný okamih sprchovania: dve slúžky polievali nahé kráľovnino telo teplou, voňavou vodou. Potom si ľahla na teplé dlaždice a začala sa dlhá masáž pomádou na báze kadidlovej živice, pistácie, oleja a citrónu, ktorá pred spánkom odstráni strnulosť a napätie.

Nefertari myslela na nedokonalosť, za ktorú bola zodpovedná, na omyly, ktorých sa dopustila, a na svoje zbytočné rozčuľovanie. Najdôležitejšie bolo konať vždy spravodlivo, pretože spravodlivý čin obohacuje Pravidlo bohyně Maat a chráni krajinu pred chaosom.

Zrazu ruka, ktorá kráľovnú masírovala, zmenila rytmus a stala sa maznavejšou.

- Ramzes...

- Dovolíš, aby som zastúpil tvoju slúžku?

- Budem o tom premýšľať.

Pomaly sa obrátila a zbadala jeho zaľúbený pohľad.

- Nemal si nekonečné rokovanie s Amenim a správcami sýpok?

- Dnešný večer a dnešná noc patrí len nám.

Rozviazala Ramzesovu bedrovú rúšku.

- Čo to skrývaš za tajomstvo, Nefertari? Niekedy mi napadne, že tvoja krása nie je z tohto sveta.

- A naša láska je?

Objali sa na teplých dlaždiciach, ich vône sa premiešali, ústa sa spojili, a potom ich na svojich vlnách uniesla túžba.

Ramzes zabalil Nefertari do veľkého šálu, ktorý po rozložení znázorňoval krídla bohyne Eset, neprestajne sa vznášajúcej a prinášajúcej dych života.

- Aká nádhera!

- Nové majstrovské dielo tkáčok zo Saje aby ti už nikdy nebola zima.

Schúlila sa ku kráľovi.

- Kiež bohovia dajú, aby sme sa už nikdy neodlúčili.

14. kapitola

Ramzesova pracovňa s tromi veľkými oknami bola rovnako strohá ako pracovňa jeho otca Setchiho: biele steny bez ozdôb, veľký stôl, kreslo s rovným operadlom pre monarchu, slamou vypletané stoličky pre návštevníkov, skriňa na papyrasy s magickými formulkami na ochranu kráľovskej osoby, mapa Blízkeho východu a socha zosnulého faraóna, ktorého večný pohľad strážil synovu prácu.

Vedľa písacích potrieb ležali dve akáciové vetvičky, na koncoch pevne zviazané ľanovou niťou: Setchiho čarovná palička, ktorú už použil i Ramzes.

- Kedy sa bude konať proces? - spýtal sa monarcha Ameniho.
- O štrnásť dní.

Pisár s bledou pleťou bol, ako zvyčajne, zavalený hrbou papyrusov a popísaných tabuliek. Trval na tom, že napriek svojej slabej chrbtici bude nosiť dôverné dokumenty sám.

- Informoval si Mojžiša?
- Samozrejme.
- Ako reagoval?
- Vyzeral pokojne.
- Povedal si mu, že máme dôkaz o jeho nevinnosti?
- Vysvetlil som mu, že jeho prípad nie je beznádejný.
- Prečo tá opatrnosť?
- Pretože, ani ty, ani ja nepoznáme výsledok súdu.
- Oprávnená obhajoba predsa musí zavážiť.
- Mojžiš zabil človeka, a ten človek bol navyše manžel tvojej sestry Dolente.
- A ja im poviem, čo si o tom podliakovi myslím.

- Nie, Veličenstvo. Ty nemôžeš intervenovať žiadnym spôsobom. Faraón sa nemôže miešať do súdneho procesu, pretože zaisťuje v krajine prítomnosť Maat a nezáujatosť súdnictva.

- Myslíš, že to neviem?

- Bol by som tvojím priateľom, keby som ti nepomohol bojovať proti sebe samému?

- Je to veľmi tvrdé, Ameni!

- Som tvrdohlavý a vytrvalý.

- Nevrátil sa vari Mojžiš do Egypta dobrovoľne?

- To nemôže zotrieť ani jeho vinu, ani jeho čin.

- Zastaneš sa ho?

- Mojžiš je môj priateľ. Dôkaz potrebný na zbavenie viny predložím ja. Presvedčí však vezíra a ostatných sudcov?

- Mojžiša si na dvore veľmi vážili. Každý pochopí okolnosti, ktoré ho doviedli až k tomu, aby zabil Saryho.

- Dúfam, Veličenstvo.

Hoci strávil Serramanna príjemnú noc v spoločnosti dvoch veľmi snaživých Sýrčaniek, mal zlú náladu. Preto ešte pred raňajkami, ktoré Egyptania nazývali „prepláchnutie úst“, obe dámičky vyhodil.

Napriek všetkej snahe nebola mladá zavraždená svetlovláska doposiaľ identifikovaná.

Sardínčan si myslel, že vďaka portrétu obete jeho vyšetrovateľa rýchlo nájdu správnu stopu, ale ani v Pi-Ramzese, ani v Mennoferi, ani vo Vesete blondínku nikto nepoznal. Prichádzal do úvahy jediný záver: žila niekde v úplnom odlúčení.

Jeden svedok musel o tom vedieť oveľa viac: Dolente, Ramzesova sestra. Žiaľbohu, Serramanna ju nemohol vypočúvať, ako by si želal. Tým, že sa pokrytecká Dolente verejne kajá, a prisahala kráľovskému páru vernosť, znovu získala bratovu dôveru, i keď len čiastočnú.

Podráždený Sardínčan prečítal hlásenia, ktoré mu spísali jeho agenti po návrate z vidieka. Elefantína, Edfu, Esna, mestá v Delte... Nič. Keď otvoril zoznam miest, ktoré dal preskúmať, prekvapila ho jedna vec: Krét'an neodovzdal správu o svojom prieskume. A pritom bol tento bývalý pirát chamtivý a tiež dobre poznal trest v prípade neposlušnosti.

Serramanna vynechal holenie, rýchlo sa obliekol a vyrazil za Amenim. Tých dvadsať elitných úradníkov, ktorí tvorili jeho administratívne oddelenie, ešte nebolo na svojich miestach, ale Ramzesov osobný sekretár a nosič sandálov už triedil papyrussy, keď sa predtým posilnil jačmenným odvarom, figami a sušenou rybou. Hoci jedol veľa, nikdy nepribral.

- Nejaký problém, Serramanna?
- Chýba mi jedna správa.
- Je to také dôležité?
- Pokiaľ ide o Krét'ana, tak áno. Je priam posadnutý presnosťou.
- A kam si ho poslal?
- Do stredného Egypta, do oblasti, neďaleko Achnatonovho opusteného mesta.
- Stratený kút.
- Vždy si mi bol príkladom dôslednosti.

Ameni sa usmial. Títo muži neboli vždy priatelia, ale od svojho zmierenia pociťovali jeden k druhému úctu.

- Možno ide o obyčajné meškanie.
- Krét'an mal byť späť už vyše týždňa.
- Mne sa to naozaj nezdá vážne.
- Môj inštinkt ma ubezpečuje o opak.
- Prečo mi to hovoríš? Máš predsa všetku právomoc, aby si ten prípad objasnil.
- Pretože sa nič nedarí, Amení, vôbec nič.
- Vysvetli mi to podrobnejšie.

- Mág zmizol, Šenarova mŕtvola sa nedá nájsť, potom tá svetlovláska, čo ju nemôžeme identifikovať... Mám vážne starosti.
- Ramzes vládne a situáciu má pod kontrolou.
- Pokiaľ viem, Chetiti sa nevzdali myšlienky zničiť Egypt. Nežijeme v mierovom období.
- Ty si myslíš, že chetitská špionážna sieť nebola celkom zničená?
- Ticho pred búrkou... presne toto cítim. A môj inštinkt ma sklamal len málokedy.
- Čo navrhuješ?
- Odídem do toho strateného mesta a zistím, čo sa stalo Krétanovi. Kým sa vrátim, daj pozor na faraóna.

Dolente, Ramzesova staršia sestra, trpela v pochybnostiach. Táto vysoká brunetka sa vrátila k svojmu životu bohatej a záhaľčivej aristokratky. Chodila z banketu na banket, z recepcie na recepciu, z jednej spoločenskej akcie na druhú. Viedla malicherné rozhovory s dámami bez mozgu a dvorili sa jej nezniesiteľní starí seladoni i mladí zvodcovia s rečami rovnako prázdnyimi ako ich myšlienky.

Odkedy sa pridala k vyznávačom kultu jedného boha mala len jedinú utkvélú myšlienku: prispievať k rozkvetu jednej pravdy a pomôcť jej, aby konečne ovládla egyptskú krajinu a vyhnala falošné božstvá i všetkých, ktorí ich uctievali. Dolente sa však stretávala len so zaslepenými stvoreniami, spokojnými so svojím životom.

Ochudobnená o Orifovu prítomnosť a jeho rady sa podobala strokotancovi v búrke. Týždeň po týždni jej odvaha slabla. Ako si uchovať vieru, keď ju nič neživí? Dolente bola zúfalá a budúcnosť jej pripadala mŕtva.

Jej chyžná, brunetka s prenikavými očami, vymieňala prestieradlá a zametala miestnosť.

- Trápi vás niečo, princezná?
- Kto by mi len mohol závidieť?

- Krásne šaty, prechádzky v rozprávkových záhradách, stretnutia s báječnými mužmi... Ja vám teda trochu závidím.

- Si azda nešťastná?

- Och nie! Mám dobrého manžela, dve zdravé deti a zarobíme si slušne. Manžel už čoskoro dostavia náš dom.

Dolente sa odhodlala položiť jej otázku, ktorá ju prenasledovala.

- A čo boh... Myslíš na neho niekedy?

- Boh je všade, princezná. Stačí bohov cítiť a pozeráť sa na prírodu.

Dolente nenaliehala. Ofir mal pravdu: pravé náboženstvo je nutné zaviesť silou a nečakať, až sa ľudia obrátia sami. Keď bude ľud podriadený dogme, zriekne sa svojich minulých omylov.

- Princezná... Viete, čo sa hovorí?

Bystré oči chyžnej boli naplnené túžbou porozprávať sa. Dolente sa možno dozvie zaujímavú informáciu.

- Hovorí sa, že máte v úmysle znovu sa vydať, a že o tú česť sa usiluje mnoho ctiteľov.

- To sú len klebety.

- Škoda... Smútok ste nosili už dosť dlho. Podľa môjho názoru nie je dobré, aby žena ako vy trpela samotou.

- Mne taký život vyhovuje.

- Niekedy vyzeráte veľmi smutná... Povieť, že je to normálne. Myslíte na svojho manžela. Chudák, taká strašná smrť. Ako Usir vo svojom súde odváži jeho dušu? Pri všetkej úcte, princezná, hovorí sa, že nie vždy sa váš manžel zachoval čestne.

- Je to smutná pravda.

- Tak prečo sa uzatvárať v takých zlých spomienkach?

- Nové manželstvo ma neláka.

- Šťastie sa opäť vráti, princezná! Hlavne, keď bude vrah vášho manžela odsúdený.

- Čo o tom vieš?

- Mojžiš pôjde pred súd.

- Mojžiš... Ale ved' je na úteku!
 - Je to ešte tajomstvo, ale môj manžel je priateľ hlavného dozorca vo veľkom väzení. Ten Hebrej je tam zatvorený. Určite bude odsúdený na smrť.
 - Možno ho navštíviť?
 - Nie, pre závažnosť obvinenia je jeho uväznenie tajné. Určite vás však predvolajú na proces a tam budete mať príležitosť pomstiť sa.
- Mojžiš je späť! Mojžiš, človek, ktorý verí v jedného Boha! Nie je to pre ňu znamenie?

15. kapitola

Súdny proces s Mojžišom sa konal vo veľkej súdnej sieni pod predsedníctvom vezíra, služobníka Maat. Mal na sebe naškrobené rúcho a jeho jediným šperkom bolo srdce, symbol ľudského svedomia, ktoré bude v okamihu smrti súdené na váhach onoho sveta.

Pred zahájením procesu sa vezír stretol v Ptahovom chráme s Ramzesom, aby obnovil prísahu, odslúženú pri príležitosti svojho uvedenia do úradu. Bude rešpektovať bohyňu spravodlivosti a nikomu nebude nadržovať. Kráľ si dával pozor pred akoukoľvek radou a vykonal len zaväzujúci obrad.

Veľká sieň bola plná.

Pri tejto udalosti nechcel chýbať ani jeden dvoran.

Všetci si všimli prítomnosť niekoľkých náčelníkov hebrejských rodových klanov. Názory sa rôznili: jedni zastávali presvedčenie o Mojžišovej vine, iní očakávali odhalenie, ktoré vysvetlí zločincov návrat. Všetci poznali silu Mojžišovej osobnosti a nikto si nemyslel, že príčinou jeho činu je naivita.

Vezír začal súdny proces uctením Maat, božského Pravidla, ktoré pretrvá ľudský rod. Na dlaždiciach bolo položených štyridsaťdva kožených pruhov, pripomínajúcich, že rozsudok bude vykonateľný vo všetkých štyridsiatich dvoch egyptských provinciách.

Dvaja vojaci priviedli Mojžiša. Všetky pohľady sa upreli na Hebreja. Bývalý Ramzesov hodnostár so zamračenou tvárou a impozantným výzorom bol prekvapujúco pokojný. Vojaci ho zaviedli na miesto oproti vezírovi.

Po obidvoch stranách ministra spravodlivosti zasadla štrnásťčlenná porota, v ktorej bol geometer, kňazka bohyne Sachmet, lekár, tesár, žena z domácnosti, roľník, pisár finančnej

správy, dvorná dáma, staviteľ, tkáčka, generál Reovej armády, kamenár, pisár zo sýpok, a námorník.

- Vaše meno je Mojžiš?

- Áno.

- Máte výhrady k niektorému členovi poroty? Pozrite sa na nich a pokojne si to rozmyslite.

- Dôverujem spravodlivosti tejto krajiny.

- Nie je to vaša krajina?

- Narodil som sa tu, ale som Hebrej.

- Ste Egypťan a tak aj budete súdený.

- Bolo by súdne konanie a rozsudok iné, keby som bol cudzinec?

- To iste nie.

- Záleží na tom v tomto prípade?

- To posúdi súd. Hanbite sa za to, že ste Egypťan?

- To posúdi súd, ako ste práve povedali.

- Ste obvinený, že ste zabili stavbyvedúceho menom Sary a potom ste ušli. Priznávate tieto skutočnosti?

- Priznávam, ale chcem to vysvetliť.

- To je predmetom tohto súdneho konania. Považujete formuláciu obvinenia za nepresnú?

- Nie.

- Tak potom chápete, že v súlade so zákonom vám musím navrhnúť trest smrti.

V publiku sa ozval šum. Mojžiš nezareagoval, akoby sa ho tie hrozné slová ani netýkali.

- Vzhľadom na závažnosť faktov, - dodal vezír, - neurčím žiadnu hranicu trvania tohto procesu. Obžalovaný bude mať všetok potrebný čas, aby sa mohol brániť a vysvetliť dôvody skutku, ktorého sa dopustil. Žiadam úplné ticho a pri najmenšom rozruchu preruším konanie. Vinníci budú potrestaní vysokou pokutou.

Sudca sa obrátil na Mojžiša.

- Aké postavenie ste zastávali v čase činu?

- Hodnostár egyptského dvora a vedúci výstavby Pi-Ramzesu. Hlavne som riadil skupiny hebrejských tehliarov.

- Podľa môjho spisu to bolo na všeobecnú spokojnosť. Boli ste faraónov priateľ, však?

- Áno.

- Študovali ste na Mennoferskej univerzite, prvé úradné miesto v háreme v Merveri, stavbyvedúci v Karnaku, ďalej stavitel' v Pi-Ramzese... Skvelá kariéra, ktorá sa ešte len začínala. Obeť, Sary, išiel opačnou cestou. On, ktorý bol Ramzesov pestún a vychovávateľ, dúfal, že sa stane riaditeľom Mennoferskej univerzity, ale bol odsunutý do podriadeného postavenia. Boli ste informovaný o dôvodoch tohto neúspechu?

- Mal som na to len svoj názor.

- Môžem ho poznať?

- Sary bol podlý človek. Ctižiadostivý a nenásytný. Mojou rukou na neho dopadol osud.

O slovo požiadal Ameni.

- Môžem dodať upresnenie: Sary intrigoval v sprisahaní proti Ramzesovi. Keďže bol manželom kráľovej sestry Dolente, pánovník sa zachoval šľachetne.

Mnohí dvorania vyzerali prekvapene.

- Nech pred tento súd predstúpi princezná Dolente, - prikázal vezír.

Vysoká brunetka váhavo vstala.

- Potvrdzujete Mojžišove a Ameniho slová?

Dolente sklonila hlavu.

- Sú mierne, až príliš mierne... Z môjho manžela sa stal netvor. Keď pochopil, že s jeho kariérou je definitívny koniec, živil v sebe stále silnejšiu nenávisť voči svojim podriadeným a nakoniec sa k nim správal až s nepripustnou krutosťou. Počas posledných mesiacov svojho života prenasledoval skupinu hebrejských

tehliarov, ktorých mal na starosti. Keby ho nezabil Mojžiš, urobil by to niekto iný.

Zdalo sa, že vezírov záujem sa zvýšil.

- Nie sú vaše slová prehnané?

- Prisahám, že nie! Kvôli manželovi bol môj život utrpením.

- Jeho zmiznutie vás potešilo?

Dolente sklonila hlavu ešte väčšmi.

- Ja... Akoby sa mi uľavilo, ale hanbila som sa sama pred sebou.

Ako som mohla mať rada takého tyrana?

- Chcete ešte niečo dodať, princezná?

- Nie, naozaj nie.

Dolente si išla sadnúť späť medzi dvoranov.

- Praje si niekto Saryho obhájiť a napadnúť výpoveď jeho manželky?

Neozval sa jediný hlas. Pisár poverený zápisom výpovede zaznamenával všetko drobným a rýchlym písmom.

- Aká je vaša verzia tejto drámy? - spýtal sa vezír Mojžiša.

- Bola to mojím spôsobom nehoda. Napriek tomu, že moje vzťahy so Sarym boli napäté, nemal som v úmysle zabiť ho.

- Prečo ste sa teda tak rozohnili?

- Pretože som odhalil, že Sary vydiera a prenasleduje hebrejských tehliarov. Práve keď som chcel chrániť jedného z nich, nechtiac som ho zabil, aby som si zachránil vlastný život.

- Vyhlasujete teda, že ste konali v oprávnenej sebaobrane?

- Taká je pravda.

- Prečo ste utiekli?

- Podľahol som panike.

- U nevinného je to čudné.

- Zabitie človeka spôsobí hlboký šok. V tej chvíli stratíte hlavu a reagujete ako opitý. Človek si uvedomí, že spáchal hrozný čin a má len jednu túžbu: utiecť pred sebou samým, zmiznúť, zabudnúť a byť zabudnutý. A preto som sa schovával v púšti.

- Keď to vzrušenie opadlo, mali ste sa vrátiť do Egypta a do-
staviť sa pred súd.

- Oženil som sa a narodil sa mi syn. Egypt sa mi zdal vzdialený,
veľmi vzdialený.

- Prečo ste sa vrátili?

- Musím tu splniť poslanie.

- Aké?

- Dnes je to ešte moje tajomstvo a vôbec sa netýka tohto súdu.
Zajtra sa to dozvedia všetci.

Mojžišova odpoveď vezíra podráždila.

- Vaša verzia udalosti nie je veľmi presvedčivá, vaše správanie
nehovorí vo váš prospech a vaše vysvetlenia sú zamotané. Myslím,
že ste Saryho zavraždili úmyselne, pretože sa správal nespravodlivo
voči Hebrejom. Vaša motivácia je pochopiteľná, ale je to stále
zločin. Po návrate do Pi-Ramzesu ste sa naďalej skrývali! Nie je to
priznanie viny? Človek, ktorý má čisté svedomie, nekoná takto.

Ameni usúdil, že je načase urobiť rozhodujúci krok.

- Mám dôkaz o Mojžišovej nevine.

Sudcov hlas sprísnel.

- Ak nepredložíte naozaj závažné skutočnosti, obviním vás zo
znevažovania súdu.

- Hebrejský tehliar, ktorého Mojžiš chránil, sa volá Abner. Sary
ho vydieral. Abner sa post'ažoval Mojžišovi a Sary sa chcel
Abnerovi pomstiť tým, že ho surovo bil. Ale v tej chvíli prišiel
Mojžiš a zabránil Sarymu, aby svoju obeť umlátil. Bitka však
skončila zle a Mojžiš Saryho zabil, pričom na to nebol vôbec pri-
pravený. Bolo to v oprávnenej sebaobrane. Abner bol svedkom
týchto udalostí a jeho svedectvo bolo podľa všetkých pravidiel
zapísané. Je vám k dispozícii.

Ameni podal dokument vezírovi.

Vezír skonštatoval, že papyrus je skutočne opatrený súdnou
pečaťou. Prelomil ju, overil si dátum a prečítal text.

Mojžiš sa neodvážil prejavíť radosť, ale vymenil si s Amenim uznanlivý pohľad.

- Tento dokument je autentický a možno ho prijať, - uzavrel sudca.

Proces sa končil, Mojžiš bol zbavený obvinenia. Porota sa vysloví za jeho oslobodenie.

- Ešte pred poradou, - pokračoval však sudca, - by som rád urobil posledné overenie.

Ameni sa zamračil.

- Nech sa dotýčný Abner dostaví pred súd a potvrdí svoju výpoveď ústne.

16. kapitola

Ameniho zasiahol prvý nápor Ramzesovho hnevu.

- Nespochybniteľný dôkaz, overený dokument, a Mojžiš je stále vo väzení.

- Vezír je úzkostlivo dôsledný, - namietol Ramzesov osobný sekretár.

- Ale čo ešte chce?

- Znovu opakujem, chce vidieť Abnera.

Ramzesovi neostávalo nič iné, len sa zmieriť so skutočnosťou. Požiadavky vysokého súdneho úradníka musia byť uspokojené.

- Bol predvolaný?

- Áno, a práve tu to viazne.

- Prečo?

- Abnera niet. Náčelníci klanov tvrdia, že zmizol už pred niekoľkými mesiacmi. Nikto nevie, čo sa s ním stalo.

- Klamstvo! Chcú uškodiť Mojžišovi.

- Možno, ale čo urobíme?

- Nech sa pátrania ujme Serramanna osobne.

- Budeme musieť chvíľu počkať... Serramanna sleduje jednu stopu v strednom Egypte, v blízkosti kacírskeho opusteného mesta. Je posadnutý jedinou vecou: identifikovať tú zavraždenú svetlovlásku. A aby som nič nevynechal, je presvedčený, že chetitská špionážna sieť nebola zničená.

Monarchov hnev opadol.

- Aký je tvoj názor, Ameni?

- Šenar je mŕtvy, jeho komplici na úteku alebo aspoň zbavení možnosti škodiť. Serramanna však verí svojmu inštinktu.

- Možno sa nemýli, Ameni. Inštinkt je priama inteligencia, stojí za hranicami rozumu, ktorý nás zavádza alebo upokojuje. Môj otec tento inštinkt zmenil na intuíciu a využíval ju mimoriadne umne.

- Setchi nebol pirát!
- Serramanna prichádza z temnôt a dobre pozná ich úskoky. Bolo by chybou to prehliadnuť. Čo najskôr sa s ním spoj a prikáž mu, aby sa vrátil do Pi-Ramzesu.

- Vyšlem poslov.
- A odkáž vezírovi moju žiadosť. Chcem vidieť Mojžiša!
- Ale... on je vo väzení!
- Proces sa už konal, všetky fakty sú známe. Náš rozhovor nebude mať nijaký vplyv na priebeh spravodlivého rozsudku.

Prudký vietor zametal planinu, kde bolo v rýchllosti postavené Slnčné mesto, ktorého ruiny sklúčovali na pohľad. Keď Serramanna prechádzal jednou z ulíc, zrútil sa kus steny. Napriek tomu, že Sardínčan vedel premôcť strach, necítil sa vo svojej koži. Túto planinu a opustené domy obchádzali nebezpečné tiene. Skôr, ako sa začne vypytovať dedinčanov, chce sám preniknúť pravdou tohto miesta, stretnúť sa s jeho preludmi, vyskúšať drámu, ktorá sa odohrávala pod Atonovým slnkom.

Keď sa začalo zvečerievať, zašiel Serramanna do susednej dediny, aby si tam trochu oddýchol a pár hodín si pospal, kým bude zase pokračovať v pátraní. Dedina sa zdala pustá: žiadny osol, hus či pes. Dvere a okenice domov boli otvorené. Sardínčan vytiahol z puzdra krátky meč. Opatrnosť mu radila, aby sa do miest, odkiaľ cítil nebezpečenstvo, nepúšťal sám. Spoliehal sa však na svoje skúsenosti a silu.

V jednom úbohom domčeku, na podlahe z udupanej hliny sedela starena, s hlavou opretou o kolená, ako v hlbokom smútku.

- Zabi ma, ak chceš, - prehovorila zlomeným hlasom. - Už sa tu nedá nič ukradnúť.

- Upokoj sa, patrím k Ramzesovej polícii.
- Odíd', cudzinec. Táto dedina je mŕtva, môj manžel je mŕtvy a ja myslím len na to, ako ísť za ním.
- Kto bol tvoj manžel?

- Dobrý človek, ktorého obvinili z čarodejníctva... Jeho, ktorý strávil celý život tým, že pomáhal druhým. Miesto poďakovania ho ten prekliaty mág zavraždil!

Serramanna si sadol vedľa vdovy v špinavých šatách a vlasmi pokrytými prachom.

- Opíš mi toho mága.

- Na čo by ti to bolo?

- Ja toho zločinca hľadám.

Vdova sa na neho prekvapene pozrela.

- Robíš si zo mňa blázna?

- Vyzerám, že mám chuť žartovať?

- Príliš neskoro, môj manžel je mŕtvy.

- Ja ho nevzkriesim, o to sa postarajú bohovia. Ale toho mága chytím.

- Je vysoký, chudý, s tvárou dravého vtáka a s chladným pohľadom.

- Ako sa volá?

- Ofir.

- Egypt'an?

- Líbyjčan.

- Odkiaľ poznáš tieto podrobnosti?

- Niekoľko mesiacov nás navštevoval a hovoril s našou adoptívnou dcérou Litou. Úbohé dieťa... Mala videnie a verila, že je spojená s rodinou kacírskeho kráľa. Môj manžel a ja sme sa pokúšali priviesť ju k rozumu, ale ona radšej verila tomu čarodejníkovi. Raz v noci odišla a už sme o nej nepočuli.

Serramanna ukázal vdove obrázok mladej svetlovlásky.

- Je to ona?

- Áno, to je moja dcéra Lita... Ona je...

Sardínčan nevedel zakryť pravdu. Súhlasne prikývol.

- Kedy si Ofira videla naposledy?

- Je to pár dní, čo navštívil môjho chorého manžela. To on mu podal smrteľný jed!

- Schováva sa tu niekde?

- V tých hrobkách v skalách, kde strašia démoni... Podrež mu hrdlo, rozdupaj jeho mŕtvolu a spál ju!

- Mala by si odtiaľto odísť, vdova. Človek nemá žiť s príznakmi.

Serramanna vyšiel z chatrče, vyskočil na koňa a rozbehol sa k pohrebisku. Deň sa schyloval k večeru.

Sardínčan nechal koňa pod svahom a vybehol s mečom v ruke nahor. Nepomyslel na využitie okamihu prekvapenia, chcel len ťať do živého. Veliteľ Ramzesovej gardy si vyberal hrobky, ktorých vstup bol najpriestrannejší a vrhal sa do ich vnútra.

Všade bolo prázdno. Jedinými obyvateľmi opustených brlohov boli postavy vyryté do stien, poslední pamätníci dávno zabudnutej doby.

Meritamon, dcéra Ramzesa a Nefertari, hrala kráľovskému páru na harfu so zručnosťou, ktorá monarchu prekvapila. Faraón a veľká kráľovská manželka sedeli bok po boku na skladacích stoličkách na brehu jazierka, kde sa darilo modrým lotosom a vychutnávali okamihy šťastia. Ich osemročná dcérka nielenže majstrovsky ovládala svoj hudobný nástroj, ale prejavovala prekvapujúcu citlivosť. Mohutný lev Zabijak a žltý pes Strážca, ktorý ležal medzi labami šelmy, sa zdali byť očarení melódiou, ktorú Meritamon hrala.

Posledné tóny doznievali a zanechali za sebou nežnú ozvenu.

Faraón pobožkal svoju dcérku.

- Páčilo sa ti to?

- Si veľmi nadaná hudobníčka, ale budeš sa musieť ešte veľa učiť.

- Mama mi sľúbila, že budem prijatá do Hathorinho chrámu, a že ma tam naučia zázrakom.

- Ak to je tvoje želanie, bude splnené.

Krása dievčatka bola rovnako oslnivá, ako krása jej matky. V jej pohľade bolo rovnaké svetlo.

- Prídeš ma navštíviť, ak sa stanem chrámovou hudobníčkou?

- Myslíš, že by som sa vedel zaobísť bez tvojej hudby?

Prišiel Cha a tváril sa zamračene.

- Vyzeráš nejaký nahnevaný, - skonštatovala kráľovná.

- Niečo mi ukradli.

- Si si tým istý?

- Každý večer si svoje veci upracem. Ukradli mi jeden z mojich starých štetcov, ktorým som rád písaval.

- Nestratil si ho?

- Nie, hľadal som ho všade.

Ramzes chytil syna okolo pliec.

- Vznášaš vážne obvinenie.

- Viem, že hovoriť pre nič za nič sa nemá. Preto som dlho premýšľal, kým som sa prišiel poťažovať.

- Koho podozrievaš?

- Zatiaľ nikoho. Ale budem po ňom pátrať. Mal som ten štetec veľmi rád.

- Máš iné.

- To je pravda, ale ten starý bol jednoducho ten starý.

Zabijak zdvihol hlavu, Strážcove uši sa vztýčili. Nieкто prihádzal.

Zjavila sa Dolente. Na hlave mala objemnú parochňu s dlhými vrkočmi a zelené šaty sa jej hodili k matnej pleti.

- Veličenstvo si ma prišlo vidieť? - spýtala sa nenútene.

- Na Mojžišovom procese si sa zachovala vynikajúco, - povedal Ramzes.

- Povedala som len pravdu.

- Opísať manžela tak pravdivo, vyžadovalo odvahu.

- Pred tvárou Maat a vezíra človek neklame.

- Tvoje svedectvo Mojžišovi veľmi pomohlo.

- Splnila som len svoju povinnosť.

Palácový čašník priniesol ďalšie víno a rozhovor sa otočil na úsilie, ktoré budú musieť obidve deti vynaložiť, aby ich vedomosti dosiahli požadovanú úroveň.

Keď Dolente odchádzala zo záhrady, bola presvedčená, že opäť si získala dôveru kráľovského páru. Po povrchnej láskavosti, pod ktorou presvitala podozrievavosť, nasledovala sympatia.

Dolente poslala svoje nosidlá preč. Mala chuť sa trochu poprechádzať a vrátiť sa domov peši.

Kto by pod skromným odevom nosiča vody, ktorý k nej pristúpil, spoznal vychudnutého a neoholeného Šenara?

- Si spokojná, sestrička?

- Tvoja taktika sa skvelo osvedčila.

- Priateľstvo môjho brata zaslepuje. Tým, že si pomohla Mojžišovi, stala si sa Ramzesovým spojencom.

- Keď Ramzes uverí, že som úprimná, bude zraniteľný. Čo mám urobiť teraz?

- Mať otvorené uši. Aj drobná informácia môže byť veľmi cenná. Spojím sa s tebou zasa rovnakým spôsobom.

17. kapitola

Ramzes a Ameni pozorne počúvali dlhé Serramannovo rozprávanie. Napriek napätiu, ktoré tu vládlo, Ramzesovu pracovňu zaplavovalo nežné svetlo. Ku koncu teplého obdobia sa Egypt vyfarbil do zlata ladenými a upokojujúcimi farbami.

- Ofir, líbyjský mág, - opakoval Ameni, - a to úbohé dievča, ktorým manipuloval... Nemyslím však, že by nám to malo robiť starosti. Ten obludný muž je na úteku, v našej krajine nemá žiadnu oporu a určite už prekročil hranice.

- Zľahčuješ vážnosť situácie, - napomenul ho Ramzes. - Zábúdaš, kde sa ukrýval? V Achnatonovom kacírskom meste! Zhubné myšlienky jeho zakladateľa ešte stále nahlodávajú niektoré mozgy! Ten Ofir ich chce využiť, aby vybudoval sieť svojich priaznivcov.

- Sieť... Ofir je chetitský špión?

Som o tom presvedčený.

- Ale Chetiti sa Atonovmu jedinému Bohu vysmievajú!

- Nie však Hebreji, - vmiešal sa Serramanna.

Ameni sa obával, že tieto slová zaznejú. Serramanna ešte stále nezdokonalený v diplomacii, neohrabaným spôsobom ďalej rozvíjal svoju myšlienku.

- Vieme, že Mojžiš bol kontaktovaný nejakým falošným architektom a opis toho podvodníka presne zodpovedá opisu líbyjského mága. Nie je to rozhodujúci argument?

- Upokoj sa, - odporučil mu Ameni.

- Pokračuj, - prikázal Ramzes.

- V náboženstvách sa nevyznám, - pokračoval Sardínčan, - ale viem, že Hebreji hovoria o jedinom Bohu. Mám vám, Veličenstvo, pripomenúť, že som Mojžiša podozrieval zo zrady?

- Mojžiš je náš priateľ! - protestoval Ameni. - Aj keby sa stretol s Ofirom, prečo by sa podieľal na sprisahaní proti Ramzesovi? Ten mág určite kontaktoval mnoho hodnostárov.

- Na čo je dobré zakrývať si oči? - trval na svojom Sardínčan.

Faraón vstal, podišiel k oknu a zahľadel sa do diaľky. Zelený kraj Delty bol zrkadlom životnej pohody.

- Serramanna má pravdu, - povedal Ramzes. - Chetiti sa pustili do dvojitej ofenzívy a zaútočili na nás zároveň zvonku i zvnútra. Vyhrali sme bitku pri Kadeši, zahnali chetitské oddiely za naše protektoráty a zneškodnili ich špionážnu sieť. Nie sú však tieto víťazstvá smiešne? Chetitská armáda predsa nie je zničená a ten Ofir si ďalej voľne behá. Človek ako on necúvne pred žiadnym zločinom. Neprestane nám škodiť a nikdy sa nevzdá. Ale Mojžiš nemôže byť jeho komplicom... Je to poctivý človek, ktorý koná otvorene. Pokiaľ ide o neho Serramanna sa mýli.

- Prial by som si to, Veličenstvo.

- Musím ťa poveriť novou úlohou, Serramanna.

- Toho Ofira zadržím!

- Najprv nájdí toho hebrejského tehliara. Volá sa Abner.

Nefertari si želala osláviť svoje narodeniny na veľkej usadlosti v Delte, ktorej správa bola zverená ministrovi poľnohospodárstva Nedžemovi. Tento príjemný muž, ktorý mal rád prírodu a pohľad na jej krásy, ukázal kráľovskému páru nový model pluhu, lepšie prispôsobený úrodnej deltskej pôde. Sám náradie nadšene predviedol a rozrýval zem do hĺbky.

Zamestnanci usadlosti neskrývali svoju radosť. Vidieť kráľa a kráľovnú tak zblízka bolo skutočným darom nebies, ktorý prinesie v nadchádzajúcom roku veľa spokojnosti. Úroda bude bohatá, v sadoch dozrie nádherné ovocie, stáda sa rozmnožia o nové prírastky.

Nefertari cítila, že Ramzesova myseľ zostáva radovánkam tohto krásneho dňa vzdialená. Preto využila chvíľu oddychu po bohatom pohostení.

- Tvoje srdce je plné úzkosti... Je to pre Mojžiša?

- Jeho osud mi robí starosti, to je pravda.

- Našli Abnera?

- Ešte nie. Ak sa nedostaví pred súd, vezír nevynesie oslobodzujúci rozsudok.

- Serramanna ťa nesklame. Myslím však, že ťa prenasledujú aj iné starosti.

- Podľa zákona faraónov musím Egypt chrániť pred nepriateľmi zvonka i zvnútra, a ja mám obavu, že som zlyhal.

- Chetitov si držíme od tela, takže ten obávaný nepriateľ je niekde tu medzi nami...

- Musím podstúpiť zápas medzi synmi temnôt, Nefertari. Vystupujú pod maskou a konajú v tajnosti.

- Zvláštne slová... ale neprekvapujú ma. Včera počas večerných obradov v Sachmetinom chráme sa oči žulovej sochy čudne zabľýskali. Ten pohľad poznám. Oznamuje nešťastie. Hneď som ho zažehnala magickými formulkami, ale zavládne mier, ktorý sa do svätyne vrátil, i za dverami chrámu?

- Vedomie ľudí znovu strašia príznaky zo Slniečného mesta, Nefertari.

- Predsa sám Achnaton vytýčil hranice svojej reformy v priestore i čase!

- Iste, ale rozpútal sily, ktoré už nezvládol. A Ofir, ten líbyjský mág v službách Chetitov, zobudil démonov driemajúcich v opustenom meste.

Nefertari dlho mlčky sedela so zavretými očami. Jej myšlienky sa odpútali od všetkého pominuteľného a rozleteli sa priestorom, aby našli pravdu, ukrytú v meandroch múdrosti. Vykonávanie obradov, tento priamy kontakt so silami, ktoré ustavične, v každom

okamihu vytvárajú život, rozvinulo u kráľovnej veštecké schopnosti. Jej intuícii sa občas podarilo nadvihnúť závoj budúcnosti.

Ramzes si s istou úzkosťou vypočul záver, ku ktorému veľká kráľovská manželka dospela.

- Stretnutie bude veľmi zlé, - povedala a otvorila oči. - Armáda, ktorú zhromaždí Ofir bude rovnako nebezpečná ako Chetiti.

- Keďže potvrdzuješ moje obavy, musíme čo najrýchlejšie konať. Rozviníme energiu našich najväčších chrámov a prikryjeme celú krajinu ochrannou sieťou, ktorú utkajú bohovia a bohyne. Budem nutne potrebovať tvoju pomoc.

Nefertari nežne objala Ramzesa.

- Nemusíš ma o to žiadať.

- Podnikneme dlhú cestu a čaká nás veľa nebezpečenstva.

Mladé vidiečanky s nahými prsami, s čepcami z trstiny na hlavách a so suknicami z rastlinných stebiel okolo bokov, tancovali na počesť úrodnosti zeme a hádzali si malé handrové loptičky, aby zažehnali urieknutie.

Vďaka ich obratnosti nebudú môcť zlí duchovia, ťažkopádni, neohrabaní a ohavní, vniknúť do poľnohospodárskych kultúr.

- Kiež by sme mali ich obratnosť, - povzdychla si Nefertari.

- Aj teba niečo trápi.

- Cha mi robí starosti.

- Urobil niečo vážne?

- Nie, je to kvôli tomu štetcu, ktorý mu ukradli. Pamätáš si, ako zmizol môj obľúbený šál? Ten mág Ofir ho určite použil pri svojich čiernych čaroch, aby mi zničil zdravie a oslabil naše manželstvo. Vďaka Setauovi som porodila a unikla smrti, ale bojím sa nového útoku... tentoraz proti dieťaťu, proti tvojmu staršiemu synovi.

- Bolí ho niečo?

- Doktor Pariamachu ho práve vyšetril a nenašiel nič nezvyčajné.

- Jeho diagnóza mi nestačí. Zavolaj Setaua a požiadaj ho, aby postavil okolo Chaa magickú stenu. Nech nám od dnes hlási aj tú najbezvýznamnejšiu príhodu. Upozornila si Iset?

- Samozrejme.

- Musíme nájsť toho zlodēja alebo zlodějku a dozvedieť sa, či niekto pracuje proti nám tu v paláci. Serramanna vypočuje personál.

- Ramzes, bojím sa, bojím sa o Chaa.

- Musíme ten strach prekonať, mohol by nám uškodiť. Ten, kto vládne temnotám, využije každú chybu.

Cha vstúpil do laboratória Setaua a Lotos, ktoré bolo vybavené písárskou paletou a štetcami. Pekná Núbijčanka práve nútila čiernu kobru, aby vyplula svoj jed a jej manžel pripravoval liek proti tráviacim ťažkostiam.

- To ty budeš mojím profesorom mágie?

- Tvojim jediným profesorom bude samotná mágia. Bojíš sa ešte hadov?

- Och, áno.

- Len hlupáci sa neboja plazov. Boli tu už pred nami a poznajú tajomstvo, ktoré potrebujeme. Všimol si si ako všade prekľávajú?

- Od tých čias, čo ma otec postavil zoči-voči veľkej kobre, viem, že sa vyhnem zlej smrti.

- Ako sa zdá, predsa len je potrebné chrániť ťa.

- Ukradli mi štetec a jeden mág ho chce proti mne použiť. Kráľovná mi povedala pravdu.

Chlapcova odvaha a zrelosť Setaua prekvapili.

- Pretože nás hady očarujú, učia nás spôsobu, ako proti čarom bojovať. Preto ti dám každý deň vypiť nápoj, ktorý som pripravil z drvenej cibule, hadieho jedu a žihľavových listov. O štrnásť dní do neho pridám medené piliny, červenú hlinku, kamenec a kysličník olovnatý. A potom ti dá Lotos liek, ktorý vymyslela.

Cha sa zaškeril.

- To asi nebude nič slávne.
 - Trochu vína zaženie zlú chuť.
 - Nikdy som ho nepil.
 - Zase jedna medzera, ktorá sa musí vyplniť.
 - Víno kalí písárom rozum a bráni im, aby mali pevnú ruku.
 - Prevaha vody bráni srdcu, aby sa rozšírilo. Nepoddávaj sa takému čudáctvu. Aby človek rozoznal vzácne druhy, musí ich začať ochutnávať skoro.
 - Ochráni ma pred zlým čarom?
- Setau sa zaoberal nádobkou so zelenkastou masťou.
- Kto je nečinný, nemá žiadnu šancu zlej mágie odolat'. Odvrátiť útoky neviditeľného ti pomôže len usilovná práca.
 - Som pripravený, - vyhlásil Cha.

18. kapitola

Nad Chattušašom⁷ už šesť dní pršalo. Hlavné mesto Chetitskej ríše bolo vybudované na anatolskej centrálnej plošine, kde sa striedali nevľúdne stepy s úžľabinami a roklinami.

Unavený cisár Muvatalliš, s krivým chrbtom, krátkymi nohami a hnedými očami, ktoré boli ustavične v strehu, bol zimomravý. Preto stál v blízkosti kozuba a nedal si dolu ani vlnenú čiapku, ani dlhý červeno-čierny plášť.

Napriek porážke pri Kadeši a neúspechu svojej protiofenzívy sa Muvatalliš cítil vo svojom horskom meste bezpečne. Tvorilo ho horné a dolné mesto a obom dominovala akropola. Práve tu sa týčil cisársky palác. Mohutné hradby chrániace toto územie robili z Chattušaša nedobytnú pevnosť.

V tomto hrdom a neporaziteľnom meste sa však proti cisárovi ozývali kritiky. Jeho vynikajúci zmysel pre taktiku po prvýkrát nepriniesol armáde víťazstvo.

Vojaci bdeli na stráži po celej deväťkilometrovej trase hradieb, opatrenej vežami a cimburím. Každý si však kládol otázku, či cisár bude riadiť osudy cisárstva ešte aj zajtra. Ešte donedávna tento muž, ktorého dôverne prezývali Veľký vodca, odrážal všetky pokusy o uchvátenie moci likvidáciou ctižiadostivcov. Ale nedávne udalosti jeho postavenie oslabili.

Po tróne bažili dvaja muži: jeho syn Uri-Tešup, ktorého podporovala elita armády a Chattušil, cisárov brat, obratný diplomat, ktorý postavil na nohy silné spojenectvo proti Egyptu, spojenectvo, ktoré sa Muvatalliš snažil udržať množstvom honosných darov.

Cisár práve strávil príjemnú polovicu dňa s peknou mladou ženou, zvláštnou a kultivovanou, ktorá mu dala zabudnúť na jeho

⁷ Dnešný Bogazköy, 150 km východne od Ankary (Turecko). (Pozn. autora.)

starosti. Rád by sa, tak ako ona, venoval ľúbostnej poézii a nemyslel na vojenské prehliadky. To však bol len sen a chetitský cisár nemal na sny ani čas, ani právo.

Muvatalliš si ohrieval ruky. Ešte váhal: bolo potrebné zabiť brata, alebo syna, alebo obidvoch? Pred niekoľkými rokmi by zvíťazil hrubý zásah. Jedu, na chetitskom dvore veľmi obľúbenému, podľať už veľký počet intrigánov a dokonca aj panovníkov. Teraz mohlo nepriateľstvo medzi oboma uchádzačmi o trón cisárovi poslúžiť. Jeden druhému marili zámery a umožňovali Muvatallišovi vystupovať ako prepotrebnému sprostredkovateľovi.

Jeho postoj mu diktovala ešte iná, stiesňujúca skutočnosť: ríša stála pred rozpadom. Opakované vojenské porážky, financovanie vojny, problémy v medzinárodnom obchode, to všetko ohrozovalo jej stabilitu.

Muvatalliš rád rozjímal v chráme boha búrky, perle medzi svätyňami dolného mesta s jeho dvadsaťjeden monumentmi, ktoré boli venované božstvám. Tak ako každý kňaz aj on rozlomil tri chleby a nalial víno na kamenný blok, prednášajúc obradnú formulu: „Nech trvá večne“, vzťahujúcu sa k vlasti. V zlých snoch sa Muvatalliš videl Egyptom porazený a zradený svojimi spojencami. Ako dlho bude ešte môcť zo svojej akropoly pozorovať terasy z pozdĺžne poukladaných kamenných blokov, krásne obydlia hodnostárov, monumentálne brány, ktorými sa vstupovalo do mesta?

Komorník upozornil cisára, že jeho návštevník už prišiel. Skôr, ako tento muž vstúpil do cisárovho obydlia, ktoré bolo obklopené vodnými nádržami, stajňami, zbrojnicami a kasárňami, musel prejsť mnohými stanovišťami hliadok.

Muvatalliš rád prijímal hostí v sále s chladnými a strohými stĺpmi, ozdobenej zbraňami, ktoré pripomínali víťazstvá chetitskej armády.

Uri-Tešupov ťažký bojový krok bolo možné rozoznať spomedzi tisícky. Tento vysoký, svalnatý a statný muž s hrud'ou zarastenou

hustými chlpmi a s dlhými vlasmi, vyzeral ako nebezpečný bojovník, ustavične pripravený vydať sa znovu do vojny.

- Ako sa ti darí, synu?

- Zle, otče.

- Mne sa však zdá, že zdravie ti výborne slúži.

- Zavolať si ma, aby si sa mi vysmieval?

- Nezabúdaj, s kým hovoríš.

Uri-Tešup odložil svoju spupnosť.

- Prepáčte mi to, ale idú mi nervy prasknúť.

- Prečo tá nervozita?

- Pretože som bol veliteľom víťaznej armády a teraz tu stojím v postavení poskoka pod velením Chattušila, toho porazeného zbabelca pri Kadeši! Nie je to mrhanie energiou, ktorú by som mohol dať do služieb vlasti?

- Bez Chattušila by sa spojenectvo nezjednotilo.

- A načo bolo dobré? Keby ste mi dôverovali, Ramzesa by som porazil!

- Zotrvávaš vo svojom omyle, synu. Načo je dobré ustavične pripomínať minulosť?

- Vyžehňte Chattušila a vráťte mi skutočné velenie.

- Chattušil je môj brat, naši spojenci si ho vážia a má slovo medzi obchodníkmi, bez ktorých by naše vojnové plány stroskotali.

- Takže čo mi navrhujete?

- Zabudnúť na hádky a spojiť sily na záchranu Chatti.

- Záchranu Chatti... Ale kto ju ohrozuje?

- Svet okolo nás sa vyvíja. Nedobyli sme Egypt a niektorí spojenci by sa mohli zmeniť rýchlejšie, než by sme si mysleli.

- Vaším rečiam vôbec nerozumiem! Narodil som sa, aby som bojoval a nie vymýšľal intrigy, z ktorých moja vlasť nevyjde silnejšia.

- Urýchlené a nepresné závery, synu. Ak chceme zaistiť svoju nadvládu na Blízkom východe, začnime tým, že najskôr odstránime

vnútorné trenice. A tu je potrebné urobiť ozdravovací krok: tvoje zmierenie s Chattušilom.

Uri-Tešup buchol päšťou do jedného z kozubových stĺpov.

- Nikdy! Nikdy nebudem súhlasiť s tým, aby som sa pokoril pred tým úbožiacom!

- Skoncujme s týmito spormi a budeme silnejší.

- Zatvorte svojho brata a jeho manželku do nejakého chrámu a dajte mi príkaz zaútočiť na Egypt. To je ten správny ozdravovací krok.

- Odmietam akúkoľvek formu zmierenia?

- Odmietam.

- To je tvoje posledné slovo?

- Ak odstránite Chattušila, budem vašou vernou oporou. Ja i moja armáda.

- Syn kupčí s láskou, ktorú cíti k svojmu otcovi?

- Ste oveľa viac než len otec, ste cisár Chatti. Jedine záujmy ríše diktujú naše rozhodnutia. Môj postoj je správny, nakoniec to uznáte.

Cisár vyzeral vyčerpane.

- Možno máš pravdu... Musím rozmýšľať.

Keď Uri-Tešup vyšiel z audienčnej sály, bol si istý, že otca presvedčil. Starnúci cisár už čoskoro nebude mať inú možnosť, len mu dať plnú moc a prenechať mu trón.

Putuhepa v dlhých červených šatách, na rukách so striebornými náramkami a obutá do kožených sandálov, pálila kadidlo v podzemnej sále chrámu bohyne Ištar. V akropole bolo v túto neskorú nočnú hodinu úplné ticho. Po schodisku zostupovali dvaja muži: Chattušil s vlasmi stiahnutými čelenkou, ktorého nasledoval cisár, odetý v šatách z pestrej hrubej látky.

- Aká tu je zima! - Postávať sa Muvatalliš a pritiahol si k sebe cípy vlneného plášťa.

- Táto miestnosť nie je veľmi pohodlná, - uznal Chattušil, - ale má výhodu, že tu je úplný pokoj.

- Chcete si sadnúť, Veličenstvo? - spýtala sa Putuhepa.

- Kamenná lavica mi postačí. Napriek dlhej ceste vyzerá môj brat menej unavený ako ja.

- Chattušil, čo dôležité si sa dozvedel?

- Naša koalícia mi robí starosti. Zdá sa, že niektorí naši spojenci sa chystajú zabudnúť na svoje záväzky. Sú stále náročnejší, ale podarilo sa mi ich uspokojiť. Musím vám povedať, že udržiavanie tohto spojenectva je, čím ďalej, tým nákladnejšie. Je tu však niečo dôležité.

- Hovor, prosím ťa.

- Asýrčania sú čoraz nebezpečnejší.

- Ten malý národ?

- Vzali si z nás príklad a teraz si o nás myslia, že pre naše posledné neúspechy a rozpory sme celkom v úpadku.

- Mohli by sme ich rozdrviť za pár dní!

- Nie som si tým istý. A nebolo by múdre rozptyľovať svoje sily v momente, keď sa Ramzes chystá zaútočiť na Kadeš.

- Máš presnejšie správy?

- Podľa našich špiónov sa vraj. Ramzes pripravuje na novú ofenzívu. Tentoraz sa už Kanaánci a beduíni egyptskému kráľovi na odpor nepostavia. Cesta do Chatu bude voľná. Otvoriť druhý front proti Asýrčanom by bolo šialenstvo.

- Čo odporúčaš, Chattušil?

- Zamerajme sa na našu vnútornú jednotu. Trenice, ktoré ma stavajú proti vášmu synovi, už trvajú dlho a oslabujú nás. Som pripravený sa s ním stretnúť, aby si uvedomil vážnosť okamihu. Ak si naďalej budeme nedôverovať, je po nás.

- Uri-Tešup odmieta akékoľvek zmierenie a žiada prevzatie velenia celej armády.

- Aby so sklonenou hlavou vyrazil proti Egypt'anom a inkasoval porážku!

- Podľa neho je naším jediným východiskom rozhodujúce stretnutie.

- Ste cisár a vy sa musíte rozhodnúť a vybrať si medzi ním a mnou. Ak zvolíte politiku vášho syna, so mnou nerátajte.

Muvatalliš spravil zopár krokov aby sa zahrial.

- Existuje len jedno jediné rozumné riešenie, - prehovorila pokojným hlasom krásna Putuhepa. - Ako cisár ste povinný myslieť predovšetkým na veľkosť Chatti. Pre dobro nášho národa nie je dôležité, že Chattušil je váš brat a Uri-Tešup váš syn. A viete dobre, že Uri-Tešupovo bojové besnenie nás zavedie do katastrofy.

- A aké je to vaše... rozumné riešenie?

- Nikto nedokáže presvedčiť zúrivca. Preto ho treba zlikvidovať. Ani vy, ani Chattušil však nesmiete byť jeho zmiznutím kompromitovaní. Preto sa toho ujmem sama.

19. kapitola

Mojžiš vstal.

- Ty a tu?

- Súd mi dovolil navštíviť ťa.

- Faraón potrebuje povolenie, aby mohol navštíviť svojich väzňov?

- V tomto prípade áno, pretože si obvinený z vraždy a predovšetkým si môj priateľ.

- Takže... ty sa ma nezriekaš...

- Opúšťame priateľov v tiesni?

Ramzes a Mojžiš sa dojemne objali.

- Nedôveroval som ti Ramzes, pretože som neveril, že prídeš.

- Maloverný človeče. Prečo si utiekol?

- Najprv som si myslel, že moje konanie môže vysvetliť panika... Ale v Madiáne, kde som sa skrýval, som mal čas premýšľať. To nebol útek, ale volanie.

Mojžišova cela bola čistá a dobre vetraná, podlaha bola z udupanej hliny. Kráľ si sadol naproti svojmu hebrejskému priateľovi na trojnožku.

- Odkiaľ prichádzalo to volanie?

- Od Boha mojich predkov Abraháma, Izáka a Jakuba. Od Jahveho.

- Jahve je meno jednej hory v Sinajskej púšti. Urobiť z nej symbol božstva nie je nič prekvapujúce. Hora na západnom brehu vo Vesete tiež v sebe skrýva bohov ticha.

- Jahve je jediný Boh, neobmedzuje sa len na nejakú oblasť.

- Čo sa stalo počas tvojho exilu?

- Na tej hore som stretol Boha v podobe horiaceho kra. Povedal mi svoje meno: „Som, ktorý som.“

- Prečo sa obmedzovať len na jednu stránku skutočnosti? Atum, stvoriteľ, je zároveň „Ten, ktorý je“ i „Ten, ktorý nie je“.

- Jahve mi zveril poslanie, Ramzes. Sväté poslanie, ktoré sa ti asi nebude páčiť. Musím vyviesť z Egypta hebrejský národ a zaviesť ho do svätej krajiny.

- Počul si ten hlas Boha zreteľne?

- Bol taký jasný a hlboký ako ten tvoj.

- Nie je púšť plná preludov?

- Nepodará sa ti to spochybniť. Viem dobre, čo som počul a videl. Moje poslanie určil Boh a ja ho splním.

- Hovoríš o... všetkých Hebrejoch?

- Z Egypta odíde slobodne celý národ.

- Bráni niekto Hebrejom vo voľnom pohybe?

- Žiadam oficiálne uznanie viery Hebrejov a povolenie na exodus.

- Predovšetkým je potrebné dostať ťa z väzenia. Preto som dal vyhľadať Abnera. Jeho svedectvo bude rozhodujúce, aby si mohol byť zbavený viny.

- Abner možno opustil Egypt.

- Máš moje slovo, že nebudeme ľutovať žiadnu námahu, aby sme ho dostali pred súd.

- Moje priateľstvo k tebe je stále rovnaké Ramzes, a prajem si tvoje víťazstvo v boji proti Chetitom. Ty si však faraón a ja budúci vodca hebrejského národa. Ak sa neskloníš pred mojou vôľou, stanem sa najneúprosnejším z tvojich nepriateľov.

- Vari priatelia nenájdu vždy spôsob, aby sa dohodli?

- Moje poslanie stojí nad naším priateľstvom. I keď mi to trhá srdce, musím poslúchnuť hlas Jahveho.

- Ešte budeme mať čas si o tom pohovoriť. Predovšetkým musíš znovu získať svoju slobodu.

- To väzenie mi neprekáža. V samote sa pripravujem na zajtrajšie skúšky.

- Tou prvou možno bude ťažké obvinenie!
- Jahve ma ochráni.
- Prajem ti to, Mojžiš. Keď budeš hľadať v pamäti, nenájdeš niečo, čo by poslúžilo na tvoju obhajobu?
- Povedal som pravdu a tá vyjde na povrch.
- Veľmi mi nepomáhaš.
- Keď je človek faraónovým priateľom, prečo by si robil starosti s nespravodlivosťou? Nikdy jej nedovolíš, aby pohltila kráľovstvo a dušu sudcov.
- Stretol si sa s človekom menom Ofir.
- Nepamätám sa...
- Spomeň si. Ofir sa vydával za architekta a navštívil ťa v Pi-Ramzese, keď si staval moje hlavné mesto. Iste ti vychvaľoval zásluhy Achnatonovho náboženstva.
- Je to tak.
- Urobil ti nejaký konkrétny návrh?
- Nie, ale zdalo sa mi, že je citlivý k biede Hebrejov.
- K biede... Nie je to prisilné slovo?
- Ty si Egypt'an, nemôžeš to pochopiť.
- Ten Ofir je chetitský špión, ktorý podnecuje sprisahanie proti Egyptu. A tiež vrah. Akákoľvek dohoda s ním by ti veľmi priťažila a uviedla ta do podozrenia z velezrady.
- Čokoľvek pomôže môjmu ľudu si zaslúži moju vďačnosť.
- Ty nenávidíš krajinu, kde si sa narodil?
- Detstvo, dospievanie, naše štúdium v Mennoferi, moja kariéra v твоjich službách... to všetko je mŕtve a zabudnuté, Ramzes. Milujem jedinú krajinu. Tú, ktorú Boh zaslúbil môjmu ľudu.

Minister poľnohospodárstva Nedžem bol neobyčajne nervózny. On, ktorý bol zvyčajne prívetivý a veselý, bezdôvodne vykarhal svojho sekretára. Pretože nebol schopný sústrediť sa na svoje spisy,

vyšiel zo svojej pracovne a zamieril do laboratória, kde pracovali Setau a Lotos.

Pekná Núbijčanka čupela na zemi a krútila červenohlavou zmijou, ktorá zúrivo metala chvostom.

- Podržte tú medenú nádobu, - požiadala ministra.

- Neviem, či...

- Poponáhľajte sa.

Nedžem váhavo chytil nádobu, obsahujúcu hnedastú mazľavú tekutinu.

- Nič nevyšplechnite, je to žieravina!

Nedžem sa zachvel.

- Kam to môžem položiť?

- Na policu.

Lotos vrátila zmiju do koša a zavrela veko.

- Čo pre vás môžem urobiť, Nedžem?

- Vy a Setau...

- Čo sa odo mňa žiada? - ozval sa drsný hlas lovca hadov.

Z nádob najrôznejších veľkostí stúpali dohora znepokojujúce oblaky výparov. Na policiach stáli vedľa seba nádoby, sitká, fľaše z tekvic, trubice, odvary a balzamy.

- Chcem povedať...

Záchvat kašľa zabránil ministrovi pokračovať.

- No tak to povedzte, - vyzval ho Setau.

Tento zle oholený, zamračený muž so širokými plecami, len ťažko viditeľný v dyme, ktorý zahaľoval časť laboratória, práve prelieval zriedený jed.

- Je to kvôli malému Chaovi.

- Čo sa mu stalo?

- To vy... teda chcem povedať, že až doposiaľ som sa zaoberal výchovou tohto dieťaťa ja. Rád číta a píše, na svoj vek preukazuje výnimočné vedomosti, má zručnosť, ktorú by mu mohli závidieť mnohí pisári, s nadšením študuje tajomstvá nebies i zeme, chce...

- To všetko viem, Nedžem, a mám veľa práce. Prejdite k veci.
- Vy... S vami nie je ľahké hovoriť!
- Život nie je ľahký. Keď človek denne prichádza do styku s
hadmi, nemá čas na spoločenské hlúposti.

Nedžem bol šokovaný.

- Ale... moja návšteva nie je spoločenská hlúposť!
- Tak mi už konečne povedzte, čo mi chcete povedať.
- Dobre, budem jasnejší. Prečo vediete Chaa po zlej ceste?

Setau odložil nádobku, ktorú držal v ruke, na policu a utrel si
uterákom čelo.

- Vtrhnete ku mne, Nedžem, vyrušíte ma z práce a ešte ma ura-
zíte! Minister neminister, mám obrovskú chuť, udrieť vás päšťou.

Nedžem cúvol a vrazil do Lotos.

- Prepáčte... Nevedel som... Ale to dieťa...

- Zasväcovanie Chaa do mágie sa vám zdá predčasné? - spýtala
sa Núbijčanka s očarujúcim úsmevom.

- Áno, áno, presne tak, - odpovedal Nedžem.

- Vaša úzkostlivosť vás ctí, ale vaše obavy nie sú opodstatnené.

- Také malé dieťa a je postavené pred vedu, takú zložitú a ne-
bezpečnú...

- Faraón nám prikázal, aby sme jeho syna chránili. Aby sa nám
to podarilo, potrebujeme Chaovu spoluprácu.

Minister zbledol.

- Chrániť ho... Pred akou hrozbou?

- Máte rád hovädziu marinádu? - spýtala sa Lotos.

- Ja... samozrejme.

- To je jedna z mojich špecialít. Najete sa s nami?

- Nechcem sa vnucovať...

- Už sa stalo, - uzavrel Setau. - Cha nie je malý krehký predmet,
ale Ramzesov starší syn. Keď na neho zaútočia, chcú oslabiť
kráľovský pár a celú krajinu. Postavíme okolo Chaa magickú
hradbu, aby sme odvrátili škodlivé sily, vyslané proti nemu. Celá

vec vyžaduje presnosť a bude namáhavá a riskantná. Každá pomoc je vítaná.

20. kapitola

Ulička v hebrejskej štvrti bola zakrytá trámami, na ktorých bola položená prepletená trstina, ktorá chránila chodcov pred slnečným žiarením. Gazdinky sedeli na prahoch domov a klebetili. Keď išiel okolo nosič vody, s chuťou sa napili a pokračovali vo svojich nekonečných rozhovoroch, do ktorých sa z času na čas zapojili remeselníci, ktorí si na chvíľu prišli odpočinúť, či tehliari vracajúci sa zo stavby.

Všetci sa zaoberali jedinou vecou: Mojžišovým procesom. Podľa jedných bude odsúdený na smrť, podľa druhých na ľahký trest väzenia. Niektoré krajné názory vyzývali k vzbure, väčšina sa však priklonila k osudovosti: kto by sa odvážil postaviť proti faraónovej armáde a polícii? Koniec koncov nemal Mojžiš, čo si zaslúžil? Vari nezabil človeka? Nikoho neprekvapí, ak sa zákon uplatní so všetkou prísnosťou. Napriek tomu Mojžiš stále zostával veľmi populárny.

Hebreji nezabudli na jeho oddanosť tehliarom a na materiálne výhody, ktoré im zaistil. Mnohí robotníci si želali, aby sa zase stal staviteľom a staral sa o ich osud.

Áron prepadol všeobecnému pesimizmu. Mojžišov osud bol, samozrejme, v rukách Jahveho, ale egyptská justícia nezaobchádzala so zločincami v rukavičkách. Keby sa Abner umúdril a prišiel na proces, obvinenie by bolo stiahnuté. Ale tehliar urputne vyhlasoval, že Mojžiš klame a odmietol vyjsť zo svojho úkrytu pred ukončením procesu. Pretože Áron nemal žiadne obvinenie, ktoré by proti Abnerovi vzniesol, nemohol požiadať náčelníka svojho klanu, aby si vyžiadal jeho svedectvo.

Keď Áron prechádzal uličkou, všimol si jedného žobráka s kapucňou na hlave. Bezvládne sa opieral o stenu so skrčenými nohami a žuval kúsky chleba, ktoré mu hádzali okoloidúci. Prvý deň sa

Áron pokúšal na tohto nešťastníka zabudnúť. Druhý deň mu dal najesť, na tretí deň si k nemu sadol.

- Nemáš žiadnu rodinu?
- Už nie.
- Bol si ženatý?
- Moja žena zomrela, deti odišli. Bol som obchodník so zrnom, mal som krásny dom a viedol som pokojný život... Ale dopustil som sa vážneho previnenia. Podviedol som svoju ženu.
- Boh ťa potrestal.
- Máš pravdu, ale jemu za svoj úpadok nevďačím. Môj vzťah odhalil jeden muž, vydieral ma, pripravil o majetok a zničil moje manželstvo. Moja žena od žiaľu zomrela.
- Rozprávaš mi o hotovom netvorovi!
- Netvor, ktorý škodí ďalej a šíri nešťastie... Jeho krutosťou budú trpieť i iní, nie len ja.
- Ako sa volá?
- Hanbím sa to vysloviť.
- Prečo?
- Pretože je Hebrej, ako ty a ja.
- Volám sa Áron a mám v našom spoločenstve určitý vplyv. Už nemáš právo mlčať, pretože prašivá ovca by mohla nakaziť celé stádo.
- Čo na tom dnes už záleží... Som zúfalý a sám.
- Aj keď si sklúčený, musíš myslieť na ostatných. Ten človek musí byť potrestaný.
- Volá sa Abner, - zašepkal žobrák.

Tentokrát mal Áron vážny dôvod, aby sa sťažoval na Abnerovo správanie. Ešte v ten deň zvolal radu starších a náčelníkov klanov a rozprával im o nešťastí obchodníka so zrnom.

- Kedysi Abner vydieral tehliarov, priznal jeden starec, ale oni mlčali a k našim ušiam sa doniesli len reči. Teraz chápeme, prečo

Abner nemá chuť objaviť sa pred súdom. Bol by radšej, keby sa ten rozruch upokojil.

- A na druhej strane Mojžiš je vo väzení a oslobodiť ho môže len Abnerovo svedectvo!

Namrzení hodnostári nemali veľmi chuť vyjadriť sa. Ich názor zhrnul jeden z náčelníkov.

- Hovorme jasne. Mojžiš spáchal vraždu, ktorá vrhla podozrenie na všetkých Hebrejov. To, že bude potrestaný, nie je žiadna nespravodlivosť. A navyše, vrátil sa preto, aby svojimi bláznivými nápadmi zasial medzi nami nepokoj. Opatrnosť vyžaduje nechať veciam voľný priebeh.

Árona zaplavila prudká zlosť.

- Ty zbabelec medzi zbabelcami! Takže vy radšej pomôžete vydieračovi, ako je Abner, a pošlete na smrť Mojžiša, ktorý sa za vás bil! Nech na vás Jahve znesie nešťastie a tieseň!

Najstarší člen zhromaždenia, tehliar na odpočinku, zasiahol.

- Áron má pravdu, naše správanie je odporné.

- My sme Abnera chránili, - pripomenul jeden náčelník, a nemáme právo nútiť ho, aby riskoval potrestanie na základe nejasných obvinení.

Áron buchol palicou o zem.

- Nepomohol ti Abner, aby si zbohatol na úkor svojich bratov?

- Ako sa opovažuješ!

- Konfrontujme Abnera s tým žobrákom.

- Návrh je prijatý, - vyhlásil najstarší člen.

Abner sa ukrýval v strede tehliarskej štvrte, v jednom dvojposchodovom dome, odkiaľ mal vyjsť až po Mojžišovom odsúdení. Stal sa bohatým a uznávaným, napchával sa sladkosťami a väčšinu času trávil spaním.

Keď mu rada starších a náčelníkov kmeňa prikázala konfrontáciu, smial sa. Predovšetkým nejaký žobrák v porovnaní s ním nič

neznamenal, a potom, Abner obviní hebrejský ľud, že nechal človeka v biede, čo odporuje egyptskému zákonu. Napriek všetkému očakávaniu v afére potom nastane nepríjemný zvrat a jeho spojenci sa budú snažiť toho úbohého žalobcu odstrániť.

Rozhovor sa konal v prízemí, v prijímacej miestnosti s lavicami, na ktorých ležali podušky. Prítomní boli najstarší člen rady, jeden náčelník kmeňa, poverený svojimi priateľmi a Áron, podopierajúci zhrbeného žobráka, takmer neschopného chôdze.

Abner sa správal výsmešne.

- Tak to je ten chudák, ktorý o mne tára... Je vôbec schopný hovoriť? Najmúdrejšie by bolo dať mu najesť a poslať ho dožiť na nejaký statok v Delte.

Áron pomohol žobrákovi posadiť sa.

- Môžeme sa tejto konfrontácii vyhnúť, ak sa rozhodneš svedčiť v Mojžišov prospech, - vyhlásil najstarší člen rady, - a ak potvrdíš všetky skutočnosti tak, ako sú zapísané v dokumente, ktorý si podpísal.

- Mojžiš je prudký a nebezpečný muž. Ja som sa zaslúžil o bohatstvo mnohých našich bratov. Prečo by som teraz zbytočne riskoval?

- Z úcty k pravde, - zamiešal sa Áron.

- Je taká vrtkavá... A postačí na Mojžišovo oslobodenie? Je to predsa vrah! Keď sa do toho zapletieme, nemáme čo získať.

- Mojžiš ti zachránil život, teraz musíš zachrániť ty jeho.

- Stalo sa to už dávno, moja pamäť nie je veľmi dobrá... Nie je lepšie myslieť na budúcnosť? Moja písomná výpoveď bude hrať v Mojžišov prospech. Spochybní jeho vinu a on nebude odsúdený na smrť.

- Dlhý trest by sa hodil väčšmi?

- Mojžiš sa mal kontrolovať a Saryho nezabíjať.

Rozčúlený Áron udrhel palicou o zem.

- Len prosím žiadne násilie, - žiadal najstarší člen rady.

- Ten chlap je lump! Zradil svojich ľudí a bude ich zrádzať ďalej!

- Len zostaň pokojný, - odporučil mu Abner. - Som štedrý a zaväzujem sa, že tvoje potreby uspokojím. Úcta k starším má pre mňa najvyššiu cenu.

Nebyť najstaršieho člena rady a náčelníka klanu, rozbil by Áron Abnerovi hlavu.

- Zostaňme pri tom, priatelia, a oslávme svoje zmierenie dobrým jedlom, ku ktorému vás srdečne pozývam.

- Zabúdaš na žobráka, Abner?

- Ach ten žobrák... Tak čo nám chce povedať?

Áron sa obrátil k nešťastníkovi.

- Neboj sa a povedz všetko.

Muž bol už na konci svojich síl a Abner sa zarehotal.

- Tak to je ten váš veľký žalobca! Skončíme už s tým... Odozdajte ho mojim sluhom, nech mu dajú v kuchyni najesť.

Áron bol nepríjemne dotknutý.

- Hovor, prosím ťa.

Falošný žobrák narovnal pomaly svoje obrovské telo, zhodil kapucňu a odhalil tvár.

Ohromený Abner bol ťažko schopný vysloviť meno tohto nečakaného a obávaného host'a.

- Serramanna...

- Si zatknutý, - vyhlásil Sardínčan s pirátskym úsmevom.

Počas Abnerovho vypočúvania sa Serramanna zmietať v protichodných pocitoch. Na jednej strane dúfal, že Abnera nenájde, aby intrigán Mojžiš nebol oslobodený, na druhej strane však bol spokojný, že svoju úlohu úspešne doviedol do konca. Ramzes musel byť výnimočnou bytosťou, aby v ňom vzbudil takúto poslušnosť, keď pritom stále zostával presvedčený o Hebrejovej škodlivosti. Kráľ sa mýlil, keď Mojžišovi venoval svoju dôveru, ale ako kritizovať monarchu, pre ktorého bolo priateľstvo posvätnou vecou?

Pi-Ramzes žil v očakávaní rozsudku, ktorý vynesie vezír po rokovaní poroty. Celý proces výrazne posilnil Mojžišovu prestíž. Drobní ľudia a väčšina tehliarov teraz stáli za ním. Nejavil sa vari ako ochranca nešťastných, voči ktorým bol život nespravodlivý?

Serramanna dúfal, že Mojžiš bude vypovedaný a nebude narúšať harmóniu, deň za dňom budovanú kráľovským párom.

Keď Ameni vyšiel zo súdnej siene, Sardínčan mu šiel naproti. Faraónov osobný sekretár bol v dobrej nálade.

- Mojžiš bol oslobodený.

21. kapitola

Dvor sa zhromaždil v pi-ramzeskej audienčnej sále, do ktorej sa vchádzalo po monumentálnom schodisku, vyzdobenom postavami pokorených nepriateľov. Nikto nevedel, prečo Ramzes zvolal v plnom počte vládu a najvyšších administratívnych správcov, ale každý očakával oznámenie zásadného rozhodnutia, ktoré sa dotkne budúcnosti krajiny.

Keď Ameni prešiel majestátnym vstupným priestorom s Ramzesovými korunovačnými menami, namaľovanými modrou farbou na bielom podklade a umiestnenými v kartušiach, len ťažko skrýval svoju zlú náladu. Prečo sa mu kráľ ani trochu nezdôveril? Pri pohľade na upätý Ašov výraz usúdil, že ani jeho priateľ nie je informovaný o nič väčšmi ako on.

Zišlo sa tu toľko dvoranov, že už nebolo vidieť výzdobu, ktorú tvorili glazúrované kachličky z pálenej hliny, predstavujúce rozkvitnuté záhrady a jazierka s rojmi rýb. Ľudia sa tisli medzi stĺpmi i pozdĺž steny, na ktorej sa rozvíjal rozprávkový svet farieb: bledozelené, sýtočervené, svetlomodré, žiarivožlté a biele. Kto by však v týchto napätých okamihoch pomyslel na to, aby obdivoval nádherných vtákov, poletujúcich nad močiarmi, zarastenými papyrusovou húšťavou?

Setauov pohľad sa však predsa zastavil na maľbe predstavujúcej zamyslenú mladú ženu v záhone ibiškových kvetov. Jej črty sa podobali kráľovnej. Vlysy s lotosmi, vlčími makmi, margarétami a nevädzami predstavovali pokojnú a usmievavú prírodu.

Ministri, vysokí úradníci, kráľovskí pisári, obradníci, strážcovia pečate, kňazi a kňažky, vysokopostavené dámy a ďalšie dôležité osobnosti zmĺkli, keď si na trón sadli Ramzes a Nefertari. Z monarchu vyžarovala sila, viditeľne sa mu nikto nevyrovnal. Na hlave mal dvojité korunu, symbolizujúcu vládu nad Horným i

Dolným Egyptom, oblečený bol do bieleho rúcha a zlatej suknice, v pravej ruke držal žezlo „mágie“, pastiersku palicu, ktorá mu slúžila na zhromažďovanie ľudu v neviditeľnom a udržovaní jeho súdržnosti vo viditeľnom.

Nefertari bola stelesnením pôvabu, Ramzes obrovskej sily. Každý zo zhromaždených vnímal hlbokú lásku, ktorá ich spájala a obom prepožičiavala vôňu večnosti.

Hlavný obradník prečítal hymnus na Amona, oslavujúceho prítomnosť skrytého boha vo všetkých formách života. Potom prehovoril Ramzes.

- Oznámim vám niektoré rozhodnutia, aby som zamedzil klebetám a objasnil politiku, ktorú mám v úmysle viesť. Je to ovocie dlhých úvah, vedených spoločne s veľkou kráľovskou manželkou.

Niekoľko kráľovských pisárov sa pripravilo monarchove rozhodnutia zaznamenať. Stanú sa dekrétmi, ktoré okamžite zavedú do života.

- Rozhodol som sa posilniť severovýchodnú hranicu Egypta, vybudovať tam nové pevnosti, spevniť staré hradby, zdvojnásobiť vojenské jednotky a zvýšiť ich žold. „Kráľova stena“ sa musí stať neprekročiteľnou a musí ochraňovať Deltu pred každým pokusom o inváziu. Už zajtra odídu čaty kamenárov a tehliarov, aby začali potrebné práce.

O slovo sa prihlásil starší dvoran.

- Veličenstvo, postačí „Kráľova stena“ na zastavenie chetitských hôrd?

- Sama osebe nie. Je len posledným článkom nášho obranného systému. Vďaka nedávnemu zásahu našej armády, ktorá zlomila chetitskú protiofenzívu, dobyli sme späť svoje protektoráty. Medzi nami a votrelcom leží Kanaán, Amurru a južná Sýria.

- Nezradili nás často kniežatá, ktoré vládnu v týchto provinciách?

- Často, to je pravda. A práve preto zverujem administratívne a vojenské riadenie tejto nárazníkovej oblasti Ašovi, ktorému zároveň odovzdávam v týchto oblastiach výnimočnú právomoc. Poverujem ho, aby tam udržal našu zvrchovanosť, kontroloval miestnu správu, vybudoval účinný spravodajský systém a zostavil elitný útvar, ktorý bude schopný zabrzdiť chetitský útok.

Aša zachoval ľadový pokoj, napriek tomu, že bol terčom všetkých pohľadov v sále, jedných obdivných, iných závistlivých. Minister zahraničných vecí sa stal jednou z najdôležitejších osobností v štáte.

- Ďalej som sa rozhodol, že spolu s kráľovnou podnikneme dlhú cestu, - pokračoval Ramzes. - Počas mojej neprítomnosti sa bežných záležitostí ujme môj osobný sekretár Ameni, a každý deň sa bude radiť s mojou matkou Tujou. Zostaneme v spojení prostredníctvom posla a bez môjho súhlasu nebude prijatý žiaden nový dekrét.

Dvor bol ohromený. Rola sivej eminencie Ameniho nebola žiadnym prekvapením, ale prečo v takom rozhodujúcom čase sa kráľovský pár vzdávať z Pi-Ramzesu?

Šéf protokolu sa odvážil položiť otázku, ktorá všetkých pálila na perách.

- Veličenstvo... môžete nám prezradiť cieľ vašej cesty?

- Posilnenie posvätných základov Egypta. Kráľovná a ja sa najprv odoberieme do Vesetu, aby sme overili, ako postupuje stavba môjho chrámu miliónov rokov a potom sa vydáme na Veľký juh.

- Až do Núbie?

- Presne tak.

- Prepáčte, Veličenstvo, ale je táto dlhá neprítomnosť potrebná?

- Áno, je potrebná.

Dvor pochopil, že faraón už viac nič nepovie a každý premýšľal o skrytých dôvodoch tohto prekvapujúceho rozhodnutia.

Kráľov žltý pes Strážca olízal kráľovej matke ruku a lev si ľahol k jej nohám.

- Títo dvaja verní spoločníci by si priali vzdať ti česť, - povedal Ramzes.

Tuja pripravovala veľkú, krásne naaranžovanú kyticu, ktorú položí na obetný stôl bohyně Sachmet. Kráľovná matka bola odetá v dlhých ľanových šatách so zlatými lemami a krátkym plášťom prehodeným cez plecia, opásaná červeným opaskom, ktorého purpurové konce padali takmer až na zem. Jej bystrý pohľad a jemná, prísna tvár, zdôrazňovali vznešenosť mocnej ženy, náročnej a neprístupnej.

- Čo si myslíš o mojich rozhodnutiach, matka?

- Nefertari mi o nich dlho rozprávala a dokonca si myslím, že ťa k nim trochu inšpirovala. Jediná účinná ochrana našej severovýchodnej hranice je dôsledná kontrola našich protektorátov. Taká bola politika tvojho otca, taká musí byť aj tvoja. Synu, už vládneš deväť rokov, ako to znášaš?

- Nemám veľa času premýšľať nad tým.

- Tým lepšie. Len pokračuj, aby brázda, ktorú za sebou zanechávaš bola hlboká. Máš pocit, že posádka lode poslúcha presne tvoje príkazy?

- Moje najbližšie okolie nie je veľké a nemám v úmysle ho rozširovať.

- Ameni je výnimočná bytosť, - usúdila Tuja. - Aj keď jeho zorný uhol nie je príliš široký, má dve veľmi vzácne vlastnosti: česť a vernosť.

- Pochváliš rovnako aj Ašu?

- Aj on má jednu neobyčajnú vlastnosť: odvahu, výnimočnú odvahu, založenú na správnom poznaní skutočností. Nemohol si si vybrať nikoho lepšieho, kto by dohliadal na naše severné protektoráty.

- Nájde v твоjich očiach milosť i Setau?

- Neznáša konvenciu a je úprimný. Ako si nevážiť takého vzácneho spojenca?

- Zostáva Mojžiš.

- Poznám priateľstvo, ktoré k nemu cítiš.

- Ale neschvaľuješ ho.

- Nie, Ramzes. Ten Hebrej sleduje cieľ, ktorý raz odsúdiš. Nech sú okolnosti akékoľvek, musíš svoju krajinu postaviť pred svoje city.

- Mojžiš predsa nie je žiaden podnecovateľ nepokojov.

- Ak sa ním stane, musí to byť jedine Pravidlo bohyne Maat a nič iné, čo bude určovať tvoje konanie. Hrozí nebezpečenstvo, že táto skúška bude ťažká, dokonca aj pre teba, Ramzes.

Tuja narovnala stonku ľalie. Kytica bola svieža a pýšila sa nádherou stoviek kvetov.

- Súhlasíš s tým, že počas mojej neprítomnosti budeš vládnuť Obidvom krajinám?

- Vari ma k tomu nenútiš? Už na mňa začína dopadať bremeno rokov.

Ramzes sa usmial.

- Tomu neverím.

- Máš v sebe ešte príliš veľa sily, aby si mohol vedieť, aká je ťarcha staroby. Prezradíš mi už konečne skutočný dôvod tvojej dlhej cesty?

- Láska k Egyptu a k Nefertari. Chcem oživiť skrytý oheň chrámov a zabezpečiť, aby vytvárali viac energie.

- Chetiti teda nie sú naším jediným nepriateľom?

- Jeden líbyjský mág, Ofir, využíva proti nám tajomné sily. Možno sa mýlim, keď prikladám jeho činnosti príliš veľkú dôležitosť, ale nepripustím už žiadne riziko. Nefertari veľa trpela pričinením jeho čiernych čarov.

- Bohovia si ťa obľúbili, synu. Nemohli ti dať väčšie šťastie ako takú výbornú manželku.

- Neuctiť si ju, tak ako sa patrí, by bolo nevďakom. Mám veľký plán, ako zaistiť, aby jej meno žiarilo milióny rokov a kráľovský pár tu stál ako nenarušiteľný základ celého Egypta.

- Keď toto chápeš, tvoja vláda bude veľká. Násilie a temné sily pretrvávajú celé generácie, ak však ľud oslní láska, prinesie mu viac šťastia, ako všetko bohatstvo.

Kytica bola hotová. Bohyňa bude spokojná.

- Myslíš niekedy na Šenara?

Tujine oči sa zakalili.

- Ako by matka mohla zabudnúť na svojho syna?

- Šenar už nie je tvoj.

- Kráľ má pravdu a ja ho musím poslúchnuť. Odpustiš mi moju slabosť?

Ramzes si Tuju k sebe nežne privinul.

- Tým, že nemá hrob, ho bohovia veľmi potrestali, - povedala ticho Tuja.

- Ja som čelil smrti pri Kadeši, Šenar ju stretol v púšti. Možno očistila jeho dušu.

- A čo ak ešte žije?

- Aj mne to už napadlo. Ak sa niekde schováva s rovnakými úmyslami ako kedysi... budeš k nemu zhovievavá?

- Ty si Egypt, Ramzes, a ktokoľvek na teba zaútočí, budem stáť pri tebe.

22. kapitola

Ramzes rozjímal pred Thovtovou sochou pri vstupe do ministerstva zahraničných vecí a položil kyticu na obetný oltár. Pán hieroglyfov, „slov bohov“, vtelený do veľkej kamennej opice, stál s pohľadom upretým na nebesia.

Faraónova návšteva bola pre ministerských úradníkov ct'ou. Monarchu prijal Aša a poklonil sa mu. Keď ho Ramzes priateľsky objal, podriadení mladého ministra sa cítili hrdí, že pracujú pod vedením hodnostára, ktorému kráľ preukazuje takú dôveru.

Obaja muži sa zatvorili do Ašovej prepychovej pracovne, ktorá bola zariadená s vybraným vkusom: ruže dovezené zo Sýrie, kvetinové kompozície z narcisov a nechtíkov, akáciové truhlice, stoličky s výplňami zdobenými lotosmi, podušky a prámiky, stolček na bronzovej nohe. Steny boli ozdobené loveckými scénami, s vtákmi nad močiarimi.

- Pre striedmosť si sa teda nerozhodol, - skonštatoval Ramzes. - Chýbajú už len Šenarove exotické vázy.

- Príliš škaredá spomienka. Dal som ich predať v prospech ministerstva.

Elegantný Aša v ľahkej naparfumovanej parochni a s veľmi starostlivo udržiavanými fúzikmi vyzeral, ako by sa chystal na nejaký banket.

- Keď mám to šťastie, že môžem prežiť niekoľko pokojných týždňov v Egypte, - vyhlásil, - rád si doprajem všetky radosti, ktoré mi ponúka. Ale nech sa kráľ neobáva, nezabúdam na úlohu, ktorú mi zveril.

To bol celý Aša: cynický, zdanlivo ľahkomyselný a povrchný, ctiteľ módy a zvodca striedajúci jednu ženu za druhou, ale zároveň štátnik ovládajúci požiadavky medzinárodnej politiky, dobrý znalec terénu a dobrodruh, ochotný podstúpiť každé riziko.

- Čo si myslíš o mojich rozhodnutiach?
- Ukladajú mi veľa práce, ale som rád, Veličenstvo.
- Považuješ ich za dostatočné?
- Chýba tam to hlavné, však? A to je dôvod tejto návštevy, ktorá vôbec nie je podľa protokolu. Nechaj ma hádať: že by... Kadeš.
- Svojho ministra zahraničných vecí a šéfa špionážnej siete som si vybral dobre.
- Ešte stále myslíš na to, že tú pevnosť dobyješ?
- Pri Kadeši sme zvíťazili, ale tá chetitská pevnosť tam stojí nedotknutá a ďalej sa nám vysmieva.
- Tušil som, že sa vrátiš ku Kadešu. Nedokázal by si sa zmieriť ani s náznakom neúspechu. Áno, tá pevnosť nás vyzýva. Je rovnako mocná ako včera.
- A preto ju považujem za stálu hrozbu pre náš protektorát v južnej Sýrii. Útoky prídu práve odtiaľ.
- Na prvý pohľad vyzerá táto úvaha celkom rozumná.
- Ale nie je to tvoj názor.
- Pupkatý a pokojný minister, pohodlne posadený na svojich privilégiách a hodnostiach, by pred tebou padol na zem a predniesol asi toto: „Ramzes Veľký, kráľ s prenikavým pohľadom a víťaznými rukami, vydajte sa dobyť Kadeš!“ Tento dvoran by však bol poriadny hlupák.
- Prečo je nutné to vzdať?
- Tvojou zásluhou Chetiti zistili, že nie sú nepremožiteľní. Ich armáda je určite stále silná, ale duch zmätený. Muvatalliš svojej krajine sľúbil ľahkú inváziu a víťazstvo a teraz musí s ťažkosťami ospravedlňovať ústup svojich oddielov na zvyčajné pozície. A vznikol tu ešte aj iný konflikt: boj o nástupníctvo medzi cisárovým synom Uri-Tešupom a bratom Chattušilom.
- Kto má väčšiu šancu zvíťaziť?
- Nedá sa to predvídať. Obaja majú v rukách účinné zbrane.
- Takže blíži sa Muvatallišov pád?

- Podľa môjho názoru áno. Na chetitskom dvore radi zabíjajú. Vodca, ktorý nie je schopný víťaziť, musí byť odstránený.

- Nie je práve teraz ideálny okamih na útok?

- Iste, ak je našim záujmom podkopať základy Chetitskej ríše.

Ramzes oceňoval priateľovu bystrosť a jeho vtip, ale tentokrát bol prekvapený.

- A nie je to vari hlavný cieľ našej zahraničnej politiky?

- Nie som si tým istý.

- Robíš si zo mňa žarty?

- Ak má nejaké rozhodnutie za následok život alebo smrť tisícok ľudských bytostí, nemám chuť na žarty.

- Máš teda nejakú novú informáciu, ktorá zásadne ovplyvní môj názor?

- Len obyčajnú intuíciu, založenú na niekoľkých správach, ktoré som pozbieral od našich informátorov. Počul si o Asýrii?

- Vojnychtivý národ ako Chetiti.

- Až doposiaľ to bol štát pod chetitským vplyvom. Lenže keď Chattušil vytváral svoju koalíciu, musel dať Asýrčanom veľa drahého kovu, aby zaujali blahosklonnú neutralitu. A toto nečakané bohatstvo obratom premenili na zbrane. Teraz sú v Asýrii vojaci krok pred diplomatmi. Táto krajina by pokojne mohla byť budúcou veľkou ázijskou mocnosťou, oveľa rozpínavejšou a nebezpečnejšou, ako Chetitská ríša.

Ramzes uvažoval.

- Asýria sa chystá zaútočiť na Chetitov?

- Ešte nie, ale myslím, že nakoniec k tomu príde.

- Prečo Muvatalliš neodstráni zlo pri samom koreni?

- Kvôli vnútorným rozporom, ktoré ohrozujú jeho trón, a tiež preto, že sa obáva útoku našej armády na Kadeš. Pre neho zostáva stále hlavným nepriateľom.

- A pre tých, ktorí sa usilujú o moc?

- Jeho syn Uri-Tešup je zaslepený. Myslí len na to, ako sa zmocní Obidvoch krajín a zmasakruje pritom čo najviac Egyptanov. Chattušilov obzor je širší a zrejme si jasnejšie uvedomuje nebezpečenstvo, ktoré narastá pri samotných bránach Chetitskej ríše.

- Ty ma teda chceš od ofenzívy na Kadeš odradiť?

- Stratíme veľa ľudí a Chetiti takisto. Hrozí nebezpečenstvo, že konečný víťaz bude Asýria.

- Iste to nehovoríš len tak. Aký máš plán?

- Myslím, že sa ti nebude páčiť. Určite je v rozpore s politikou, ktorú považuješ za správnu.

- Tak to skús.

- Presvedčíme Chetitov, že pripravujeme útok na Kadeš. Po-vesti, klasické dezinformácie, falošné dôverné dokumenty, manévry v južnej Sýrii... Osobne si to vezmem na starosť.

- Zatiaľ ma nijako nešokuješ.

- Pokračovanie asi bude chúlостivejšie. Keď sa všetko, o čom som hovoril, neminie účinkom, odídem do Chatti.

- S akým poslaním?

- Tajným, s plnou mocou na rokovanie.

- Ale o čom chceš rokovať?

- O mieri, Veličenstvo.

- O mieri... S Chetitmi!

- Je to najlepšie riešenie. Zabráni Asýrii stať sa oveľa nebezpečnejším nepriateľom ako sú Chetiti.

- Chetiti mier nikdy neprijmú.

- Ak budem mať tvoju podporu, urobím všetko, aby som ich presvedčil.

- Keby mi takýto návrh dal niekto iný, obvinil by som ho z velezrady.

Aša sa usmial.

- Trochu som to tušil... Ale kto iný ako Ramzes môže vidieť ďaleko, veľmi ďaleko za hranice súčasnosti?

- Neučili nás múdri, že lichotiť priateľovi je neodpustiteľný prehrešok?

- Ja sa neobraciam na priateľa, ale na faraóna. Keby sme boli krátkozrakí a upínali sa len na tú bitku, využili by sme našu súčasnú silu a zaútočili na Chetitov s reálnou možnosťou, že ich porazíme. Vpád Asýrie na medzinárodnú scénu však nutne musí pozmeniť našu taktiku.

- Len intuícia, Aša. Sám si to povedal.

- V mojom postavení je podstatné predvídať budúcnosť a preskúmať ju skôr, ako ostatní. Vari nevedie k správne rozhodnutiu práve intuícia?

- Nemám právo ťa vystavovať takému riziku.

- Myslíš môj pobyt u Chetitov? Nebude prvý.

- Želáš si znovu navštíviť ich väzenie?

- Existujú oveľa príjemnejšie miesta, ale človek musí vedieť chytiť šťastie za pačesy.

- Nepodarí sa mi nájsť lepšieho ministra zahraničných vecí.

- Mám v úmysle sa vrátiť, Ramzes. A potom, ľahký život časom oslabí ducha. Po období, keď navštívim zopár mileniak, oblečiem ich, niekam si s nimi vyjdem, dovoľím, aby ma zmorili, potrebujem mať nejaké nové dobrodružstvo, aby môj duch zostal bystrý a výbojný. Z tejto novej skúšky strach nemám. Chcem využiť slabosť Chetitov a presvedčiť ich, aby skoncovali s nepriateľstvom voči Egyptu.

- Aša, uvedomuješ si, že ten plán je úplne šílený?

- Dýcha sviežosťou novosti a prítlačivosťou neznámeho, teda oplýva všetkou zvodnosťou.

- Vari si neveril, že s tým budem súhlasiť.

- Myslím, že tvoj súhlas dostanem, pretože ty nie si starý, zimomravý monarcha, neschopný meniť svet. Daj mi príkaz, aby

som rokoval s tými barbarmi, čo nám znepríjemňujú život a my ich premeníme na svojich otrokov.

- Chystám sa na dlhú cestu na juh a ty budeš na severe úplne izolovaný.

- Keď ty sa staráš o onen svet, dovoľ, aby som si ja zobral na starosť Chetitov.

23. kapitola

„Kráľovskí synovia“ vo veku pätnásť až dvadsaťpäť rokov, mali vyholené hlavy len s jedným prameňom vlasov na temene, ktorý bol spletený do vrkočov pridržiavaných širokou sponou vo výške ucha, padajúcich na pravú stranu tváre. Nosili náušnice, široký náhrdelník, náramky, vráporanú suknicu, hrdo držali palicu, zakončenú pštrosím perom.

Týmto chlapcom, ktorí boli vybraní na základe intelektu a fyzickej zdatnosti, dal Ramzes za úlohu, aby ho reprezentovali v rozličných armádnych útvaroch. Ich prítomnosť na vojnovom poli dokáže vrátiť vojakom často opadajúcu energiu. Na ich zbabelosť pred zhromaždenými spojencami pri Kadeši kráľ len tak ľahko nezabudne.

„Kráľovskí synovia“ odídu na sever, kde sa budú podľa Ašových príkazov starať o správu protektorátov.

Už sa rozšírila legenda, podľa ktorej Ramzes Veľký, neúnavný ploditeľ a rodič, priviedol na svet stovku detí, ktorých existencia je jasným dôkazom božskej sily, ktorá prebýva v monarchovi. Takto vznikali vybájené rodokmene, ktoré kamenári vytesávali do kameňa a pisári ich s obľubou preberali.

V tieni citrónovníka si starý Homér parfumoval svoje biele fúzy. Čierno-biely kocúr Hector pribral. Keď ho Ramzes pohladkal, začal priasť.

- Prepáčte mi tú bezočivosť, Veličenstvo, ale mám pocit, že ste podráždený.

- Povedzme... prepracovaný.

- Zlé správy?

- Nie, ale dlhá cesta predstavuje niektoré riziká.

Grécky básnik napchal do hlavičky fajky, vyrobenej z veľkej slimačej ulity, suché šalviové listy.

- Ramzes Veľký... Tak vám teraz hovorí váš ľud. Práve som napísal toto:

*„Vznešené dary, čo bohovia dajú, sa odmietat' nesmú, keď ich dávajú sami, ved' nik si ich nemôže vybrať.“*⁸

- Tak veľmi veríte na osud?

- To je privilégium veku, Veličenstvo. Moja Iliada a moja Odysea sú dokončené. Naposledy som priložil ruku k dielu a dokončil báseň, ktorá ospevuje vaše víťazstvo pri Kadeši. Teraz mi už ostáva len si pofajčiť šalviu, napiť sa vína, koreneného anízom a dať sa vymasírovať olivovým olejom.

- Nemáte chuť si vaše dielo prečítať?

- Len podradní autori sa obzerajú v zrkadle svojich viet. Prečo tá cesta, Veličenstvo?

„Často sa vracaj do Ebozevu,“ žiadal ma môj otec, „a bdi nad tým chrámom.“ - Ja som na jeho príkaz nedbal a teraz sa musím o tú svätyňu postarať.

- Je toho ešte viac.

- Setchi vravel, že faraón je ten, kto robí svoj ľud šťastným. Ako to docieľiť? Konaním činov prospešných Princípom a bohom, aby sa ich spokojnosť odrážala na ľuďi.

- Neodporučila vám také konanie kráľovná?

- S ňou a pre ňu, chcem vybudovať dielo, ktoré vytvorí žiarivú energiu, ktorú tak veľmi potrebujeme, aby chránila Egypt i Núbiu pred nešťastím.

- Už ste vybrali miesto?

- V srdci Núbie poznačila Hathor svojou prítomnosťou miesto zvané Abú Simbel. Pani hviezd sa vtelila do kameňa a dala tak najavo tajomstvo svojej lásky. Práve tento kameň chcem venovať Nefertari, aby sa navždy stala paňou z Abú Simbel.

⁸ Preklad Miloslav Okál.

Fúzatý kuchár s rozstrapatenými vlasmi čupel pri ohrievadle, na ktorom opekali zviazanú hus, a palmovým listom v ňom rozduchával oheň. Hus bola cez zobák a hrdlo napichnutá na ražni, ktorý ju pridržiaval nad ohňom. Keď bude opečená, ošklbe ju, vypitve, odsekne jej hlavu, konce krídel a nohy a znovu ju napichne na rošt, aby ju opiekol na miernom ohni.

Nejaká urodzená dáma prejavila záujem.

- Všetka vaša hydina je už rezervovaná?

- Skoro všetka.

- Keď si objednáam hus, môžete mi ju upiecť hneď?

- Nó... ak mám pravdu povedať, mám veľa roboty.

Ramzesova sestra Dolente si napravila ľavé ramienko šiat, ktoré jej ustavične padalo. Nato sa vysoká brunetka sklonila a položila ku kuchárovým nohám hrniec s medom.

- Prestrojil si sa dokonale, Šenar. Nikdy by som ťa nespoznala, keby si sám, nenavrhol schôdzku presne tu.

- Dozvedela si sa niečo dôležité?

- Myslím, že áno. Zúčastnila som sa veľkej audiencie kráľovského páru.

- Vráť sa o dve hodiny. Dám ti tú hus, zatvorím obchod a pôjdeš so mnou za Ofirom.

V štvrti kuchárov a mäsiarov, pozdĺž skladov, nastal pokoj až s príchodom noci. Niekoľko učňov mierilo s ťažkým nákladom k vilám bohatých, aby im dodalo krásne kusy mäsa, ktoré budú podávať na banketoch.

Šenar sa dal pustou ulicou, zastavil pred nízkymi, modro natretými dverami a štyrikrát zabúchal. Keď sa dvere otvorili, kývol na Dolente. Vysoká brunetka sa odhodlala a vkĺzla do miestnosti s nízkym stropom, plnej košov. Šenar nadvihol padacie dvere a zostúpil spolu so svojou sestrou po drevených schodoch do pivnice.

Keď Dolente zbadala Ofira, padla na zem a pobožkala mu lem šiat.

- Tak som sa bála, že vás už neuvidím!

- Sľúbil som vám, že sa vrátim. Dni rozjímania v Slniečnom meste posilnili moju vieru v Atona, jediného boha, ktorý bude tejto krajine zajtra vládnuť.

Dolente hľadela na mága s tvárou dravého vtáka ako vo vytržení. Tento prorok pravej viery ju fascinoval. Zajtra jeho sila povedie ľud. Zajtra zvrhne Ramzesa.

- Vaša pomoc je pre nás veľmi vzácna, - predniesol Ofir sladkým hlbokým hlasom. - Ako by sme len bez vás bojovali proti tomu kacírskeму a nenávidenému tyranovi?

- Ramzes ma už nepodozrieva. Som dokonca presvedčená, že mi znovu dôveruje, pretože na súde som vystúpila v prospech jeho priateľa Mojžiša.

- Aké sú kráľove zámery?

- Kráľovským synom, ktorí budú pracovať pod Ašovým vedením, zveril správu protektorátov na severe.

- Ten prekliaty diplomat! - Očervenel Šenar. - Podviedol ma a vysmial sa mi. Ale ja sa pomstím, rozdupem ho, ja...

- Sú aj dôležitejšie veci, - prerušil ho ostro Ofir. - Vypočujeme si Dolente.

Ramzesova sestra bola hrdá, že hrá hlavnú úlohu.

- Kráľovský pár podnikne dlhú cestu.

- A cieľ?

- Horný Egypt a Núbia.

- Poznáte dôvod?

- Ramzes chce dať kráľovnej výnimočný dar. Zdá sa, že nejaký chrám.

- Je to jediný dôvod tej cesty?

- Faraón chce oživiť božské sily, zhromaždiť ich, zvýšiť ich energiu a utkať z nich ochrannú sieť, ktorú rozprestrie nad Egyptom.

Šenar sa zaškľabil.

- Môj milovaný braček stratil rozum.

- Nie, - odpovedala Dolente, - vie, že je ohrozený temnými nepriateľmi. Nemá iné riešenie, ako obrátiť sa na bohov a vytvoriť neviditeľnú armádu, ktorá by bojovala proti nebezpečnému nepriateľovi.

- Zbláznil sa, - usúdil Šenar, - a prepadá šialenstvu. Armáda božstiev. To je smiešne!

Kráľov brat zacítil Ofirov ľadový pohľad.

- Ramzes si uvedomil nebezpečenstvo, - povedal Ofir.

- Predsa neveríte, že...

Šenar zmlkol. Z mága vyžarovala taká strašná sila, že na chvíľu uveril v Líbyjčanovu skrytú moc.

- Kto sa stará o malého Chaa? - spýtal sa Ofir Dolente.

- Setau, lovec hadov. Chlapcovi odovzdáva svoje vedomosti a obklopil ho silami, ktoré ho chránia pred každým útokom, nech by prišiel odkiaľkoľvek.

- V hadoch je mágia zeme, - uznal Ofir. - Kto s nimi prichádza do styku, pozná ju. Lenže vďaka chlapcovmu štetcu sa mi predsa len podarí rozbiť ten obranný systém. Budem však potrebovať viac času, ako som predpokladal.

Pri myšlienke, že by Cha pri tejto vojne ducha trpel, sa Dolentino srdce rozbúchalo. Jej rozum sa však podrobil čarodejníckej taktike. Tento útok Ramzesa oslabí, uberie síl jeho Ka a možno ho donúti Abdikovať. Nech je to spojené s akoukoľvek krutosťou, Dolente nebude odporovať.

- Musíme sa rozísť, - rozhodol Ofir.

Dolente chytila mága za šaty.

- Kedy vás opäť uvidím?

- Šenar a ja mesto na nejaký čas opustíme. Nemôžeme zostávať dlho na jednom mieste. O našom návrate sa dozviete. Medzitým pokračujte v zhromažďovaní informácií.

- Budem pokračovať v hlásaní pravej viery, - povedala Dolente.
- Je vari niečo dôležitejšie? - zašepkal Ofir so sprisahaneckým úsmevom.

24. kapitola

Na oslavu Mojžišovho oslobodenia zorganizovali hebrejskí tehliari vo svojej štvrti veľkú slávnosť. Host'om, ktorí spievali celú noc a vyvolávali Mojžišovo meno, medzi Hebrejmi znova najobľúbenejšie, boli servírované chlebové šatôčky, holubie ragú, plnené prepelice, figový kompót, silné víno a čerstvé pivo.

Keď boli Mojžišovi stúpenci už príliš opití, aby si všimli jeho neprítomnosť, vzdialil sa z oslavy, vyčerpaný všetkým tým hurhajom. Cítil potrebu byť sám a premýšľať o úlohách, ktoré ho čakali. Presvedčiť Ramzesa, aby nechal všetok hebrejský ľud odísť z Egypta, nebude ľahké. Poslanie, ktoré Jahve Mojžišovi zveril, však musel splniť, stoj čo stoj. Aby to dokázal, preniesol by aj hory.

Mojžiš si sadol na kraj žarnova uprostred štvrte. Pristúpili k nemu dvaja beduíni: plešivý a fúzatý Amos a chudý Baduch.

- Čo tu robíte?

- Pripájame sa k tvojej oslave, - vyhlásil Amos. - Nie je to vari tá najvhodnejšia chvíľa?

- Nie ste Hebreji.

- Môžeme byť vašimi spojencami.

- Nepotrebuje vás.

- Nepreceňuje tvoj klan svoje sily? Bez zbraní nebudeš schopný uskutočniť svoje sny.

- Nejaké zbrane použijem, ale určite nie tie vaše.

- Ak sa Hebreji spoja s beduínmi, - povedal Baduch, - vytvoria skutočnú armádu.

- Na čo by bola dobrá?

- Na boj s Egypťanmi a na ich porážku!

- Nebezpečný sen.

- Ty sa odvážiš kritizovať takýto sen, Mojžiš? Vyvieš svoj ľud z Egypta, vyzvať Ramzesa, postaviť sa nad zákony tejto krajiny... Tvoj sen je rovnako odsúdeniahodný a nebezpečný!

- Kto ti prezradil moje plány?

- Nenájdeš jedného tehliara, ktorý by ich nepoznal. Dokonca ti prisudzujú úmysel pozdvihnúť zástavu Jahveho, toho vojnychtivého boha a zmocniť sa Obidvoch krajín.

- Keď nejaký veľký plán naruší zvyklosti ľudí, hneď začnú blúzniť.

V Baduchových ľstivých očiach sa nebezpečne zablyslo.

- Ale je to pravda, že chceš Hebrejov poštváť proti egyptskej správe.

- Zmiznite mi z cesty, jeden i druhý!

- Mýliš sa, Mojžiš, - naliehal Amos. - Tvoj ľud bude nútený sa biť a v tejto oblasti nemá žiadne skúsenosti. Mohli by sme mu poslúžiť ako dobrí inštruktori.

- Odíďte a dajte mi pokoj!

- Ako si praješ... Ešte sa uvidíme.

Obaja beduíni, cestujúci na osloch ako obyčajní vidiečania, vybavení Mebovou priepustkou, sa zastavili na jednom poli na juhu Pi-Ramzesu. Pustili sa do sladkých cibuliek, čerstvého chleba a sušenej ryby, keď k nim pristúpili dvaja muži.

- Ako dopadlo vaše stretnutie? - spýtal sa Ofir.

- Ten Mojžiš je baran, - vyhlásil Amos.

- Pohrozte mu, - radil Šenar.

- Nebolo by to na nič dobré. Treba ho nechať trochu podusiť v tých jeho nezmyselných plánoch. Skôr či neskôr nás bude potrebovať.

- Prijali ho Hebreji medzi seba?

- To zbavenie viny z neho urobilo hrdinu. Tehliari sú presvedčení, že bude obhajovať ich záujmy, tak ako kedysi.

- Ako sa pozerajú na jeho plán?
- Stavajú sa proti, ale niektorým mladým, ktorí snívajú o nezávislosti, ten plán rozpaľuje krv.
- Podporme ich, - povedal Šenar. - Podnecovaním nepokojov oslabíme Ramzesovu moc. Ak potom podnikne represie, stane sa nepopulárnym.

Amos a Baduch boli bývalí členovia chetitskej špionážnej siete, ktorá v Egypte vyčíňala niekoľko rokov. Pretože nepatrili do obchodníckych kruhov, unikli Serramannovej pozornosti. V Delte mali značnú podporu.

Spojenie Ofira, Šenara, Amosa a Baducha bolo ozajstnou vojenskou radou, ktorá dávala tušiť znovuzrodenie ofenzívy proti Ramzesovi.

- Kde sú chetitské oddiely? - spýtal sa Ofir.
- Podľa beduínskych agentov, - odpovedal Baduch, - táboria na svojich pozíciách na kadešskom vrchu. Posádka bola posilnená v očakávaní útoku egyptskej armády.
- Poznám svojho brata, - poznamenal výsmešne Šenar. - Neodolá túžbe vyrútiť sa rovno vpred.

Pred bitkou pri Kadeši zahrali Amos a Baduch rolu vystrašených zajatcov, ktorou sa im podarilo Ramzesa oklamať a zatiahnuť ho do pasce, z ktorej sa už nevedel dostať. Na neúspech Chetitov im zostala páľčivá spomienka, na ktorú sa snažili čo najrýchlejšie zabudnúť.

- Aké sú príkazy Chetitskej ríše, - spýtal sa mág Baducha.
- Všetkými prostriedkami narušiť Ramzesovu rovnováhu.

Ofir vedel veľmi dobre, čo tento neurčitý rozkaz znamená. Na jednej strane Egypt znovu dobyl svoje protektoráty a Chetiti sa necítili dosť silní na to, aby ich opäť získali späť. Na druhej strane cisárov syn a brat v snahe zmocniť sa trónu, ktorý bol ešte stále obsadený Muvatallišom, sa pustili do neľútostného boja... Ako dlho to všetko ešte potrvá?

Porážka pri Kadeši, neúspech protiofenzívy v Kanaáne a Sýrii, nulová reakcia na znovudobytie týchto území Egyptom, to všetko dokazovalo, že Chetitská ríša v dôsledku vnútorných rozporov slabne. Táto smutná skutočnosť však Ofirovi nebráni, aby pokračoval vo svojom poslaní. Keď bude Ramzes zlikvidovaný, u Chetitov sa rozhorí nový oheň.

- Vy dvaja, - prikázal Ofir Amosovi a Baduchovi, - sa naďalej budete snažiť, aby vaši ľudia prenikli medzi Hebrejov. Nech sa vydávajú za stúpencov Jahveho a naliehajú na Hebrejov, aby išli za Mojžišom. Kráľova sestra Dolente nás bude informovať o ďalšom vývoji na dvore počas neprítomnosti kráľovského páru. Ja sa postarám o Chaa. Nepomôže mu žiadna ochrana.

- A ja si rezervujem Ašu, - zavrčal Šenar. - Chceme ho zabiť vlastnými rukami, ešte skôr ako zlikvidujem svojho brata!

- A čo keby ste radšej začali tým druhým?

Mágov návrh oživil v Šenarovi novú vlnu nenávisti voči svojmu bratovi, ktorý mu ukradol trón.

- Vraciam sa do Pi-Ramzesu, aby som koordinoval naše akcie. Vy, Šenar, sa vydajte na juh.

Šenar sa poškrabal vo fúzoch.

- Zdržať Ramzesa... To máte v úmysle?

- Očakávam od vás viac.

- Akými prostriedkami?

Ofir bol nútený odhaliť Muvatallišove plány.

- Chetiti zaberú Deltu, Núbijčania prekročia hranicu a zaútočia na Elefantínu. Ramzesovi sa nepodarí uhasiť požiar, ktorý rozpútajú na niekoľkých miestach naraz.

- O čo sa budú opierať?

- O čatu dobre vycvičených bojovníkov, ktorí na vás čakajú neďaleko Slniečného mesta a o náčelníkov núbijských kmeňov, ktorých už niekoľko mesiacov zahrňame darmi. Keď sa Ramzes

vydáva do tejto oblasti, nevie, že sa vrhá priamo do pasce. Zariad'te, aby z nej nevyšiel živý.

Šenarova tvár sa rozžiarila širokým úsmevom.

- Neverím v Boha, ani v bohov, ale začínam znovu veriť vo svoje šťastie. Prečo ste mi o týchto skvelých spojencoch nepovedali skôr?

- Mal som svoje príkazy, - vysvetlil Ofir.

- A dnes ich porušujete?

- Dôverujem vám, Šenar. Dnes už viete o mojich úlohách všetko.

Ramzesov brat odtrhol hrst' trávy a hodil ju do vetra. Nemohol vydržať na mieste. Konečne si môže robiť, čo sa mu bude páčiť, za hranicami mágovej prítomnosti. Ofir využíval mágiu, leš' a neviditeľné mocnosti až priveľmi. Šenar sa prikloní k taktike menej komplikovanej, ale o to drsnejšej.

V hlave mu už vírili stovky nápadov. Definitívne prerušiť Ramzesovu cestu... Iný cieľ už nemal.

Ramzes... Ramzes Veľký, ktorého opovážlivý úspech mu dráždil žľč! Šenar si nerobil mylné predstavy o vlastnej dokonalosti, ale mal jednu vlastnosť, ktorú nič neoslabilo: túžbu pomstiť sa. Jeho nenávisť rástla každým dňom úmerne veľkosti odporcu a dodávala mu silu stretnúť sa s panovníkom Obidvoch krajín.

Keď Šenara obklopil pokojný vidiek, na chvíľu sa zarazil. Čo vlastne mohol Ramzesovi vyčítať? Od začiatku vlády sa Setchiho nástupca nedopustil žiadnej chyby ani voči svojej krajine, ani voči svojmu ľudu. Poskytol im ochranu pred nepriateľom, správal sa ako statočný bojovník, zabezpečil rozkvet a spravodlivosť.

Čo iné mu mohol vyčítať, ako to, že je Ramzes Veľký?

25. kapitola

Na porade, kde sa zišli hlavní predstavitelia vojenskej a obchodnej kasty, citoval cisár Muvatalliš jedného zo svojich predchodcov: „Za našich čias sa stala vražda v kráľovskej rodine takmer bežnou záležitosťou. Zavraždená bola kráľovná, zabitý bol i kráľov syn. Aby sme sa vyhli takýmto drámam, je nutné presadiť jeden zákon: nech nikto nezabije člena kráľovskej rodiny, nech nikto proti nemu nevytiahne meč alebo dýku a panovníkov nástupca nech je vybratý na základe dohody.“

Cisár rozhodne vyhlásil, že otázka jeho nástupcu nie je otvorená, vyslovil uspokojenie, že obdobie vrážd na kráľovskom dvore dávno pominulo a potvrdil dôveru k svojmu bratovi Chattušilovi a svojmu synovi Uri-Tešupovi. Zároveň potvrdil synovo postavenie vrchného veliteľa armády a svojmu bratovi dal na starosť podporu ekonomiky a udržiavanie pevných vzťahov s chetitskými spojencami. Inými slovami povedané, Chattušilovi odobral všetku vojenskú moc a Uri-Tešupa spravil nedotknuteľným.

Pri pohľade na triumfálne sa usmievajúceho Uri-Tešupa a Chattušila so zmäteným výrazom tváre, nebolo ťažké uhádnuť, koho Muvatalliš určil za svojho následníka, hoci nevyslovil jeho meno.

Unavený a zhrbený cisár, zamotaný až po krk do svojho červeno-čierneho vlneného plášťa, ďalej už svoje rozhodnutia nekomentoval a vzdialil sa v sprievode svojej osobnej gardy.

Krásna kňažná Putuhepa zúrivo dupala po strieborných náušniciach, ktoré jej včera daroval jej manžel Chattušil.

- To je neuveriteľné! Tvoj cisársky brat ťa postavil do pozície ešte nižšej ako pod zem a vôbec si nebol varovaný!

- Muvatalliš je tajnostkár a ja mám naďalej dôležitú funkciu.

- Bez armády si len šašo, vydaný napospas Uri-Tešupovej dobrej vôli.

- Mám priateľské vzťahy s generálmi a vysokými dôstojníkmi z pevností na našich hraniciach.

- Ale pánom hlavného mesta je už cisárov syn!

- Uri-Tešup naháňa rozumným ľuďom hrôzu.

- Koľko bohatstva nás to bude stáť, kým ich presvedčíme, že nesmú prejsť na jeho stranu?

- Obchodníci nám pomôžu.

- Prečo cisár zmenil názor? Zdalo sa, že svojmu synovi nie je veľmi naklonený a schvaľuje môj návrh.

- Muvatalliš nikdy nereaguje nerozvážne, - pripomenul Chattušil. - Iste mal na pamäti hrozbu vojenskej kasty. Upokojil ju tým, že Uri-Tešupovi vrátil jeho bývalé privilégia.

- To je proti zdravému rozumu!

Chattušil sa zamyslel.

- Kladiem si otázku, či sa nám cisár nepokúsil niečo naznačiť. Uri-Tešup sa stáva silným mužom Chatti a my sa mu teda zdáme bezvýznamní. Nie je to najvhodnejšia chvíľa, aby sme ho zrazili? Som presvedčený, že ti cisár týmto spôsobom odporúča, aby si sa poponáhľala. Je teda potrebné udrieť, a to veľmi rýchlo.

- Dúfam, že Uri-Tešup príde niektorý deň do chrámu bohyne Ištar, aby sa poradil s veštcami. V súvislosti s jeho menovaním je predsa potrebné pozrieť sa do vnútorností supu! Nový veliteľ chetitskej armády musí svoju budúcnosť poznať čo najskôr. Obrad budem slúžiť ja. Keď ho zabijem, vysvetlím, že sa stal obeťou hnevu nebies.

Do hlavného mesta Chetitskej ríše prichádzali pomalým krokom osly, ťažko naložené cínom, látkami a potravinami. Vedúci karaván ich odvádzal k pultu, kde obchodníci overovali zoznamy a kvalitu

tovaru, vyhotovovali dlhopisy, podpisovali zmluvy a neplatičom hrozili súdmi.

Hlavný predstaviteľ kasty obchodníkov, obézny šesťdesiatnik, sa bezcieľne túlal po obchodnej štvrti. Bystrým okom pozoroval uzatváranie obchodov a zasahoval v sporných prípadoch. Keď mu cestu skrížil Chattušil, jeho obchodnícky úsmev sa stratil. Cisárov brat mal vlasy stiahnuté čelenkou, na sebe šaty z pestrofarebnej látky a vyzeral nervóznejšie ako inokedy.

- Situácia nie je dobrá, - povedal obchodník.
- Problémy s dodávateľmi?
- Nie, oveľa horšie: s Uri-Tešupom.
- Ale... riadenie hospodárstva predsa cisár zveril mne!
- Zdá sa, že to Uri-Tešup neberie veľmi na vedomie.
- Čo zasa spáchal?
- Prikázal vyberať z každej obchodnej transakcie novú daň, aby mohol viac zaplatiť vojakom.
- Rozhodne sa proti tomu postavím.
- Zbytočne, už je neskoro.

Chattušil sa cítil, ako stroskotanec stratený v búrke. Bolo to prvýkrát, čo mu cisár neprejavil dôveru a on, jeho brat, sa nedozvedel dôležitú správu z jeho úst.

- Požiadam cisára, aby tú daň zrušil.
- Neuspejete, - predpovedal obchodník. - Uri-Tešup chce svoju vojenskú moc obnoviť tým, že rozdrví kastu obchodníkov a pripraví ich o majetok.
- Postavím sa na odpor.
- Nech vám bohovia pomôžu, Chattušil!

Chattušil už tri hodiny netrpezlivo čakal v malej chladnej sále cisárovho paláca. Zvyčajne vstupoval do bratových súkromných izieb bez akýchkoľvek ceremónií. Tentoraz mu v tom zabránili

dva členovia Muvatallišovej osobnej gardy a komorník si jeho žiadosť vypočul, ale nič mu nesľúbil.

Stmievalo sa. Chattušil sa obrátil na jedného zo strážcov.

- Upozornite komorníka, že dlhšie už čakať nebudem.

- Vojak zaváhal, poradil sa pohľadom s kolegom, a potom na niekoľko okamihov zmizol. Druhý vojak vyzeral, že je odhodlaný ho svojou kopiou prebodnúť, keby si azda chcel vynútiť priechod.

Objavil sa komorník, ktorého sprevádzali šiesti členovia gardy s nepriateľským výrazom tváre. Cisárovmu bratovi napadlo, že ho idú zatknúť a zavrieť do väzenia odkiaľ sa už nedostane.

- Čo si prajete? - spýtal sa komorník.

- Navštíviť cisára.

- Nepovedal som vám, že dnes nikoho neprijíma? Ďalej čakať je zbytočné.

Chattušil sa vzdialil, stráže sa nepohli.

Keď vychádzal z paláca, stretol sa s Uri-Tešupom. Energia z neho priam sálala. Vrchný veliteľ chetitskej armády s ironickým úsmevom na perách Chattušila skoro ani nepozdravil.

Cisár Muvatalliš pozoroval z terasy Chattušaš, svoje hlavné mesto. Bolo vybudované na mohutnej opevnenej skale uprostred nehostinných stepí, aby sa pýšilo svojou nepremožiteľnou silou. Pri pohľade naň sa každý uchvatiteľ vrátil odkiaľ prišiel. Nikto sa nezmocní jeho veží, nikto nedobyje cisársku akropolu, dominujúcu chrámom.

Nikto, okrem Ramzesa.

Od chvíle, keď tento faraón zasadol na egyptský trón, zbavil veľkú chetitskú pevnosť rovnováhy a uštedril ríši ťažké rany. Muvatallišovi sa občas zjavila hrozná predstava porážky. Pri Kadeši sa úplnej katastrofe vyhol, ale bude mu šťastie priať aj naďalej? Ramzes bol mladý, výbojný, miláčik bohov, a svoje zovretie neuvolní, pokiaľ chetitská hrozba nepominie.

On, Muvatalliš, vodca bojachtivého ľudu, musí zmeniť taktiku.

Komorník ohlásil Uri-Tešupovu návštevu.

- Nech vstúpi:

Dlaždice terasy sa rozozvučali bojovým krokom vojaka.

- Nech nad vami bdie boh búrky, otče! Armáda bude už čoskoro pripravená dobyť späť stratené územia.

- Nezvýšil si práve obchodnú daň, ktorá rozhorčila obchodníkov?

- Je to banda zbabelcov a prospechárov! Ich bohatstvo poslúži na posilnenie našej armády.

- Vstúpil si na územie, ktoré som zveril Chattušilovi.

- Čo ma po Chattušilovi! Azda ste ho pred chvíľou neodmietli?

- Za svoje rozhodnutia sa nemusím ospravedlňovať.

- Ako následníka ste vybrali mňa, otče, a mali ste pravdu. Armáda je nadšená, národ spokojný. Pri novom upevňovaní našej moci a likvidácii Egyptanov sa na mňa môžete úplne spoľahnúť.

- Tvoju odvahu poznám, Uri-Tešup, ale musíš sa ešte veľa učiť. Zahraničná politika našej krajiny sa neobmedzuje len na ustavičné boje s Egyptom.

- Existujú dva druhy mužov: víťazi a porazení. Chetiti môžu patriť len do prvej kategórie. Vďaka mne sa nám to podarí.

- Uspokoj sa s tým, že budeš poslúchať moje príkazy.

- Kedy zaútočíme?

- Mám iné plány, synu.

- Načo oddaľovať stretnutie, ktoré naša ríša nutne potrebuje?

- Pretože s Ramzesom musíme vyjednávať.

- My, Chetiti, a vyjednávať s nepriateľom? Stratili ste rozum, otče?

- Zakazujem ti, aby si so mnou hovoril týmto tónom! - rozčúľil sa Muvatalliš. - Kľakni pred svojim cisárom a ospravedlň sa.

Uri-Tešup ostal stáť so skríženými rukami.

- Poslúchni, lebo...

Muvatallišov dych sa skrátil, pery pokrivali, oči pozreli do prázdna. Cisár si pritisol ruku na hrud' a zrútil sa na dlážku.

Uri-Tešup ho pozoroval a ani sa nepohol.

- Moje srdce... moje srdce je ako kus kameňa... Zavolaj palácového lekára.

- Žiadam plnú moc. V budúcnosti budem príkazy armáde dávať len ja.

- Lekára, rýchlo...

- Vzdajte sa vlády.

- Som tvoj otec... Necháš ma tu... zomrieť?

- Vzdajte sa vlády!

- Vzdávam sa... Máš... moje slovo.

26. kapitola

Rada náčelníkov klanov pozorne počúvala Mojžiša, ktorého už niektorí nazývali prorokom. Zbavením viny jeho popularita vzrástla natoľko, že jeho hlas sa nedal prehliadať.

- Boh ťa ochránil, - skonštatoval zastretým hlasom Libni. - Vzdaj mu vďaku a preži zvyšok života v modlitbách.

- Dobre poznáš moje skutočné zámery.

- Neunavuj svoje šťastie, Mojžiš!

- Boh mi prikázal, aby som vyviedol hebrejský ľud z Egypta a ja ho poslúchnem.

Áron buchol palicou o zem.

- Mojžiš má pravdu. Musíme dosiahnuť nezávislosť. Až keď budeme žiť vo vlastnej krajine, spoznáme konečne šťastie a blahobyť. Odídme všetci z Egypta a naplníme vôľu Jahveho.

- Načo vládť náš ľud po ceste nešťastia? - vzbúrili sa Libni. - Armáda zmasakruje všetkých povstalcov, polícia pochyťá neposlušných a vzdorujúcich.

- Zažeňme strach, - vyzval ich Mojžiš. - Silu poraziť faraóna a vyhnúť sa jeho hnevu nájdeme vo svojej viere.

- Nestačí, keď Jahvemu slúžime tu, v krajine, kde sme sa narodili?

- Boh sa prejavil a prehovoril ku mne, - pripomenul Mojžiš. - To On určil váš osud. Odmietnuť ho, by znamenalo našu skazu.

Cha bol fascinovaný. Setau mu rozprával o energii, ktorá obieha v kozme a všetko oživuje, od zrnka piesku až po hviezdu, o energii sústredenej v sochách božstiev. V chrámoch, kam ho Setau zaviedol, sa Ramzesov starší syn nemohol nabažiť pozorovania ich kamenných tiel.

Chlapec bol očarený. Kňaz mu očistil ruky a nohy a prezliekol ho do bielej suknice, pričom ho predtým požiadal, aby si vyčistil ústa nátronom. Už pri prvých krokoch v priestoroch svätyne, v tom voňavom a mlčanlivom svete, vnímal Cha prítomnosť zvláštnej sily „mágie“, zväzujúcej medzi sebou jednotlivé prvky života, sily, ktorá živila faraóna, aby potom on živil svoj ľud.

Setau ukázal Chaovi laboratórium Amonovho chrámu. Jeho steny boli pokryté textami, ktoré odhaľovali tajomstvá výroby obradných masť a liekov, používaných bohmi, aby chránili Horovo oko a svet tak nebol zbavený svetla.

Cha dychtivo čítal a snažil sa zapamätať si čo najviac hieroglyfov. Rád by čo najviac svojho času trávil na týchto miestach, aby ich mohol študovať do všetkých podrobností. Múdrosť predkov sa prenášala práve vďaka týmto znakom - nositeľom života.

- Tu sa nachádza skutočná mágia, - vysvetľoval Setau. - Je to zbraň, ktorú dal ľudom do rúk boh, aby odvrátili nešťastie a nepodľahli nečinnej osudovosti.

- Môže človek uniknúť svojmu osudu?

- Nie, ale môže ho žiť s jasným vedomím a odrážať jeho údery. Ak vieš naplniť každodennosť čarom, budeš mať silu, ktorá ti umožní spoznať tajomstvo nebies i zeme, dňa i noci, hôr i riek. Pochopíš reč vtákov a rýb. Vždy s novým úsvitom sa znovu zrodíš, aby si spolu so slnkom bol svedkom božskej moci vznášať sa nad vodami.

- Naučíš ma formulky poznania?

- Možno, ak budeš vytrvalý a z boja proti márnivosti a lenivosti vyjdeš ako víťaz.

- Budem bojovať zo všetkých síl!

- Tvoj otec a ja odchádzame na Veľký juh a niekoľko mesiacov tu nebudeme.

Chlapec sa zamračil.

- Chcel by som, aby si tu zostal a učil ma skutočnú mágiu.

- Vezmi tú nepríjemnú skúšku ako zisk. Každý deň sem prídeš a nasýtiš sa posvätnými znakmi, ktoré žijú v tomto kameni. Tak budeš chránený pred každým útokom zvonka. Pre väčšiu bezpečnosť ti dám amulet a magické oko.

Setau otvoril truhlicu z pozláteného dreva a vytiahol amulet v tvare papyrusovej stonky, symbolu energie a rozkvetu. Pripevnil ho na povrázok a uviazal Chaovi okolo krku. Potom rozvinul pásik tkaniny a čerstvým atramentom na ňu nakreslil magické oko. Keď atrament zaschol, omotal pásik okolo chlapcovho pravého zápästia.

- Dávaj pozor, aby si ten amulet a pásik nestratil. Zabránia zlým silám, aby ti vnikli do krvi. Kňazskí magnetizéri ich zabezpečili fluidom, ktoré pôsobí preventívne ako ochrana.

- Tie čary sú v hadoch?

- O živote a smrti, dvoch stránkach jednej skutočnosti, toho hady vedia viac ako my. Vedieť vnímať ich posolstvo je počiatkom všetkej múdrosti.

- Chcel by som byť tvojím žiakom a pripravovať lieky.

- Tvoj osud nie je liečiť, ale vládnuť.

- Nechcem vládnuť! Mám rád hieroglyfy a formulky vedomostí. Faraón sa musí stretávať s mnohými ľuďmi a riešiť príliš veľa problémov. Ja mám radšej ticho.

- Život sa nepodriaďuje našim prianiam.

- Ale áno, ak ovládame mágiu!

Mojžiš obedoval s Áronom a dvoma náčelníkmi klanov, ktorých si získala myšlienka exodu.

Niekoľko zabúchal na dvere. Áron otvoril a zazrel Serramannu.

- Je tu Mojžiš?

Obaja náčelníci sa postavili pred proroka.

- Pod' so mnou, Mojžiš.

- Kam ho vedieš? - znepokojil sa Áron.

- Vás sa to netýka. Nenúťte ma použiť násilie.

Mojžiš vystúpil dopredu.

- Už idem.

Sardínčan kývol Hebrejovi smerom k svojmu vozu. V sprievode ďalších dvoch gardových vozidiel opustili Pi-Ramzes, prešli územím obrábaných polí a vnorili sa do púšte.

Serramanna zastavil pod návrším, ktoré dominovalo piesočnej a kamenitej planine.

- Vystúp až na vrchol, Mojžiš.

Výstup nerobil Mojžišovi žiadne ťažkosti.

Na vrchu skaly sedel Ramzes a čakal na svojho priateľa.

- Púšť mám rovnako rád ako ty, Mojžiš. Na Sinaji sme prežili nezabudnuteľné chvíle.

Prorok si sadol vedľa faraóna a obaja upreli zrak rovnakým smerom.

- Ktorý boh ťa navštevuje, Mojžiš?

- Jediný Boh, ten ozajstný Boh.

- Učil si sa predsa múdrosti Egypta a otvoril si svoju myseľ nespočetným tváram božského.

- Nerátaj s tým, že ma vrátiš do minulosti. Vidím budúcnosť môjho ľudu a tá sa naplní mimo Egypta. Dovoľ Hebrejom, aby sa odobrali do púšte a po troch dňoch pochodu tam obetovali Jahvemu.

- Vieš, že to nie je možné. Takýto pobyt by vyžadoval značnú armádu ochranu. Nedá sa vylúčiť nájazd beduínov, ktorý by mal medzi neozbrojenými ľuďmi za následok veľa obetí.

- Jahve nás ochráni.

- Hebreji sú moji poddaní a ja som zodpovedný za ich bezpečnosť.

- Sme tvoji zajatci.

- Hebreji sa môžu slobodne pohybovať, ako sa im zapáči. Môžu prichádzať i odchádzať z Egypta, ak pritom rešpektujú zákon. To, čo v čase vojen žiadaš, je nerozumné. A navyše, mnohí s tebou nepôjdu.

- Povediem svoj ľud do krajiny, ktorá mu je zaslúbená.
- A kde tá krajina leží?
- Jahve nám ju nájde.
- Sú Hebreji v Egypte takí nešťastní?
- To nie je dôležité. Dôležitá je vôľa Jahveho.
- Prečo tá tvrdohlavosť? V Pi-Ramzese sú predsa svätyne, kde sú cudzí bohovia prijímaní. Hebreji môžu žiť podľa svojej viery, tak ako sa im páči.
- To nám už nestačí. Jahve nedovolí prítomnosť falošných bohov.
- Nezablúdil si, Mojžiš? V našej krajine múdri ľudia od nepamäti uctievali jednotu božského v Princípe a mnohorakosť ich prejavov. Keď sa Achnaton pokúsil vnútiť Atona na škodu ostatných tvorivých síl, dopustil sa omylu.
- Dnes jeho učenie znovu ožíva, zbavené nečistého nánosu.
- Hlásanie jediného a výhradného boha by zabránilo výmenám božstiev medzi krajinami a zničilo by nádej na priateľstvo medzi národmi.
- Jahve pomáha všetkým spravodlivý a ochraňuje ich.
- Zabúdaš na Amona? Zaháňa zlo, vypočuje modlitbu každého, kto ho prosí z čistého srdca, ponáhl'a sa ku každému, kto ho zavolá. Amon vracia zrak slepému, pričom nepoužije žiaden liek, nikto neunikne jeho zraku, je jediný a zároveň mnohopočetný.
- Hebreji neuctievajú Amona, ale Jahveho a ich osud riadi Jahve.
- Strnulé a neoblomné učenie vedie k smrti, Mojžiš.
- Už som sa rozhodol a na svojom rozhodnutí trvám. Taká je vôľa božia.
- Nie je márnivosťou veriť, že ty si jediný zasvätený?
- Tvoj názor mi je ľahostajný!
- Naše priateľstvo je teda preč?
- Hebreji si ma vybrali za svojho vodcu a ty si pánom krajiny, ktorá nás zadržiava ako zajatcov. Napriek všetkému priateľstvu a

úcte, ktorú k tebe cítim, musím svoje city podriadit' môjmu poslaníu.

- Svojou tvrdohlavosťou tupíš Pravidlá bohyne Maat.

- Na tom nezáleží!

- Myslíš si, že stojíš nad večnou normou kozmu, existujúcou už pred zrodením ľudstva a pretrvávajúcou i po jeho zániku?

- Jediný zákon, ktorý Hebreji rešpektujú, je zákon Jahveho. Vydáš nám povolenie ísť do púšte a obetovať tam na jeho počesť?

- Nie, Mojžiš. Počas vojny proti Chetitom nedovolím podstúpiť také riziko. Náš obranný systém nesmie byť narušený žiadnymi nepokojmi.

- Ak zotrváš vo svojom odmietaní, Jahve povedie moju ruku a ja vykonám činy, ktoré tvoju krajinu vtiahnu do zúfalstva.

Ramzes vstal.

- Ku svojim istotám, priateľu, pridaj ešte túto: Nikdy neustúpim pred vydieraním.

27. kapitola

Karavána postupovala vyprahnutým územím. Egyptské posolstvo, skladajúce sa z tristo jazdcov na koňoch, pisárov a vojakov, stoviek oslov naložených darmi, kráčalo medzi dvoma skalnými stenami, na ktorých boli vyryté obrie postavy chetitských bojovníkov pochodujúcich na juh, smerom k Egyptu. Aša čítal nápis: Boh búrky ukazuje cestu bojovníkom a dá im zvíťaziť.

Šéf egyptskej diplomacie musel svojej skupine, ktorá bola vystrašená stiesňujúcou krajinou a prítomnosťou temných síl, keď obchádzala lesy, horské sedlá a hrebene, opakovane dohovárať. Hoci Aša sám sa necítil dobre, snažil sa pochod zrýchliť a bol šťastný, že zatiaľ nenarazili na bandy lupičov, ktorí v tejto oblasti vyčíňali.

Karavána vyšla z prielomu, popri rieke dorazila ku skalám, ktoré boli ozdobené rovnakými kresbami Anatóľčanov v bojovom postoji a ďalej putovala planinou, bičovanou vetrami. V diaľke na vyvýšenine, ktorá tvorila hranicu sa hrozivo vypínala mohutná pevnosť.

Aj osly sa zarazili a ich dozorca musel vynaložiť všetky svoje presvedčacie schopnosti, aby ich prinútil pokračovať v ceste k tvrdzi. Na cimburí stáli lukostrelci, pripravení na streľbu.

Aša prikázal členom delegácie, aby zostúpili z koní a zbrane položili na zem.

Zástavník zamával pestrú zástavou a urobil niekoľko krokov smerom k bráne opevnenia.

Jeden šíp sa zabodol do žrde, druhý pred zástavníkove nohy, tretí ho škrabol na pleci. Od bolesti skrivil tvár a vrátil sa späť.

Egyptskí vojaci sa okamžite chopili zbraní.

- Nie! - vykrikol Aša. - Nesiahajte na ne!

- Nedáme sa zmasakrovať! - protestoval jeden dôstojník.

- Ich konanie nie je normálne. V ríši sa muselo niečo stať, keď sú Chetiti takí podráždení, niečo veľmi vážne. Dozviem sa to, keď sa stretnem s veliteľom pevnosti.

- Po takomto privítaní hádam nepočítate...

- Vezmite si desať mužov a rýchlo bežte k našim predsunutým pozíciám. Nech oddiely na našich protektorátoch vyhlásia stav pohotovosti, ako keby mal nastať chetitský útok. Nech poslovia odkážu faraónovi, aby sa naša severovýchodná obranná línia pripravila na vojnu. Len, čo to bude možné, pošlem podrobnejšiu správu.

Dôstojník si nenechal príkazy zopakovať, taký bol šťastný, že sa vráti do pohostinnejších končín. Vybral desať mužov, vzal so sebou raneného zástavníka a čata sa rýchlo vzdialila.

Tí, ktorí zostali s Ašom, mali malú dušičku. Šéf egyptskej diplomacie napísal na papyrus chetitským písmom text, uviedol v ňom svoje meno a tituly a pripevnil ho na špic šípu, ktorý podal jednému lukostrelcovi, aby ho vystrelil na bránu pevnosti.

- Teraz počkáme, - povedal Aša. - Buď nás prijmú, aby sme sa mohli porozprávať, alebo nás zabijú.

- Ale... my sme predsa posli! - pripomenul jeden pisár.

- Ak Chetiti zlikvidujú diplomatov, ktorí chcú vyjednávať, bude to znamenať, že sa začala nová fáza vojny. Nie je práve toto najdôležitejšia informácia?

Pisár prehltol.

- Nemali by sme ustúpiť?

- Určite nie. Reprezentujeme diplomaciu Jeho Veličenstva.

Vznešenosť argumentov bola pre pisára a jeho kolegov, ktorým naskočila husia koža, málo presvedčivá.

Brána pevnosti sa otvorila a uvoľnila priechod niekoľkým chetitským jazdcom. Dôstojník v prilbe a ťažkom brnení zobral správu, prečítal ju, a potom dal svojim mužom príkaz, aby Egypt'anov obkľúčili.

- Pod'ťe za mnou, - prikázal im.

Pevnosť bola zvnútra rovnako pochmúrna, ako zvonku. Chladné steny, ľadové miestnosti, zbrojnice, spoločné spálne, trénujúci pešiáci... Táto nevľúdna atmosféra zovrela Ašovi hrdlo, ale členom jeho posolstva sa uľavilo, keďže ako zajatci sa s Chetitmi nemuseli stretnúť v priamom boji.

Po krátkom čakaní sa dôstojník v prilbe objavil znovu.

- Ktorý z vás je vyslanec Aša?

Menovaný vystúpil.

- Veliteľ pevnosti si želá vás vidieť.

Ašu zaviedli do štvorcovej miestnosti, ktorá bola vykurovaná kozubom. Vedľa kozubu stál drobný muž, oblečený v plášti z hrubej vlny.

- Vitajte v Chatti, Aša. Som rád, že vás opäť vidím.

- Môžem prejaviť svoje prekvapenie, že vás tu stretávam, Chattušil?

- Aká je úloha faraónovho ministra zahraničných vecí?

- Ponúknuť cisárovi dary.

- Sme vo vojne... Tento postup je dosť zvláštny.

- Musí konflikt medzi našimi krajinami trvať naveky? Chattušil neskrýval prekvapenie.

- Ako mám tomu rozumieť?

- Tak, že by som bol veľmi rád, keby ma cisár prijal, aby som sa s ním mohol porozprávať o Ramzesových zámeroch.

Chattušil si zohrieval ruky.

- Bude to ťažké... veľmi ťažké.

- Chcete povedať nemožné?

- Vráťte sa do Egypta, Aša... Nie nemôžem vás nechať odísť...

Pri pohľade na hostiteľove rozpaky Aša vyšiel s pravdou von.

- Prišiel som Muvatallišovi ponúknuť mier. Chattušil sa obrátil.

- To je lešť alebo žart?

- Faraón je presvedčený, že je to tá najlepšia cesta, tak pre Egypt, ako pre Chatti.

- Ramzes by chcel... mier? Nepravdepodobné!

- Som tu na to, aby som vás presvedčil a viedol rokovanie.

- Vzdajte sa toho, Aša.

- Z akého dôvodu?

Chattušil zvažoval Ašovú úprimnosť. Čo bude riskovať, ak vzhľadom na celú situáciu povie pravdu?

- Cisár sa stal obeťou záchvatu mŕtvice. Stratil reč, je ochrnutý a neschopný vládnuť.

- Kto teda vládne?

- Jeho syn Uri-Tešup, vrchný veliteľ ozbrojených síl.

- Muvatalliš vám nedal dôveru?

- Zveril mi hospodárstvo a diplomaciu.

- Ste teda mojím výhradným partnerom.

- Ja už nie so ničím, Aša. Môj vlastný brat predomnou zatvoril dvere. Keď som sa dozvedel o jeho zdravotnom stave, hneď som sa uchýlil do tejto pevnosti, ktorej posádka mi je verná.

- Uri-Tešup bol vyhlásený za cisára?

- Stane sa tak, len čo Muvatalliš zomrie.

- Prečo sa vzdávate bez boja, Chatušil?

- Pretože už nemám naň žiadne prostriedky.

- Za Uri-Tešupom stojí celá armáda?

- Niektorí dôstojníci sa boja jeho extrémnych názorov, ale sú nútení mlčať.

- Som pripravený ísť do vášho hlavného mesta a Uri-Tešupovi ponúknuť mier.

- Uri-Tešup nepozná slovo mier! Nemáte žiadnu šancu na úspech.

- Kde je vaša manželka Putuhepa?

- Ona Chattušaš neopustila.

- Nie je to neopatrné?

Chattušil sa obrátil ku kozubu.

- Putuhepa má plán, ako Uri-Tešupov vzostup zabrzdiť.

Urodzená a hrdá Putuhepa už tretí deň rozjímalala v chráme bohyne Ištar. Keď veštec položil na oltár mŕtvolu supu, ktorého zastrelil lukostrelec, vedela, že nadišiel jej čas.

Putuhepa so striebornou čelenkou vo vlasoch, zahalená do granátovo červeného dlhého rúcha, zovrela rukoväť dýky, ktorú zabodne do Uri-Tešupovho chrbta, len čo sa na veštcovu výzvu nakloní nad vnútornosťami supu.

Krásna kňažná snívala o neuskutočniteľnom mieri, o zmierení sa medzi všetkými silami v Chatti, o prímerí s Egyptom. Lenže existencia Uri-Tešupa podobné plány odsudzovala na zánik.

Len ona mohla tomuto démonovi zabrániť, aby svoje ničivé dielo nedotiahol do konca, len ona mohla dať moc svojmu manželovi, ktorý by ríšu vrátil na cestu rozumu.

Uri-Tešup vstúpil do svätyne.

Cisárov syn však neprišiel sám. Jeho ochranu tvorili štyria vojaci. Putuhepa bola sklamaná a nahnevaná. Bude sa musieť svojho plánu vzdať, odísť z chrámu a byť pri tom opatrná, aby ju nikto nevidel. Naskytne sa jej však lepšia príležitosť? V budúcnosti už Uri-Tešup nebude riskovať. Keby Chattušilova manželka bola dosť rýchla, dokázala by budúceho despota usmrtiť, lenže telesní strážcovia by ju zabili.

Ušetriť sa tejto obety by bolo zbabelé. Musí myslieť na budúcnosť svojej krajiny a nie na svoj vlastný život.

Veštec otvoril supovo brucho. Vyvalil sa odporný zápach. Ponoril ruky do vnútornosti a rozložil ich na oltár.

Uri-Tešup pristúpil bližšie a svoju stráž nechal niekoľko krokov za sebou. Putuhepa kŕčovite zovrela rukoväť dýky a pripravovala sa vyskočiť. Bude musieť byť rýchla, ako divá šelma a do svojho smrtiaceho pohybu dať všetku silu.

Veštcov výkrik ju prikoval na mieste. Uri-Tešup ustúpil.

- Pane, to je strašné!

- Čo vidíš v tých vnútornostiach?

- Vaše plány musíte odložiť... Osud je vám nepriaznivo naklonený.

Uri-Tešup mal chuť veštcovi podrezať hrdlo, ale prizierajúci sa členovia jeho gardy aj tak všetko roztrúbia. Chetiti závery veštcov nikdy nenechávali bez povšimnutia.

- Ako dlho mám čakať?

- Dovtedy, kým znamenia nebudú priaznivé.

Uri-Tešup zlostne opustil chrám.

28. kapitola

Dvor bol plný protichodných fám, týkajúcich sa odchodu kráľovského páru na juh. Jedni vyhlasovali, že kráľ s kráľovnou sú už za dverami, druhí, že sa omeškali vzhľadom na neistú situáciu v protektorátoch. Niektorí si dokonca mysleli, že napriek dosadeniu „kráľovských synov“ na čelo regimentov, kráľ bude nútený tiahnuť do vojny.

Ramzesova pracovňa bola zaplavená svetlom. Kráľ rozjímal pred sochou svojho otca. Na veľkom stole ležali depeše z Kanaánu a južnej Sýrie. Žltý pes Strážca spal na pánovej stoličke.

Do pracovne pribehol Ameni.

- Správa od Ašu!

- Overil si ju?

- Je to naozaj jeho písmo a zašifroval tam aj moje meno.

- A spôsob zaslania?

- Poslal ju po jednom členovi siete, ktorý prichádza z Chatti.

Nikto iný túto správu nemal v rukách.

Ramzes čítal Ašov text opisujúci množstvo nepokojov, ktoré sú hrozbou pre Chetitskú ríšu. Pochopil, prečo ho predchádzajúce depeše vyzývali, aby v pevnostiach na severovýchodnej hranici vyhlásil stav ohrozenia.

- Chetiti nie sú schopní na nás zaútočiť, Ameni. Kráľovná a ja môžeme odísť.

Cha, vybavený amuletom a magickým textom, prepisoval matematickú úlohu, ktorá spočívala vo výpočte ideálneho uhla svahu na dopravu kamenných blokov na vrch rozostavanej budovy, obklopenej navfšnou zeminou. Jeho sestra Meritamon sa každým dňom zdokonaľovala v hre na harfu a očarúvala svojho malého bračeka Merenptaha, ktorý pod dohľadom krásnej Iset a Zabijaka

začínal chodiť. Obrovský núbijský lev pozoroval s privretými očami neobratné a neisté krôčiky malého človečika.

Keď sa na prahu záhrady zjavil Serramanna, šelma vztýčila uši. Keď pochopila Sardínčanov mierumilovný úmysel, len zavrčala a opäť zaujala polohu sfingy.

- Rád by som sa porozprával s Chaom, - povedal krásnej Iset.
- Vyviedol niečo...?
- Nie, samozrejme, že nie. Ale mohol by mi pomôcť pri pátraní.
- Keď vyrieši svoju úlohu, pošlem vám ho.

Serramanna vo svojom pátraní už postúpil.

Vedel, že líbyjský mág menom Ofir zabil nešťastnú Litu, ktorá zomrela, pretože uverila preludu. Ofir sa stal hlásateľom Achnatonovho kacírskeho učenia, aby zaň mohol skryť svoje skutočné úmysly, ľahšie podviesť niektorých ľudí a zamaskovať svoju úlohu špióna v službách Chetitov. Už to neboli len domnienky, ale istota, nadobudnutá vďaka výsluchu jedného podomového obchodníka, ktorý uviazol v sieti Serramannových mužov, keď vstúpil do bývalého Šenarovho obydľia, kde sa Ofir dlho ukrýval. Tento muž bol len obyčajný agent chetitskej siete. Pretože pracoval pre sýrskeho obchodníka Raiu, svojho priameho nadriadeného, len príležitostne, nebol informovaný o jeho odchode do Chatti ani o tom, že celá tajná organizácia zanikla a jej členovia boli rozptýlení. Zo strachu pred fyzickým násilím prezradil všetko, čo vedel a tak pomohol Serramannovi osvetliť niekoľko tmavých miest.

Lenže Ofir bol ešte stále nepolapiteľný a Serramanna nebol presvedčený ani o tom, že Šenar našiel v púšti smrť. Vydal sa mág na cestu do Chatti v sprievode Ramzesovho brata? Skúsenosť Sardínčana naučila, že nepriateľ nikdy neprestane škodiť a jeho fantázia je bezhraničná.

Cha pristúpil k Serramannovi a zdvihol k nemu pohľad.

- Si veľmi vysoký a silný.

- Súhlasíš s tým, že mi odpovieš na niekoľko otázok?
- Rozumieš matematike?
- Viem spočítať svojich mužov a zbrane, ktoré im dám.
- Vieš postaviť chrám alebo pyramídu?
- Faraón mi zveril inú úlohu: Chytať zločincov.
- Ja zase rád píšem a čítam hieroglyfy.
- No práve. Chcel by som sa s tebou porozprávať o tom štetci, čo ti ukradli.
- Bol môj najobľúbenejší. Je mi za ním veľmi ľúto.
- O tej udalosti si určite premýšľal. Som si istý, že máš nejaké podozrenie a že mi pomôžeš odhaliť vinníka.
- Áno, premýšľal som, ale nie som si ničím istý. Obviniť niekoho z krádeže je priveľmi vážne na to, aby sa o tom len tak hovorilo.
- Sardínčan bol prekvapený chlapcovou zrelosťou. Ak existovala nejaká stopa, Cha by ju neprehliadol.
- A vo svojom okolí, - naliehal Serramanna ďalej, - si si nevšimol nejakú zvláštnu vec, alebo niekoho, čo sa neobvyčajne správal?
- V posledných týždňoch som mal nového priateľa.
- Ktože to bol?
- Diplomata Meba. Zrazu sa začal zaujímať o moju prácu a rovnako náhle aj zmizol.
- Zamračená Sardínčanova tvár sa rozžiarila širokým úsmevom.
- Ďakujem ti, princ.

V Pi-Ramzese, rovnako ako v iných egyptských mestách, bol sviatok kvetov veľmi obľúbenou slávnosťou. Nefertari, predstavená všetkých kňaziek, nezabúdala, že už od prvej dynastie vládla krajiny spočívala na kalendári sviatkov, oslavujúcich spojenie nebies a zeme. Prostredníctvom obradov, ktoré vykonával kráľovský pár, sa mohol života bohov zúčastniť všetok ľud.

Na oltároch chrámov, rovnako ako pred každým domom, bola nádherná kvetinová výzdoba: obrovské viazané kytice, palmové ratolesti, viazaničky trstiny, lotosy, nevädze a mandragory.

Služobníčky bohyne Hathor s okrúhlymi alebo hranatými tamburínami, akáciovými vetvičkami alebo girlandami nevädzí a vlčích makov, tancovali na hlavných mestských uliciach a ich nohy šliapali po tisícoch kvetných lupienkov.

Ramzesovej sestre Dolente veľmi záležalo na tom, aby sa ukázala vedľa kráľovnej, ktorej krása oslňovala každého, kto mal to šťastie uzrieť ju. Nefertari si spomenula na svoje dievčenské želanie, aby bola odlúčená od sveta v službách nejakej bohyne, ďaleko od všetkého ruchu. Ako by vtedy mohla čo i len tušiť, aké sú povinnosti veľkej kráľovskej manželky, ktorých váha bola zo dňa na deň skľučujúcejšia?

Procesia zamierila k Amonovmu chrámu, pozdravovaná výkrikmi a veselým spevom.

- Je už určený dátum vášho odchodu, Veličenstvo? - spýtala sa Dolente.

- Naša loď vypláva zajtra, - odpovedala Nefertari.

- Dvor je znepokojený. Povráva sa, že vaša neprítomnosť bude trvať niekoľko mesiacov.

- Je to možné.

- Skutočne pôjdete až... do Núbie?

- To je faraónovo rozhodnutie.

- Egypt vás tak potrebuje!

- Aj Núbia patrí k našej krajine, Dolente.

- Ale tie nebezpečné končiny...

- Nejde o výlet.

- Čo sú to za povinnosti, ktoré vás nútia ísť tak ďaleko od hlavného mesta?

Nefertari sa zasnene usmiala.

- Láska, Dolente. Len láska.

- Nerozumiem, Veličenstvo.
- Len som nahlas premýšľala, - odpovedala kráľovná.
- Tak rada by som vám pomohla... Aké úlohy by som mohla plniť počas vašej neprítomnosti?
- Pomáhaj Iset, ak si to bude želať. Jediné čoho mi je ľúto, je nedostatok času, ktorý by som rada venovala výchove Chaa a Meritamón.

- Nech vás bohovia ochránia, tak ako chránia ich.

Keď sa slávnosť skončí, Dolente odovzdá Ofirovi všetky pracovne zbierané informácie. Svojou dlhodobou neprítomnosťou v hlavnom meste sa Ramzes a Nefertari dopustia chyby, ktorú ich nepriatelia budú vedieť využiť.

Meba, ktorého sprevádzal jeho nosič sandálov, mal v úmysle podniknúť plavbu loďou po pi-ramzeskom výletnom jazere. Diplomata cítil potrebu zahľadiť sa do jeho pokojných vôd a premýšľať.

Zmietal sa vo víre udalostí a už to bol iný človek ako predtým. Po čom inom by túžil, ak nie po prepychovom a pokojnom živote s významnou verejnou funkciou, na ktorú by mu stačilo niekoľko premyslených intríg, ktoré by upevnili jeho pozíciu? Bol však členom chetitskej špionážnej siete, usilujúcej sa o zničenie Egypta... Nie, toto predsa nechcel.

Meba však mal strach. Strach z Ofira, z jeho ľadového pohľadu, z jeho ťažko udržateľnej prudkosti. Nie, z tejto pasce sa už nemohol vyvliecť. Jeho budúcnosť musí smerovať k Ramzesovmu pádu.

Nosič sandálov zavolať na prenajímateľa bárku, ktorý podnikal na brehu. Vtom sa za jeho chrbtom ozval Serramanna.

- Môžem vám pomôcť, pán Meba?

Diplomat sa mykol.

- Nie, nemyslím...

- Ale ja áno! Veľmi rád by som sa prešiel po tomto krásnom jazere. Dovolili by ste mi, aby som bol vaším veslárom?

Sardínčanovej fyzickej sily sa Meba hrozil.

- Ako chcete.

Serramanna sa mocne zaprel a loďka sa začala rýchlo vzdäť od brehu.

- Aké skvostné miesto! Vy aj ja sme, žiaľbohu, preťažení prácou a nemáme veľa času, aby sme to vychutnali.

- Aký je dôvod tohto rozhovoru?

- Buďte pokojný. Nemám v úmysle vypočúvať vás.

- Mňa a vypočúvať? Mňa?

- Jednoducho len potrebujem váš osvietený názor na istú chýlostivú záležitosť.

- Nie som si istý, či vám budem môcť pomôcť.

- Boli ste informovaný o tej zvláštnej krádeži? Nieкто ukradol jeden z Chaových štetcov.

Meba uhol pred Sardínčanovým pohľadom.

- Ukradol? Ste si tým istý?

- Svedectvo kráľovho staršieho syna je jednoznačné.

- Cha je ešte chlapec.

- Premýšľam, či nemáte nejaké tušenie, hoc aj neurčité, kto je zlodejom.

- Táto otázka ma uráža. Ihneď ma odvezte k brehu.

Serramanna vyceril zuby v úsmeve, ako krvilačná šelma.

- Bola to veľmi poučná plavba, pán Meba.

29. kapitola

Na prove kráľovského plavidla Ramzes k sebe nežne privinul Nefertari. Kráľovský pár vychutnával hlboké šťastie v spojení s duchom rieky - živiteľky, zrodenej na samotných hraniciach kozmu a zostupujúcej na zem, aby tu odovzdala svoju tvorivú silu.

Úroveň vodnej hladiny bola vysoká, plavba rýchla vďaka dobremu vetru zo severu. Kapitán bol stále v strehu, pretože prúd vytváral nebezpečné víry. Zlý manéver by spôsobil katastrofu.

Nefertarina krása očarúvala Ramzesa stále viac a viac. Spájal sa v nej pôvab s autoritou vládkyne, bola naplnená jednotou žiarivého ducha a dokonalého tela. Táto dlhá cesta na juh, bude cestou lásky, ktorú kráľ cíti k svojej prekrásnej žene, ktorej obyčajná prítomnosť stelesňuje pre faraóna a jeho ľud vyrovnanosť a pokoj. Od chvíle, keď začal žiť s Nefertari, pochopil, prečo múdri predkovia žiadali, aby bol Egypt riadený kráľovským párom s jednotným pohľadom.

Po deviatich rokoch vlády boli Ramzes a Nefertari obohatení o skúsenosti a zaľúbení jeden do druhého, ako v okamihu, keď spolu vykročili na cestu života a smrti.

Nefertari s vlasmi vlajúcimi vo vetre a odetá do jednoduchých bielych šiat, vychutnávala krásu krajiny stredného Egypta. Palmové háje, polia pozdĺž rieky, dedinky s bielymi domčekmi na vrškoch, vyvolávali pocit raja, ktorý nájdú spravodliví vo večnosti a ktorý sa kráľovský pár musel pokúšať budovať na zemi...

- Nemáš strach, že naša neprítomnosť...

- Väčšiu časť svojho panovania som venoval Severu a teraz nadišiel čas, aby som sa zaoberal Juhom. Bez spojenia Obidvoch krajín Egypt nebude ďalej žiť. A tá vojna proti Chetitom ma dlho zdržovala ďaleko od teba.

- Ešte sa neskončila.

- Áziu čakajú prevratné zmeny. Ak existuje nejaká šanca na mier, musíme sa jej chopiť.

- To je dôvod Ašovho tajného poslania, však?

- Riziko, ktoré podstúpi je veľké. Kto iný by však mohol toto chúlостivé poslanie dotiahnuť až do úspešného konca?

- Sme spolu v radosti i v žiali, v nádeji i strachu. Kiež Ašu ochráni mágia našej cesty!

Palubu rozozvučal Setauov krok.

- Môžem vás vyrušiť?

- Len pod' bližšie, Setau.

- Rád by som zostal s Chaom. Z toho chlapca bude slávny čarodejník. Pokiaľ ide o jeho ochranu, môžete byť pokojní. Zábrany, ktoré som vytvoril, nikto nepremôže.

- Lotos a ty sa už asi neviete dočkať, že znova uvidíte svoju drahú Núbiu, však? - spýtala sa Nefertari.

- Skrýva tie najkrajšie hady, aké boli stvorené... Viete o tom, že kapitán sa bojí vodných prúdov? Myslí si, že sa blížime k nebezpečnej oblasti a má v úmysle zamieriť k brehu, hneď ako bude mať za sebou ten trávnatý ostrov uprostred rieky.

Níl sa po niekoľkých meandroch vinul pozdĺž skalných stien, kde hniezdili supy, a potom sa od útesu vzdialil. O chvíľu sa v diaľke asi dvadsať kilometrov objavil horský oblúk.

Nefertari si pritlačila ruku na hrud'.

- Čo sa robí? - znepokojil sa Ramzes.

- Akosi ťažko sa mi dýcha... Nič to nie je.

Lod'ou otriasol prudký náraz. Dôsledok nejakého víru.

Na brehu bolo vidieť rozpadávajúce sa domy Achnatonovho opusteného mesta.

- Odprevaď kráľovnú do našej kajuty a dávaj na ňu pozor, - prikázal Ramzes Setauovi.

Niektorí námorníci sa vystrašili a stratili hlavu. Jeden spadol z hlavného sťažňa, keď sa pokúšal stiahnuť plachtu a zrazil kapitána.

Napoly omráčený muž s neprítomným pohľadom nebol schopný dávať jasné príkazy. Šíril sa zmätok.

- Ticho! - prikázal Ramzes. - Každý na svoje miesto, velenie preberám ja!

Veľkosť nebezpečenstva sa ukázala o niekoľko minút. Menšie sprevádzajúce lode vír vychýlil z dráhy tak, že sa dostali do zajatia protiprúdu. Náhle sa tak ocitli vzdialené od kráľovského plavidla, neschopné poskytnúť mu pomoc.

Keď kráľovská loď opäť nabrala správny smer, Ramzes zbadal dvojité prekážku.

Neprekonateľnú.

Uprostred rieky bol obrovský vír. V prístave Slniečného mesta, kde bola rieka splavná, sa týčila priehrada z pontónov, na ktorých boli rozostavené koše s ohniskami. Kráľ mal na výber medzi stroskotaním a požiarom, ktorý by loď zachvátil, keby narazila do pontónov plnou rýchlosťou.

Kto pripravil túto pascu pri opustenom meste? Teraz už Ramzes poznal príčinu Nefertarinej nevoľnosti. So svojimi vešteckými schopnosťami vytušila číhajúce nebezpečenstvo.

Kráľ mal na rozmýšľanie len niekoľko sekúnd. Tentoraz mu jeho lev nemohol nijako pomôcť.

- Tam je, - vykrikla hliadka.

Šenar odhodil pečené husacie stehno, ktoré práve obhrýzal a vyskočil po svoj luk a meč. On, vysoký hodnostár, milujúci svoje pohodlie, pracne v sebe ukoval bojovú dušu.

- Je faraónova loď osamotená?

- Presne, ako ste predvídali. Lode, ktoré ju sprevádzali sú do-
statočne ďaleko.

Žoldnierovi sa zbíjali sliny. Jemu a jeho druhom, čo tvorili bojovú skupinku, ktorú najal Ofir, Šenar sľúbil peknú korisť.

Kráľov brat predviedol vzácnu výrečnosť a svoj prejav naplnil ohňom nenávisti, ktorý mu spaľoval srdce.

Nik zo žoldnierov by sa však neodvážil zaútočiť priamo na Ramzesa zo strachu, že bude zrazený božskou energiou, ktorá bola vo faraónovi. Od víťazstva pri Kadeši sa všetci báli nadprirodzenej sily pána Obidvoch krajín. Šenar pokrčil pleciami a sľúbil, že teda tyrana zabije sám.

- Polovica mužov na pontóny, ostatní ku mne!

Tak Ramzes zahynie v blízkosti Slniečného mesta, ako by Achnatonovo kacírstvo konečne premohlo Amona a ostatné božstvá, ktoré kráľ Egypta uctieval. S Nefertari ako rukojemníčkou bude Šenar dostatočne silný a presvedčí monarchovu družinu, aby ho uznala za kráľa. Ramzesova smrť spôsobí obrovskú trhlinu. Jeho brat nebude strácať ani minútu a vnikne do nej.

Niekoľko žoldnierov skočilo z prístavu na pontóny a pripravovali sa vystreliť ohnivé šípy na kráľovskú loď, ktorú ich druhovia napadnú pod Šenarovým velením odzadu.

Víťazstvo im nemôže uniknúť.

- Všetci veslári na pravobok! - zavelil Ramzes.

Prvý horiaci šíp sa zabodol do drevenej steny hlavnej kabíny. Pekná Lotos obratne a rýchlo zadusila začínajúci oheň hrubou handrou. Ramzes vystúpil na strechu kabíny, napol luk, zamieril na jedného z nepriateľov, na chvíľu zadržal dych a vystrelil. Šíp sa zapichol do hrdla žoldniera. Jeho kamaráti sa skrčili za ohnivé koše, aby sa kryli pred faraónovými smrtiacimi strelami. Ich šípy stratili presnosť a dopadali do zvířených vôd okolo lode.

Rázny manéver, ktorý bol vykonaný na Ramzesov príkaz, donútil loď zmeniť trasu. Prova sa vzopäla ako splašený kôň a loď sa obrátila naprieč, na ľavoboku bičovaná zúrivým prúdom. Mala šancu, že sa dostane k brehu, pokiaľ ju však nepohltnú víry, alebo ju dosiahnu rýchle člny Šenarových mužov, ktorí už zabili dvoch

námorníkov, zdržujúcich sa na zadnej časti lode. Nešťastníci s prebodnutou hrud'ou padli do rieky.

Setau sa rozbehol na provu, pričom v rukách opatrne niesol hlinené vajce pokryté hieroglyfmi. Tento talizman bol kópiou vajca sveta, ktoré bolo uchovávané v svätostánku veľkého Thovtovho chrámu v Hermopole. Tento symbol nabitý vlnami energie obrovskej účinnosti mohli používať len kráľovskí mágovia, akým bol Setau.

Setau mal zlú náladu. Myslel si, že vzácny talizman použije v Núbii, ak by nejaké nepredvídateľné nebezpečenstvo ohrozilo kráľovský pár. Myšlienka na to, že o túto vzácnu zbraň príde už teraz ho rozzúrila, ale musel ju použiť, aby ten prekliaty vír nejako prekonali.

Lovec hadov hodil vajce sveta do stredu víriacich vôd. Na hladine sa zjavili bubliny, akoby voda začala vriieť. Vytvorila sa špirálovitá priehlbina, cez pontóny sa prevalila obrovská vlna, ktorá zaplavila niekoľko košov s ohňom a zmietla dvoch žoldnierov.

Teraz už kráľovskej lodi nehrozilo, že sa potopí, ani že sa zapáli, ale v zadnej časti sa situácia zhoršila. Šenarovi muži vyhodili háky a začali sa šplhať po lanách. Ich rozzúrený veliteľ strieľal šíp za šípom a bránil tak egyptským námorníkom, aby zasiahli.

Dve horiace strely sa zachytili v plachte a spôsobili by požiar, keby ho Lotos znova neuhasila. Napriek tomu, že bol Ramzes vystavený nepriateľskej streľbe, nezmenil postavenie a pokračoval v ostreľovaní žoldnierov. Výkriky ho upozornili, aby sa obzrel. Zbadal jedného piráta, ako zdvíha sekeru nad hlavou bezbranného námorníka.

Monarchov šíp preťal útočníkovu zápästie. Pirát ustúpil s bolestným revom. Medzitým Zabijak zasekol svoje tesáky do lebky ďalšieho žoldniera, ktorému sa podarilo vyliezť na palubu.

Na chvíľu sa faraónov pohľad stretol s pohľadom veliteľa bandy, fúzatého, rozzúreného muža, ktorý na neho mieril. Takmer

nepostrehnuteľným pohybom monarcha uhol doľava. Zúrивcov šíp ho škrabol na tvári. Sklamany útočník dal zvyšku svojich mužov príkaz, stiahnuť sa.

Lotos bola zaskočená oživeným plameňom a zbadala, ako jej horia šaty. Núbijčanka skočila do vody, ale na nešťastie ju vtiahla doznievajúca špirála víru. Nemohla plávať, len zdvihla ruku, aby privolala pomoc.

Ramzes skočil za ňou.

Keď z hlavnej kajuty vyšla Nefertari, zbadala kráľa, ako mizne v Níle.

30. kapitola

Minúty ubiehali.

Kráľovská loď i sprievodné plavidlá spustili, v opäť už pokojných vodách pri Slniečnom meste, kotvy. Trom alebo štyrom nepriateľským žoldnierom sa podarilo utiecť, ale Nefertari ani Setaua ich osud nezaujímal. Rovnako, ako Zabijakov, tak aj ich pohľad sa upínal na miesto, kde zmizli Ramzes a Lotos.

Kráľovná obetovala Hathor, panej plavby, kadidlo. S pokojom a dôstojnosťou, ktorou si získala námorníkov, očakávala hlásenia mužov, ktorých vyslali hľadať faraóna a Núbijčanku. Jedni brázdili rieku, druhí sa pobrali preskúmať vysokú trávu, ktorá lemovala brehy. Kráľa a Núbijčanku odniesol prúd nevedno kam.

Setau zostal s kráľovnou.

- Faraón sa vráti, - zašepkala.
- Veličenstvo... prúd je niekedy neľútostný.
- On sa vráti. A tvoju Lotos zachránil.
- Veličenstvo...
- Ramzes ešte nedokončil svoje dielo. Faraón, ktorý nedokončil svoje dielo, nemôže zomrieť.

Setau pochopil, že kráľovninu skalopevnú istotu nenaruší. Ako však bude reagovať, keď bude musieť pripustiť neodvratné? Zabúdal na vlastnú bolesť a precíťoval Nefertarin žiaľ. Už si predstavoval hrozný návrat do Pi-Ramzesu a ohlásenie Ramzesovho zmiznutia.

Šenar a jeho druhovia sa nechali silným prúdom unášať niekoľko kilometrov na sever, kým si dovolili vydýchnuť. Potom loďku potopili a vydali sa do zelenej vidieckej krajiny, aby sa pokúsili vymeniť ametysty za osly.

- Kam ideme? - opýtal sa žoldnier z Kréty.

- Ty sa vrátiš do Pi-Ramzesu a upozorníš Ofira.
- Myslím, že blahoželať mi nebude.
- Nemáme si čo vyčítať.
- Ofir nemá rád porážky.
- Vie, že máme dočinenia so silným protivníkom a že nešetším silami. A ty mu prinesieš dve dobré správy. Tá prvá: na palube lode som videl Setaua, takže Cha už nie je pod jeho ochranou. Tá druhá: idem do Núbie, ako bolo dohodnuté a tam Ramzesa zabijem.
- Radšej by som išiel s vami, - povedal Kréťan. - Vynikajúcim poslom bude môj kamarát. Viem sa biť a prenasledovať zver.
- Dobre.

Šenar nebol sklamaný. Brutálna akcia ho premenila na vojenského veliteľa a jeho hnev, zadržovaný príliš mnoho rokov, sa konečne mohol prejaviť. Azda nezaskočil len s hŕstkou mužov samotného Ramzesa Veľkého? Nebol len krôčik od víťazstva? Na jeho vytrvalosť nakoniec osud odpovie priaznivo.

Na všetkých lodiach kráľovskej flotily zavládlo ticho. Nikto sa neodvážil začať nejaký rozhovor z obavy, že naruší kráľovnino bolestné rozjímanie. Blížil sa už večer a ona stále nehybne čakala na prove faraónovho plavidla.

Aj Setau zmlkol, aby nerušil poslednú nádej spájajúcu Nefertari s Ramzesovým tieňom. So západom slnka však bude musieť kráľovná trpkú skutočnosť pripustiť.

- Ja som to vedela, - povedala tichým hlasom, ktorý Setaua prekvapil.
- Veličenstvo...
- Ramzes je tam, na streche toho bieleho paláca.
- Veličenstvo, stmieva sa a...
- Len sa dobre pozri.
- Setau uprel pohľad na miesto, ktoré mu Nefertari ukázala.
- Nie, to je len ilúzia.

- Moje oči ho vidia. Priplávajme bližšie!

Setau sa proti kráľovninej žiadosti neodvážil protestovať. Kráľovská loď zdvihla kotvu a zamierila k Slniečnému mestu, ktoré už čoskoro zahalia tieň.

Lovec hadov sa znovu zahľadel na strechu bieleho paláca, v ktorom kedysi sídlili Achnaton a Nefertiti. Na chvíľu sa mu zazdalo, že rozoznáva postavu stojacieho muža. Pretrel si oči a pozrel sa znovu. Prelud nezmizol.

- Ramzes žije, - opakovala Nefertari.

- Zrýchlite! - prikázal Setau.

A Ramzesova postava sa približovala, v posledných lúčoch zhasínajúceho slnka bola z minúty na minútu väčšia.

Setau sa neprestával hnevať.

- Prečo pán Obidvoch krajín neurobil niečo, aby sa nám pokúsil dať signál, že žije, a aby privolal našu pomoc? Hádám by ho to až tak veľmi neponížilo!

- Mal som na starosti niečo dôležitejšie, - odpovedal kráľ. - Lotos a ja sme plávali pod vodou, ale ona stratila vedomie a ja som si myslel, že sa utopila. Dorazili sme k brehu na južnom konci opusteného mesta a tam som Lotos dlho oživoval, až kým sa neprebrala. Potom sme išli smerom do centra a ja som hľadal najvyšší bod, odkiaľ by som mohol dať znamenie o našej prítomnosti. Vedel som, že Nefertarina myseľ nás sleduje krok za krokom, a že sa pozerá správnym smerom.

Kráľovná, onemená šťastím, pritísila k sebe v nežnom pohnutí Ramzesovu pravú ruku, ktorá hladkala leva.

- Myslel som si, že vajce sveta ti nie je schopné pomôcť, - precedil medzi zuby Setau. - Keby si zmizol, moja reputácia by bola v háji.

- Ako sa cíti Lotos? - spýtala sa kráľovná.

- Dal som jej upokojujúcu medicínu. Keď sa dobre vyspí, už nič zlé ju nebude sužovať.

Čašníik naliat do pohárov chladené biele víno.

- No konečne, - poznamenal Setau, - už som si myslel, že nie sme v civilizovanej krajine.

- Všimol si si počas potýčky veliteľ'a tých útočníkov?

- Všetci mi pripadali rovnako krvilační. Ani som si nevšimol, že majú nejakého vodcu.

- Bol to ten zúrivy fúzač s nenávisným pohľadom... Na chvíľu sa mi zazdalo, že v ňom spoznávam Šenara.

- Šenar zomrel v púšti, pri preprave do pracovného tábora. Aj škorpióni nakoniec hynú.

- A čo ak prežil?

- Ak by to tak bolo, myslel by len na to, aby sa ukryl a neposielal by na teba komando.

- Tá pasca nebola pripravená narýchlo a takmer sa im podarilo vtiahnuť nás do nej.

- Môže nenávisť rozvrátiť človeka do takej miery, že z hodnostára sa stane zurvalec, schopný všetkého, len aby zabil vlastného brata a napadol posvätnú osobu faraóna?

- Ak ide o Šenara, práve ti na to dal odpoveď.

Setau sa zamračil.

- Pokiaľ je ešte nažive, nesmieme zostať nečinní. Šialenstvo, ktoré ho poháňa, je šialenstvo démonov púšte.

- Ten prepád nebol spáchaný náhodne, - usúdil Ramzes. - Čo najrýchlejšie zvolaj kamenárov z najbližších osád a miest.

Niektorí prišli z Hermopolu, Thovtovho mesta, iní zasa z Anupovho Asijútu. V stanoch sa utáborilo niekoľko desiatok kamenárov a o niekoľko hodín po svojom príchode už začali pracovať podľa príkazu dvoch staviteľ'ov, keď si predtým vypočuli stručný a jasný Ramzesov prejav.

Faraón vyhlásil pred palácom v opustenom meste svoj príkaz: Slnéčné mesto zasvätené bohovi Atonovi musí zmiznúť.

Haremheb, jeden z Ramzesových predchodcov, už niektoré chrámy rozobral a ich kamene použil ako výplň pylónov v Karnaku. Keď Ramzes nechá zmiznúť paláce, domy, dielne, prekladisko, rampy a ostatné stavby, dokončí jeho dielo. Kamenné bloky a tehly budú použité znovu na iných miestach. Hrobky zostanú nedotknuté, aj keď už v nich nie sú žiadne múmie.

Kráľovská loď tu bude kotviť, pokiaľ zo Slnéčného mesta nezostanú len základy budov. Čoskoro ich prikryjú piesočné vetry. Pomätené hlavné mesto, ktoré sa stalo domovom temných síl, bude uvrhnuté do ničoty.

Nádenníci prevážali materiál na nákladných lodiach. Bude rozdelený podľa potreby do okolitých oblastí. Prídavky mäsa, oleja či piva robotníkov podnietia, aby sa svojej úlohy chopili čo najhorlivejšie.

Naposledy pred demoláciou Ramzes a Nefertari navštívili hlavný palác Slnéčného mesta. Jeho ozdobné dlaždice budú znova použité v kráľovskom paláci v Hermopole.

- Achnaton sa mýlil, - povedal Ramzes. - Náboženstvo, ktoré hlásal, viedlo k strnulej dogme a neznášanlivosti. Zradil tým samotného ducha Egypta. Mojžiš sa dal nanešťastie rovnakou cestou.

- Achnaton a Nefertiti boli kráľovský pár, - pripomenula Nefertari. - Rešpektovali naše zákony a zachovali si múdrosť, keď svoj experiment obmedzili v čase a priestore. Uzavreli Atonov kult do jeho mesta.

- Jed sa však rozšíril... I keď mesto, kde temnoty nahradili svetlo, úplne zmizne, nie som si istý, či budú zažehnané všetky neblahé dôsledky. Ale aspoň sa to miesto obráti na skalú a púšť a žiadny rebel ho už nebude môcť využiť, ako svoj východiskový bod.

Keď bolo mesto zrovnané so zemou a pre budúcnosť zapadnuté do ticha a zabudnutia, keď ho opustil posledný kamenár, Ramzes dal príkaz na plavbu do Ebozevu.

31. kapitola

Keď sa priblížili k Ebozevu, Ramzesove srdce sa zovrelo. Vedel, ako mal jeho otec toto miesto rád, aký význam prikladal stavbe Usirovho chrámu a vyčítal si, že sem tak dlho nezašiel. Vojsko proti Chetitom a ochrana Egypta zamestnali jeho ducha i ruky, ale na súde pred bohom znovuzrodenia ho neospravedlní žiadna výhovorka.

Setau si predstavoval, že tu bude stáť zástup kňazov s vyholenými lebkami, navoňaných a oblečených v nepoškvrnenom bielom rúchu, že sa na seba budú tlačiť vidiečania obťažkaní obetami, a budú tu čakať kňazky hrajúce na lutny a lýry, aby privítali kráľa. Lenže prístav bol prázdny.

- To nie je normálne, - vyhlásil Setau. - Nevystupujme z lode.
- Čoho sa bojíš? - spýtal sa Ramzes.
- Predpokladajme, že sa ďalší žoldnieri zmocnili chrámu a opäť ti prichystali pascu.
- Tu na posvätnom mieste v Ebozeve?
- Zbytočne neriskujme. Pokračujme na juh a vyšlime armádu.
- Nemôžem predsa pripustiť, aby mi bol neprístupný čo len najmenší kúsok zeme. A ešte k tomu Ebozev!

Ramzesov hnev bol prudký ako Sutechova búrka. Nefertari sa ho ani nesnažila upokojiť.

Flotila dorazila k brehu a faraón osobne zaujal miesto na čele kolóny vozov, ktoré boli narychlo zmontované z jednotlivých súčiastok, prepravovaných na lodi.

Obradná cesta, vedúca z prístaviska na nádvorie pred chrámom, bola tiež prázdna. Pred pylónom boli bloky vápenca, na ktorých boli značky kamenárov a náradie uložené v debničkách. V tieni pod tamariškami stáli na dlaždiciach dlhé drevené vlečky naložené žulou, ktorá pochádzala z lomov v Asuáne.

Ohromený Ramzes sa odobral do paláca vedľa chrámu. Na schodisku, ktoré viedlo k hlavnému vstupu, si nejaký starec nakladal na krajec chleba kozí syr. Keď zbadal návštevu, prešla ho chuť. V panike nechal jedlo jedlom a snažil sa utiecť, ale jeden z vojakov ho chytil a predviedol pred monarchu.

- Kto si?

Starcovi sa triasol hlas.

- Som palácový práč.

- Prečo nie si v práci?

- No... Nie je čo robiť, pretože všetci sú preč. Teda... skoro všetci. Zostalo tu len niekoľko kňazov, starých ako ja, tam pri posvätnom jazere.

Napriek Ramzesovmu rozhodnému zásahu na začiatku jeho vlády, chrám bol stále nedokončený. Kráľ a niekoľko vojakov prešli pylónom a správnym komplexom, ktorý sa skladal z prácovní, dielní, mäsiarstva, pekárstva a výroby piva. Všade bolo prázdno a pusto. Zamierili k obydliam kňazov.

Jeden starec s vyholenou lebku, ktorý sedel na kamennej lavici a v rukách zvieral rukoväť palice z akáciového dreva, sa pokúsil vstať a vykročiť kráľovi naproti.

- Nenamáhaj sa tak, sluha boží.

- Vy ste faraón... Toľko som počul o Synovi svetla, ktorého moc žiari ako slnko! Môj zrak je slabý, ale nemôžem sa myliť... Som šťastný, že som vás mohol stretnúť, skôr ako zomriem. K mojim deväťdesiatim dvom rokom mi bohovia darovali veľkú radosť.

- Čo sa tu deje?

- Sú to dva týždne od úradnej rekvizície.

- Zabavenie... Ale kto si to dovolil?

- Starosta susedného mesta... Usúdil, že personál chrámu je príliš početný a že bude užitočnejší pri opravách kanálu, ako pri slúžení obradov.

Starosta bol pôžitkár s bacuľatou tvárou a mäsitými perami. Jeho brucho mu prekážalo v chôdzi, a tak sa nechával prenášať na nosidlách. Do paláca v Ebozeve ho však doviezol veľkou rýchlosťou vozom jeden dôstojník.

Ramzes sedel na tróne z pozláteného dreva, ktorého nohy mali tvar levích láb a starosta padol pred ním na kolená, aj za cenu bolestnej námahy.

- Prepáčte, Veličenstvo, nikto ma na váš príchod neupozornil! Keby som vedel, že prídete, zorganizoval by som recepciu, ktorá by vás bola hodná a...

- Zodpovedáš za rekvizíciu osadenstva chrámu v Ebozeve?

- Áno, ale...

- Zabudol si, že je to prísne zakázané?

- Nie, Veličenstvo, ale myslel som si, že všetci tí ľudia, tam dokopy nemajú čo robiť a že by bolo lepšie dať im prácu užitočnejšiu pre provinciu.

- Odviedol si ich od úlohy, ktorú im stanovil môj otec, ktorú som potvrdil aj ja.

- Napriek tomu som si myslel...

- Dopustil si sa veľmi závažnej chyby. Trest za ňu ti stanoví zákon: sto rán palicou a odseknutie nosa a uší.

Starosta mŕtvolne zbledol a začal skučať.

- To nie je možné, Veličenstvo, to je neľudské!

- Bol si si svojej chyby vedomý a poznal si trest. Nie je potrebný ani súd.

Starosta si bol istý, že súd by sa k jeho vine vyslovil kladne a možno ju ešte zdôraznil. Začal blednúť.

- Konal som nesprávne, to je pravda, ale nebolo to pre môj osobný prospech! Vďaka personálu z Ebozevu boli hrádze veľmi rýchlo opravené a kanály prečistené až do hĺbky.

- V tom prípade si môžeš vybrať iný trest: ty a tvoji úradníci budete pracovať, ako nádenníci na stavenisku chrámu až do jeho dokončenia.

Každá kňazka a každý kňaz plnili svoju obradnú úlohu, aby sa Usirov chrám podobal nebeskému horizontu, ktorý osvieti všetky tváre. Ramzes venoval obrazu svojho otca zlatú sochu a spoločne s Nefertari slúžili ceremoniál Pravidla bohyne Maat. Brány z libanonského cédra, strieborná podlaha, granitové prahy a pestrofarebné reliéfy robili z chrámu miesto onoho sveta, kde božské mocnosti prebývali s potešením. Na oltároch boli kvety, nádoby s vonnými látkami a potraviny určené skrytému bohu.

Pokladnica bola plná zlata, striebra, kráľovského ľanu, posvätených olejov, kadidla, vína, medu, myrhy a vzácných masť. V chlievoch boli tučné voly, kravy a statné teliatka, sýpky boli plné zrna prvotriednej kvality. Tak, ako to hlásali hieroglyfy v nápise: Faraón rozmnožuje pre boha všetky druhy.

V prejave pred hodnostármi provincií, ktorí boli zhromaždení v audienčnej sále ebozevského paláca, Ramzes prikázal, že lode, polia a ostatné pozemky, dobytok, osly a všetok majetok patriaci chrámu mu nesmie byť odňatý pod žiadnou zámienkou. Pokiaľ ide o strážnikov na poliach, rybárov, poľnohospodárov, včelárov, záhradníkov, vinárov, lovcov a ďalší personál, ktorý sa usiluje o rozkvet Usirovho panstva, nikto z nich nesmie byť odvedený, aby vykonával akúkoľvek inú úlohu na inom mieste.

Kto poruší ustanovenia tohto kráľovského dekrétu, bude potrestaný telesným trestom, odoberú sa mu všetky funkcie a bude odsúdený na niekoľko rokov nútených prác.

Na Ramzesov podnet práce rýchlo postupovali. Obrady rozžiarili telá bohov v ich kaplnkách, zlo bolo vypudené a chrám naplnený Poriadkom.

Nefertari prežívala šťastné dni. Pobyt v Ebozeve jej dal nečakanú príležitosť splniť si svoj dievčenský sen a žiť v najužšom susedstve s bohmi, rozjímať pred ich krásou a prenikať ich tajomstvom pri vykonávaní obradov.

Keď sa priblížil okamih večerného uzatvárania dvierok svätostánku, Ramzes vedľa nej nebol. Kráľovná sa pobrala pohľadať ho a našla ho v sieni predkov, ako si číta zoznam faraónov, svojich predchodcov od prvej dynastie. Moc hieroglyfov navždy sprítomnila ich mená v mysliach ľudí. Meno Ramzesa Veľkého bude nasledovať za menom jeho otca.

- Ako mám byť hoden takých výnimočných bytostí? - spýtal sa kráľ nahlas. - Zneužívanie moci, zbabelosť, lož... Ktorému faraónovi sa len podarí vytrhnúť všetko to zlo z ľudských srdc?

- Žiadnemu, - odpovedala Nefertari. - Ale všetci ten už dopredu prehratý boj statočne viedli a občas sa im dokonca podarilo zvíťaziť.

- Ak nie je rešpektované ani posvätné miesto v Ebozeve, nie je zbytočné vyhlasovať nejaké dekréty?

- Takáto skleslosť sa k tebe nehodí.

- Práve preto som sa prišiel poradiť so svojimi predkami.

- Môžu ti dať jedinu radu: pokračovať a využiť každú príležitosť na posilnenie moci.

- V tom chráme je nám tak dobre. Vládneme tu mier, ktorý sa mi nedarí rozšíriť do okolitého sveta.

- Mojou povinnosťou je vytrhnúť ťa od pokušenia zostať tu, aj keď to je proti môjmu najvrúcnejšiemu prianiu.

- Ramzes vzal kráľovnú do náručia.

- Všetka moja činnosť by bez teba bola len zmäteným gestom. O štrnásť dní sa budú odohrávať slávnosti Usirových mystérií. Zúčastníme sa ich a mám pre teba jeden návrh. Rozhodneš sama.

Na čelo procesie zaútočila banda zlostne vykrikujúcich trhanov s palicami. Ebozevský kňaz s maskou boha šakala, „otvárača ciest“, útočníkov zahnal vyslovením zaklínacích formuliek, ktoré odháňali temné sily od Usirovej bárky.

Zasvätení do mystérií prišli otváračovi ciest na pomoc a ro-zohnali tých, ktorí sa vzopreli svetlu.

Procesia pokračovala v ceste k „ostrovu prvého rána“, kde Ramzes stotožnený s Usirom, ktorého zabil jeho brat Sutech, spočíval na posteli s levou hlavou. Tento ostrov prvého rána, prvotný pahorok, obklopovali vody Nílu. Pomocou lávky naň vy-stúpili dve božské sestry Eset a Nebthet.

Ostrovček sa nachádzal vnútri zvláštnej, mohutnej stavby, ktorú tvorili dva monolitické piliere, nesúce strop, hodný staviteľov z čias pyramíd. Usirova tajná svätyňa sa končila priečnou sieňou úctyhodných rozmerov. V nej bol uchovávaný sarkofág boha.

Nefertari predstavovala Eset, Usirovu manželku, a krásna Iset hrala rolu jej sestry Nebthet, ktorej meno znamenalo „vládkyňa chrámu“. Bola účastníčkou obradu, ktorý Usira vyvedie z ríše smrti.

Nefertari s Ramzesovým návrhom súhlasila. Isetina prítomnosť pri obrade jej pripadala žiaduca.

Obidve ženy si kľakli, Nefertari na čele lôžka, krásna Iset pri nohách. S nádobkou chladnej vody v pravej ruke a okrúhlym chlebom v ľavej, recitovali dlhé a dojímavé litánie, potrebné na rozprúdenie novej energie v žilách nehybnej bytosti.

Ich hlasy sa niesli unisono pod ochranou bohyne nebies, ktorej obrovské telo plné hviezd a znamení zverokruhu sa rozpínalo na strope nad lôžkom vzkriesenia.

Po dlhej noci sa Usir-Ramzes prebudil a predniesol slová, ktoré prednášali jeho predkovia pri prežívaní rovnakých mystérií: Nech je mi daný dar žiary na nebesiach, tvorivej sily na zemi, pravdivosť hlasu v kráľovstve onoho sveta a schopnosť cestovať na čele

hviezd. Kiež sa môžem chytiť lana na prove bárky noci a lana na korme bárky dňa.

32. kapitola

Uri-Tešup zúrtil.

Konzultácia u iného veštca, tentoraz v chráme boha búrky, viedla k rovnakému výsledku: pesimistické predpovede, zákaz púšťať sa do útoku. Väčšina vojakov bola tak poverčivá, že si Uri-Tešup nemohol dovoliť veštbu nevšímať. A žiaden veštec nebol schopný upresniť, kedy bude predpoveď priaznivá.

Napriek tomu, že dvorní lekári nedokázali Muvatallišov stav zlepšiť, cisár sa ešte nechystal zomrieť. Pravdupovediac Uri-Tešupovi tento dlhý smrteľný zápas vyhovoval: nikto ho neobviní z vraždy. Praktickí lekári konšatovali srdečnú príhodu a chválili oddanosť cisárovho syna, ktorý chorého každý deň navštevoval. Uri-Tešup kritizoval Chattušilovu neprítomnosť, ktorá dokazovala, že Muvatallišovo zdravie je jeho bratovi ľahostajné.

Keď sa cisárov syn stretol so vznešenou a hrdou Putuhepou, neodpustil si ironickú otázku.

- Váš manžel sa skrýva?
- Chattušil plní poslanie, ktorým ho poveril cisár.
- Otec mi o tom nič nepovedal.
- Podľa mienky lekárov nemôže Muvatalliš povedať už ani slovo.
- Zdá sa, že ste dobre informovaná.
- Áno, aj napriek tomu, že ste do cisárovej izby zakázali prístup každému okrem vás.
- Muvatalliš si potrebuje odpočinúť.
- Všetci si prajeme, aby bol už čoskoro schopný vykonávať svoju funkciu v plnom rozsahu.
- Pochopiteľne, ale predpokladajme, že sa jeho bezmocnosť predĺži... Potom bude potrebné pristúpiť k zásadným rozhodnutiam.
- V Chattušilovej neprítomnosti to nie je možné.

- Tak ho zavolajte späť do paláca.
- To je rozkaz alebo rada?
- Vyberte si, Putuhepa.

V noci Putuhepa opustila s malým sprievodom hlavné mesto a opakovane sa uistila, že ju Uri-Tešup nesleduje.

Pri pohľade na pochmúrnú pevnosť, do ktorej sa Chattušil uchýlil, sa zachvela. Neuväznila posádka medzitým jej manžela, aby sa zapáčila vrchnému generálovi? V takom prípade by jej život, rovnako ako Chattušilov, skončil brutálnym spôsobom za týmito sivými stenami.

Putuhepa zomrieť nechcela. Cítila sa schopná slúžiť svojej krajine, priala si prežiť ešte veľa teplých liet, tisíckrát sa prebehnúť po divokých anatolských cestičkách a vidieť Chattušila, ako vládne Chatti. Keby existovala aspoň malá šanca poraziť Uri-Tešupa, chopila by sa jej obidvoma rukami.

Privítanie v pevnosti kňaznú upokojilo. Ihneď ju zaviedli do veliteľských miestností v hlavnej veži.

Chattušil jej bežal naproti a dlho sa objali.

- Putuhepa, konečne! Podarilo sa ti uniknúť...
- Uri-Tešup už vládne v hlavnom meste.
- Tu sme v bezpečí. Všetci muži tejto posádky ho nenávidia. Jeho nespravodlivosť a násilie muselo znášať príliš veľa vojakov.

Putuhepa si všimla muža, ktorý sedel pri kozube.

- Kto je to? - spýtala sa potichu.
- Aša, faraónov minister zahraničných vecí a mimoriadny vyslanec.
- On a tu?!
- Možno je to naša šanca.
- Ale... Čo navrhuje?
- Mier.

Chattušil si všimol zvláštny jav. Temné hnedé oči jeho manželky sa stali jasnejšie, akoby ich prežiarilo vnútorné svetlo.

- Mier s Egyptom, - opakovala ohromene. - Predsa vieme, že je to nemožné!

- Nemali by sme toho nečakaného spojenca čo najlepšie využiť pre naše záujmy?

Putuhepa zamierila k Ašovi. Diplomata vstal a krásnu Chetitku pozdravil.

- Prepáčte, Aša, mala som vás pozdraviť prvá.

- Koho by nepotešilo stretnutie manželov?

- Tým, že tu zostávate, veľa riskujete.

- Mal som v úmysle ísť do hlavného mesta, ale Chattušil ma presvedčil, aby som počkal na váš príchod.

- Iste viete, že cisár je chorý.

- Napriek tomu by som sa chcel pokúsiť, hovoriť s ním.

- To je zbytočné, umiera. Ríša už patrí Uri-Tešupovi.

- Prišiel som sem, aby som ponúkol mier a dosiahnem ho.

- Zabúdate, že jediným cieľom Uri-Tešupa je zničenie Egypta? Ja s jeho názormi nesúhlasím, ale som si vedomá, že súdržnosť našej ríše je založená na vojne.

- Mysleli ste aj na skutočné nebezpečenstvo, ktoré vám hrozí?

- Útok egyptskej armády v plnej sile a s Ramzesom na čele!

- Iste ste neprehliadli ani ďalšiu možnosť: ustavičný vzostup asýrskej moci.

Chattušil a Putuhepa len ťažko skryli svoje ohromenie. Ašova spravodajská služba bola výkonnejšia, ako predpokladali.

- Asýria vás nakoniec napadne a ocitnete sa medzi dvoma ohňami, neschopní odolávať na dvoch frontoch. Veriť, že chetitská armáda zničí Egypt, je naivné. Predchádzajúce lekcie nás poučili a v protektorátoch sme zriadili účinnú ochrannú clonu. Dostať sa cez ňu, bude pre vás veľmi ťažké. Jej nepriepustnosť umožní našim

oddielom okamžitý protiútok. A už na vašu škodu vieme, že Amon Ramzesa ochráni a urobí jeho ruku silnejšou, ako tisícky vojakov.

- Takže vy nám teda oznamujete pád Chetitskej ríše!

- Nie, vážená pani Putuhepa, pretože Egypt nemá záujem pozerať sa na zánik svojho starého nepriateľa. Nezačíname si vari lepšie rozumieť? Napriek svojej povesti je Ramzes naklonený mieru a veľká kráľovská manželka Nefertari mu toto rozhodnutie určite nebude vyhovárať.

- Čo si o tom myslí kráľovná matka Tuja?

- Súhlasí s mojimi názormi, že Asýria bude pre nás už čoskoro predstavovať nového, veľmi nebezpečného nepriateľa. Chetiti to pocítia ako prví, potom príde na rad Egypt.

- Spojenectvo proti Asýrii... To je váš návrh?

- Mier a spojenectvo, aby sme ochránili pred inváziou obidva naše národy. Budúci cisár Chatti teda bude nútený prijať rozhodnutie, ktoré bude mať v budúcnosti zásadné dôsledky.

- Uri-Tešup sa nikdy nevzdá útoku na Ramzesa!

- A ako odpovie Chattušil?

- Chattušil a ja už nemáme nijakú moc.

- Chcem počuť vašu odpoveď, - naliehal Aša.

- My by sme so začatím rokovania súhlasili, - vyhlásil Chattušil, - ale má tento rozhovor nejaký zmysel?

- Baví ma len neuskutočniteľné, - odpovedal Egyptan s úsmevom. - Dnes nie ste ničím, ale chcem rokovať práve s vami, pretože len tak vnesiem radosť do budúcich dní svojej krajiny. Keď sa cisárom stane Chattušil, naše návrhy sa môžu uplatniť.

- To je len snívanie, - namietla Putuhepa.

- Buď utekajte, alebo sa bite!

Pýcha krásnej Chetitky vzbĺkla.

- Utekať nebudeme.

- Tak potom Chattušil a vy musíte presvedčiť čo najväčší počet vysokých dôstojníkov, alebo kúpiť si ich dôveru. Velitelia pevností

prejdú do vášho tábora, pretože Uri-Tešup je nenávidený a blokuje ich povýšenie pod zámienkou, že zastávajú len obrannú úlohu. Cez obchodníkov, ktorí stoja väčšinou pri vás, rozšírite fámu, že chetitské hospodárstvo neunesie ďalšiu vojnovú záťaž a že konflikt s Egyptom prinesie skazu a biedu. Neprestajne prehlbujte každú trhlinu, až kým Uri-Tešup nebude vyzerat' ako vinník všetkej skazy, neschopný vládnuť.

- To je dlhodobá záležitosť.
- Úspech a mier dosiahnete len za túto cenu.
- A ako budete konať vy? - spýtala sa Putuhepa.
- Bude to asi trochu riskantné, ale som rozhodnutý Uri-Tešupa si získať.

Aša pozoroval chattušašské hradby a zabával sa na predstave chetitského hlavného mesta pomal'ovaného pestrými farbami, vyzdobeného bojovníkmi a plného nádherných mladých žien, ktoré by tancovali na cimburí. Tento krásny obraz sa však rozplynul a ustúpil miesto zlovestnému opevnenému mestu, primknutému k hore.

Minister zahraničných vecí si vzal ako sprievod len dvoch mužov. Jedným bol kočiš, druhým nosič sandálov. Ostatní členovia výpravy sa vrátili do Egypta. Keď Aša ukázal na prvom hliadkovom stanovisku v dolnom meste svoju pečat', dôstojník bol ohromený.

- Láskavo, upozornite cisára na moju prítomnosť.
- Ale... Vy ste Egypt'an!
- Mimoriadny vyslanec. Poponáhľajte sa, prosím.

Zmätený dôstojník dal príkaz, aby Ašu strážili a poslal jedného zo svojich podriadených do paláca.

Ašu neprekvapilo, keď uvidel, ako pod velením akéhosi neotesanca, ktorého jedinou myšlienkou bola absolútna poslušnosť, prichádza čata pešiakov, vyzbrojená kopijami.

- Vrchný generál chce vidieť vyslanca.

Aša Uri-Tešupa pozdravil a uviedol svoje tituly.

- Najvychýrenejší Ramzesov minister v Chattušaši... Aké prekvapenie!

- A vy stojíte na čele obrovskej armády. Prijmite moje blahoželanie.

- Egypt by sa ma mal obávať.

- Poznáme vašu chabrosť i vaše vojenské schopnosti a máme z nich strach. Práve preto som zhromaždil bezpečnostné sily v našich protektorátoch.

- Ja ich rozprášim.

- Pripravujú sa na úder, hoc by bol akýkoľvek tvrdý.

- Dost' rečičiek. Aký je dôvod vášho príchodu?

- Dopyčul som sa, že cisár Muvatalliš je chorý.

- A s tým sa budete musieť uspokojiť. Zdravie nášho vodcu je štátnym tajomstvom.

- Pán Chatti je naším nepriateľom, ale rešpektujeme jeho veľkosť. To je dôvod, prečo som tu.

- Čo vaša prítomnosť môže pre nás znamenať, Aša?

- Mám lieky, ktoré uzdravia cisára Muvatalliša.

33. kapitola

Sedemročný chlapec vyskúšal sám na sebe zásadu svojho otca, ktorý ju tiež prevzal od svojho otca: dať rybu človeku, ktorý je hladný, poslúži menej, ako naučiť ho ryby loviť.

Preto sa usiloval čo najobratnejšie tlčiť palicou do vody, aby tak zahnal korisť k sieti, ktorú napol pri vysokých papyrusoch jeho rovnako vyhľadnutý kamarát.

A zrazu ju uvidel.

Zo severu prichádzala flotila lodí a na jej čele sa plavila loď so zlatou sfingou na prove. Áno, určite to bola faraónova loď!

Rybársky učeň zabudol na ryby a sieť, skočil do Nílu a plával k brehu, aby upozornil dedinu. Bude sa niekoľko dní oslavovať.

Obrovská stĺpová sála v karnackom chráme vystavovala na obdiv svoju veľkoleposť. Dvanásť stĺpov hlavnej lode, ktoré boli vysoké päť metrov, predstavovalo tvorivú silu, rodiacu sa z praoceánu.

Práve na toto miesto sa dostavil Nebu, Amonov veľkňaz, ktorý sa pri chôdzi opieral o palicu, pokrytú lístkovým zlatom, na stretnutie s kráľovským párom. Napriek reumatizmu sa mu podarilo pokloniť. Ramzes mu pomohol vyrovnať sa.

- Som šťastný, že vás opäť môžem vidieť, Veličenstvo, a nadšený, že môžem obdivovať kráľovninu krásu.

- Že by sa z teba stal dokonalý dvoran, Nebu?

- V tomto smere sa nečrtá žiadna nádej, Veličenstvo. Budem naďalej hovoriť, čo si myslím, ako som to práve urobil.

- A čo tvoje zdravie?

Človek si musí na starobu zvyknúť, aj keď robí moje kĺby bolestnými. Chrámový lekár mi však dáva liek z vrby, a po ňom sa

mi uľaví. Priznám sa, že nemám veľa času, aby som myslel na svoje pohodlie... Zverili ste mi veľmi ťažkú úlohu.

- Podľa dosiahnutých výsledkov mám dosť dôvodov byť so svojou voľbou spokojný.

Osemdesiatisíc zamestnancov, ktorým veľkňaz prideloval pracovné úlohy, okolo jedného miliónu hláv dobytku, sto nákladných lodí, päťdesiat stavenísk, na ktorých práca nebola nikdy prerušená, obrovská rozloha poľnohospodárskych pozemkov, záhrady, háje, sady a vinice, to bol karnacký svet, bohaté panstvo Amona.

- Najťažšie je zladať prácu pisárov na statkoch, v sýpkach, v učtárňach a na všetkých ostatných miestach... Bez najvyššej autority by tento svet upadol do chaosu a každý by myslel len na svoje výhody.

- Tvoj zmysel pre diplomaciu robí zázraky.

- Poznám len dve cnosti: poslúchať a slúžiť. Ostatné sú len reči. V mojom veku už na zbytočné reči nemám čas.

Ramzes a Nefertari obdivovali jeden za druhým všetkých stotridsaťštyri stĺpov, ktorých dekorácia hlásala mená božstiev, ktorým obetovala postava faraóna. Tieto rastlinné stvoľy zvečnené v kameni spájali podlahu, symbol prvotného močiara s modrým stropom, na ktorom žiarili zlaté hviezdy.

Obrovská stĺpová sála v Karnaku podľa Setchiho želania navždy stelesňovala slávu skrytého boha a zároveň vyjadrovala jeho mystériá.

- Veset je len krátkou zastávkou, - spýtal sa Nebu, - alebo sa budem môcť tešiť z dlhého pobytu kráľovského páru?

- Keď chcem Egypt viesť po ceste mieru, - odpovedal Ramzes, - musím uspokojiť bohov tým, že im dám chrámy, kde budú radi prebývať a že dokončím večné obydlie svoje i to, ktoré bude patriť Nefertari. Život, ktorý bohovia vložili do našich sŕdc, si jedného dňa zase vezmú späť. Musíme byť pripravení predstúpiť pred nich takým spôsobom, aby ľud Egypta našou smrťou netrpel.

Karnak sa prebúdzal. Denné svetlo nahradilo svetlá olejových lúč, obradníci naplnili očistné nádoby vodou z posvätného jazera, obnovili tyčinky kadidla, ktoré prevoňali kaplnky, obložili oltáre kvetmi, ovocím, zeleninou a čerstvým chlebom.

V tajomne karnackého svätostánku prebudil Ramzes posvätnú silu a pozdravil jej prítomnosť: Buď pozdravená, ty ktorá plodíš život, bohov a ľudstvo, stvoriteľ a mojej krajiny i krajín vzdialených, ty, ktorá vytváraš zelené lúky a záplavy. Všetko je naplnené tvojou dokonalosťou.

Tá posvätná sila viedla procesiu, nesúcu dary, ktoré sa pozdvihnú k bohyni Maat. Ona jediná oživovala rozličné formy života, ona jediná dávala dar života vďaka vôni svojej rosy, ktorá za úsvitu zavlažovala zem.

V spoločnosti Nefertari sa Ramzes vydal na procesnú cestu vedúcu do chrámu v Luksore, olemovanú sfingami.

Pred pylónom čakal na kráľovský pár muž s hranatou tvárou, pevne stavaný, bývalý dozorca v kráľovských stajniach.

- Stretli sme sa a bojovali sme spolu, - spomínal kráľ, - a bol som veľmi hrdý, že som obstál, aj keď som bol ešte len mladík.

Keď drsný Bachen zanechal kariéru v armáde, veľmi sa zmenil. Stal sa štvrtým v poradí karnackej kňazskej hierarchie a v tejto chvíli bol dojatý k slzám. Znovu vidieť faraóna znamenalo pre neho tak veľa, že nebol schopný slova a radšej nechal za seba hovoriť svoje dielo. Kráľovský pár obdivoval pôsobivé priečelie Luksoru, pred ktorým sa týčili dva štíhle obelisky a niekoľko kolosov, ktoré predstavovali Ramzesa. Krásny pieskovcový kameň bol pokrytý scénami, ktoré znázorňovali epizódy z bitky pri Kadeši a víťazstvo egyptského faraóna.

- Veličenstvo, - vyhlásil slávnostne Bachen, - stavba je dokončená!

- Dielo však musí pokračovať.

- Som pripravený.

Kráľovský pár a Bachen vstúpili na veľké nádvorie za pylónom, lemované portikami. Medzi stĺpmi stáli Ramzesove sochy obsahujúce jeho Ka, nesmrteľnú energiu, ktorá ho robila schopným vládnuť.

- Práca kamenárov a sochárov je skvelá, Bachen, nemôžem im však vôbec dopriať odpočinok a mám v úmysle odvieť ich do neprístupných a dokonca nebezpečných končín.

- Môžem poznať váš plán, Veličenstvo?

- Chcem postaviť v Núbii niekoľko svätýň, medzi nimi jeden veľký chrám. Zhromaždi remeselníkov a poraď sa s nimi. Prijmem len dobrovoľníkov.

Rameseum, chrám miliónov rokov Ramzesa Veľkého, ktorý bol postavený podľa plánu samotného kráľa, sa stal veľkolepým monumentom, najrozsiahlejším na západnom brehu. Na stavbu pylónov, nádvoria a kaplniek bola použitá žula, pieskovec a čadič. Jednotlivé časti monumentu, ktoré boli chránené hradobným tehlovým múrom, oddeľovali brány z pozláteného bronzu.

Za súmraku sa Šenarovi podarilo vniknúť do prázdneho skladu. Vybavený zbraňou, ktorú mu dal Ofir a od ktorej si sľuboval úspech, Ramzesov starší brat čakal, až tma dostatočne zhustne a on potom prekĺzne do posvätného priestoru.

Obišiel rozostavanú palácovú stenu a prešiel nádvorím. Niekoľko metrov od kaplnky zasvätenej Setchimu sa váhavo zastavil.

Setchi, jeho otec...

Lenže otec, ktorý ho zradil tým, že vybral za faraóna Ramzesa! Otec, ktorý ho nenávidel, odvrhol a za svojho následníka vybral radšej tyrana.

Keď splní, čo si predsavzal, už nebude jeho synom. Čo však na tom záleží? Na rozdiel od tvrdenia zasvätených do mystérií, on vie, že prekážku smrti neprekročí nikto. Setchiho pohltila prázdnota

rovnako, ako pohltí Ramzesa. Život má jediný zmysel: dosiahnuť akýmkoľvek spôsobom najvyššiu moc, vykonávať ju bez obmedzenia, udupať slabých a zbytočných.

A pritom tisíce hlupákov sa začínajú na Ramzesa pozeráť, ako na boha! Keď Šenar tento idol zničí, otvorí sa cesta k novému režimu. Odstráni zastarané obrady a svoju vládu bude orientovať jedinými dvoma smermi, ktoré budú hodné jeho záujmu: územným ziskom a rozvojom hospodárstva.

Len čo zasadne na trón, hneď zrovná Rameseum so zemou a zničí všetky Ramzesove vyobrazenia. Napriek tomu, že chrám miliónov rokov ešte nebol dokončený, vytváral už energiu, proti ktorej sám Šenar bojoval s nemalými ťažkosťami. Hieroglyfy, vytesané i namaľované scény žili na každom kameni a hlásali Ramzesovu prítomnosť a moc.

Ale nie, to je iba klam zrodený tmou!

Šenar sa vytrhol z otupenosti, ktorá sa ho zmocnila. Umiestnil predmety, ktoré pripravil Ofir a opustil hradby Ramesea.

Chrám miliónov rokov, vďaka ktorému sa upevňovala Ramzesova vláda, nadobúdal tvar a rástol, ako bytosť plná životnej sily. Kráľ vzdal česť chrámu, kam bude prichádzať, aby načerpal silu, ktorou bude živiť svoje myšlienky i činy.

Rovnako ako v Karnaku a v Luksore, i tu stavitelia, kamenári, sochári, maliari a kresliči vykonali zázrak. Svätyne, niekoľko kaplniek, prístavkov a malá stĺpová sála už boli dokončené, rovnako ako budova zasvätená Setchiho kultu. Všetky ostatné časti posvätného územia boli vo výstavbe, nepočítajúc k tomu tehlové sklady, knižnicu a príbytky kňazov.

Aj akácia, ktorú Ramzes zasadil v Rameseu v druhom roku svojej vlády, rástla prekvapujúco rýchlo. Okrem krásy už poskytovala jej koruna aj blahodarný tieň. Nefertari pohladkala kmeň stromu.

Kráľovský pár prešiel veľkým nádvorím za úctivého a očareného prizerania sa kamenárov, ktorí odložili svoje palice a dláta.

Keď sa Ramzes porozprával s vedúcim pracovnej čaty, spýtal sa každého na problémy, s ktorými sa stretli. Kráľ nezabudol na vzrušujúce hodiny strávené v lomoch Džebel Silsily, na obdobie, keď si želal stať sa kamenárom. Monarcha sľúbil remeselníkovi zvláštnu odmenu: víno a odev najvyššej kvality.

Keď kráľovský pár prichádzal k Setchiho kaplnke, položila si Nefertari ruku na srdce a znehybnela.

- Nebezpečenstvo... veľmi blízke nebezpečenstvo.

- Tu v chráme? - začudoval sa Ramzes.

Nevoľnosť sa rozplynula. Kráľovský pár došiel k svätyni, kde bude navždy uctievaná Setchiho duša.

- Neotváraj dvere tejto svätyne, Ramzes. Nebezpečenstvo je za nimi. Nechaj konať mňa.

Nefertari otvorila dvere z pozláteného dreva.

Na prahu bolo karneolové oko, rozbité na niekoľko kúskov. Pred Setchiho sochou v pozadí kaplnky bola červená guľa z chlupov púštnych zvierat.

Kráľovná, ktorá bola obdarená silou bohyne Eset, veľkej čarodějnice, zložila dokopy jednotlivé diely oka. Keby sa faraónova noha dotkla poškvrněného symbolu, ochrnula by. Potom Nefertari uväznila červenú guľu v podolku svojej sukne, a bez toho aby sa jej dotkla, vyniesla ju von na spálenie.

Zlé oko, konštatoval kráľovský pár. Tohto činu sa odvážili bytosti z temnôt, ktoré túžili po tom, aby preťali puto spájajúce Setchiho so synom a znížili pána Obidvoch krajín na úroveň obyčajného despota, zbaveného nadprirodzeného vplyvu jeho predchodcu.

Kto iný ako Šenar, pomyslel si Ramzes, by zašiel po ceste zla tak ďaleko, samozrejme s pomocou mága zapredaného Chetitom?

Kto iný ako Šenar by sa usiloval zničiť to, čo jeho príliš necitlivé srdce nebolo schopné prijať?

34. kapitola

Mojžiš váhal.

Úlohu, ktorú mu určil Boh, musel splniť, len či neboli prekážky nad jeho schopnosti? Teraz si už nič nenahováral: Ramzes neustúpi. Mojžiš poznal egyptského faraóna dosť dobre, aby vedel, že nehovorí do vetra a že Hebrejov považuje za neoddeliteľnú súčasť egyptského ľudu.

Kráľ aj napriek tomu neprestával myslieť na exodus a jeho nesúhlas s prorokom každým dňom slabol. Mnohí si boli istí, že Ramzesove vzťahy s Mojžišom uľahčia dosiahnuť súhlas. Postupne klesal aj odpor náčelníkov klanov. Na poslednej rade starších už mohol Áron bez toho, aby mu niekto odporoval, predstaviť Mojžiša ako vodcu hebrejského ľudu, ktorý spájala rovnaká viera a rovnaká vôľa.

Na rozpory sa zabudlo a prorokovi zostávalo poraziť už len posledného nepriateľa, ktorým bol Ramzes Veľký.

Áron vyrušil Mojžiša pri rozjímaní.

- Chce sa s tebou rozprávať nejaký tehliar.
- Postaraj sa o to sám.
- On chce však hovoriť iba s tebou a s nikým iným.
- Má na to nejaký dôvod?
- Sľuby, ktoré si mu kedysi dal. Verí ti.
- Tak ho prived'.

V krátkej čiernej parochni pripevnenej bielou čelenkou, ktorá zakrývala čelo a uši nechávala voľné, s opálenou tvárou ozdobenou malou bradou a neupravenými fúzmi, sa prichádzajúci podobal na hociktorého tehliara.

Mojžiša však niečo zaujalo na jeho postave. Toho muža už niekde videl.

- Čo chceš odo mňa?

- Kedysi sme mali podobné ideály.
 - Ofir!
 - Áno, Mojžiš, som to ja.
 - Veľmi si sa zmenil.
 - Hľadá ma Ramzesova polícia.
 - Myslím si, že má na to dôvod. Ak sa nemýlim, si chetitský špión.
 - Je pravda, že som pre nich pracoval, ale moja sieť je zničená a Chetiti nemôžu zničiť Egypt.
 - Takže si mi klamal a snažil si sa využiť ma v boji proti Ramzesovi!
 - Nie, Mojžiš, my obidvaja veríme v jediného a všemohúceho Boha a pri Hebrejoch som sa presvedčil, že tým bohom je len Jahve.
 - Myslíš si, že som taký hlúpy, aby som uveril krásnym rečičkám?
 - Aj keď neveríš, že som úprimný, budem slúžiť tvojim záujmom, lebo iba tie sú dôležité. Ubezpečujem ťa, že ja z toho nebudem mať osobný prospech. Chcem si len spasť dušu.
- Mojžiš bol zmätený.
- Vzdal si sa viery v Atona?
 - Pochopil som, že Aton bol len predzvest'ou naozajstného Boha. Zjavila sa mi pravda, preto som sa vzdal nesprávnej viery.
 - Čo sa stalo s mladou ženou, ktorú si chcel dosadiť na trón?
 - Na môj veľký žiaľ zomrela násilnou smrťou a egyptská polícia z toho strašného zločinu obvinila mňa. Ja som ho nespáchal a práve v tejto tragédii som zbadal osudové znamenie. Iba ty jediný sa teraz môžeš postaviť proti Ramzesovi, preto ťa budem zo všetkých síl podporovať.
 - Čo chceš, Ofir?
 - Pomôcť ti rozšíriť vieru v Jahveho, nič viac.
 - Vieš, že Jahve žiada hromadný odchod môjho ľudu z Egypta?

- Súhlasím s týmto veľkolepým plánom. Ak prinesie pád Ramzesa a v Egypte zavládne pravá viera, budem spokojný.

- Nezostane špión vždy špiónom?

- Kvôli rozporom ohľadom následníctva sa už s Chetitmi vôbec nestýkam. Túto kapitolu som už vymazal zo svojho života. Budúcnosť a nádej si pre mňa ty, Mojžiš.

- Ako mi chceš pomáhať?

- Nebude ľahké bojovať proti Ramzesovi, preto sa ti zídu moje skúsenosti zo zákulisného boja.

- Môj ľud nechce bojovať proti Ramzesovi. Chce iba odísť z Egypta.

- Aký je v tom rozdiel? V Ramzesových očiach budeš vzbúrenec a ako takého ťa bude stíhať.

V duchu musel Hebrej uznať, že líbyjský čarodejník má pravdu.

- Musím o tom porozmýšľať, Ofir.

- Ty si tu pánom, Mojžiš. Dovoľ mi, aby som ti dal jednu radu. Nepodnikaj nič počas Ramzesovej neprítomnosti. S ním by si možno mohol vyjednávať, ale jeho poskokovia Ameni a Ser-ramanna, ako aj kráľovná matka Tuja, budú k tvojmu ľudu nemilosrdní. Nebudú váhať použiť násilie, len aby udržali verejný poriadok. Využime cestu kráľovského páru, aby sme posilnili svoju súdržnosť, presvedčili váhavých a pripravili sa na nevyhnutný konflikt.

Ofirova odhodlanosť zapôsobila na Mojžiša. Hoci sa ešte nerozhodol pre spojenectvo s ním, musel uznať presvedčivosť jeho argumentov.

Veliteľ vesetskej polície vyhlásil, že jeho ľudia urobili maximum pre to, aby našli Šenara a jeho prípadných komplicov. Ramzes im opísal útočníka, ktorý sa ho pokúsil na Níle preklat šípom, ale pátranie poriadkových síl bolo bezvýsledné.

- Odišiel z Vesetu, - povedala Nefertari.

- Si presvedčená tak ako ja, že žije.
 - Cítim nejakú nebezpečnú prítomnosť, silu temnôt... Je to Šenar, čarodejník, alebo jeden z ich prívržencov?
 - Určite je to on, - uvažoval Ramzes. - Pokúsil sa navždy pretrhnúť puto, ktoré ma spája so Setchim, a tým ma zbaviť ochrany môjho otca.
 - Zlé oko už nebude mať žiadny účinok. Zabránil mu v tom oheň. Pomocou živcového lepidla sme vytvorili dobré oko, ukryté v poklade Sutechovho chrámu v Pi-Ramzese.
 - Tie púštne živočíchy, z ktorých srsti bolo vyrobené červené oko, sú Sutechove tvory... Šenar chcel použiť jeho obávanú energiu pri svojich nekalých úmysloch.
 - Podcenil tvoje vzťahy so Sutechom.
 - Harmónia, ktorá sa musí denne obnovovať... Pri najmenej nepozornosti Sutechov oheň zahubí toho, kto by ho chcel ovládnuť.
 - Kedy odchádzame na Veľký juh?
 - Až keď sa stretneme so svojou smrťou.
- Kráľovský pár sa vydal do najjužnejšieho údolia Vesetského štítu, údolia s názvom „Miesto znovuzrodenia“ a „Miesto lotosov“. V tomto Údolí kráľovien bude odpočívať Ramzesova matka Tuja, ako aj Nefertari, veľká kráľovská manželka. Ich hrobky boli vyhlbené pod ochranou horského štítu, panstva bohyně ticha. V tejto slnkom rozpálenej púštnej vyhni vládla Hathor, usmievavá bohýňa nebies, ktorá rozsvetcovala hviezdy a roztancúvala srdcia svojich verných.
- A bola to opäť Hathor, ktorú Nefertari zbadala na stenách svojej hrobky, ako v postoji magnetizérky odovzdáva oživujúcu energiu večne mladej kráľovskej manželke, nesúcej na hlave zlatú pokrývku v podobe stiahnutej supej kože, a symbolizujúcej takto božskú matku. Maliarom sa tak podarilo zvečniť v neuveriteľne dokonalých tvaroch krásu jej milostnej nehy.
- Si spokojná so svojím príbytkom, Nefertari?

- Tol'ko nádhery... Nezaslúžim si ju.
- Ešte nikdy tu nebol podobný večný príbytok a nikdy ani nebude. Tvoja láska je životným dychom, preto budeš navždy vládnuť v srdciach bohov aj ľudí.

Nefertari sa poobzerala. Usir so zelenou tvárou, zahalený v bielom rúchu, žiarivý Re, korunovaný obrovským slnkom, Cheprer, princíp premien s hlavou skarabea, Maat, kozmické Pravidlo, krásna a jemná mladá žena s jediným symbolickým znakom, pštrosím perom, ľahkým ako pravda... Všetky tieto božské bytosti sa tu zišli, aby Nefertari oživil v čase aj za hranice času. Už čoskoro napíše pisár z Domu života na zatiaľ prázdne stĺpy hieroglyfy „Knihy o vychádzaní na svetlo“ a „Knihy brán“, ktoré umožnia kráľovnej cestovať po krásnych cestách podsvetia a vyhnúť sa všetkým nebezpečenstvám.

To už nebola smrť, ale úsmev mystéria.

Nefertari si niekoľko dní prezerala božské postavy, ktoré prebývali v príbytku večnosti, ktorého jediným hosťom sa stane v momente svojho veľkého prechodu. Dôverne sa zoznámila s podsvetím svojej vlastnej existencie a prežívala mlčanie, ktoré malo vo vnútri zeme čaro nebies.

Keď sa Nefertari rozhodla „Miesto lotosov“ opustiť, zaviedol ju Ramzes na „Veľkú lúku“, do Údolia kráľov, kde odpočívali faraóni od začiatku osemnástej dynastie. Kráľovský pár pobudol dlhé hodiny v hrobkách Ramzesa, prvého nositeľa tohto mena, a Setchiho. Každá maľba bola majstrovským dielom a kráľovná prečítala stĺpec za stĺpcom „Knihu tajnej komory“, odhaľujúcu jednotlivé fázy premeny umierajúceho slnka na slnko mladé, modelu faraónovho znovuzrodenia.

S dojatím si prezrela aj večný príbytok Ramzesa Veľkého. Maliari rozpúšťali v malých nádobách pigmenty jemne rozomletých minerálov, aby mohli oživiť steny symbolickými postavami, ktoré

budú bdieť nad faraónovým posmrtným životom. Farebný prach zmiešaný s vodou a akáciovou živitou im umožnil výnimočne pravdivé zobrazenie.

„Zlatá miestnosť“, sarkofágová komora s ôsmimi stĺpmi, bola takmer dokončená. Smrť už môže Ramzesa privítať.

Kráľ zavolať stavbára.

- Tak ako v niektorých hrobkách mojich predchodcov, vyhlíbiť aj tu chodbu, ktorá bude viesť do vnútra skaly a ktorej steny budú len hrubo opracované. Bude pripomínať posledné tajomstvo, ktoré nepozná žiadny ľudský duch.

Ramzes a Nefertari mali pocit, že práve prekročili rozhodujúcu etapu. K ich láske sa v budúcnosti pripojilo vedomie ich vlastnej smrti, prebudenia a večného života.

35. kapitola

Serramanna musel byť trpezlivý.

Meba vyšiel z domu pred hodinou a vybral sa na banket, ktorý usporiadala kráľovná matka Tuja, aby počas neprítomnosti kráľovského páru udržala súdržnosť dvora. Setchiho vdova, ktorá bola s Ramzesom v pravidelnom spojení prostredníctvom kuriéra, bola spokojná so starostlivo odvádzanou prácou Ameniho, ako aj s prísnosťou veliteľa Serramannu, ktorý udržiaval poriadok bez akýchkoľvek problémov. Zdalo sa, že rozruch medzi Hebrejmi utícha.

Bývalý pirát však veril svojmu čuchu a bol presvedčený, že ide len o ticho pred búrkou. Mojžiš sa bezpochyby stal vodcom Hebrejov, aj keď sa obmedzoval len na rozhovory so zástupcami svojho ľudu. Navyše, veľa egyptských hodnostárov poznalo Ramzesovu vernosť k priateľom, a preto považovali za nevyhnutné správať sa k Mojžišovi ohľaduplne. Predpokladali, že tento Hebrej skôr či neskôr dostane nové dôležité miesto a prestane šíriť svoje zmätené teórie.

Serramanna zameral svoju pozornosť v prvom rade na Mebu. Sardínčan bol presvedčený, že tento diplomat ukradol Chaov štetec, ale nevedel, čo ho k tomu viedlo. Bývalý pirát neznášal diplomatov vôbec, no Mebu zvlášť, pretože tento bývalý minister bol príliš veľký sveták, príliš elegantný a prispôsobivý. Taký chlap ako on mal prirodzené vlohy na klamanie.

Čo ak Meba ukryl Chaov štetec vo svojom dome? Serramanna by ho obvinil z krádeže a aristokrat by musel vysvetliť dôvody svojho činu pred súdom.

Mebov záhradník išiel spať a sluhovia odišli do svojich príbytkov. Sardínčan sa zozadu vyšplhal po dome a dostal sa na

terasu. Pohyboval sa s ľahkosťou mačky a nadvihol padacie dvere vedúce na povalu. Rýchlo sa dostal do obytných miestností.

Na svoj prieskum mal k dispozícii takmer celú noc.

- Nič, - vyhlásil so zamračenou tvárou nedbalo oholený Sardínčan.

- Tá domáca prehliadka bola protiprávna, - upozornil ho Ameni.

- Keby bola úspešná, Meba by skončil.

- Prečo si si ho zobral na mušku?

- Pretože je nebezpečný.

- Nebezpečný? Meba? Ten sa stará len o svoju kariéru a to vy-
lučuje akýkoľvek vedľajší záujem.

Sardínčan si odhryzol riadny kus sušenej ryby, namočenej v korenistej omáčke.

- Možno máš pravdu, - povedal s plnými ústami, - ale môj in-
štinkt mi vraví, že je to zlý človek. Mám sto chutí dať ho neprestajne
sledovať. Nakoniec musí urobiť chybu.

- Ako chceš... Ale nič protizákonné!

- Mali by sme sledovať aj Mojžiša.

- Je to môj kamarát z univerzity, - pripomenul Ameni, - a
Ramzesov tiež.

- Ten Hebrej je nebezpečný burič! Ty si faraónov služobník, ale
Mojžiš sa postaví proti nemu.

- Tak ďaleko nezájde.

- Ale áno! V posádkach, v ktorých som velil, som veľmi rýchlo
našiel typy, ako je on... Nenájdeš lepší príklad podnecovateľa
nepokojov. Ale vy s faraónom nedáte na moje rady!

- Poznáme Mojžiša, preto nie sme takí pesimisti ako ty.

- Raz oľutujete svoju zaslepenosť.

- Choď si ľahnúť a daj pozor, aby si tých Hebrejov zbytočne
neprovokoval. Nie je našou úlohou šíriť nepokoj, ale udržať po-
riadok.

Aša bol ubytovaný v paláci, jedol jednoduché, ale chutné jedlo, pil víno priemernej akosti a vďaka vynikajúcemu nápadu komorníka si užíval s jednou svetlovlasou Chetitkou. Nebola vôbec ostýchavá a na vlastnej koži chcela vyskúšať, či sú Egypťania takí skvelí milenci, ako sa o nich hovorilo. Aša sa ochotne podrobil experimentu, niekedy pasívne, inokedy aktívne, ale vždy s nadšením.

Existoval príjemnejší spôsob, ako stráviť voľný čas? Uri-Tešupa prekvapil Ašov prístup, ale lichotila mu prítomnosť faraónovho ministra zahraničných vecí. Nebola azda Ašova prítomnosť dôkazom, že Ramzes jeho, Muvatallišovho syna, už uznal za budúceho cisára?

Uri-Tešup vtrhol do Ašovej komnaty práve vtedy, keď svetlovlasá Chetitka veľmi horúco bozkávala Egypťana.

- Prídem neskôr, - povedal Uri-Tešup.

- Zostaňte, - požiadal ho Aša. - Toto mladé dievča pochopí, že štátne záležitosti majú niekedy prednosť pred potešením.

Očarujúca Chetitka zmizla a Aša si obliekol elegantnú tuniku.

- Ako sa má cisár? - opýtal sa Uri-Tešupa.

- Jeho stav sa nezmenil.

- Obnovujem svoju ponuku. Dovoľte mi, aby som ho liečil.

- Prečo chcete pomáhať najväčšiemu nepriateľovi?

- Vaša otázka ma privádza do rozpakov.

Uri-Tešup zostril tón.

- Aj napriek tomu žiadam odpoveď. Hneď.

- Diplomati neradi otvorene odhaľujú svoje tajomstvá... Nezaujíma vás humanitárna stránka môjho poslania?

- Žiadam pravdivú odpoveď.

Aša vyzeral rozladený.

- Tak teda... Ramzes sa naučil chápať Muvatalliša. Veľmi si ho váži a dokonca ho obdivuje. Jeho choroba ho zarmútila.

- Robíte si zo mňa žarty?

- Som si istý, - prešiel Aša do útoku, - že by vám nepadlo dobre, keby vás obvinili z vraždy vlastného otca.

Aj napriek narastajúcej zlosti Uri-Tešup neprotestoval. Aša využil svoju výhodu.

- Vzrušuje nás všetko, čo sa odohráva na chetitskom dvore. Vieme, že armáda si želá pokojné odovzdanie moci, a aby si cisár sám určil svojho nástupcu. Preto by som rád využil poznatky našej medicíny a pomohol mu opäť vyzdraviť.

Uri-Tešup nemohol súhlasiť s touto žiadosťou. Keby sa Muvatallišovi vrátila schopnosť hovoriť, poslal by svojho syna do väzenia a ríšu by odovzdal do rúk Chattušila.

- Odkiaľ máte také dobré informácie? - opýtal sa Ašu.

- Je pre mňa ťažké...

- Odpovedzte.

- Ľutujem, ale v tomto prípade musím mlčať.

- Nie ste v Egypte, Aša, ale v mojom hlavnom meste!

- Čoho by som sa mal báť, keď som oficiálny vyslanec?

- Ja som vojak, nie diplomat. A je vojna.

- Má to byť hrozba?

- Prechádza ma trpezlivosť, Aša. Tak von s tým.

- Zašli by ste... až k mučeniu?

- Neváhal by som ani chvíľku.

Roztrasený Aša si prehodil cez seba vlnenú prikrývku.

- Keď budem hovoriť, ušetríte ma?

- Zostaneme dobrými priateľmi.

Aša sklopil zrak.

- Musím sa vám priznať, že mojou skutočnou úlohou je navrhnuť Muvatallišovi prímerie.

- Prímerie? Na ako dlho?

- Ako najdlhšie by to bolo možné...

Uri-Tešup v duchu jasal. Takže faraónova armáda je na konci s dychom! Len čo budú tie prekliate orákula priaznivé, nový pán Chatti ihneď zaútočí na Deltu.

- A potom... nadviazal váhavo Aša.

- A potom?

- Vieme, že cisár váha ohľadom nástupníctva medzi vami a svojím bratom Chattušilom.

- Od koho máte informácie, Aša?

- Budete s tým prímerím súhlasiť, ak sa dostanete k moci?

„Prečo by som nepoužil lešť, ktorú s obľubou používal môj otec?“ pomyslel si Uri-Tešup.

- Som síce bojovník, ale túto možnosť nevylučujem. Mám však podmienku: Chatti nesmie byť oslabená.

Aša sa uvoľnil.

- Nemýlil som sa, keď som povedal Ramzesovi, že ste štátnik. Ak si želáte, nastolíme mier.

- Mier, samozrejme... Ale ešte ste mi nepovedali, od koho máte informácie?

- Od vysokých dôstojníkov, ktorí sa tvária, že vás podporujú. V skutočnosti vás zrádzajú v prospech Chattušila.

Toto odhalenie zasiahlo Uri-Tešupa ako blesk.

- S Chattušilom, - pokračoval Aša, - by sme nedospeli ani k prímeriu, ani k mieru. Jeho jediným cieľom je postaviť sa na čelo širokého spojenectva, tak ako pri Kadeši, a rozdrviť naše oddiely.

- Chcem meno, Aša.

- Stanú sa z nás spojenci proti Chattušilovi?

Uri-Tešup zrazu pocítil, že sa mu napli svaly ako pred bojom. Použiť toho Egypt'ana, aby sa zbavil svojho soka, aký zvláštny zvrät osudu! Nesmie premárniť takú príležitosť.

- Pomôžte mi zbaviť sa zradcov, Aša, a dosiahnete to vaše prímerie. Možno aj niečo viac.

A diplomat hovoril.

Každé z uvedených mien pôsobilo ako rana dýkou. Aša vymenoval niektorých najoddanejších Uri-Tešupových stúpencov, aspoň podľa ich rečí. Boli medzi nimi dokonca aj najvyšší dôstojníci, ktorí bojovali po jeho boku a vyhlasovali, že ho už považujú za nového pána Chatti.

Bledý Uri-Tešup kráčať ťažkým krokom k dverám.

- Ešte jedna maličkosť, - podotkol Aša. - Mohli by ste požiadať moju mladú priateľku, aby sa vrátila?

36. kapitola

Keď Ramzes prechádzal s Bachenom cez asuánske žulové lomy, opäť videl pred sebou svojho otca, ako vyberá vhodné kamene na výrobu obeliskov a sôch. V sedemnástich rokoch mal Setchiho syn to šťastie, že mohol pod faraónovým vedením objavovať tento magický svet a vyhľadávať granitové žily dokonalej kvality. Dnes to bol Ramzes sám, kto viedol tento prieskum a musel preukázať rovnaké schopnosti vnímania.

Ramzes používal Setchiho čarovný prútik, ktorý mu umožnil prostredníctvom citu v rukách spoznať utajené prúdy zeme. Svet ľudí bol len „prvotný pahorok“, vynorený z oceánu energie, do ktorého sa opäť vrátia, keď bohovia stvorí nový životný cyklus. V podzemí, rovnako ako na nebi, dochádza neprestajne k premenám, ktorých ozvenu zachytí bystrý duch.

Lomy boli zdanlivo nehybným svetom, uzavretým a nehostinným, väčšinu roka premeneným na neznesiteľne horúcu vyhňu. Brucho zeme tu však ukázalo mimoriadnu štedrosť, keď na svojom povrchu vytvorilo žulu neporovnateľnej krásy. Bol to ten najlepší nezničiteľný materiál, ktorý zachová večné obydlia navždy.

Ramzes sa zastavil.

- Tu budeš kopat', - nariadil Bachenovi, - a vyprostíš monolit, z ktorého sa stvární kolos pre Rameseum. Hovoril si s remeselníkmi?

- Všetci by chceli ísť do Núbie. Sám som z nich musel vybrať obmedzený počet. Veličenstvo... nemám to vo zvyku, ale rád by som vás o niečo poprosil.

- Počúvam, Bachen.

- Súhlasili by ste, keby som bol v tej výprave aj ja?

- Mám dobrý dôvod na odmietnutie: tvoje menovanie za tretieho Amonovho proroka v Karnaku ťa prinúti zostať vo Vesete.

- Ja... ja som si neželal také povýšenie.

- Viem, Bachen, ale veľkňaz Nebu a ja sme sa zhodli na tom, že zvládneš aj väčšie bremeno. Budeš veľkňazovým pomocníkom, budeš dozerat' na prosperitu všetkých statkov a na výstavbu môjho chrámu miliónov rokov. S tvojou pomocou zvládne Nebu každodenné problémy ľahšie.

Bachen s rukou na srdci sľúbil, že prevezme zodpovednosť za všetky úlohy vyplývajúce z jeho novej funkcie.

Vysoká voda, ale bez škodlivého vplyvu na hrádze, kanály a poľnohospodárske kultúry, uľahčovala cestu kráľovskému páru, jeho sprievodu a kamenárom. Hromada skál zmizla pod spenenými vodami prúdov a vírov, ktoré robili plavbu nebezpečnou. Bolo potrebné vyhnúť sa hlavne náhlým prekážkam viditeľným len na poslednú chvíľu, ako aj prudkým vlnám, schopným prevrhnúť každú loď so zle uloženým nákladom. Preto si dovolili urobiť prestávku, aby sa pripravili na plavbu obchádzkou, prieplavom, ktorým sa flotila bez rizika preplaví cez katarakt...

Zabijak, zvyčajne vyrovnaný a voči ľudskému zhonu ľahostajný, bol trochu nervózny. Mohutný lev sa už nevedel dočkať svojej rodnej Núbie a Ramzes ho upokojoval hladkaním po jeho hustej hrive.

Dvaja muži žiadali, aby mohli vystúpiť na palubu a rozprávať sa s Ramzesom. Ako prvý podal hlásenie pisár poverený dozorom nad nílometrom.

- Veličenstvo, voda dosiahla výšku dvadsaťjeden lakt'ov a tri dlane.⁹

- Myslím si, že je to výborne.

- Celkom uspokojivé, Veličenstvo. Tento rok nebude v Egypte nijaký problém so zavlažovaním.

Druhý muž bol veliteľ elefantínskej polície. Jeho slová už neboli také upokojujúce.

⁹ Asi 11,275m. (Pozn. autora.)

- Veličenstvo, colnica hlásila prechod osoby, ktorá zodpovedala vášmu opisu.

- Prečo nezasiahla?

- Veliteľ stanoviska nebol prítomný a nikto nechcel vziať na seba zodpovednosť, tým skôr, že tá osoba nespáchala žiadny priestupok.

Ramzes ovládol svoj hnev.

- Čo bolo ďalej?

- Muž si najal rýchlu loď pre plavbu na juh. Tvrdil, že je obchodník.

- A jeho náklad?

- Nádobý so sušeným hovädzím pre opevnenie na druhom katarakte.

- Kedy odplával?

- Pred týždňom.

- Oznám jeho opis veliteľom pevností a prikáž im zadržať ho, len čo sa objaví v ich prístave.

Policajt sa potešil, že ušiel trestu, a ponáhlal sa splniť rozkazy.

- Šenar je v Núbii pred nami, - povedala Nefertari. - Nemyslíš si, že bude neopatrné pokračovať v ceste?

- Čoho sa môžeme obávať od nejakého utečenca?

- Je schopný všetkého... Jeho nenávisť ho už pripravila o rozum.

- Šenar nám nezabráni v ďalšom postupe. Nepodceňujem jeho schopnosť škodiť nám, Nefertari, ale nebojím sa ho. Jedného dňa sa postavíme zoči-voči a on sa skloní pred svojím kráľom ešte predtým, ako ho potrestajú bohovia.

Objali sa a ich spojenie posilnilo Ramzesovo rozhodnutie.

Nedôverčivý Setau preskakoval z kormy jednej lode na provu druhej, prechádzal cez jednotlivé plavidlá, kontroloval uloženie nákladu, overoval laná, ohmatával plachty, skúšal pevnosť kormidiel. Plavba nebola jeho obľúbenou zábavou a príliš

sebavedomým námorníkom vôbec nedôveroval. Našťastie riečna správa dala urobiť prieplav dostatočne široký, ďaleko od útesov a splavný aj počas obdobia vysokých vôd. Lovec hadov sa však necítil bezpečne, kým jeho noha nebude stáť na pevnej zemi.

Po návrate na kráľovskú loď, kde mal svoju kajutu, si Setau prekontroloval všetky veci, aby na nič nezabudol: nádoby s filtrom, malé nádobky s tekutými i pevnými liekmi, koše rôznych veľkostí na hady, drviče, trecie misky, paličky, bronzové britvy, vrecúška s oxidom olovnatým a medenými pilinami, červený oker, medicínsku hlinu, vrecúška s cibuľou, obvazy, nádoby s medom, fľaše z tekvice... Nechýbalo takmer nič.

Lotos si pospevovala starú núbijskú pieseň, skladala bedrové rúšky a tuniky a ukladala ich do drevených truhlíc. Kvôli veľkej horúčave bola nahá a jej mačacie pohyby privádzali Setaua do vytrženia.

- Tie lode vyzerajú pevné, - povedal a oblapil ju okolo pása.
- Vykonal si inšpekciu dôkladne?
- Nie som azda seriózny človek?
- Chod' sa len pekne zblízka pozrieť na s'ťažne. Ešte som ne-

skončila ukladanie.

- To nie je také nevyhnutné.

- Neznášam neporiadok.

Setauova rúška sa zviezla na podlahu kajuty.

- Mohla by si byť taká krutá a opustiť milého v takom stave?

Setauovo láskanie bolo také cieľavedomé, že peknej Lotos nedovolilo pokračovať v práci.

- Využívaš moje rozrušenie, že opäť uvidím svoju Núbiu.

- Ako by sme lepšie oslávili túto nádhernú chvíľu, ak nie milovaním?

Flotilu plávajúcu na juh pozdravoval obrovský dav. Niekoľko smelých chlapcov sa na pltiach pustilo za ňou a sprevádzalo ju až k

ústiu priepľavu. Nikto nezabudol na to, ako kráľovský pár usporiadal pre všetkých banket pod šírým nebom, pri ktorom pivo tieklo potokom.

Lode postavené na plavbu do Núbie boli ozajstnými plávajúcimi príbytkami, pevnými a zároveň pohodlnými. Mali jeden centrálny sťažň a obrovskú plachtu, upevnenú mnohými lanami. Boli vybavené dvoma kormidelnými pákami, z ktorých jedna bola na pravoboku a druhá na ľavoboku. Otvory do priestorných a dobre vybavených kajút boli umiestnené tak, aby zabezpečovali prúdenie vzduchu.

Len čo sa flotila dostala za katarakt, nabrala znovu svoju zvyčajnú plavebnú rýchlosť.

Nefertari chcela pozvať Setaua a Lotos, aby sa spolu napili chlebovníkovej šťavy, ale slastné vzdychy vychádzajúce z ich kajuty ju odradili od zaklopania na dvere. Kráľovná sa pobavene oprela o zábradlie vedľa Zabijaka, ktorý zhlboka nasával núbijský vzduch.

Veľká kráľovská manželka ďakovala bohom, že jej poskytli toľko šťastia, aby ho mohla rozdávať svojmu ľudu. Ona, skromná a uzavretá lutnistka, ktorá mala pred sebou bezvýznamnú, ale zato pokojnú kariéru, žila teraz šťastne po Ramzesovom boku.

Každé ráno sa o tom znovu presviedčala a jej láska narastala neohrozenou silou, ktorú nemohlo nič zničiť. Keby bol Ramzes sedliakom alebo obyčajným robotníkom Nefertari by ho ľúbila s rovnakou vrúcnosťou. Úloha, ktorú osud určil kráľovskému páru jej však zakazovala sebecky sa tešiť z vlastného šťastia. Ustavične musela mať na pamäti civilizáciu, ktorú jej zverili predchodcovia, a ktorú bude musieť svojim nástupcom odovzdať v ešte krajšom stave.

Práve takýto bol Egypt, ten neprestajný sled bytostí naplnených láskou, vierou a zodpovednosťou, ktoré odmietli priemernosť,

nízkosť a márnivosť, aby vytvorili reťaz ľudských svetiel v službách svetla božského.

Keď si ju Ramzes privinul s pevnosťou a zároveň i s nehou, do ktorej sa Nefertari zalúbila už od ich prvého stretnutia, premietla si v jedinom okamihu všetky tie spoločne strávené roky, radosti i starosti, ktoré prekonal len vďaka istote, že za každých okolností zostávajú jedno telo a jedna duša.

Už len pri dotyku jeho tela Nefertari vedela, že jeho srdce je naplnené rovnakou vrúcnosťou, a tá vrúcnosť ich obidvoch preniesie na cesty k neviditeľnému, kde sa bohyne lásky opájajú hudbou hviezd.

37. kapitola

Miestami sa vrhal prúd rovno vpred, hrdý a dravý, inde sa zas lenivo vlnil v zvodných krivkách, neváhajúc občas poláskat' nejakú dedinku, v ktorej sa ozýval detský smiech. Takto stelesňoval

Níl Veľkého juhu pozemské pokračovanie rieky bohov bez toho, aby stratil jej majestát. Valil sa medzi púštnymi vrchmi a žulovými ostrovčekmi a napájal úzky pruh zelene, pretkávaný palmami „duma“. Nad kráľovskou flotilou, fascinovanou čistou modrou farbou a púšťou, prelietali žuravy, ibisy, červené plameniaky a pelikány.

Počas prestávok prichádzali miestne kmene zatancovať okolo kráľovského stanu. Ramzes sa rozprával s ich náčelníkmi, Setau a Lotos zapisovali ich sťažnosti a želania. Podvečer sa pri ohni diskutovalo o mystériu tvorivého toku, stúpaní jeho blahodarných vôd a oslavovalo sa meno Ramzesa Veľkého, manžela egyptskej krajiny a Núbie.

Nefertari vedela, že faraónova sláva stále rastie a že niektorí ľudia povýšili faraóna na úroveň bohov. Od víťazstva pri Kadeši sa šírila od úst k ústam správa o bitke, a to dokonca aj v tých najzapadnutejších dedinách. Uvidieť Ramzesa a Nefertari sa považovalo za milosť bohov. Veď do kráľovej mysle prenikol sám Amon, aby posilnil jeho ruku, do kráľovninej mysle vnikla zase Hathor, aby vyžarovala lásku ako trblietanie drahokamov.

Výprava postupovala len veľmi pomaly, pretože severný vietor bol slabý. Nefertari a Ramzes vychutnávali tento čas nehybnosti väčšinou na palube pod baldachýnom. Zabijak sa už upokojil a podriemkaval pri nich.

Nebol zlatý piesok a čistota púšte odleskom onoho sveta? Čím väčšmi sa kráľovská loď blížila k Hathorinmu panstvu, tej zabudnutej krajine, kde bohyňa vytvorila zázračný kameň, tým

väčšmi silnel Nefertarin pocit naplnenia najvyššieho aktu, spájajúceho ju s pôvodom všetkých vecí.

Noci boli slastné.

V kajute kráľovského páru bola umiestnená Ramzesova obľúbená posteľ, ktorej matrac bol vyrobený z prepletených konopných povrazov, upevnených v ráme. Dostatok pružnosti jej dodávali dva popruhy. K rámu, ktorý bol kvôli pevnosti dolu zdvojený, bol matrac pripevnený čapmi, zasunutými do otvorov. Posteľ bola ozdobená maľbami znázorňujúcimi papyrus, lotos, nevädze a mandragory. Pretože spodobnenie papyrusu a lotosu symbolizovalo Sever a Juh, faraón zostával aj v spánku prostredníkom medzi Obidvomi krajinami.

Noci boli slastné, pretože v žiari núbijského leta bola Ramzesova láska rovnako nesmierna ako hviezdne nebo.

Vďaka strieborným doštičkám, ktoré mu dal Ofir, a ktoré predstavovali naozajstné bohatstvo, si Šenar kúpil služby päťdesiatich núbijských rybárov. Tí boli nadšení, že si môžu prílepiť, aj keď práca, ktorú od nich Egypťan žiadal, bola bláznivá a nebezpečná. Väčšina černochoch si myslela, že tento bohatý a vrtošivý muž dočasne zošalel, ale platil dobre a ich rodinám zabezpečil blahobyť na niekoľko rokov.

Šenar nemal rád Núbiu. Nenávidel slnko a horúčavu a celý deň sa potil. Musel piť veľa vody a konzumovať len podradné jedlá. Tešil sa len z dômyselnej taktiky, pomocou ktorej odstráni Ramzesa.

Tá odporná Núbia mu však dodala svorku krutých zabijakov, ktorých Ramzesovi vojaci nebudú schopní poraziť. Svorka bola síce spurná a tvrdohlavá, ale v zúrivosti a obratnosti sa jej nikto nevyrovnal.

Teraz už ostávalo len čakať, kým sa objaví Ramzesova loď.

Núbijský miestokráľ prežíval pokojné dni vo svojom pohodlnom paláci v Buhene, neďaleko druhého kataraktu, ktorý strážilo niekoľko pevností, zabráňujúcich každému núbijskému pokusu o napadnutie. V minulosti sa zopár náčelníkov pokúsilo zaútočiť na Egypt, preto boli vybudované impozantné pevnosti s dobre platenými posádkami, ktoré sa pravidelne obmieňali.

Núbijský miestokráľ, ktorého volali aj „kráľovský syn krajiny Kuš“, jednej z núbijských provincií, bol poverený jedinou úlohou: zabezpečiť ťažbu zlata a dopravu vzácného kovu do Vesetu, Mennoferu a Pi-Ramzesu. Zlatníci toto „mäso bohov“ používali pri zdobení chrámových brán, stien a sôch, faraónovi zas slúžilo pri diplomatických stykoch s mnohými krajinami, aby si mohol kúpiť ich neutralitu.

Funkcia miestokráľa Núbie bola veľmi výhodná, aj keď jej nositeľ musel byť dlhé mesiace preč z Egypta. Tento vysoký úradník riadil rozsiahlu oblasť a k dispozícii mal skúsenú vojenskú kastu s mnohými domorodcami vo svojich radoch. Miestokráľ sa už neobával žiadnej rebélie zo strany kmeňov, preto sa oddával slastiam z dobrého jedla, hudby a poézie. Po tom, čo mu jeho manželka priviedla na svet štyri deti, začala byť veľmi žiarlivá a zakázala mu obdivovať dráždivé tvary mladých Núbijčaniek, známych odborníčok vo veciach lásky. Rozvod by miestokráľa zruinoval, lebo jeho manželka by dostala obrovské odškodné a alimenty by mu už nedovolili žiť na vysokej nohe.

Mal hrôzu z incidentov, ktoré by mohli narušiť jeho pokoj... A teraz drží v ruke depešu, ktorá mu oznamuje príchod kráľovského páru! Dokument však neuvádza ani presný cieľ cesty, ani dátum príchodu do Buhenu. A ďalšia depeša nariaďovala zadržať Ramzesovho staršieho brata Šenara, ktorého už dlho považovali za mŕtveho, a ktorého výzor sa už určite veľmi zmenil! Miestokráľ váhal, či má poslať naproti faraónovi loď. Vzhľadom na to, že faraónovi nehrozí žiadne nebezpečenstvo, bude azda lepšie venovať

sa príprave kvalitného privítania a organizácii recepcií na počesť kráľovského páru.

Veliteľ pevnosti v Buhene podal miestokráľovi denné hlásenie.

- Po podozrivej osobe v našej oblasti niet ani stopy, ale je tu jedna čudná vec.

- Neznášam incidenty, veliteľ!

- Mohol by som vás aj tak informovať?

- Ako chcete...

- Počas posledných dvoch dní opustilo niekoľko rybárov svoju dedinu, - povedal dôstojník. - Po návrate sa opili a pobili sa. Jeden z nich zomrel a v jeho chatrči sme našli striebornú doštičku.

- Ozajstné bohatstvo!

- Samozrejme, ale naši vyšetrovatelia nemali úspech. Nikto neprezradil, odkiaľ pochádza tá doštička. Som si istý, že niekto rybárom zaplatil, aby ukradli ryby určené pre vojakov.

Keby miestokráľ začal neplodné pátranie, faraón by ho obvinil z neschopnosti. Najlepšie teda bude, ak nepodnikne nič, dúfajúc, že sa o tom kráľ nedozvie.

Vietor bol taký slabý, že námorníci len nečinne pospávali, alebo sa hrali s kockami. Pokojná cesta a jej veselé zastávky, ktoré im poskytovali príležitosť na stretnutia s prívetivými Núbijčankami, sa im veľmi páčili.

Kapitán zadnej lode nemal rád, keď jeho posádka zaháľala. Práve sa chystal nariadiť veľké upratovanie, keď vtom pocítil silný náraz, po ktorom sa loď zakymácala. Niekoľko námorníkov spadlo na palubu.

- Skala! Narazili sme na skalú!

- Na predku kráľovskej lode začul Ramzes praskot lodnej kstry. Všetky lode ihneď stiahli plachty a zastali uprostred rieky, ktorá nebola v týchto miestach príliš široká.

Lotos prvá pochopila, čo sa robí.

Z bahnitej vody sa takmer nepozorovane vynáralo niekoľko desiatok sivých výčnelkov, no pozorný zrak mohol na ich povrchu rozoznať maličké oči a uši.

- Stádo hrochov, - oznámila Ramzesovi.

Pekná Núbijčanka sa vyšplhala na s'ážeň a zistila, že flotila sa ocitla v pasci. Pružne zliezla dolu a ani sa nesnažila klamať.

- Nikdy som ich tak veľa nevidela, Veličenstvo! Nemôžeme cúvnuť, ani plávať vpred. Je to čudné... Prisahala by som, že ich sem nahnali.

Faraón poznal toto nebezpečenstvo. Dospelé hrochy vážili vyše troch ton a ich nebezpečnými zbraňami boli žlté tesáky dlhé niekoľko desiatok centimetrov, schopné preraziť akúkoľvek loď. Títo nebezpečne popudliví páni rieky boli vo vode v svojom živle a plávali neobyčajne vrtko. Keď ich niečo nahnevalo, roztvorili v hrozivom postoji svoje obrovské čelúste.

- Ak sa vedúce samce rozhodnú bojovať o svoje samice, - vysvetľovala Lotos, - zničia všetko, čo im stojí v ceste, a naše lode potopia. Buď nás roztrhajú na kusy, alebo sa utopíme.

Uši sa zachveli, privreté oči sa roztvorili, nozdry sa vynorili nad hladinu. Hrochy otvorili tlamy a ich desivý rev vyplašil volavky sediace na akáciách. Telá samcov boli zbrázdené jazvami, pozostatkami zúrivých súbojov, z ktorých mnohé skončili smrťou jedného zo sokov.

Pri predstave hrozivých žltých tesákov námorníkom tuhla krv. Na čele skupiny asi dvadsiatich čoraz rozhnevanejších zvierat už rozoznávali niekoľko mohutných samcov. Keby sa pustili do útoku, jediným stlačením čelúste by rozdrvili najskôr kormidelné páky, takže lode by sa stali neovládateľnými. Potom by ich zvieratá svojou obrovskou masou prerazili, až kým by ich nepotopili. Vrhnuť sa do vody a skúsiť plávať by bolo veľmi riskantné. Ako si teda preraziť cestu cez stádo rozzúrených oblúd?

- Musíme ich harpúnovať, - navrhol Setau.

- Je ich príliš veľa, - poznamenal Ramzes. - Zabili by sme len niekoľko kusov a vyvolali by srne hnev ostatných.

- Takže nepohneme ani prstom a dáme sa zmasakrovať?

- Zachoval som sa azda takto v Kadeši? Môj otec Amon je pánom vetra. Buďme ticho a umožnime jeho hlasu, aby sa prejavil.

Ramzes a Nefertari zdvihli ruky dlaňami k nebu v geste vzývania. Obrovský lev s pohľadom upreným do diaľky sa pevne a dôstojne rozkročil po pánovej pravici.

Príkaz sa šírila z lode na loď a nad flotilou zavládlo ticho.

Niekoľko zvieracích tlám sa pomaly zatvorilo. Vládcovia Nílu s citlivou kožou sa ponorili a nad hladinou ostali len ich nozdry a uši. Privreté oči budili dojem spánku.

Na niekoľko nekonečných minút všetko znehybnelo.

Tvár Núbijčanky oviala severná bríza, vietor, ktorý stelesňoval dych života. Kráľovská loď sa pomaly pohla vpred. O chvíľu ju nasledovali ostatné. Flotila preplávala pomedzi odrazu pokojné hrochy.

Na vrcholku palmy, kde sa Šenar usadil, aby sa mohol kochať pohľadom na skazu, sa však naopak faraónov brat stal svedkom nového Ramzesovho zázraku. Zázrak... Nie, len šialené šťastie, neočakávaný vietor, ktorý sa zodvihol v letnej horúčave uprostred dňa!

Rozzúrený Šenar drvil medzi prstami datle presýtené slnkom.

38. kapitola

Počas teplého obdobia mali Hebreji voľno. Niektorí ho využili na oddych v kruhu rodiny, iní si vylepšovali svoje príjmy tým, že pracovali ako záhradníci na veľkých panstvách. Ukazovala sa dobrá úroda ovocia. Pri banketoch budú na stoloch vyložené na poprednom mieste známe pi-ramzeské jablká.

Krásky podriemkavali v drevených besiedkach, pokrytých plazivými rastlinami, alebo sa kúpali v bazénoch. Mladíci sa pred nimi predvádzali a snažili sa očariť ich hrdinskými kúskami. Starí zase vychutnávali chládok v tieni špalierových stien viniča. Všetci si rozprávali o poslednom hrdinstve Ramzesa Veľkého, ktorý porazil obrovské stádo rozzúrených hrochov. A znovu bolo počuť refrén piesne: „Aká radosť je žiť v Pi-Ramzese, paláce hýria zlatom a tyrkysom, vietor je mierny a vlahý, vtáky poletujú okolo rybníkov,“ - refrén, ktorý si spievali aj hebrejskí tehliari.

Zdalo sa, že plán exodu upadol do zabudnutia. Pri pohľade na Mojžiša vstupujúceho do pracovne sa Ameni aj tak obával, že táto krásna pohoda bude narušená.

- Ty nikdy neoddychuješ, Ameni?

- Jeden spis za druhým. A počas Ramzesovej neprítomnosti je to ešte horšie. Kráľ potrebuje na rozhodnutie niekoľko sekúnd. Ja sa zdržím pri každej maličkosti.

- Nepomýšľáš na ženbu?

- Nespomínaj mi tu nešťastie! Žena by mi vyčítala, že priveľa pracujem, rozhádzala by mi moje veci a bránila mi oddane slúžiť faraónovi.

- Faraónovi, nášmu priateľovi...

- Naozaj zostal aj tvojím priateľom, Mojžiš?

- Pochybuješ o tom?

- Podľa toho, ako sa správaš, by sa dalo aj pochybovať.

- Hebreji chcú spravodlivú vec.
- Hromadný odchod? Šialenstvo!
- Keby žil tvoj ľud v zajatí, netúžil by si ho oslobodiť?
- V akom zajatí, Mojžiš? V Egypte je každý slobodný, ty rovnako ako tí druhí!

- Naša skutočná sloboda to je vyhlásenie viery v Jahveho, pravého Boha, jediného Boha!

- Mám na starosti administratívu, nie teológiu.

- Prezradíš mi dátum Ramzesovho návratu?

- Ja ho nepoznám.

- Povedal by si mi ho, keby si ho poznal?

Ameni sa hral s tabuľkou na písanie.

- Nesúhlasím s tvojimi plánmi, Mojžiš. Som tvoj priateľ a musím ti oznámiť, že Serrammana ťa považuje za nebezpečného človeka. Nechcem spôsobiť žiadny rozruch, pretože by nastolil znovu pevný poriadok a ty by si na to doplatil...

- Vďaka Jahvemmu sa nebojím nikoho.

- Serramannu by sa si predsa len mal obávať. Ak narušíš verejný poriadok, zasiahne.

- Ty mi nepomôžeš, Ameni?

- Mojim náboženstvom je Egypt. Ak svoju krajinu zradíš, prejdeš na stranu temnôt.

- Obávam sa, že my dvaja sme už skončili.

- A kto je na vine, Mojžiš?

Hebrej vyšiel z Ameniho pracovne zahĺbený do pochmúrnych myšlienok. Ofir mal pravdu. Musí počkať na Ramzesov návrat, pokúsiť sa presvedčiť ho a dúfať, že postačia len slová.

Čarodejník Ofir, ubytovaný v hebrejskej štvrti, končil so zariadením svojho laboratória. Pokusy čiernej mágie so štetcom Ramzesovho staršieho syna Chaa sa už síce začali, ale nepriniesli

nijaký výsledok. Objekt zostával nedotknuteľný, bez akýchkoľvek vibrácií, ako keby naňho nepôsobila žiadna ľudská ruka.

Chaova magická ochrana bola taká dokonalá, že líbyjskému čarodejníkovi spôsobovala starosti. Má dosť účinné prostriedky na to, aby prekonal túto bariéru? Len jeden človek mu mohol pomôcť: diplomat Meba.

Hodnostár, ktorý sa k nemu dostavil, však už nemal nič zo svojej predchádzajúcej ohnivej a sebavedomej osobnosti. Roztrasený Meba, zahalený do plášt'a s kapucňou, ktorá mu zakrývala tvár, sa podobal skôr na utečenca.

- Ved' už sa zotmelo, - podotkol Ofir.

- Aj tak by ma mohli spoznať... Je pre mňa veľmi nebezpečné prísť sem! Nemali by sme takéto stretnutia zrušiť?

- Toto je nevyhnutné.

Meba ľutoval, že sa spojil s chetitským špiónom, ale už sa nemohol z tej siete vymotať.

- Čo mi chcete oznámiť, Ofir?

- Chetitskú ríšu čakajú podstatné zmeny.

- Aké?

- Pre vás priaznivé. A vaše správy?

- Aša je opatrný. Jeho diplomatická pošta je adresovaná na Ameniho a okrem neho nikto nepozná jej obsah. Kódované správy, ktorých kľúč nepoznám, posielam Ramzesovi. Bol by som podozrivý, keby som sa priveľmi zaujímal o ich obsah.

- Chceme vedieť, čo je v tých správach.

- Riziká...

Ofirov ľadový pohľad odradil Mebu od ďalších protestov.

- Urobím, čo budem môcť.

- Ste si istý, že pisársky štetec, ktorý ste ukradli, je naozaj Chaov?

- O tom nepochybujte.

- Je to Setau, kto poskytol magickú ochranu Ramzesovmu synovi, však?

- Áno.

- Setau odcestoval s Ramzesom do Núbie, ale jeho amulety sú účinnejšie, ako som si myslel. Čo presne urobil?

- Nejaké talizmany, myslím... Ale k Chaovi sa už nesmiem priblížiť!

- Prečo?

- Serramanna ma podozrieva, že som ten štetec ukradol. Ak urobím nejakú chybu, zavrie ma do väzenia!

- Zachovajte si chladnú hlavu, Meba. V Egypte sa dodržiava spravodlivosť, a keďže ten Sardínčan nemá proti vám žiadny dôkaz, nič neriskujete.

- Som presvedčený, že ma podozrieva aj Cha!

- Má nejakého dôverníka?

Diplomat uvažoval.

- Určite to bude jeho učiteľ, minister poľnohospodárstva Nedžem.

- Porozprávajte sa s ním a snažte sa dozvedieť niečo viac o tých talizmanoch.

- To je veľmi nebezpečné.

- Slúžite Chetitskej ríši, Meba.

Hodnostár sklopil zrak.

- Urobím, čo budem môcť, to vám sľubujem.

Serramanna rázne potľapkal po bujnom zadku dvadsaťročnú Núbijčanku, ktorá ho prišla rozptýliť. Mala prsia, na aké Sardínčanova ruka len tak nezabudne a vzrušujúce stehná, ozajstnú výzvu, ktorú nijaký slušný chlap nemôže odmietnuť. A bývalý pirát sa vystatoval, že do tejto kategórie rozhodne patrí.

- Ešte by som chcela, - vzdychla.

- Zdvihni kotvy, mám prácu!

Vyplašená mladá žena už viac nenaliehala.

Serramanna osedlal koňa a uháňal k stanovisku hliadky, kde sa striedali jeho muži. Zvyčajne hrali kocky alebo hadiu hru a živo diskutovali o žolde alebo povýšení. Počas neprítomnosti kráľovského páru Serramanna zdvojnásobil hliadky, aby lepšie zabezpečil ochranu kráľovnej matky a ostatných členov rodiny.

Vo vnútri bolo ticho.

- Onemeli ste? - zakričal Serramanna s nepríjemnou predtuchou.

Veliteľ hliadky smutne vstal.

- V prvom rade, pane, vaše príkazy sme dodržiavali.

- A výsledok?

- Príkazy sme dodržiavali, ale strážnik v hebrejskej štvrti nemal šťastie... Nevidel prechádzať Mebu.

- To znamená, že zaspal!

- Aj tak by sa to dalo povedať.

- A to nazývaš dodržiavaním príkazov?

- Dnes je tak horúco...

- Rozkázal som ti, aby si dal sledovať podozrivého a nespustil ho z očí, najmä keď pôjde do štvrte tých hebrejských tehliarov, a ty si celé stopovanie pokazil!

- Už sa to nebude opakovať, pane.

- Ešte jedna taká chyba, a všetkých vás pošlem domov na tie vaše grécke ostrovy, alebo kam to patríte!

Rozzúrený Serramanna opustil stanovisko. Jeho inštinkt mu vravel, že Meba je nejakým spôsobom spojený s hebrejskými vzbúrencami, a že pomáha Mojžišovi. Mnohí hlúpi dvorania nemali ani potuchy, aký nebezpečný je ten prorok.

Ofir zatvoril za sebou dvere vedúce do laboratória. Nechcel, aby Amos a Baduch, ktorých si zavolať, vedeli niečo o jeho experimentoch. Beduíni boli rovnako ako mág oblečení ako hebrejskí tehliari a nechali si narásť fúzy.

Vďaka nomádskym kmeňom, ktoré mali obidvaja muži pod kontrolou, bol Ofir neustále v kontakte s Chattušašom, hlavným mestom Chetitov. Vedel, že ho nezradia, pretože im za ich služby draho zaplatil.

- Cisár Muvatalliš ešte stále žije, - oznámil Amos. - Po jeho smrti by mal nastúpiť na trón jeho syn Uri-Tešup.

- Plánujú vojaci ofenzívu?

- V blízkej budúcnosti nie.

- Budeme mať zbrane?

- Je ich dosť, ale problém bude s dopravou. Aby sme neupútali pozornosť egyptských úradov, budeme ich musieť rozdeliť do viacerých malých zásielok a tak ich doručiť všetkým Hebrejom. Bude to dlho trvať a musíme byť veľmi opatrní. Máte Mojžišov súhlas?

- Získam ho. Zbrane uskladníte v pivniciach domov tých Hebrejov, ktorí sú odhodlaní bojovať proti faraónovej armáde a polícii.

- Vypracujem zoznam spoľahlivých ľudí.

- Kedy začnete s dodávkami?

- Na budúci mesiac.

39. kapitola

Dôstojník poverený bezpečnosťou chetitského hlavného mesta bol jedným z najhorlivejších stúpcov Uri-Tešupa. Spolu s mnohými ďalšími vojakmi netrpezlivo čakal na smrť cisára Muvatalliša, aby prevzal moc jeho syn, ktorý konečne zaútočí na Egypt.

Keď si osobne overil, že jeho muži sú správne rozmiestnení na strategických miestach v meste, vrátil sa do kasární, aby si tam zaslúžene oddýchol. Zajtra nasadí tým lenivcom intenzívny tréning a udelí niekoľko karceroch na udržanie disciplíny.

Chattušaš bol so svojimi opevneniami a sivými stenami dosť pošmúrny. Zajtra, po víťazstve si už bude chetitská armáda užívať na bohatom egyptskom vidieku a nílskych brehoch.

Dôstojník si sadol na posteľ, vyzul si topánky a pomasíroval nohy lacnou žihľavovou masťou. Už začal podriemkavať, keď vtom sa rozleteli dvere.

Dvaja vojaci s vytasenými mečmi sa postavili výhražne pred neho.

- Čo vám to napadlo! Ihneď sa practe von!
- Si horší ako sup, ty, ktorý si zradil nášho veliteľa Uri-Tešupa!
- Čo to trepete?
- Tu máš svoju odmenu!

Obaja vojaci zrevali ako mäsiari na jatkách a zaborili svoje meče do zradcovho brucha.

Vyšlo bledé slnko. Uri-Tešup sa potreboval pozviechať po bezsennej noci. Pil teplé mlieko a jedol kozí syr, kým sa konečne dostavili obidvaja kati.

- Úlohu sme splnili.
- Nejaké ťažkosti?

- Žiadne. Všetci zradcovia boli zaskočení našou rýchlosťou.
- Postavte hranicu pred Leviu bránu a nahádzte na ňu mŕtvolu. Zajtra osobne zapálím oheň, v ktorom zhoria. Nech každý vidí, čo čaká toho, kto sa ma pokúsi zraďiť.

Vďaka menám, ktoré udal Aša, bol likvidácia rýchla a brutálna. Chattušil už nebude mať v Uri-Tešupovom okolí žiadneho informátora.

Vrchný generál sa pobral za svojím cisárskym otcom, ktorého dvaja ošetrovatelia posadili do kresla na terasu paláca, vytvárajúceho dominantu horného mesta.

Muvatallišov pohľad bol nehybný, ruky zvierali operadlá.

- Ste schopný hovoriť, otče?

Ústa sa pootvorili, ale nijaký zvuk nevyšiel. Uri-Tešup sa upokojil.

- O ríšu sa báť nemusíte, dám na ňu pozor. Chattušil sa schováva na vidieku, už nič neznamená, preto sa ho dokonca nemusím ani zbaviť. Ten zbabelec zhnije vo svojom strachu a zabudnutí.

V Muvatallišových očiach sa objavil záblesk nenávisti.

- Nemáte právo kritizovať ma, otče. Ak nemôžete vládnuť, nemal by som prevziať vládu akýmkoľvek spôsobom?

Uri-Tešup vytiahol z puzdra dýku.

- Nie ste už od toho trápenia vyčerpaný, otče? Veľkého cisára láka iba umenie vládnuť. Zostáva vám vzhľadom na váš stav nejaká nádej, že sa tomu umeniu budete môcť ešte venovať? Snažte sa vystrúhať prosebný výraz a ja to strašné trápenie skrátim!

Uri-Tešup podišiel k Muvatallišovi. Panovníkove viečka sa ani nezachveli.

- Prejavte súhlas s mojím gestom a dajte mi už ten trón, ktorý mi právom patrí.

Muvatalliš odolával zo všetkých síl a jeho uprený pohľad vyzýval útočníka.

Uri-Tešup zdvihol ruku, pripravený bodnúť.

- Tak už ustúpte, pri všetkých bohoch!

V zovretí cisárových prstov jedno operadlo prasklo ako zrelé ovocie. Ohromený syn pustil dýku, ktorá sa skotúľala po podlahe.

V svätyni vybudovanej na úbočí jedného vrchu severovýchodne od chetitského hlavného mesta umývali kňazi sochu boha búrky, aby jeho moc trvala i naďalej. Potom slúžili obrady na zahnanie chaosu a uväznenie zla v krajine. Zatlkli preto sedem klincov železných, sedem bronzových a sedem medených a obetovali prasa presýtené temnými silami, ohrozujúcimi rovnováhu zeme.

Po ukončení ceremoniálu prešli kňazi okolo vlysu dvanástich bohov, zastavili sa pred kamenným stolom a napili sa silného alkoholu, aby zo svojich myšlienok vypudili všetku mrzutosť. Potom sa vydali na cestu po schodisku vytesanom v kameni, až došli do kaplnky vyhlúbenej v skale. Tam sa pomodlili.

Jeden kňaz a jedna kňažka sa odčlenili zo sprievodu a zostúpili do podzemnej miestnosti, osvetlenej olejovými lampami. Chattušil a Putuhepa odložili kapucne, ktoré im zakrývali tváre.

- Tá chvíľka pokoja mi dodala energiu, - poznamenala Putuhepa.

- Tu sme v bezpečí, - potvrdil Chattušil. - Žiadny Uri-Tešupov vojak sa neopováži vtrhnúť na toto posvätné miesto, ale aj tak som kvôli opatrnosti rozostavil okolo svätyne hliadky. Si spokojná s tým, ako dopadla tvoja cesta?

- Dopadla ešte lepšie, ako som očakávala. Mnoho vojakov je Uri-Tešupovi oddaných menej, ako sme predpokladali. Dokonca sa uspokojia s tým, že získajú majetok bez toho, aby sa nechali zabiť. Niektorí z nich si uvedomujú nebezpečenstvo, ktoré predstavuje Asýria. Vedia, že je nevyhnutné posilniť náš obranný systém namiesto toho, aby sme sa vrhali do nebezpečného dobrodružstva s Egyptom.

Chattušil pil manželkine slová doslova ako nektár.

- Sníva sa mi to, alebo si naozaj poslom skutočnej nádeje?
- Ašovo zlato urobilo zázraky a rozviazalo veľa jazykov. Vysokopostavení vojaci nenávidia Uri-Tešupovu domýšľavosť, krutosť a márnivosť. Už neveria jeho dobyvačným rečiam, ani v jeho schopnosť poraziť Ramzesa. Neprepáčia mu ani jeho správanie sa k cisárovi. Je jasné, že sa ho neopovážil zabiť, ale ani neskrýva, že si želá jeho smrť. Ak budeme šikovní, Uri-Tešupova vláda nebude dlho trvať.
- Môj brat zomiera a ja mu nemôžem pomôcť...
- Chcel by si sa pokúsiť o priamy zásah?
- To by bola veľká chyba, Putuhepa. Muvatallišov osud je už spečatený.
- Krásna kňažka s obdivom pozorovala svojho manžela.
- Máš odvahu obetovať svoje city v prospech toho, aby si vládol Chatti?
- Ak to bude potrebné... Ale city, ktoré prechovávam k tebe, sú trvalé.
- Budeme spolu bojovať a spoločne aj zvíťazíme, Chattušil. Ako ťa prijali obchodníci?
- Ich dôvera neklesla. Domnievam sa, že dokonca aj zosilnela, a to vďaka Uri-Tešupovým chybám. Podľa ich názoru cisárov syn zničí túto krajinu. Podporu vidieka máme, ale chýba nám podpora hlavného mesta.
- Ašove zásoby zlata ešte nie sú vyčerpané. Pôjdem do Chattušaša a presvedčím najvýznamnejších dôstojníkov, aby prešli na našu stranu.
- Ak sa dostaneš do rúk Uri-Tešupa...
- V Chattušaši máme priateľov. Ukryjem sa u nich a budem organizovať krátke stretnutia na rôznych miestach.
- Je to veľmi nebezpečné, Putuhepa.
- Nedoprajme Uri-Tešupovi ani chvíľku oddychu a nestráčajme ani hodinu.

Jazyk malej blond'atej Chetitky zľahka olizoval chrbát napoly drierajúceho Ašu a pokračoval smerom k šiji. Keď slastné pocity zosilneli, diplomat sa zobudil z nečinnosti, otočil sa na bok a vzal rozochvenú milenku do náručia. Práve sa ju chystal odmeniť ešte nevyskúšaným poláskaním, keď do izby opäť vtrhol Uri-Tešup.

- Vy myslíte len na milovanie, Aša!

- Vaše hlavné mesto je bohaté na vzrušujúce obavy.

Uri-Tešup chytil blondínku za vlasy a vyhodil ju von z izby.

Egypt'an sa medzitým obliekol a navoňal.

- Mám vynikajúcu náladu, - vyhlásil Chetit. Jeho svaly vyzerali silnejšie než obyčajne.

Cisárov syn s dlhými vlasmi a odhalenou ryšavou hrud'ou vystavoval na obdiv svoju postavu nezmieriteľného bojovníka.

- Odstránil som všetkých svojich odporcov, - hrdo vyhlásil. - Nezostal jediný zradca. Armáda ma bude počúvať, len kývnem prstom a mrknem okom.

Pred začatím čistky Uri-Tešup veľa premýšľal. Ak vravel Aša pravdu, bola to dobrá príležitosť, ako sa zbaviť prašivých oviec. Ak klamal, bola to zas šanca zbaviť sa prípadnej konkurencie. Táto krvavá operácia, inšpirovaná egyptským vyslancom, priniesla tak či onak len výhody.

- Ešte stále mi nedovolíte liečiť vášho otca?

- Cisár je nevyliciteľne chorý, Aša. Je zbytočné trápiť ho nejakými drogami, ktoré jeho stav aj tak nezlepšia, ba dokonca môžu zvýšiť jeho utrpenie.

- Ak teda nie je schopný vládnuť, zostane ríša bez vodcu?

Uri-Tešup sa víťazoslávne zasmial.

- Vysokí dôstojníci ma čoskoro zvolia za cisára.

- A my uzatvoríme prímerie, však?

- Pochybujete o tom?

- Mám vaše slovo.

- Je tu ešte jedna veľká prekážka: Chattušil, cisárov brat.
- Jeho vplyv je už len nepatrný.
- Kým bude žiť, bude sa pokúšať škodiť mi! Bude sa spolčovať s obchodníkmi, aby ma pripravil o materiálne prostriedky, ktoré potrebujem na vybavenie armády!

- Nie ste schopný zastaviť ho?
- Chattušil je ako úhor, ktorý sa vie schovávať.
- Nepříjemné, - poznamenal Aša. - Jedno riešenie by tu však bolo.

V Uri-Tešupových očiach sa zablysla nádej.

- Aké, priateľ?
- Pripraviť mu pascu.
- A... pomohli by ste mi ho chytiť?
- Je to vlastne úloha egyptského vyslanca, ktorý chce ponúknuť novému cisárovi Chatti nádherný dar.

40. kapitola

Nefertari využila svoje veštecské nadanie a potvrdila Ramzesov predpoklad, že prítomnosť stád hrochov, chystajúcich sa spolu pustiť do zúrivého boja a rozdrviť egyptskú flotilu, nebola náhodná. Zvieratá sem násilím nahnali rybári a ich pomocníci.

- Šenar... To on im dal príkazy, - usúdil Ramzes. - Nikdy nám neprestane škodiť, je to jediný zmysel jeho života. Súhlasíš, aby sme pokračovali v ceste na juh, Nefertari?

- Faraón sa nesmie vzdávať svojich plánov.

Níl a núbijská krajina im umožnili zabudnúť na Šenara a jeho nenávisť. Počas ďalšej zastávky chytili Lotos a Setau nádherné kobry, z ktorých jedna mala čiernu hlavu s červenými prúžkami. Zásoby jedu budú bohaté.

Zvodná Núbijčanka so zlatistou pokožkou bola ešte krajšia, ušľachtilé palmové víno a radosti lásky počas vlhých nocí premenili cestu na sviatok túžby.

Keď svetlo úsvitu oživilo zeleň palmových hájov a oker kopcov, vychutnávala Nefertari, pozdravovaná spevom stoviek vtákov, radosť z tohto vzkriesenia. Oblečená v tradičných bielych šatách s ramienkami si každé ráno uctila bohov na nebesiach, zemi a v prechodnom svete a poďakovala im, že dali egyptskému ľudu dar života.

Na piesočnom ostrovčeku uviazla obchodná loď.

Kráľovské plavidlo zastalo pri nej. Na opustenej lodi neboli zrejmé žiadne známky života.

Ramzes, Setau a dvaja námorníci nasadli na loďku, aby si zblízka prezreli stroskotané plavidlo. Nefertari sa pokúšala faraóna odradiť, ale ten si bol istý, že je to Šenarova loď, a dúfal, že tam objaví nejakú stopu.

Paluba bola prázdna.

- Podpalubie, - ukázal námorník. - Dvere sú zatvorené.

So Setauovou pomocou prerazil drevenú závoru.

Ako je možné, že loď uviazla na mieste, kde rieka nie je vôbec nebezpečná, prečo bolo plavidlo opustené tak náhle a posádke nebol dopriaty čas na vyloženie nákladu?

Námorník vošiel do podpalubia.

Ranné ticho prerušil desivý výkrik. Setau cúvol. On, ktorý nepoznal strach ani pred najobávanejšími hadmi, stuhol od hrôzy.

Niekoľko krokodílov, ktoré vnikli do podpalubia zívajúcim otvorom, schmatlo námorníka za nohy a trhalo ho silným zovretím čelústí. Muž už prestal kričať.

Ramzes chcel nešťastníkovi pomôcť, ale Setau mu v tom zabránil.

- Zbytočne by si sa nechal dobrovoľne zabiť... Jemu už nikto nepomôže.

Nová pasca, rovnako krutá ako tá predchádzajúca. Šenar predvídal bratovu reakciu, pretože Ramzesova odvaha bola všeobecne známa.

So srdcom naplnenom zlosťou sa kráľ v sprievode Setaua a zostávajúceho námorníka vydal na cestu späť. Zoskočili z vraku na plytčinu.

Medzi nimi a loďkou stál mohutný krokodíl a uprene ich pozoroval. Bol dlhý aspoň osem metrov, vážil vyše tony a s papuľou roztvorenou dokorán sa chystal zaútočiť. Hoci bol zatiaľ nehybný ako kameň, v okamihu by dokázal vyvinúť bleskovú rýchlosť. V hieroglyfickom písme symbolizovalo znamenie krokodíla obrovskú aktivitu, pred ktorou sa nikto nedokázal ubrániť.

Setau sa poobzeral a zistil, že ich obkľúčili ďalšie plazy. Útek neprichádzal do úvahy.

Niektoré krokodíly so zatvorenými papuľami, z ktorých prečnievali zuby ostrejšie ako dýka, vyvolávali dojem, že sa pri predstave úlovku takých pekných koristií usmievajú.

Z kráľovského plavidla nemohli vidieť vzniknutú situáciu. O chvíľu si začnú robiť starosti, prečo sa skupina ešte nevracia, ale to už bude neskoro.

- Nechcem takto zomrieť, - zašepkal Setau.

Ramzes pomaly vytiahol dýku. Nevzdá sa bez boja. Len čo príšera zaútočí, vklzne pod ňu a pokúsi sa jej prerezať hrdlo. Beznádejný boj, ktorého víťazom sa stane Šenar bez toho, aby sa čo len ukázal.

Monštrum sa pohlo o dva metre dopredu a opäť znehybnelo. Námorník si klakol a zakryl si oči rukami.

- Začnime všetci kričať a zároveň vykročme smerom k zvieraťu, - povedal Ramzes Setauovi. - Možno nás na lodi začínajú. Ty zľava, ja sprava.

Ramzesova posledná myšlienka patrila Nefertari, ktorá bola tak blízko a zároveň tak ďaleko. Potom sa oslobodil od všetkých myšlienok, skoncentroval všetku energiu a uprene hľadel na krokodíla.

Kráľ vykrikol mohutným hlasom, keď vtom v ostnatom poraste lemujúcom rieku zbadal nejaký pohyb. Ozvalo sa také silné zatrúbenie, že vydesilo aj krokodíly.

Trúbenie bolo úmerné gigantickej veľkosti slonieho samca, ktorý sa veľkou rýchlosťou vrhol do vody a vystúpil na ostrovček.

Chobotom uchopil monštrum za chvost a šmaril ho medzi ostatné krokodíly. Zvieratá postupne zmizli pod vodou.

- Si to ty, - povedal Ramzes, - ty, môj verný priateľ!

Slonie kly vážili najmenej osemdesiat kilogramov. Chobotom jemne chytil kráľa okolo pása, zodvihol ho a posadil si ho na šiju. Ušami mával vo vzduchu ako obrovskými lopatami.

- Kedysi som ti zachránil život. A dnes si zasa ty zachránil život mne.

Slonieho samca kedysi zranil šíp, ktorý mu uviazol v chobote. Vďaka Ramzesovej a Seatuovej pomoci sa vyliečil a z mláďaťa vyrástol tento nádherný samec s inteligentnými malými očkami.

Keď ho Ramzes pohladkal po čele, slon zatrúbil znovu, tentoraz od radosti.

Minister poľnohospodárstva Nedžem posledný raz upravil svoje hlásenie. Keďže boli vynikajúce záplavy, sýpky sa naplnia a Obidve krajiny budú žiť v hojnosti. Perfektná práca pisárov kráľovskej pokladne umožní dokonca aj daňové úľavy. Keď sa Ramzes vráti do hlavného mesta, zistí, že pod Ameniho pozorným a náročným vedením plnil každý vysoký úradník statočne svoje úlohy.

Nedžem sa náhlivo vybral do palácovej záhrady, kde sa mal Cha hrať so svojou sestrou Meritamón. Našiel tam iba dievčatko, ktoré hralo na lutnu.

- Odišiel tvoj brat už dávno?

- On neprišiel.

- Mali sme sa tu stretnúť.

Nedžem zamieril do knižnice, kde krátko po obede opustil malého Chaa, pretože chlapec si želal opisovať ponaučenia mudrcov z obdobia pyramíd.

Cha bol naozaj ešte tu, sedel ako pisár a veľmi jemným štetcom písal na papyrus, ktorý mal rozvinutý na kolenách.

- Ale... nie si unavený?

- Nie, Nedžem. Tie texty sú také krásne, že ich opisovanie zaháňa únavu a moja ruka sa priam vznáša.

- Možno by si si mal... na chvíľku oddýchnuť.

- Ach, teraz nie! Tak by som chcel študovať pojednávanie O geometrii od veľkého staviteľa, ktorý postavil Venisovu pyramídu v Sakkáre.¹⁰

- A večera...

- Nie som hladný, Nedžem. Súhlasíš? Povedz!

- No tak dobre, chvíľku tu ešte môžeš zostať, ale...

Cha vstal, pobožkal ministra na obe líca a hneď zaujal pozíciu pisára, dychtivo sa ponoriac do čítania, písania a štúdia.

Nedžem vyšiel z knižnice krútiac hlavou. Znovu ho očarilo výnimočné nadanie Ramzesovho staršieho syna. Zo zázračného dieťaťa už vyrástol mládenec, ktorý potvrdzoval, čo sa od neho očakávalo. Keby Cha ďalej rozvíjal svoju múdrosť, mohol by si byť faraón istý, že má následníka hodného svojej veľkosti.

- Ako sa rozvíja naše poľnohospodárstvo, drahý Nedžem? Hlas, ktorý prerušil ministrove úvahy, patrilo elegantnému a usmievavému Mebovi.

- Dobre, veľmi dobre.

- Už dávno sme nemali príležitosť porozprávať sa... Mohol by som vás pozvať na večeru?

- Príliš veľa povinností ma núti odmietnuť vaše pozvanie.

- To mi je ľúto.

- Mne tiež, Meba, ale služba kráľovstvu má prednosť pred zábavou, nemám pravdu?

- To je krédo všetkých faraónových služobníkov.

- Bohužiaľ, ľudia sú predsa len ľudia a často zabúdajú na svoje povinnosti.

Meba neznášal tohto naivného a mrzutého kazateľa, ale musel predstierať rešpekt a prívetivosť, aby z neho vypáčil informácie, ktoré potreboval.

¹⁰ Venisova pyramída patrí medzi najznámejšie, lebo je jediná na celej sakkárskej planine, ktorej komory sú prístupné návštevníkom. Okrem toho je prvá, ktorej komory boli vyzdobené Textami z pyramíd. (Pozn. prekl.)

Diplomat bol v nezávideniahodnej situácii. Po niekoľkých bezvýsledných pokusoch si uvedomil, že sa mu nepodarí zistiť obsah Ašových kódovaných správ. Amení bol veľmi opatrný.

- Môžem vás odviesť domov? Mám nový voz a dva veľmi pokojné kone.

- Ja celkom rád chodím pešo, - zamračene poznamenal Nedžem.

- Stretli ste sa znovu s Chaom?

Tvár ministra poľnohospodárstva sa rozžiarila.

- Áno, mal som to šťastie.

- Aký obdivuhodný chlapec!

- Viac než obdivuhodný! Je z kráľovského rodu.

Meba zvažnel.

- Len človek ako vy, Nedžem, ho môže ochrániť pred pôsobením zlých síl. Taký talent, ako má on, zákonite priťahuje žiarlivosť a závisť.

- Buďte pokojný, Setau ho ochránil pred zlým okom.

- Ste si istý, že vykonal všetky nevyhnutné opatrenia?

- Amulet v tvare papyrusovej stonky, ktorý dáva energiu a zaručuje rozkvet, a pásik látky s nakresleným čarovným okom, to je predsa dokonalé magické vybavenie proti škodlivým silám, nech už prídu odkiaľkoľvek!

- Skutočne dômyselné.

- A navyše, - dodal Nedžem, - Cha denne vstrebáva formuly, vyryté na stenách laboratória v Amonovom chráme. Verte mi, ten chlapec je dokonale ochránený.

- Naozaj som sa upokojil. Mohol by som pri tej príležitosti obnoviť svoje pozvanie na večeru?

- Aby som bol úprimný, nemám veľmi v láske také spoločenské záležitosti.

- Chápem vás, milý môj! V diplomacii sa im, bohužiaľ, nemožno vyhnúť.

Keď sa rozlúčili, Meba mal chuť skákať od radosti ako bláznivý pes. Ofir bude s hlášením spokojný.

41. kapitola

Keď loď zakotvila v Abú Simbel, veľký sloní samec, ktorý sem prišiel cestou v púšti, zatrúbil na privítanie z vrcholku útesu, odkiaľ strážil Ramzesa. Očarený kráľ znovu obdivoval úzke údolia so zlatým pieskom, kde sa hora delila a znovu spájala. Spomenul si na to, ako kedysi objavil toto nádherné miesto a ako Lotos vypátrala kameň s liečivou mocou.

Krásna Núbijčanka neodolala pokušeniu a nahá vkĺzla do riečnych vôd, aby rezko doplávala až k brehu zaliatemu slnkom. Niekoľko námorníkov, šťastných, že dorazili do dobrého prístavu, urobilo to isté.

Všetkých uchvátila krása miesta so skalnatým výčnelkom, ktorý slúžil plavcom ako orientačný bod. Okolo skaly, rozdelenej na dva výbežky, medzi ktorými sa vinul pás plavého piesku, vytvoril Níl pôvabnú krivku.

Lotos s lesknúcimi sa kvapkami vody na tele vybehla so smiechom až hore a v päťách za ňou Setau vo svojej antilopej tunike, napustenej liečivými roztokmi.

- Aké pocity v tebe vyvoláva toto miesto? - opýtal sa Ramzes Nefertari.

- Cítim prítomnosť bohyne Hathor. Kamene sa podobajú na hviezdy a zlato z nebies im dodáva lesk.

- Pieskovcová stena na severe sa prudko zvažuje až tesne k vodnej hladine. Na juhu hora ustupuje a pred ňou sa nachádza rozľahlé priestranstvo. Obidve vyvýšeniny tvoria pár. Tu oslávime našu lásku tak, že dám postaviť dve svätyne, jednu od druhej neodlučiteľné ako faraón a veľká kráľovská manželka. Tvoj obraz, vyrytý navždy do kameňa, bude pozorovať slnko, ktoré ti dá každý deň znovu dar života.

Aj keď také správanie sa bolo proti protokolu, Nefertari nežne ovinula ruku okolo Ramzesovho krku a vrúcne ho pobožkala.

Len čo bola miestokráľova loď na dohľad od Abú Simbel, pretrel si hodnostár oči v domnienke, že sa stal obeťou halucinácií.

Na brehu pracovali desiatky kamenárov na stavbe obrovského monumentu. Niektorí stáli na drevenom lešení a upravovali pieskovcový útes, iní zasa otesávali kamenné bloky. Nákladné lode priviezli potrebné náradie a kvôli disciplíne rozdelil majster remeselníkov do malých skupín, ktoré vykonávali presné čiastkové úkony.

Staviteľom bol sám Ramzes. Na esplanáde stála maketa a boli rozložené plány. Kráľ osobne dozeral na dokonalé zhmotnenie svojich predstáv a po rozhovore s architektom a vedúcim sochárom dával opravovať chyby.

Miestokráľ nevedel, ako dať najavo svoju prítomnosť, aby pri tom neobťažoval panovníka. Hodnostár považoval za opatrnejšie počkať, kým ho Ramzes sám nezbadá. Povrávalo sa totiž, že kráľ je nedotklivý a neznáša, keď ho niekto vyrušuje.

Niečo sa zľahka obtrelo o jeho nohu, niečo jemné a studené... Vysoký úradník pozrel dolu a stuhol.

Čiernočervený had dlhý jeden meter. Vlnil sa na piesku a zastavil sa na miestokráľovej nohe. Najmenší pohyb a had ho uštipne. Had by mohol zaútočiť aj pri nejakom výkriku.

Pár krokov od neho stála mladá žena s nahými prsami, opásaná krátkou bedrovou rúškou, ktorá nadvihovaná vetrom skôr odhaľovala ako zakrývala pôvaby dievčaťa.

- Had, - zašepkal miestokráľ, ktorému aj napriek horúčave naskakovala husia koža.

Lotos vôbec nerozrušil pohľad na hada.

- Čoho sa bojíte?

- Predsa... ten had...

- Hovorte hlasnejšie, nepočujem vás.

Plaz sa pomaly začal šplhať po lýtku. Miestokráľ už nebol schopný vydať zo seba ani slovo.

Lotos podišla bližšie.

- To vy ste ho vyrušili?

Vysoký úradník bol na pokraji nervového zrútenia.

Krásna Núbijčanka chytila čiernočerveného hada a omotala si ho okolo ľavej ruky. Prečo má ten tučniak s mäkkými svalmi taký strach z hada, ktorému už odobrala jed?

Miestokráľ utekal, sotva lapajúc dych, potkol sa o kameň a natiahol sa vedľa panovníka. Ramzes sa zvedavo pozeral na impozantnú postavu s nosom v piesku.

- Nie je to trochu prehnaný prejav úcty?

- Prepáčte, Veličenstvo, ale had... Práve som unikol pred smrťou!

Hodnostár vstal.

- Zadržal si Šenara?

- Môžem vás ubezpečiť, Veličenstvo, že som nešetril silami! Všetko sa dalo do pohybu, len aby ste boli spokojný.

- Neodpovedal si na moju otázku.

- Náš neúspech je len prechodný. Moji vojaci podrobne prečesávajú Hornú i Dolnú Núbiu. Vinník nemá šancu uniknúť.

- Prečo si prišiel na stretnutie so mnou tak neskoro?

- Požiadavky miestnej bezpečnosti...

- Pre teba je dôležitejšia ako bezpečnosť kráľovského páru?

Miestokráľa zaliala červen.

- Samozrejme, že nie, Veličenstvo. To som vôbec nechcel povedať. Ja...

- Pod' so mnou.

Vysoký úradník sa obával faraónovho hnevu, ale Ramzes bol pokojný.

Hodnostár vstúpil za panovníkom do jedného z veľkých stanov na okraji stavby. Stan slúžil ako ošetrovňa a Setau tu práve

obväzoval lýtko jednému kamenárovi, ktorý sa uškrabol na pieskovcovom bloku.

- Máš rád Núbiu, Setau? - opýtal sa panovník.

- Je naozaj nutné pýtať sa ma na to?

- Zdá sa mi, že tvoja manželka ju má tiež rada

- Úplne ma tu zničí. Povedal by som, že jej energia sa zdvojnásobila a jej ľúbostné túžby sú neuhasiteľné.

Miestokráľ sa nezmohol na slovo. Ako sa môže niekto takýmto spôsobom zhovárať s pánom Obidvoch krajín?

- Určite poznáš tohto vysokého úradníka, ktorý nás poctil svojou návštevou.

- Neznášam úradníkov, - odsekol Setau. - Zaujíma ich len vlastný prospech a výsady, až sa nimi nakoniec udusia.

- Ľutujem ťa.

Setau sa prekvapene pozrel na kráľa.

- Čo tým chceš naznačiť?

- Núbia zaberá obrovské územie a riadiť ju nie je ľahké. Nie je to aj tvoj názor, miestokráľ?

- Áno, áno, Veličenstvo!

- Len krásna provincia Kuš potrebuje tvrdú ruku. Súhlasíš aj s tým, miestokráľ?

- Samozrejme, Veličenstvo!

- Pretože sa úplne spolieham na tvoj názor, rozhodol som sa menovať svojho priateľa Setaua „kráľovským synom provincie Kuš“ a poveriť ho jej spravovaním.

Setau skladal obvazy, akoby sa ho to netýkalo. Miestokráľ sa podobal na sochu, ktorú sochár zabudol oživiť.

- Veličenstvo, problémy, ktoré nastanú... moje vzťahy so Setauom...

- Budú srdečné a úprimné, som si tým istý. Vráť sa do pevnosti v Buhene a usiluj sa chytiť Šenara.

Zdrvený miestodržiteľ sa vzdialil.

Setau si prekřížil ruky na hrudi.

- Predpokladám, Veličenstvo, že ide o žart.

- V tejto oblasti je množstvo hadov, nazbierate tu veľa jedu.

Lotos bude šťastná a budete žiť na tomto krásnom mieste, ktorému sa nič nevyrovná. Potrebujem ťa, priateľ, aby si riadil práce a dozeral, aby stavba chrámov v Abú Simbel úspešne pokračovala. Obidve svätyne zvečnia symbol kráľovského páru. Tu, v srdci Núbie, bude uctené ústredné mystérium našej civilizácie. Ak nesúhlasíš s mojím rozhodnutím, dovoľm ti ho odmietnuť.

Setau vydal zvuk podobný zamrňaniu.

- Určite si sa spriahol s Lotos... Ale kto by dokázal odporovať faraónovej vôli?

Rituálnou mágiou premiestnil kráľ dušu nepriateľov z juhu na sever, nepriateľov zo severu na juh, dušu protivníkov zo západu na východ a tých z východu na západ. Vďaka inverzii svetových strán, ktorá umožnila umiestnenie sídla oboch chrámov mimo tento svet, nebude Abú Simbel v dosahu ľudských nepokojov a búrok. Silové pole vytvorené kráľovnou okolo budúcich budov ich bude chrániť pred zásahmi zvonka.

V kaplnke postavenej pred veľkým chrámom obetoval Ramzes bohyni Maat lásku, ktorú cítil k Nefertari, a zviazal tak kráľovský pár so svetlom. Spojenie páru, naveky uctievané v Abú Simbel, zhromaždí božské energie, napájajúce egyptský ľud.

Pred zrakom Ramzesa a Nefertari sa zrodil chrám kráľa a chrám kráľovnej. Remeselníci sa zaryli do vnútra útesu, aby tam vyhlbili svätostánok. Skala bude otesaná do výšky tridsiatich troch metrov, do šírky tridsiatich ôsmich metrov a vybraná do hĺbky šesťdesiatich troch metrov.

Len čo bude Ramzesovo a Nefertarino meno vyryté do kameňa v Abú Simbel po prvýkrát, dá Ramzes povel pripraviť sa na odchod.

- Vraciaš sa do Pi-Ramzesu? - opýtal sa Setau.

- Ešte nie. Vyberiem v Núbii viac ďalších miest, kde budú postavené svätyne. V tejto ohnivej krajine budú bývať bohovia a bohyne a ty budeš koordinovať prácu našich stavbárov. Nech sa Abú Simbel stane ústredným svetlom, obklopeným mierovou armádou svätých, ktoré pomôžu upevniť mier. Bude potrebných veľa rokov práce, ale my nad časom zvíťazíme.

Dojatá Lotos uprene sledovala kráľovskú loď, ktorá sa pomaly strácala za obzorom. Stála na vrcholku útesu a obdivovala Ramzesa a Nefertari, ktorí stáli na prope lode s bielou plachtou. Loď sa klzala po modrých vodách, v ktorých sa zrkadlila núbijská obloha.

Dnes už Lotos mohla potvrdiť to, čo predtým len tušila: Ramzes bol faraónom veľkého formátu práve preto, lebo ľúbil Nefertari, a lebo aj on vedel prijímať jej lásku.

Nefertari, pani z Abú Simbel, otvárala cesty neba i zeme.

42. kapitola

Šenar bol od zlosti celý bez seba.

Nič sa neudialo podľa jeho predstáv. Po neúspešných pokusoch odstrániť Ramzesa a spôsobiť jeho výprave nenahraditeľné škody bol Šenar nútený utiecť a postupovať stále ďalej na Veľký juh.

V jednej dedine ukradol loď, ale pretože dedinčania dostali zlý nápad a sťažovali sa, začali ho prenasledovať miestokráľovi vojaci. Nebyť obratnosti núbijských námorníkov, padol by do rúk prenasledovateľov. Z opatrnosti musel plavidlo opustiť a pokračovať púštnou cestou, dúfajúc pritom, že zahladí stopy. Krétsky žoldnier, Šenarova pravá ruka, nadával na teplo, rozpálený vzduch a ustavičné nebezpečenstvo, ktoré predstavovali hady, levy a ďalšie šelmy.

Šenar bol však vytrvalý. Chcel sa dostať do krajiny Irem, aby podnietil k povstaniu tamojšie kmene, ktoré ako jediné boli schopné zaútočiť na Abú Simbel a zničiť stavenisko. Keď v Núbii zavládne neistota, faraónova prestíž padne a jeho protivníci sa spoja, aby ho porazili.

Skupina na čele so Šenarom sa priblížila k miestu, kde sa prepieralo zlato. Bola to zakázaná oblasť, kde pod dohľadom egyptskej armády pracovali špeciálni robotníci. Práve toto miesto budú musieť povstalci obsadiť, aby prerušili dodávky vzácneho kovu do Egypta.

Z hrebeňa duny videl Šenar núbijských robotníkov, ako prepierajú rudu a oddeľujú ju od hlušiny, ktorá s ňou však zostáva čiastočne zviazaná dokonca ešte aj po rozdrvení. Voda, ktorá sa čerpala zo studne vyhlúbenej uprostred púšte, naplňala nádrž, ktorá pretekala na naklonenú rampu, končiacu v malom odkaľovacom bazéniku. Stačil slabý vodný prúd, aby odniesol hlušinu a oslobodil

zlato. Celý postup sa niekoľkokrát zopakoval, aby sa kov úplne vyčistil.

Egyptských vojakov bolo veľa a boli dobre vybavení. Obyčajné komando nemalo proti nim nijakú šancu. Preto musí Šenar zorganizovať rozsiahlu rebéliu, do ktorej sa zapoja stovky bojovníkov z rôznych kmeňov.

V krajine Irem sa Šenar, tak ako mu poradil jeho núbijský sprievodca, stretol s náčelníkom, vysokým zjazveným černochoom. Prijal ho vo svojej priestornej chatrči uprostred dediny, ale privítanie bolo ľadové.

- Ty si Egypt'an.

- Som, ale nenávidím Ramzesa.

- A ja nenávidím všetkých faraónov, ktorí utláčajú moju krajinu.

Kto ťa posielal?

- Silní Ramzesovi nepriatelia, ktorí sídlia severne od Egypta. Ak im pomôžeme, porazia faraóna a vrátia ti tvoju pôdu.

- Ak sa vzbúrime, faraónovi vojaci nás rozdrvia.

- Iba tvoj kmeň nepostačí, to môžem potvrdiť. Preto treba uzavrieť viacero spojenectiev.

- Spojenectvá... je to ťažké, veľmi ťažké... Musíme sa stretnúť a dlho rozprávať, veľmi dlho, celé dlhé noci.

Vlastnosť, ktorá Šenarovi najviac chýbala, bola trpezlivosť. Napriek tomu zabrzdil svoj hnev a prisahal si, že vydrží, nech už by bolo zdržanie pre dlhé rokovania akékoľvek veľké.

- Si ochotný pomáhať mi? - opýtal sa náčelníka.

- Ja musím byť tu, vo svojej dedine. Kvôli rokovaniam bude nevyhnutné ísť do susednej dediny. A to je ďaleko.

Krétsky žoldnier podal Šenarovi striebornú doštičku.

- S týmto pokladom uživíš svoj kmeň veľa mesiacov. Zaplatím každému, kto mi pomôže.

Núbijčan sa rozžiaril.

- Dáš mi to, keď budem vyjednávať?

- A ak budeš úspešný, dostaneš ešte viac.
- Aj napriek tomu to bude trvať dlho, veľmi dlho...
- Začneme hneď na svitaní.

Od svojho návratu do Pi-Ramzesu krásna Iset často spomínala na chatrč z trstiny, kde ukrývala svoje milovanie s Ramzesom ešte predtým, než spoznal Nefertari. Istý čas dúfala, že sa za toho muža, ktorého stále ľúbila, vydá, ale ako by mohla súperiť s takou nádhernou ženou, ktorej titul veľkej kráľovskej manželky právom patril?

Niekedy, keď bolo ľúbostné trápenie príliš kruté, prestala sa krásna Iset líčiť, nosila staré šaty, zabudla sa navoňať... Láska, ktorú pociťovala k Chaovi a Merenptahovi, dvom synom, ktorými ju Ramzes obdaroval, a k Meritamon, dcére kráľa a Nefertari, jej však umožňovala zbaviť sa smútku a myslieť na budúcnosť detí. Merenptah, krásny a statný chlapec, ktorého inteligencia sa už začínala prejavovať, Meritamon, pekná a premýšľavá dievčina, vynikajúca hudobníčka, Cha, budúci výnimočný vedec.

Komorník jej priniesol náhrdelník so štyrmi radmi ametystov a karneolov, strieborné náušnice a farebné šaty, vyšívane zlatými vláknami. Za ním vstúpila Dolente, Ramzesova sestra.

- Vyzeráte unavená, Iset.
- Len prechodná vyčerpanosť. Ale... pre koho sú tie zázraky?
- Dovolíte mi, aby som vám darovala tieto skromné darčeky?
- Som veľmi dojatá, neviem, ako sa mám poďakovať.

Vysoká brunetka nasadila dobrosrdečný a ochrancovský výraz a rozhodla sa prejsť do útoku.

- Nepodobá sa váš život na veľké bremeno, drahá Iset?
- Nie, to určite nie, pretože mám to šťastie vychovávať deti veľkého Ramzesa.
- Prečo by ste sa mali uspokojiť s takým mdlým osudom?

- Lúbim kráľa a lúbim aj jeho deti. Nepoctili ma azda bohovia šťastím?

- Bohovia... bohovia sú len ilúzia, Iset.

- Čo to hovoríte?

- Existuje len jeden boh, ten, ktorého uctieval Achnaton, ten, ku ktorému sa modlí Mojžiš a Hebreji. Len k nemu sa musíme obracať.

- Choďte si svojou cestou, Dolente, toto nie je moja cesta.

Ramzesova sestra pochopila, že príliš prostú a príliš ustrašenú Iset nepresvedčí. Bola tu však jedna oblasť, v ktorej mohla mať Dolente istú nádej na úspech.

- To, že ste odstrčená na miesto druhej manželky, považujem za nespravodlivé.

- Ja si to nemyslím, Dolente. Nefertari je krajšia a inteligentnejšia ako ja. Žiadna žena sa jej nevyrovná.

- To nie je pravda. A okrem toho má jednu zásadnú a hroznú chybu.

- Akú?

- Nefertari Ramzesa neľúbi.

- Ako sa opovažujete predpokladať...

- Ja nepredpokladám, ja to viem. Vy samozrejme netušíte, že mojou obľúbenou činnosťou je načúvať, čo si povrávajú dvorania, a zhromažďovať ich dôverné informácie. Preto môžem pred vami potvrdiť, že Nefertari je pokrytecká intrigánka. Čím bola, kým nestretla Ramzesa? Malou kňažkou bez budúcnosti, podradnou hudobníčkou, a jediné, čo vedela, bolo slúžiť bohom v nejakom chráme... A potom sa do nej zaľúbil Ramzes! Hotový zázrak, zvrat, ktorý zmenil nesmelé dievča na cieľavedomú ženu.

- Prepáčte, Dolente, ale s tým nemôžem súhlasiť.

- Poznáte pravý dôvod cesty kráľovského páru do Núbie? Nefertari žiadala, aby bol na jej slávu postavený obrovský chrám, ktorý by urobil jej meno nesmrteľným! Ramzes ustúpil a začal nákladnú stavbu, ktorá bude trvať niekoľko rokov. Nefertarina

ctížiadostivosť sa práve odhalila v plnom svetle: chce zaujať faraónovo miesto a sama spravovať celú krajinu. Preto je dobrý každý prostriedok, ktorý zabráni tomuto šialenstvu.

- Azda sa neopovažujete pomyslieť, že...

- Opakujem: každý prostriedok. Ramzesa môže zachrániť len jedna osoba: vy, Iset.

Mladá žena bola v pomykove. Dolente síce nedôverovala, ale neuviedla Ramzesova sestra práve presvedčivé argumenty? Nefertari však vyzerala taká úprimná... Neprebudila vari v nej moc zhubnú márnivosť? Obraz zaľúbenej Nefertari, uctievajúcej Ramzesa, začal náhle blednúť. Zviesť pána Obidvoch krajín, aká výborná príležitosť pre podobnú intrigánku!

- Čo mi radíte, Dolente?

- Ramzesa zneužili. To vy ste sa mali zaňho vydať, vy, ktorá ste matkou jeho prvorodeného syna Chaa, uznávaného už dvorom za kráľovho následníka. Ak kráľa ľúbite, Iset, ak máte rada Egypt a želáte si jeho šťastie, máte len jedinú možnosť. Zbavte sa Nefertari.

Krásna Iset zatvorila oči.

- Dolente, to nie je možné!

- Pomôžem vám.

- Zločin je strašná vec, ktorá vedie k zničeniu vedomia, duše aj mena... Vzťahnúť ruku na veľkú kráľovskú manželku znamená navždy sa odsúdiť.

- Kto sa to dozvie? Keď sa rozhodnete udrieť, bude nevyhnutné konať tajne a nezanechať žiadne stopy.

- Je to vôľa vášho boha, Dolente?

- Nefertari je zvrátená žena, ktorá špiní Ramzesovo srdce a zaťahuje ho do ťažkých omylov. Našou úlohou je spojiť sa, aby sme jej zabránili páchať škody. Dokážeme tým kráľovi vernosť.

- Musím porozmýšľať.

- Čo je prirodzenejšie? Hlboko si vás vážim, Iset, a viem, že sa správne rozhodnete. V každom prípade máte moju náklonnosť.

Krásna Iset sa usmiala tak smutne, že ju Dolente pred odchodom pobožkala na obidve líca.

Ramzesova vedľajšia manželka mala pocit, že sa zadusí. Váhavým krokom zamierila k oknu, vedúcemu do palácovej záhrady, a vystavila sa prudkej slnečnej žiare. Tá však jej trápenie nezahnala.

V mysli vyslovovala modlitbu k skrytým silám na nebesiach, tým silám, ktoré rozhodujú o osude bytostí, o dĺžke ich života a hodine ich smrti. Mala právo konať v ich mene, pretrhnúť niť Nefertaríných dní, pretože veľká kráľovská manželka škodí Ramzesovi?

Súperka! Krásna Iset po prvýkrát vnímala Nefertari ako súperku. Ich tichá dohoda sa rozplynula a na jej mieste sa s prudkosťou zadržavanou už toľko rokov vynoril utajený konflikt. Iset bola matkou dvoch Ramzesových synov, prvá žena, ktorú ľúbil, žena, ktorá mala vládnuť po jeho boku. Dolente jej odhalila pravdu, ktorú sa až doteraz pokúšala udusiť.

Keď bude Nefertari odstránená, Ramzes si konečne uvedomí, že táto láska bola len chvíľkovou epizódou. Len čo sa oslobodí od tej hudobníčky so zákernými úmyslami, vráti sa ku krásnej Iset, svojej mladistvej vášni, k žene, ktorú nikdy neprestal ľúbiť.

43. kapitola

Aj keď nebezpečný Ofir hlboko opovrhoval Hebrejmi, cynicky uznával, že mu tehliarska štvrť poskytla veľmi spoľahlivý úkryt, hoci často musel meniť bydlisko, aby mal čo najväčšiu istotu. Vďaka umne rozširovaným falošným svedectvám Serramanna napokon uveril, že líbyjský mág opustil Egypt. Preto sa rozhodol zrušiť zosilnené pátranie. Boli postavené len zvyčajné patroly, poverené zamedziť prípadným nočným výtržnostiam.

Čarodejník aj napriek tomu nejasal nadšením. Už viac mesiacov sa situácia nepohla vpred. V tom pätnástom roku vlády tridsaťsedemročného Ramzesa vystavoval Egypt bezočivo na obdiv svoje zdravie.

Správy, ktoré prichádzali z Chetitskej ríše, boli čudné a značne znepokojivé. Uri-Tešup bol síce naďalej stúpencom vojny proti Egyptu až do krajnosti, ale nepustil sa do žiadneho útoku. Navyše, ochranný pás tvorený južnou Sýriou a Kanaánom bol stále obsadený egyptskými oddielmi, zvyknutými bojovať a pripravenými odraziť každý útok. Prečo len ten prchký Uri-Tešup prešľapuje stále na mieste? Príliš stručné správy, ktoré Ofirovi prinášali beduíni, nepodávali nijaké vysvetlenie.

Šenarovi sa nedarilo podnietiť rebéliu núbijských kmeňov na juhu. Prebiehali nekonečné rokovania, ktoré neviedli k žiadnemu konkrétnemu výsledku.

Na dvore vyhľadávala Dolente naďalej priateľstvo krásnej Iset, aby ju doviedla k činu. Zdalo sa, že vedľajšia kráľovská manželka sa nevie rozhodnúť. A Meba, neschopný zistiť obsah zakódovaných správ, ktoré zasielal Aša Amenimu, preukazoval poľutovaniahodnú nemohúcnosť. Získal síce presné informácie o magickom vybavení ochraňujúcim Chaa, ale Ramzesov starší syn sa venoval len štúdiu, a tak Ofir nemohol nájsť žiadnu trhlinu pre svoje pôsobenie.

Po dlhej ceste, počas ktorej založil veľa chrámov, sa Ramzes vrátil do hlavného mesta. Nefertari žiarila od šťastia. Napriek vojnovým hrozbám sa kráľovský pár tešil výnimočnej popularite a všetci si boli istí, že v krajine zabezpečil trvalý rozkvet a dokáže ju ochrániť pred každým útokom zvonku.

Po tejto bilancii boli Ofiroke myšlienky čierne. Roky plynuli, nádej na Ramzesovo zničenie sa rozplývala. On, vodca špiónov, ktorý nikdy nepochyboval o úspešnosti svojho poslania, sa začínal znepokojovať jeho výsledkom a prepadať sklúčenosti.

Sedel v prijímacej miestnosti, ponorený v tieni, keď k nemu vošiel nejaký muž.

- Chcel by som sa s vami rozprávať.

- Mojžiš...

- Máte čas?

- Áno, rozmýšľal som.

- Ramzes je konečne späť a ja som naňho trpezlivo čakal, ako ste mi poradili.

Rozhodnosť Mojžišovho tónu vrátila Ofiroke dôveru. Že by sa Hebrej konečne rozhodol ujať iniciatívy?

- Zvolal som radu starších, - pokračoval prorok, - a oni ma učinili hovorcom na rokovanie s faraónom.

- Exodus je teda stále aktuálny.

- Hebrejský ľud odíde z Egypta, pretože taká je vôľa Jahveho. Dodržali ste svoje záväzky?

- Naši beduínski priatelia dodali zbrane. Uskladnili sme ich v pivniciach.

- Nepoužijeme násilie, ale dobré je mať nejaký obranný prostriedok, keby nás prenasledovali.

- Budú vás prenasledovať, Mojžiš! Ramzes nepripustí vzburu svojho ľudu.

- My sa nechceme búriť, ale odísť z Egypta a prísť do krajiny, ktorá je nám zasľúbená.

Ofir v duchu jasal. Konečne nejaký dôvod na radosť! Mojžiš vytvorí ovzdušie neistoty, vhodné na Uri-Tešupov vojenský zásah.

Pred skalnatým reliéfom dvanástich bohov v svätyni Jazilikaja ležala kňažka Putuhepa, s dlhými vlasmi stiahnutými do uzla a ukrytými pod čepcom, na kamennom lôžku ako mŕtva.

Vypila nebezpečný nápoj, ktorý ju ponoril na tri dni a tri noci do hlbokého spánku. Nejestvoval istejší prostriedok, ako prísť do styku so silami osudu a odhaliť ich vôľu.

Konzultácie s bežnými orákulami, pre Uri-Tešupa stále nepriaznivými, na rozhodnutie o jej a Chattušilovej budúcnosti nestačili. Preto sa rozhodla použiť túto radikálnu, ale nebezpečnú metódu.

Všetci členovia kasty obchodníkov a po intenzívnej podvratnej činnosti aj nezanedbateľná časť armády sa síce vyslovili v Chattušilov prospech, ale nerobila si Putuhepa s manželom o svojej budúcnosti predsa len klamlivé ilúzie? Vďaka zlatu egyptského vyslanca Ašu sa síce veľa vysokých dôstojníkov postavilo za posilnenie vnútorných obranných síl a hraničných postavení a vzdalo sa útočných úmyslov proti Egyptu, nezmenia však názor, keď Uri-Tešup odhalí komplot proti sebe?

Pochybné Uri-Tešupovo prevzatie moci sa skončí skôr či neskôr občianskou vojnou s neistým výsledkom. Preto Chattušil napriek všetkej podpore váhal, či sa má pokúsiť o toto smrtonosné dobrodružstvo, v ktorom navždy zhynú tisícky Chetitov.

To bol tiež jeden z dôvodov, prečo si Putuhepa želala upadnúť do prorockého sna, ktorý mohol prísť len v tomto nútenom, hlbokom spánku.

Stávalo sa, že sa už človek neprebudil alebo stratil schopnosť jasného myslenia. Preto s tým Chattušil aj napriek manželkinmu naliehaniu nesúhlasil. Putuhepa musela desaťkrát zaútočiť, kým konečne dosiahla jeho súhlas.

Teraz tu ležala nehybne už tri dni a tri noci a ťažko dýchala. Podľa prorockých kníh teraz otvorí oči a opíše, čo jej prezradili sily osudu.

Chattušil si nervózne krčil svoj vlnený kabát.

Lehota uplynula.

- Putuhepa... Zobuď sa, prosím ťa!

Křčovitě šklbnutie. Nie, mýlil sa... Nehýbala sa. Ale predsa sa len mykla! Putuhepa otvorila oči a uprela pohľad na skalú, do ktorej bolo vytesaných dvanásť bohov.

Potom z jej úst vyšiel hlas, pomalý a hlboký, ktorý Chattušil nepoznával.

- Videla som boha búrky a bohyňu Ištar... Obidvaja mi povedali: „Podporím tvojho manžela a postaví sa na jeho stranu celá krajina, zatiaľ čo jeho nepriateľ sa bude podobat' prasat'u vo svojom chlieve.“

Hebká ruka, taká hebká, že pripomínala med a jarnú rosu. Pohľadkani také naliehavé, že v ňom vyvolali nové vzrušenie a zaplavili ho slasťou. Ašova piata chetitská milenka bola rovnako obratná ako všetky predchádzajúce, ale jemu sa už začínalo cnieť po Egypt'ankách, nílskych brehoch a palmových hájoch.

Milovanie bolo jediným liekom na ťaživú a nudnú atmosféru chetitského hlavného mesta. K tomu sa pripájali časté schôdzky s predstaviteľmi obchodníckej kasty a niekoľko utajených stretnutí s vysokými dôstojníkmi. Oficiálne Aša pokračoval v nekonečnom rokovaní s Uri-Tešupom, novým pánom Chatti, následníkom cisára Muvatalliša, ktorého umieranie sa zdalo nekonečné, ale jeho sily už pomaly ochabovali. Egypt'an mal aj polooficiálne poslanie: prenasledovať Chattušila, vypátrať jeho úkryt a odovzdať ho Uri-Tešupovi. V pravidelných intervaloch, keď sa cisárov syn vracal zo svojich cvičení na čele vozatajstva, jazdy alebo pechoty,

udržiavaných v stave stálej pohotovosti, mu Aša podával podrobné hlásenia.

Už trikrát Uri-Tešupovi vojaci takmer zadržali Chattušila, ale toho na poslednú chvíľu varovali skrytí spojenci.

Keď tentoraz Uri-Tešup vtrhol do komnaty egyptského vyslanca, Aša a jeho milenka už svoje ľúbostné hry skončili.

Vojakov pohľad bol tvrdý a bojovný.

- Mám dobré správy, - povedal Aša, vtierajúc si do rúk vonný olej.

- Ja tiež, - poznamenal Uri-Tešup víťazným tónom. - Môj otec Muvatalliš práve zomrel a ja som jediným pánom Chatti!

- Blahoželám... Ale je tu ešte Chattušil,

- Už mi nebude dlho unikať, aj keď je moja ríša obrovská. Spomínali ste dobré správy?

- Týkajú sa práve Chattušila. Vďaka jednému dôveryhodnému informátorovi predpokladám, že poznám miesto pobytu Muvatallišovho brata. Ale...

- Ale čo, Aša?

- Keď uväzníme Chattušila, zaručíte mi, že uzavrieme mier?

- Vaša voľba bola správna, priateľ, tým si môžete byť istý. Egypt nebude sklamaný. Kde sa ukrýva ten zradca?

- V skalnatej svätyni Jazilikaja.

Uri-Tešup sa sám postavil na čelo malej samostatnej jednotky desiatich mužov, aby na seba neupozornili prípadných strážcov. Použitie veľkej sily by upútalo ich pozornosť a umožnilo Chattušilovi utiecť.

Takže to boli Putuhepini kňazi, ktorí poskytnú bratovi zosnulého cisára úkryt! Uri-Tešup im udelí spravodlivý trest.

Chattušil sa dopustil neopatrnosti, keď sa uchýlil do blízkosti hlavného mesta, na ľahko prístupné miesto. Tentoraz neunikne. Uri-Tešup ešte váhal medzi rýchlou popravou a inscenovaným

súdnym procesom. Nebol stúpencom nejakých súdnych predstavení, hoci aj dobre pripravených, preto sa nakoniec rozhodol pre prvú možnosť. Vzhľadom na svoje postavenie sa, bohužiaľ, musel vzdať potešenia osobne prerazať Chattušilovi hrdlo. Túto podradnú prácu zverí jednému zo svojich mužov. Po návrate do Chattušaša zorganizuje Uri-Tešup Muvatallišovi veľkolepý pohrebný obrad a potom on, milovaný syn, sa stane jeho nepopierateľným následníkom.

S armádou pripravenou na boj obsadí južnú Sýriu, oživí svoje spojenie s beduínmi, obsadí Kanaán, prekročí egyptskú hranicu a stretne sa s Ramzesom, ktorý sa dopustil osudného omylu, keď uveril ubezpečeniu svojho vyslanca o mieri.

On, Uri-Tešup, pán cisárstva Chatti! Jeho sen sa stával skutočnosťou bez toho, aby sa musel oprieť o príliš nákladnú alianciu vytvorenú Chattušilom. Uri-Tešup sa cítil dosť silný na to, aby dobyl Asýriu, Egypt, Núbiu a celú Áziu. Jeho sláva zatieni slávu všetkých ostatných chetitských cisárov.

Skupinka sa priblížila k posvätej skale Jazilikaja, v ktorej bolo vyhlásených niekoľko kaplniek. Povrávalo sa, že tam sídli najvyšší božský pár, boh búrky so svojou manželkou. Nebola vari druhá časť jeho mena „Tešup“ označením práve tohto obávaného a strašného boha? Áno, on sám je božskou búrkou, ktorej blesk zrazí všetkých nepriateľov.

Na prahu svätyne stál muž, žena a dieťa.

Chattušil, Putuhepa a ich osemročná dcérka. Tí šialenci sa s dôverou v Uri-Tešupovu šľachetnosť vzdávali!

Cisárov syn zastavil svojich jazdcov a vychutnával triumf. Aša mu naozaj poskytol príležitosť, aby sa zbavil svojich posledných odporcov. Keď odstráni túto prekliatu rodinu, dá egyptského vyslanca, teraz už zbytočného, zahrdúsiť. Keď si len pomyslí, že ten naivný človek uveril Uri-Tešupovi, že túži po mieri! Tolko rokov

trpezlivého čakania, toľko rokov krívd, kým konečne dosiahne absolútnu moc...

- Zabite ich, - rozkázal Uri-Tešup svojim vojakom.

Keď sa tetivy lukov napli, pocítil Uri-Tešup hlboké uspokojenie. Ten zákerný Chattušil a nafúkaná Putuhepa prevrtaní šípmi a ich mŕtvolý spálené... Existovala slastnejšia predstava?

Šípy však nevystrelili.

- Zabite ich! - opakoval Uri-Tešup celý bez seba od zlosti.

Šípy zamierili proti nemu.

Zradili ho... Zradili ho, jeho, nového cisára! Tak preto bol Chattušil taký pokojný, rovnako ako jeho manželka a dcéra.

Muvatallišov brat vykročil vpred.

- Si naším väzňom, Uri-Tešup. Vzdaj sa, budeš postavený pred súd.

Uri-Tešup zúrivo zreval a jeho kôň sa vzopäl. Prekvapení lukostrelci ustúpili. So zápalom skúseného bojovníka prerazil syn zosnulého cisára kruh a uháňal prudkým cvalom smerom k hlavnému mestu.

Okolo uší mu hvízdali šípy, ale ani jeden ho nezasiahol.

44. kapitola

Uri-Tešup prešiel Levou bránou a rútil sa k palácu. Hnal svojho koňa, ktorý už takmer padol od vyčerpania, až k vrcholku akropoly, z ktorej chetitský cisár tak rád pozoroval svoju ríšu.

Pribehol veliteľ osobnej stráže.

- Čo sa stalo, Veličenstvo?

- Kde je ten Egyptan?

- Vo svojich komnatách.

Teraz sa Aša nevenoval ľúbostným hrám s nejakou peknou svetlovlasou Chetitkou, ale s krátkym kordom na boku sa obliekal do hrubého plášťa.

Uri-Tešup povolil uzdu svojmu hnevu.

- Pasca... Bola to pasca! Vojaci mojej vlastnej armády sa proti mne vzbúrili!

- Musíme ujsť, - poradil mu Aša.

Egyptanove slová Chetita ohromili.

- Ujsť... Ako to, ujsť? Moja armáda zrovná tú prekliatu svätyňu so zemou a všetkých tých rebelov pozabíja!

- Už nemáme žiadnu armádu.

- Žiadnu armádu..., - opakoval zarazene Uri-Tešup. - Čo to má znamenať?

- Vaši generáli rešpektujú orákula a zvestovanie bohov Putuhepe. Preto prisahajú poslušnosť Chattušilovi. Zostáva vám len vaša osobná stráž a jeden či dva regimenty, ktoré nevydržia dlho odolávať. V najbližšom čase budete uväznený vo svojom vlastnom paláci, a to až do Chattušilovho triumfálneho príchodu.

- To nie je pravda! To nie je možné...

- Zmierte sa so skutočnosťou, Uri-Tešup. Chattušil sa postupne zmocní všetkých riadiacich pák v krajine.

- Budem sa biť až do konca!

- To je samovražedný postoj. Poznám lepšie riešenie.
 - Hovorte!
 - Detailne poznám chetitskú armádu, jej naozajstnú silu, výzbroj, prevádzkový poriadok, jej slabé stránky...
 - Samozrejme, ale...
 - Ak ihneď odídete, mám možnosť dostať vás z Chatti.
 - A kam pôjdem?
 - Do Egypta.
- Uri-Tešup stál ako bleskom zasiahnutý.
- Vy žartujete, Aša!
 - Kde inde by ste boli v bezpečí pred Chattušilom? Samozrejme, vaše právo azylu musí byť niečím vykúpené. Preto výmenou za záchranu života musíte Ramzesovi prezradiť všetko, čo viete o chetitskej armáde.
 - Žiadate ma, aby som zradil.
 - To posúďte sám.
- Uri-Tešup mal chuť Ašu zabiť. Nemanipuloval ním ten Egyptan? Ponúkal mu však jedinou možnosť, ako prežiť, síce v hanbe, ale prežiť... A navyše uškodiť Chattušilovi prezradením vojenských tajomstiev.
- Prijímam.
 - Je to rozumné rozhodnutie.
 - Odprevadíte ma, Aša?
 - Nie, ja zostanem tu.
 - Dost' riskantné.
 - Moje poslanie sa ešte neskončilo. Zabudli ste, že sa usilujem získať mier?

Len čo sa správa o Uri-Tešupovom úteku rozniesla po krajine, poslední vojaci, ktorí mu ešte zostali verní, sa pridali k Chattušilovi, ktorého vyhlásili za cisára. Prvou úlohou nového panovníka bolo vzdať poctu svojmu bratovi Muvatallišovi, ktorého telo bolo

spálené na obrovskej hranici počas veľkolepého ceremoniálu, po ktorom nasledovali týždeň trvajúce oslavy.

Na bankete, ktorý uzatváral korunovačné obrady, patrilo Ašovi čestné miesto po cisárovej ľavici.

- Dovoľte mi, Veličenstvo, aby som vám zaželel dlhé a pokojné panovanie.

- Po Uri-Tešupovi niet ani stopy... Vy, ktorý máte také mimoriadne spravodajské schopnosti, nemáte o ňom nijakú informáciu?

- Nijakú, Veličenstvo. Zaiste už o ňom nebudete nič počuť.

- To by ma prekvapilo. Uri-Tešup je škriepny a tvrdohlavý človek, ktorý neprestane myslieť na pomstu.

- Na to by však potreboval patričné prostriedky.

- Bojovník jeho razenia sa nevzdá.

- Myslím si, že vaše obavy sú zbytočné.

- To je zvláštne, Aša... Mám taký pocit, že o ňom viete oveľa viac.

- To je len váš dojem, Veličenstvo.

- Nepomohli ste Uri-Tešupovi opustiť krajinu?

- V budúcnosti nás bezpochyby čakajú mnohé prekvapenia, ale za tie ja nie som vôbec zodpovedný. Nie je mojím jediným poslaním presvedčiť vás, aby ste boli ochotný rokovať s Ramzesom o mieri?

- Hráte veľmi nebezpečnú hru, Aša. Predpokladajte, že som zmenil názor a zamýšľam pokračovať vo vojne proti Egyptu.

- Ste príliš dobre informovaný o medzinárodnej situácii na to, aby ste ignorovali asýrske nebezpečenstvo. Taktiež vám veľmi leží na srdci blahobyť vášho ľudu, ktorý by ste predsa nezničili zbytočným konfliktom.

- Vašej analýze nechýba presvedčivosť, ale musím ju prijať ako politickú víziu, ktorá by bola pre mňa najvýhodnejšia? Keď ide o vojnu, pravda nie je veľmi užitočná. Vojna je výhodná preto, lebo potlačí všetky spory a vzbudí nové nadšenie.

- Počet mŕtvych je vám ľahostajný?
- Ako sa im dá vyhnúť?
- Budovaním mieru.
- Obdivujem vašu vytrvalosť, Aša.
- Mám rád život, Veličenstvo, a vojna ničí príliš veľa radostí.
- Taký svet sa vám asi nepáči.
- V Egypte vládne Maat, neuveriteľná bohyňa, ktorá ukladá všetkým vrátane faraóna, povinnosť rešpektovať kozmický poriadok a zachovávať spravodlivosť na Zemi. A to je svet, ktorý sa mi páči.
- Tá rozprávka je pekná, ale je to len rozprávka.
- Nemýľte sa, Veličenstvo. Ak sa rozhodnete zaútočiť na Egypt, narazíte na bohyňu Maat. A keby ste zvíťazili, vyhladili by ste tú najvyspelejšiu civilizáciu.
- Či by na tom záležalo, ak by Chatti ovládla svet?
- To je vylúčené, Veličenstvo. Je prineskoro. Už nikto nezabráni Asýrii stať sa veľmocou. Vaše územie ochráni len spojenectvo s Egyptom.
- Ak sa nemýlim, nie ste mojim poradcom, ale egyptským vyslancom... A vy mi tu neprestávate prednášať vaše litánie!
- To je len zdanie, Veličenstvo. Aj keď Chatti nie je taká pôvabná ako moja krajina, páči sa mi, a preto by som nechcel byť svedkom toho, ako upadá do chaosu.
- Sú vaše slová úprimné?
- Uznávam, že úprimnosť diplomata je vždy zdrojom pochybností... Preto vás prosím, aby ste mi verili. Mier je Ramzesov cieľ.
- Vystupujete v mene kráľa?
- Samozrejme. Mojim hlasom k vám hovorí on.
- Musí vás pravdepodobne spájať hlboké priateľstvo...
- Presne tak, Veličenstvo.
- Ramzes má šťastie, veľké šťastie.
- To tvrdia všetci jeho nepriatelia.

Už od svojich piatich rokov navštevoval Cha denne Amonov chrám a trávil najmenej hodinu v jeho laboratóriu, ktorého všetky texty už poznal naspamäť. Roky sa stretával s odborníkmi na astronómiu, geometriu, symboliku a ostatné posvätné vedy. Ich prostredníctvom objavoval neznáme krajiny myslenia a kráčal po cestách poznania.

Napriek svojej mladosti mal byť Cha zasvätený do prvotných mystérií chrámu. Keď sa tú novinku dozvedeli na dvore, boli všetci uchvátení. Kráľov starší syn je bez akýchkoľvek pochyb predurčený na najvyššie náboženské funkcie.

Cha odložil amulet, ktorý nosil na krku, ako aj textilnú pásku, omotanú na ľavom zápästí. Nahého, so zatvorenými očami ho odvedli do chrámovej krypty, aby tam rozjímal pred tajmi tvorení, vyobrazenými na stenách. Prvotné páry, ktoré utvárali svet, tvorili štyria žabí samci a štyri hadie samice. Zvlnené línie pripomínali prvotné vodstvo, v ktorom sa prebudil Princíp tvorby vesmíru, posvätná krava dala život hviezdám.

Potom mladíka zaviedli na prah stĺpovej siene, kde mu dvaja kňazi s maskami ibisa - Thovta a sokola - Hora naliali na hlavu a plecيا studenú vodu. Bohovia mu obliekli bielu suknicu a vyzvali ho na uctenie božstiev prítomných na stĺpoch.

Chaa obklopilo desať kňazov s vyholenými lebkami. Musel odpovedať na tisíc otázok o ukrytej povahe boha Amona, o prvkoch jeho tvorby zahrnutých vo vajci sveta, o význame hlavných hieroglyfov, o obsahu obetných formúl a veľa ďalších vecí, o ktorých mohol nepochybne hovoriť len skúsený pisár.

Skúšajúci sa zdržali akýchkoľvek poznámok alebo komentárov. Cha dlho čakal v tichu kaplnky na ich výrok.

Uprostred noci ho vzal za ruku jeden starý kňaz a odvedol ho na chrámovú strechu. Tam ho posadil a nechal ho pozorovať hviezdnu oblohu, telo bohyne Nut, ktorá jediná je schopná premeniť smrť na život.

Keď potom Chaa prijali medzi nositeľov Pravidla, myslel už len na nádherné dni, ktoré strávi v chráme, aby tu objavoval tajomstvá všetkých rituálov. Od vzrušenia si zabudol vziať ochranný amulet a pásku, ktoré predtým odložil.

45. kapitola

V Abú Simbel sa Setau s nadšením a neutíchajúcou energiou venoval stavbe, aby kráľovskému páru pripravil monument nevídanej krásy. Vo Vesete pokračoval Bachen v budovaní Ramzesovho chrámu miliónov rokov a hlavné mesto s tyrkysovými fasádami bolo každým dňom čoraz krajšie.

Od faraónovho návratu do Pi-Ramzesu nevychádzal Ameni zo svojej pracovne. Zo strachu, aby sa nedopustil chyby, pracoval osobný sekretár a nosič sandálov vo dne v noci bez toho, aby si doprial čo len chvíľku oddychu. Takmer plešatý a napriek dobrej chuti do jedla opäť o niečo chudší šéf egyptskej administratívy spal málo, vedel o všetkom, čo sa stalo na dvore bez toho, aby sa tam vôbec objavil, a vytrvalo odmietal čestné tituly, ktoré mu chceli udeliť. Aj keď sa sťažoval na boľavý chrbát a kĺby, všetky dôverné spisy, ktoré musel prebrať s faraónom, nosil sám, bez ohľadu na hmotnosť papierových zvitkov a drevených tabuliek.

Tento pisár, vlastníci puzdro na štetce z pozláteného dreva, ktoré mu kedysi daroval faraón, bol Ramzesovi celkom oddaný a bol s ním spojený neviditeľnými, ale zato veľmi pevnými putami. Ako by mohol neobdivovať dielo Syna slnka, ktorý sa už zapísal do dlhého radu dynastií ako jeden z najvýznamnejších predstaviteľov zriadenia faraónov? Ameni každý deň vzdával chválu, že mal to šťastie a narodil sa v Ramzesovom storočí.

- Natrafil si na nejaké vážne problémy, Ameni?

- Nič, čo by sa nedalo zvládnuť. Kráľovná matka Tuja mi veľmi pomáhala. Účinne zasiahla, keď sa niektorí úradníci málo snažili. Náš Egypt rozkvitá, Veličenstvo, ale nesmieme povoliť. Niekoľko dní zdržania pri údržbe kanálov, nedostatok ostražitosti pri sčítavaní hláv dobytky, zhovievavosť k lenivým pisárom, a celej stavbe bude hroziť zrútenie.

- Aká je posledná správa, ktorú poslal Aša?

Ameni vypál hrud'.

- Dnes môžem vyhlásiť, že náš priateľ z univerzity je naozajstný génius.

- Kedy sa vracia z Chatti?

- No... Ostáva v chetitskom hlavnom meste.

Ramzes bol prekvapený.

- Jeho poslanie sa malo skončiť Chattušilovým nástupom na trón.

- Je nútený predĺžiť ho, ale má pre nás obrovské prekvapenie!

Pri pohľade na Ameni ho nadšenie Ramzes pochopil, že sa Ašovi podaril nový majstrovský kúsok. Inými slovami, dokázal doviest' do úspešného konca celý plán, ktorý spolu vymysleli, a to aj napriek nesmiernym prekážkam.

- Dovolí mi Veličenstvo otvoriť dvere pracovne, aby som mohol uviesť významného host'a?

Ramzes prikývol a prichystal sa na pôžitok zo zvláštneho víťazstva, za ktoré vďačí obratností svojho ministra zahraničných vecí.

Serramanna postrčil vpred vysokého svalnatého muža s dlhými vlasmi a ryšavou zarastenou hrud'ou. Uri-Tešupa Sardínčanovo gesto nahnevalo, preto zdvihol proti obrovi zaťatú päsť.

- Takto sa nespráva k legitímnemu cisárovi Chatti!

- A ty, - zasiahol Ramzes, - nezvyšuj hlas v kráľovstve, ktoré je k tebe pohostinné.

Uri-Tešup sa pokúsil vydržať faraónov pohľad, ale podarilo sa mu to len na chvíľku. Chetitský bojovník pocítil krutú váhu porážky. Objaviť sa takto pred Ramzesom ako nejaký obyčajný utečenec... Pred Ramzesom, ktorého moc ho fascinovala a celkom ovládla.

- Žiadam Veličenstvo o politický azyl a poznám jeho cenu. Odpoviem na všetky vaše otázky o silných i slabých stránkach chetitskej armády.

- Začnite ihneď, - nariadil Ramzes.

Uri-Tešup sa uklonil a v žilách ho pálil oheň poníženia.

V rozkvitnutom palácovom sade súperili v kráse granátovník, figovník, jalovec a kadidlovník. Krásna Iset sa tam rada prechádzala s Merenptahom. Statnú postavu deväťročného chlapca obdivoval jeho učiteľ. Ramzesov mladší syn sa rád hrával s jeho žltým psom Strážcom, ktorý sa bez ohľadu na svoj úctyhodný vek podriaďoval chlapcovým rozmarom. Spolu naháňali motýle, ktoré nikdy nechytily, potom sa unavený Strážca dlho preťahoval, až kým ho nakoniec nezmohol posilňujúci spánok. Núbijský lev Zabijak sa nechal spočiatku ohromeným, no neskôr celkom dôverčivým Merenptahom pohladkať.

Iset s ľútosťou spomínala na dávne časy, keď sa Cha, Meritamón a Merenptah bezstarostne hrávali v tomto sade alebo vo vedľajšej záhrade. Dnes Cha študuje v chráme a pekná Meritamón, o ktorej ruku sa už začínali uchádzať vysokí hodnostári, sa venuje chrámovej hudbe. Krásna Iset spomínala na toho priveľmi vážneho chlapčeka s jeho pisárskymi potrebami a na očarujúce dievčatko s prenosnou harfou, priveľkou k jej postavičke. Bolo to len včera, to šťastie v budúcnosti nedosiadnuteľné.

Koľko ráz sa Iset stretla s Dolente, koľko hodín strávili rozprávaním o Nefertari, o jej ctižiadosti a pretvárke? Keď na to kráľova vedľajšia manželka pomyslela, zakrútila sa jej hlava. Vyčerpaná a nahlodaná Dolentiným naliehaním sa rozhodla konať.

Na nízky sykomorový stolík ozdobený maľovanými modrými lotosmi postavila Iset dva poháre chlebovníkovej šťavy. Ten, ktorý podá Nefertari, obsahoval jed s časovaným účinkom. Keď veľká kráľovská manželka o štyri až päť týždňov zomrie, nikomu

nenapadne obviniť krásnu Iset. Túto neviditeľnú zbraň na vykonanie zločinu jej dala Dolente tvrdiac, že za Nefertariným odchodom bude stáť iba božská spravodlivosť.

Kráľovná prišla do sadu krátko pred súmrakom. Odložila čelenku a pobožkala Merenptaha a Iset.

- Vyčerpávajúci deň, - poznamenala.

- Videli ste kráľa, Veličenstvo?

- Bohužiaľ nie. Oblieha ho Ameni a aj ja musím zariadiť tisíc nevyhnutných vecí.

- Neunavuje vás to množstvo verejných záležitostí a náboženských povinností?

- Viac ako by si si pomyslela, Iset. Aká som bola šťastná v Núbii! S Ramzesom sme boli stále spolu, každá chvíľka bola nádherná.

- Predsa keď...

Isetin hlas sa zachvel. Nefertari sa znepokojila.

- Je ti niečo?

- Nie, ale... ja som...

Krásna Iset už nemohla vydržať a položila otázku, ktorá ju páčila v srdci aj na jazyku.

- Veličenstvo, naozaj ľúbite Ramzesa?

Nefertarinou tvárou prebleskol tieň nevôle a jej žiarivý úsmev sa rozplynul.

- Prečo o tom pochybuješ?

- Na dvore sa povráva...

- Dvor si rozpráva, ako keď vrabce čvirikajú... Nikomu sa nikdy nepodarí umlčať to „povráva sa“, ktorého jediným poslaním je znevážiť a ohovoriť. Azda to už dávno nevieš?

- Áno, samozrejme, ale...

- Ale môj pôvod je skromný a vzala som si veľkého Ramzesa. To je základ celého rozruchu. Dalo sa to čakať.

Nefertari sa pozrela krásnej Iset priamo do očí.

- Lúbila som Ramzesa od nášho prvého stretnutia, od prvej chvíle, keď som ho uvidela, no neodvážila som sa priznať si to. Tá láska rástla až do našej svadby a neprestáva sa prehlbovať. Prekoná aj našu smrť.

- Nepožiadali ste o postavenie chrámu v Abú Simbel na vašu počesť?

- Nie, Iset. To faraón si želal osláviť v kameni večné spojenie kráľovského páru. Kto iný ako on by mohol mať také veľkolepé plány?

Krásna Iset vstala a zamierila k nízkemu stolíku, na ktorom stáli dva poháre.

- Lúbiť Ramzesa je obrovská výsada, - pokračovala Nefertari. - Som celá jeho a on je pre mňa všetkým.

Iset drgla kolenom o stolík. Obidva poháre sa prevrhli a ich obsah sa vylial do trávy.

- Prepáčte, Veličenstvo, som dojatá. Zabudnite láskavo na moje nehodné a nezmyslené pochybnosti.

Cisár Chattušil dal odstrániť z audienčnej sály svojho paláca vojnové trofeje. Sivý a studený kameň, na jeho vkus príliš strohý, bude pokrytý tapisériami s geometrickými vzormi živých farieb.

Chattušil bol zahalený do veľkého kusa pestrofarebnej látky, na krku mal strieborný náhrdelník, nad ľavým laktom náramok a vlasy stiahnuté čelenkou boli prikryté čepcom, ktorý patril jeho zosnulému bratovi. Ako hospodár, dbajúci len málo o svoj výzor, spravoval štátne financie s dosiaľ nevídanou prísnosťou.

V audienčnej sále sa striedali hlavní predstavitelia kasty obchodníkov, aby spoločne s cisárom určili základné hospodárske priority krajiny. Cisárovná Putuhepa, ktorá bola na čele kasty duchovných, sa týchto rokovaní zúčastňovala a bojovala za podstatné zníženie prostriedkov určených pre armádu. Obchodníci aj napriek tomu, že opäť získali privilégiá, nevychádzali z údivu: nevedie azda Chatti vojnu s Egyptom?

Chattušil postupoval podľa svojej osvedčenej metódy, drobnými krokmi viedol desiatky súkromných rozhovorov s kupcami aj vysokými dôstojníkmi a zdôrazňoval výhody dlhého príméria bez toho, aby niekedy vyslovil slovo mier. Putuhepa nasadila rovnakú taktiku v kruhoch duchovenstva a egyptský vyslanec Aša bol živým dôkazom dobrej vôle zlepšiť vzťahy medzi oboma silnými protivníkmi. Keďže sa Egypt vzdáva úmyslu zaútočiť na Chatti, nemá teraz pre zmenu prevziať iniciatívu Chatti a pokračovať, až kým sa konflikt neukončí?

Tento krásny domček z ilúzií sa však zrútil ako zasiahnutý bleskom.

Chattušil dal náhle predvolať Ašu.

- Musím vás informovať o rozhodnutí, ku ktorému som práve dospel, a ktoré oznámite Ramzesovi.

- Mierový návrh, Veličenstvo?

- Nie, Aša. Potvrdenie pokračovania vojny.

Vyslanec bol zdrvený.

- Prečo ten náhly obrat?

- Práve som sa dozvedel, že Uri-Tešup požiadal Egypt o politický azyl.

- Táto bezvýznamná správa vás šokuje do takej miery, že spochybňujete naše dohody?

- Aša, to vy ste mu pomohli ujsť z Chatti a uchýliť sa do vašej krajiny.

- Nie je to minulosť, Veličenstvo?

- Chceme Uri-Tešupovu hlavu. Ten zradca musí byť odsúdený a popravený. Kým sa vrah môjho brata nevráti späť do Chatti, nebude sa konať žiadne mierové rokovanie.

- Vzhľadom na to, že je nútený zdržiavať sa v Pi-Ramzese, nemusíte sa predsa z jeho strany ničoho obávať.

- Chceme vidieť, ako jeho mŕtvola horí na hranici, tu, v mojom hlavnom meste.

- Je málo pravdepodobné, že Ramzes bude ochotný zrušiť svoje slovo a vydať muža, ktorému sľúbil ochranu.

- Ihneď odíďte do Pi-Ramzesu, presvedčte svojho kráľa a priveďte mi Uri-Tešupa. Inak moja armáda obsadí Egypt a toho zradcu si zajmem sám.

46. kapitola

Počas májových horúčav nastalo obdobie žatvy. Ženci oddeľovali zlaté klasy od stebiel tak, aby slama zostávala na mieste. Odvážne a neúnavné osly prevážali obilie na mlátenie. Práca bola tvrdá, ale chleba, ovocia aj čerstvej vody bolo dosť pre všetkých. Ani jeden dozorca by sa neodvážil zakázať siestu.

Bolo to obdobie, keď sa Homér rozhodol, že prestane písať. Keď ho Ramzes navštívil, básnik už nefajčil šalviové listy napchaté do fajky vyrobenej zo slimačej ulity. Ležal na lôžku pod svojím citrónovníkom, aj napriek horúčave oblečený do vlnenej tuniky. Pod hlavou mal vankúš.

- Veličenstvo... Už som prestal dúfať, že vás ešte uvidím.
- Čo sa vám stalo?
- Len som zostarol. Ruka je vyčerpaná a srdce tiež.
- Prečo ste nezavolali lekára z paláca?
- Ja nie som chorý, Veličenstvo. Nie ja azda smrť súčasťou harmónie? Hector, môj čierno-biely kocúr, ma už opustil. Nemám odvahu nahradiť ho iným.
- Ešte vám zostávajú diela, ktoré musíte napísať, Homér.
- To najlepšie som už zo seba vydal v Iliade a Odysei. Nadišiel čas posledného prevozu, tak prečo sa búriť?
- Vyliečime vás.
- Ako dlho už vládnete, Veličenstvo?
- Pätnásť rokov.
- Ešte nie ste dosť skúsený na to, aby ste mohli úspešne klamať starcovi, ktorý už videl toľko ľudských skonov. Smrť vnikla do mojich žíl, zmrazuje moju krv a už nijaký lekár nedokáže zabrániť jej víťazstvu. Sú tu však oveľa dôležitejšie veci. Vaši predkovia vybudovali jednotnú krajinu, ktorú vy musíte zachovať. Ako to vyzerá s vojnou proti Chetitom?

- Aša splnil svoju úlohu. Dúfame, že sa podpíše dohoda O ukončení nášho nepriateľstva.

- Aké blaho, že môžem opustiť túto krajinu v mieri, keď už som toľko napísal o vojne. „*Medzitým slnečná žiara už zapadla do oceána,*“ hovorí jeden z mojich hrdinov, „*vlečúc za sebou noc - tou žirna sa zastrela pôda... porazení chlapi všetci však vítali noc, bo veľmi túžili po nej.*“¹¹ Dnes som to ja, kto je porazený a túži po dlhej čiernej noci.

- Dám vám postaviť nádherné večné sídlo.

- Nie, Veličenstvo... Zostal som Grékom a pre môj ľud znamená onen svet len zabudnutie a utrpenie. V mojom veku je už prineskoro opúšťať svoju vieru. Aj keď vám taká budúcnosť nepripadá veselá, práve na takú som sa pripravil.

- Naši mudrci vyhlasujú, že diela veľkých autorov prežijú pyramídy.

Homér sa usmial.

- Preukážete mi poslednú láskavosť, Veličenstvo? Chyťte moju pravú ruku, tú, ktorou som písal... Vďaka vašej sile prejdem ľahšie na druhý breh.

A básnik umrel v pokoji.

Homér odpočíval pod mohylou pri svojom citrónovníku. V jeho rubáši bol jeden exemplár Iliady a Odysey a papyrus opisujúci bitku pri Kadeši. Básnikovho pochovania sa zúčastnil len veľmi dojatý Ramzes, Nefertari a Ameni.

Keď sa faraón vrátil do svojej pracovne, čakal naňho Serramanna s hlásením.

- Po čarodejníkovi Ofirovi niet ani stopy, Veličenstvo. Určite je už mimo Egypta.

¹¹ Preklad Miloslav Okál.

- Mohol by sa skrývať medzi Hebrejmi?
- Ak zmenil svoj vzhl'ad a získal si ich dôveru, prečo nie?
- Čo hovoria tvoji informátori?
- Odvtedy, ako bol Mojžiš uznaný za vodcu Hebrejov, mlčia.
- Takže nevieš, čo sa chystá?
- Áno aj nie, Veličenstvo.
- Vysvetli mi to, Serramanna.
- Môže to byť len vzbura pod vedením Mojžiša a nepriateľov

Egypta.

- Mojžiš ma požiadal o súkromný rozhovor.
- Nevyhovejte mu, Veličenstvo.
- Čoho sa bojíš?
- Že sa vás pokúsi zabiť.
- Nie sú tvoje obavy prehnané?
- Rebel je schopný všetkého.
- Mojžiš je môj priateľ z detstva.
- Na vaše priateľstvo už zabudol, Veličenstvo.

Májové slnko zaplavovalo Ramzesovu pracovňu s tromi veľkými oknami, z ktorých jedno bolo obrátené na vnútorné nádvorie, kde stálo niekoľko vozov. Strohé vybavenie miestnosti by bol Setchi určite schválil: biele steny, kreslo s rovným operadlom pre faraóna a slamou vypletané stoličky pre návštevníkov, skriňa na papyrussy a veľký stôl.

Vstúpil Mojžiš.

Vysoký Hebrej so zbrázdenou tvárou, širokými plecami, hustými vlasmi a bradou, vystavoval na obdiv svoju zrelú silu.

- Sadni si, Mojžiš.
- Radšej ostanem stáť.
- Čo si želáš?
- Tvoja neprítomnosť bola dlhá a moje premýšľanie rovnako hlboké.

- Priviedlo ťa k múdrosti?
- Vzdelával som sa celou múdrosťou Egyptanov, ale čo je to proti Jahveho vôli?
- Takže si sa nevzdal svojich nezmyselných plánov!
- Naopak, podarilo sa mi presvedčiť väčšinu môjho ľudu, aby ma nasledovali. A čochvíľa budú na mojej strane všetci.
- Spomínam si na slová môjho otca Setchiho: faraón nesmie tolerovať ani rebéliu, ani jej podnecovateľov. Inak by to znamenalo koniec vlády bohyne Maat a nástup neporiadku. K tomu sa potom pripája nešťastie pre všetkých, malých i veľkých.
- Zákon, ktorý počúva Egypt, sa už Hebrejov netýka.
- Pokiaľ budú žiť v tejto krajine, budú sa mu musieť podriaďovať.
- Dovoľ môjmu ľudu, aby sa mohol odobrať na tri dni pochodu púšťou a priniesol obeť Jahvemu.
- Bezpečnostné dôvody, ktoré som ti už vysvetlil, mi neumožňujú odpovedať ti kladne.
- Mojžiš silnejšie zovrel svoju hrčovitú palicu.
- Takáto odpoveď ma nemôže uspokojiť.
- V mene nášho priateľstva som ochotný zabudnúť na tvoju opovážlivosť.
- Uvedomujem si, že hovorím s faraónom, pánom Obidvoch krajín, a vôbec nemám v úmysle dotknúť sa ho. Ale požiadavky Jahveho trvajú a bude ich aj naďalej vyslovovať mojím hlasom.
- Ak privedieš Hebrejov k rebélii, budem nútený potlačiť ju.
- Som si vedomý aj toho. Preto Jahve použije iné prostriedky. Keď budeš Hebrejom i naďalej odmietat' slobodu, ktorú požadujú, Boh potrestá Egypt hroznými ranami.
- Chceš ma vystrašiť?
- Budem obhajovať svoju vec pred tvojimi hodnosťami, ako aj pred tvojím ľudom, a Jahveho nekonečná moc ich presvedčí.
- Egypt sa nemusí z tvojej strany ničoho obávať, Mojžiš.

Aká bola Nefertari krásna! Pri vedení obradov vysvätenia novej kaplnky, venovanej vzdialenej bohyni, ju Ramzes s obdivom pozoroval.

Jeho sladká láska, žena, ktorej hlas rozdával radosť a nevyslovil ani jedno zbytočné slovo, žena, ktorá naplňala palác svojou vôňou a pôvabom, ktorá dokázala vidieť dobro a zlo, a nikdy si ich nepoplietla, táto žena sa stala zbožňovanou panovníčkou Obidvoch krajín. So šesťradovým zlatým náhrdelníkom a korunou s dvoma vysokými perami vzbudzovala dojem, že patrí do sveta bohýň, kde mladosť a krása nikdy nepominú.

V pohľade svojej matky Tuje Ramzes zbadal šťastie. To šťastie pramenilo zo zistenia, že kráľovná, ktorá nastúpila po nej, je hodná Egypta. Tujina diskrétna a účinná pomoc umožnila Nefertari najst' ten správny spôsob, vlastný len veľkým panovníkom.

Po obrade sa konala recepcia na Tujinu počesť. Každý dvoran chcel blahoželať kráľovnej matke, ale tá počúvala ich jalové reči len na pol ucha. Mebovi sa konečne podarilo dostať sa k Tuji a k faraónovi a so širokým úsmevom na tvári sa zadúšal chválospevmi na Setchiho vdovu.

- Tvoju prácu na ministerstve zahraničných vecí považujem za nedostatočnú, - prerušil ho Ramzes. - Počas Ašovej neprítomnosti by si sa mal viac venovať výmene pošty s našimi spojencami.

- Veličenstvo, množstvo a akosť tribútov, ktoré vám prisľúbili, sú výnimočné! Môžem vás ubezpečiť, že som podporu Egypta predal za veľmi vysokú cenu. Mnoho vyslancov žiada o povolenie, aby mohli vzdať Veličenstvu česť, pretože faraónova prestíž ešte nikdy nebola taká obrovská!

- Inú správu pre mňa nemáš?

- Ale áno, Veličenstvo. Aša práve oznámil svoj skorý návrat do Pi-Ramzesu. Zamýšľam zorganizovať na jeho oslavu krásnu recepciu.

- Sú uvedené v depeši aj dôvody jeho návratu?

- Nie, Veličenstvo.

Kráľ a jeho matka sa vzdialili.

- Ramzes, pracuje sa ďalej na mieri?

- Ak Aša napísal Mebovi a ponáhlal sa s odchodom z Chatti, tak to nie je preto, že by mi chcel oznámiť dobrú správu.

47. kapitola

Po desiatich dlhých rozhovoroch s Uri-Tešupom sa Ramzes dozvedel všetko o chetitskej armáde, o jej obľúbenej taktike, výzbroji, sile aj slabých miestach. Porazený generál, v snahe poškodiť Chattušila, bol veľmi ústretový. Výmenou za poskytnuté informácie získal ubytovanie vo vile, dvoch sýrskych sluhov, stravu, ktorá mu ihneď zachutila, a prísny policajný dohľad.

Ramzes si uvedomil veľkosť a krutosť monštra, s ktorým sa pri Kadeši stretol s prudkosťou mladosti. Bez ochrany Amona a Setchiho by bola jeho neopatrnosť priviedla Egypt do záhuby. Aj v oslabení zostane Chatti obávanou vojenskou mocnosťou. Spojenectvo medzi Egyptom a Chatti, aj keď obmedzené, by viedlo k trvalému mieru v celej oblasti, pretože na taký blok by sa ani jeden národ neodvážil zaútočiť.

Ramzes sa práve o tom rozprával s Nefertari v tieni sykomory keď pribehol zadychčaný Ameni a oznámil Ašov príchod.

Dlhé obdobie exilu šéfa egyptskej diplomacie nezmenilo. So svojou oválnou, jemne tvarovanou hlavou, malými, starostlivo udržiavanými fúzikmi, očami iskriacimi inteligenciou a štíhlymi údmi, sa mohol zdať pohrdavý a odmeraný, a každý by ochotne uveril, že jeho postoj k životu je výsostne ironický.

Aša sa poklonil pred kráľovským párom.

- Prosím Veličenstvá o prepáčenie, ale nemal som čas umyť sa, dať sa namasírovať a navoňať... Takže sa pred vás opovažujem predstúpiť ako nejaký špinavý nomád, ale odkaz, ktorý nesiem, je príliš súrny na to, aby som ho obetoval svojmu osobnému pohodliu.

- Preložíme teda blahoželania na neskôr, - povedal Ramzes s úsmevom, - aj keď tvoj návrat je pre nás potešením, ktoré sa nám vryje do pamäti.

- Prijat' priateľské objatie s kráľom by sa v mojom stave rovnalo urážke Veličenstva. Aký je Egypt krásny, Ramzes! Len veľký cestovateľ je schopný oceniť jeho nádheru.

- To nie je pravda, - poznamenal Ameni. - Cestovanie deformuje ducha. Naopak, neopúšťať svoju pracovňu a sledovať striedanie ročných období z jej okna umožňuje plne vychutnať šťastie tunajšieho života.

- Aj tento konflikt presunieme na neskôr, - zamiešal sa Ramzes.
- Aša, vyhostili ťa z Chatti?

- Nie, ale cisár Chattušil trvá na tom, aby jeho požiadavky tlmočili ústa vyslanca priamo do faraónovho ucha.

- Chystáš sa mi oznámiť začiatok vyjednávania o mieri?

- To by bolo mojím najväčším želaním... Bohužiaľ, nesiem ultimátum.

- Že by bol Chattušil rovnako bojachtivý ako Uri-Tešup?

- Chattušil pripúšťa, že uzavretie mieru s Egyptom by zastavilo asýrsku hrozbu, ale problémom je práve Uri-Tešup.

- Ten tvoj manéver bol perfektný! Vďaka nemu viem o chetitskej armáde všetko.

- Uznávam, že v prípade konfliktu to bude veľmi prospešné. Ale ak Uri-Tešupa nevydáme, bude Chattušil pokračovať vo vojne.

- Uri-Tešup je náš hosť.

- Chattušil chce vidieť jeho mŕtvolu horieť na hranici.

- Udelil som Muvatallišovmu synovi politický azyl a svoje slovo dodržím. Inak by v Egypte prestala vládnuť Maat a uvoľnila by miesto klamstvu a zbabelosti.

- To isté som povedal Chattušilovi, ale jeho postoj sa nezmenil: buď vyhostíme Uri-Tešupa a potom bude mier veľmi blízko, alebo bude pokračovať konflikt.

- Ani ja nezmením svoj postoj. Egypt nepošliape právo azylu. Uri-Tešupa nevyhostíme.

Aša klesol do kresla s nízkym operadlom.

- Všetky tie roky stratené, všetka námaha vyšla navnivoč... S takým rizikom sme však museli rátať a Veličenstvo má pravdu: radšej vojna ako krivá prisaha. Aspoň sme teraz lepšie informovaní o chetitskej armáde.

- Dovolí mi faraón, aby som zasiahla? - ozvala sa Nefertari.

Nežný a rozvážny hlas veľkej kráľovskej manželky očaril faraóna, vyslanca, aj pisára.

- V minulosti to boli ženy, ktoré oslobodili Egypt od okupantov, - pripomenula Nefertari, - a boli to opäť ženy, ktoré rokovali s cudzími dvormi o mierových dohodách. Nepokračovala azda v tejto tradícii aj Tuja a nebola dobrým príkladom?

- Čo navrhuješ? - opýtal sa Ramzes.

- Napíšem cisárovnjej Putuhepe. Ak sa mi ju podarí presvedčiť, aby sa začalo vyjednávanie, môže zasa presvedčiť ona manžela, aby nebol taký tvrdohlavý.

- Prekážku, ktorou je Uri-Tešup, nemôžeme len tak ľahko prekonať, - usudzoval Aša. - Cisárovná Putuhepa je však skvelá a inteligentná žena, ktorá sa viac venuje veľkosti Chatti ako svojim osobným záujmom. Keď ju osloví egyptská kráľovná, nemala by zostať chladnou. A pretože Putuhepin vplyv na Chattušila nie je zanedbateľný, mohol by taký krok viesť k priaznivému výsledku. Nechcem veľkej kráľovskej manželke zatajiť ťažkosti, ktoré by mohli nastať.

- Prepáčte mi, že vás opustím, ale určite pochopíte, že ma čaká ťažká úloha, - rozlúčila sa Nefertari.

Aša s obdivom sledoval jej vzdáľujúcu sa éterickú a žiarivú postavu.

- Ak sa Nefertari tento zlom podarí, - povedal Ramzes svojmu vyslancovi, - vrátiš sa do Chatti. Uri-Tešupa nevydám, ale ty dosiahneš mier.

- Žiadaš nemožné. Preto pre teba tak rád pracujem.

Kráľ sa otočil k Amenimu.

- Požiadal si Setaua, aby sa ihneď vrátil?
- Áno, Veličenstvo.
- O čo ide? - zaujímal sa Aša.
- Mojžiš sa považuje za hovorcu svojho jediného boha, toho Jahveho, ktorý mu nariadil vyviesť Hebrejov z Egypta, - vysvetlil Ameni.
- Chceš povedať... všetkých Hebrejov?
- Podľa neho ide o ľud, ktorý má právo na svoju nezávislosť.
- To je šialenstvo!
- Mojžiša nie je možné umlčať. Navyše sa ešte začal vyhrážať.
- Bojíš sa ho?
- Hlavne sa obávam, aby sa z nášho priateľa nestal obávaný nepriateľ, - vyhlásil Ramzes. - A naučil som sa nepodceňovať svojich protivníkov. Preto je Setauova prítomnosť nevyhnutná.
- Aká škoda, - ľutoval Aša. - Mojžiš bol vždy silný a priamy človek.
- To je stále, ale svoje schopnosti dal do služieb dogmy a strnulej pravdy.
- Desíš ma, Ramzes. Nie je táto vojna horšia ako konflikt s Chetitmi?
- Buď ju vyhráme, alebo zahynieme.

Setau položil svoje široké dlane na Chaove krehké plecia.

- Pri všetkých hadoch sveta, veď ty si už skoro chlap!

Medzi týmito dvoma osobami bol obrovský kontrast. Ramzesov starší syn Cha bol mladý pisár krehkého vzhľadu a bledej pleti, kým zavalitý a mužný Setau, tvrdohlavec s matnou pokožkou, mohutnými svalmi, nedbalo oholený, v tunike z antilopej kože s mnohými vreckami vyzeral ako dobrodruh a zlatokop.

Pri pohľade na nich by si nikto nepomyslel, že by ich mohlo spájať nejaké priateľstvo. Cha však považoval Setaua za svojho učiteľa, ktorý ho zasvätil do poznania neviditeľného, a Setau videl v

Chaovi výnimočnú bytosť schopnú preniknúť až do najhlbšieho vnútra mystérií.

- Obávam sa, že si od môjho odchodu nenarobil príliš veľa hlúpostí, - povzdychol si Setau.

Cha sa usmial.

- No... dúfam, že vás aj napriek tomu nesklamem.

- Ved' si urobil veľké pokroky!

- Vykonávam niekoľko rituálnych funkcií v chráme, to je pravda... Ale nemal som na výber. A napokon, robím to veľmi rád.

- Výborne, chlapče. Ale počúvaj... Nevidím ani tvoj amulet, ani pásku na zápästí.

- Odložil som ich v chráme pri očiste a potom som ich nenašiel. Teraz, keď ste späť, nehrozí už žiadne riziko, a to tým skôr, že som pod magickou ochranou obradov.

- Aj napriek tomu by si mal nosiť tie amulety.

- Vy ich nosíte, Setau?

- No... ja mám svoju antilopiu kožu.

Priamo do stredu terča sa na prekvapenie obidvoch zabodol šíp. Stáli na stanovisku strelcov, kde trénovali elitní lukostrelci a kde sa mali stretnúť s faraónom.

- Ramzes je ešte stále rovnako šikovný, - poznamenal Setau.

Cha sledoval otca, ako odložil luk, ktorý dokázal napnúť len on sám a ktorý použil v bitke pri Kadeši. Kráľova postava sa zdala ešte silnejšia. Už len jeho prítomnosť stelesňovala najvyššiu autoritu.

Cha si kľakol pred mužom, ktorý bol preňho oveľa viac než len otcom.

- Prečo sme sa tu stretli? - opýtal sa Setau.

- Pretože mi môj syn a ty pomôžete vybojovať jeden zápas a pretože bude nevyhnutné mieriť presne.

Cha ihneď reagoval.

- Mám obavy, že nie som dost' obratný.

- Mýliš sa, synak. Na tento boj bude potrebný duch a mágia.

- Patrím k osadenstvu Amonovho chrámu a...
 - Kňazi ťa svorne vybrali ako predstaveného ich spoločenstva.
 - Ale... veď ešte nemám dvadsať rokov!
 - Na vekú nezáleží! Ale ja som aj tak ich návrh odmietol.
- Chaovi sa ulľavilo.
- Dostal som zlú správu. V Mennoferi práve zomrel Ptahov veľkňaz. Na jeho miesto som vybral teba, synak.
 - Ja a Ptahov veľkňaz... Ale to je...
 - To je moja vôľa. Tak budeš patriť k hodnostárom, pred ktorých chce predstúpiť Mojžiš.
 - Čo si zasa vymyslel? - čudoval sa Setau.
 - Pretože som Hebrejom nedovolil, aby sa vydali do púšte, Mojžiš sa vyhráža, že jeho boh uvalí na Egypt tresty. Dokáže nový Ptahov veľkňaz a moji najlepší čarodejníci rozohnať preludy?

48. kapitola

Mojžiš sprevádzaný Áronom sa dostavil k vchodu do audienčnej sály pi-ramzeského paláca, kde stál na stráži Serramanna a čestná garda. Keď ich Hebrej míňal, Serramanna vrhol naňho pohľad plný hnevu. Na faraónovom mieste by toho rebela zatvoril do podzemnej kobky, alebo ešte lepšie, poslal by ho až na samotný koniec púšte. Bývalý pirát veril svojmu inštinktu. Mojžiš nemal v úmysle nič iné, len škodiť Ramzesovi.

Keď vodca a hovorca hebrejského ľudu prechádzal pomedzi dva rady stĺpov, musel Mojžiš nie bez pocitu uspokojenia uznať, že audienčná sála je dobre zariadená.

Po kráľovej pravici stál jeho syn Cha, oblečený do leopardej kože ozdobenej zlatými hviezdami. Napriek svojmu mladému veku dosiahol Cha veľmi vysokú funkciu. Vzhľadom k jeho vysokému intelektu a vedomostiam nikto z kňazov proti tomu rozhodnutiu neprotestoval. Záležalo už len na faraónovom staršom synovi, aby ukázal svoje kvality a prijal posolstvo bohov, ktoré potom preniesie do hieroglyfov. Každý ho pozorne sledoval, pretože jeho úlohou bude zachovať tradície z obdobia pyramíd, tohto zlatého veku, keď boli sformulované tvorivé hodnoty egyptskej civilizácie.

Jeho menovanie Mojžiša prekvapilo. Keď však uvidel Chaa zblízka, vedel, že mladíkova rozhodnosť a zrelosť sú naozaj výnimočné. Niet pochýb o tom, že bude obávaným súperom.

A čo povedať o osobe stojacej po faraónovej ľavici? Setau, lovec a zaklínač hadov, naozaj najväčší čarodejník v kráľovstve! Setau bol rovnako ako Ramzes Mojžišovým spolužiakom z univerzity, tak ako aj Ameni, sediaci v pozadí a pripravený zaznamenať z rokovania to podstatné.

Mojžiš sa už nechcel rozpamätať na časy, keď pracoval pre blaho Egypta. Jeho minulosť zomrela v deň, keď mu Jahve zveril poslanie. a on nemal právo spomínať na dávno stratené časy.

Mojžiš a Áron sa zastavili pod schodmi vedúcimi k pódiu, kde zaujal miesto faraón so svojimi hodnosťarmi.

- Akú záležitosť chcete prerokovať s týmto dvorom? - opýtal sa Ameni.

- Nemienim tu debatovať, - odpovedal Mojžiš, - ale žiadať o to, čo mi patrí podľa Jahveho vôle. Nech faraón dovoľí, aby som na čele svojho ľudu opustil Egypt.

- Povolenie sa odmieta v záujme všeobecnej bezpečnosti.

- Toto odmietnutie je urážkou Jahveho.

- Pokiaľ viem, Jahve v Egypte nevládne.

- Jeho hnev však bude strašný! Boh ma chráni a vykoná zázraky, aby ukázal svoju moc.

- Poznal som ťa dobre, Mojžiš. Boli sme dokonca priateľmi. Počas nášho štúdia si nepodliehal ilúziám.

- Ty si egyptský pisár, Ameni, a ja vodca hebrejského ľudu. Jahve sa na mňa obrátil, a ja to dokážem!

Áron hodil na zem svoju palicu a Mojžiš sa na ňu uprene zahľadel. Hrče v dreve sa pohli, palica sa zavlnila a premenila sa na hada.

Niekoľko vystrašených dvoranov cúvlo. Hada sa plazil k Ramzesovi, ktorý však neprejavil strach. Setau vyskočil a chytil hada za chvost.

Jeho pohyb sprevádzalo množstvo výkrikov a ďalšie sa ozvali, keď sa had v Setauovej ruke premenil na palicu.

- Tento magický kúsok som Mojžiša naučil v merverskom háreme ja. Bolo to už veľmi dávno. Na oslnenie faraónových radcov a egyptského dvora je však potrebné niečo viac.

Mojžiš a Setau sa premerali pohľadmi. Priateľské puto medzi týmito dvoma mužmi bolo preč.

- O týždeň, - vyhlásil prorok, - bude ľud ohromený ďalším zázrakom!

Nefertari sa kúpala nahá v najbližšom palácovom bazéne pod dohľadom Strážcu, driemajúceho v tieni tamarišky. Vďaka medeným doštičkám upevneným na kameňoch, rastlinám pohlcujúcim baktérie a kanalizačnému systému tu bola voda ustavične číra. Okrem toho ešte jeden odborník na bazény vhadzoval do vody v pravidelných intervaloch prášok na báze medených solí.

S blížiacimi sa záplavami boli horúčavy čoraz úmornejšie. Preto si kráľovná pred začatím audiencií dopriala tých niekoľko slasných chvíľ, keď osviežené a spokojné telo ponechávalo voľný priebeh myšlienkam, ľahkým ako volavky. Nefertari rozmýšľala o slovách, niekedy povzbudivých, inokedy prísnych, akými osloví osoby, ktorých žiadosti patrili k najnaliehavejším.

V šatách s ramienkami, ktoré nechávali prsia obnažené, sa k bazénu nehlučne priblížila Iset. Bola síce poctená prívlastkom „krásna“, ale vo svojom obdive k Nefertari sa cítila všedná a obyčajná. Každý kráľovnin pohyb bol graciózny, jej postoje a držanie tela sľaby vychádzali priamo spod štetca geniálneho maliara, ktorý dokázal do ženského tela vpísať dokonalú krásu.

Po poslednom stretnutí s Dolente a po dlhom váhaní dospela Iset ku konečnému rozhodnutiu.

Bude konať.

Zahnala všetky obavy, ktoré by mohli ohroziť jej rozhodnutie, a vykročila k bazénu. Konať... Už nesmie ustúpiť.

Nefertari postrehla Isetin príchod.

- Pod' sa okúpať!

- Nie je mi dobre, Veličenstvo.

Kráľovná svižne doplávala k okraju a po kamenných schodí-koch vystúpila z bazéna.

- Čo ťa bolí?
- Neviem...
- Robí ti starosti Merenptah?
- Nie, má sa skvele. Každý deň obdivujem jeho statnosť.
- Pod' si ľahnúť vedľa mňa na teplé dlaždice.
- Prepáčte, ale pobyt na slnku mi nerobí dobre.

Nefertarino telo sa tak podobalo bohyni západnej krajiny, ktorej úsmev prežiaril onen i tento svet, až povznášalo dušu. Keď tak ležala na chrbte, ruky pozdĺž tela a oči zatvorené, bola zároveň blízka aj nedosiahnuteľná.

- Prečo si taká utrápená, Iset?

Ramzesovej vedľajšej manželky sa opäť zmocnili pochybnosti. Má zotrvať v svojom rozhodnutí, alebo sa dať na útek a vyzeráť, ako by potratila rozum? Našťastie sa na ňu Nefertari nepozerala. Nie, príležitosť bola príliš lákavá. Iset si ju nesmie nechať ujsť.

- Veličenstvo... Veličenstvo, chcela by som...

Krásna Iset si kľakla a priblížila sa k Nefertarinej tvári. Kráľovná zostala nehybná, telo zaliate len slnečnými lúčmi.

- Veličenstvo, chcela som vás zabiť.

- Neverím ti, Iset.

- Áno, musela som sa vám priznať... To bremeno už bolo neznesiteľné. Takže teraz to už viete.

Kráľovná otvorila oči, vzpriamila sa a chytila krásnu Iset za ruku.

- Kto sa pokúsil spraviť z teba zločinca?

- Uverila som, že neľúbite Ramzesa a že je vo vás len ctižiadostivosť. Bola som hluchá a slepá! Ako som len mohla počúvať také nenávistné ohováračky?

- Každý človek má občas slabé chvíľky, Iset. V tej chvíli sa zlo pokúsi zmocniť sa vedomia a zahrdúsiť srdce. Ty si tomu hroznému útoku odolala, a to je to najdôležitejšie.

- Hanbím sa sama za seba, tak veľmi sa hanbím... Keď sa rozhodnete postaviť ma pred súd, prijmem spravodlivý trest.

- Kto ti o mne klamal?

- Veličenstvo, chcela som sa priznať k svojmu omylu, ale nie som udavačka.

- Pokusom o moje zničenie chceli zasiahnuť Ramzesa. Iset, ak ľúbiš kráľa, musíš mi povedať celú pravdu.

- Vy... vy sa na mňa nehneváte?

- Nie si ani ctižiadostivá, ani intrigánka, a máš odvahu priznať svoje chyby. Nielen že sa na teba nehnevám, ale dokonca si ťa vážim.

Iset sa rozplakala a priznala všetky podrobnosti, čím oslobodila svoje srdce.

Mojžiš zhromaždil na nílskom brehu tisícky Hebrejov, ktorých sprevádzalo veľa zvedavcov zo všetkých štvrtí hlavného mesta. Podľa toho, čo sa povrávalo, sa vojnový boh Hebrejov chystal vykonať veľký zázrak, ktorý by dokázal, že on je mocnejší ako všetci bohovia Egypta dokopy. Nemal by faraón vyhovieť prorokovým požiadavkám?

Ramzes sa napriek Ameniho a Serramannovmu názoru rozhodol nezasahovať. Bolo by nevhodné vyslať armádu a políciu, aby rozohnali to zhromaždenie. Mojžiš ani Hebreji neporušovali verejný poriadok a podomoví obchodníci si také zhromaždenie len pochvaľovali.

Ramzes pozoroval z terasy svojho paláca nílsky breh, kde sa zhromaždil nedočkavý dav. Myslel však na hrozné odhalenie, ktoré mu pred chvíľou prezradila Nefertari.

- Je tu ešte nejaká pochybnosť?

- Nie, Ramzes. Iset bola úprimná.

- Mal by som ju prísne potrestať.

- Apelujem na tvoju šľachetnosť. Ten strašný čin, ktorý skoro vykonala, by bol práve kvôli jej láske! Našťastie, k nenapraviteľnému činu nedošlo. Vďaka Iset teraz vieme, že tvoja sestra Dolente sa z nenávisti k tebe nezastaví ani pred zločinom.

- Dúfal som, že sa tých démonov, čo jej roky nahlodávali dušu, už zbavila... Mýlil som sa. Ona sa nikdy nezmení.

- Postavíš Dolente pred súd?

- Všetko poprie a obviní krásnu Iset, že si to celé vymyslela. Je tu hrozba, že sa proces nakoniec zmení na škandál.

- Nepotrestáš teda osnovateľku zločinu?

- Nie, Nefertari. Dolente využila krásnu Iset, a my využijeme Dolente.

Dav na brehu sa vzrušene zavínal a ozvali sa výkriky.

Mojžiš hodil svoju palicu do Nílu. Voda v rieke nadobudla červenkastú farbu.

Prorok z nej nabral trochu do pohára a rozlial po zemi.

- Buďte všetci svedkami tohto zázraku! Z Jahveho vôle sa voda v Níle premenila na krv... Ak nebude splnené jeho želanie, rozleje sa táto krv do všetkých kanálov v krajine a vyhynú všetky ryby. Toto je prvý trest, ktorý postihne Egypt.

Vtom nabral čudnú, ostro zapáchajúcu vodu Cha.

- Nič také sa nestane, Mojžiš. To, čo predpovedáš, je len červený prúd stúpajúcich vôd. Niekoľko dní táto voda nebude pitná a nikto nesmie jesť ryby. Ak ide o naozajstný zázrak, tak zaň vďačíme prírode, a sú to jej zákony, ktoré musíme rešpektovať.

Mladý, krehký Cha vôbec necítil pred urasteným Mojžišom strach. Hebrej zadržoval hnev.

- To sú síce krásne slová, ale ako vysvetlíš, že stúpanie krvavej vody spôsobila moja palica?

- Nikto nepopiera Mojžišove prorocké schopnosti. Vycítil si premenu vôd, tú silu, ktorá prichádza z juhu, ako aj deň, keď sa

objaví červený prúd. Túto krajinu poznáš tak dobre ako ja a neunikne ti ani jedno jej tajomstvo.

- Až doteraz, - zahrnel Mojžiš, - sa Jahve uspokojil len s varovaním. Vzhľadom na to, že Egypt naďalej pochybuje, zošle naň Boh ďalšie rany, a to oveľa bolestivejšie.

49. kapitola

Veľká kráľovská manželka sa rozprávala s Ramzesom o správe sýpok, keď sa zjavil Aša a priniesol jej list.

- Tu je odpoveď, na ktorú čakáte, Veličenstvo. Je od cisárovnej Putuhepy a dúfam, že vás jej obsah nesklame.

Na tabuľke, zabalenej do vzácnej látky, bola Putuhepina pečať.

- Aša, budete taký láskavý a prečítate nám ju? Vy poznáte dokonale chetitčinu a vás sa priamo dotýkajú aj všetky informácie z Chattušaša.

Šéf egyptskej diplomacie počúvol.

Mojej sestre kráľovnej Nefertari, manželke slnka, Ramzesa Veľkého.

Ako sa má moja sestra? Je jej rodina zdravá, sú jej kone skvelé a statné? V Chatti nastalo krásne ročné obdobie. Sú záplavy v Egypte dostatočné?

Dostala som v poriadku dlhý list od mojej sestry Nefertari a veľmi pozorne som si ho prečítala. Cisár Chattušil je veľmi nahneváný, že ten zlý Uri-Tešup je v Pi-Ramzese. Uri-Tešup je zlý, násilnícky a zbabelý človek. Zaslúži si, aby ste ho vyhostili a priviedli do Chattušaša, aby tu bol odsúdený. Cisár Chattušil v tomto smere neustúpi.

Nie je však mier medzi našimi dvoma krajinami takou veľkou myšlienkou, aby ospravedlnila určité obete? V prípade Uri-Tešupa nie je síce možné dospieť ku kompromisu a cisár právom požaduje jeho vydanie, ale ja som naňho naliehala, aby uznal faraónov priamy charakter, ktorý ctí dané slovo. Ako by sme mohli dôverovať panovníkovi, ktorý by nedodržel svoje slovo?

Hoci prípad toho zradcu Uri-Tešupa nemôže byť predmetom rokovania, prečo by sme ho nemohli vyriešiť, aby sme mohli pri-

stúpiť k spísaniu dohody o neútočení? Taký doklad zaberie veľa času. Je preto múdre začať diskusie.

Má kráľovná Egypta, moja sestra, rovnaký názor ako ja? Ak áno, bolo by vhodné vyslať k nám čo najskôr vysokopostaveného diplomata, ktorý má dôveru faraóna. Navrhujem Ašu.

Svojej sestre Nefertari zasielam priateľské pozdravy.

- Tento návrh musíme odmietnuť, - vzdychol si Ramzes.

- Prečo odmietnuť? - vzbúrila sa Aša.

- Pretože ide o pascu, ktorá pomôže vykonať pomstu. Cisár ti neodpustí, že si pomohol Uri-Tešupovi ujsť z Chatti. Ak tam pôjdeš, už sa nevrátiš.

- Ja som ten list pochopil ináč, Veličenstvo. Kráľovná Nefertari použila naozaj presvedčivé argumenty a cisárovná Putuhepa potvrdzuje svoje mierové želanie. Vzhľadom na jej vplyv na cisára je to veľmi dôležité!

- Aša má pravdu, - poznamenala Nefertari. - Moja sestra Putuhepa presne pochopila zmysel posolstva, ktoré som jej poslala. Nechajme Uri-Tešupa a začnime rokovanie o príprave obsahu a forme mierovej zmluvy.

- Uri-Tešup ale nie je žiadny prelud! - oponoval Ramzes.

- Mám svoj postoj a postoj Putuhepy vysvetliť ešte podrobnejšie? Chattušil žiada vydať Uri-Tešupa a Ramzes to odmieta. Nech teda každý trvá na svojom, ale medzitým budú prebiehať mierové vyjednávania. Nie je práve toto... diplomacia?

- Ja Putuhepe dôverujem, - dodal Aša.

- Ak sa vy dvaja s kráľovnou proti mne spojíte, ako môžem odolať? Vyšleme teda diplomata, ale ty to nebudeš.

- To neprichádza do úvahy, Veličenstvo. Je jasné, že želanie cisárovnej je rozkazom. A kto pozná Chetitov a ľudí, s ktorými bude potrebné rokovať, tak dobre ako ja?

- Si ochotný tak veľmi riskovať, Aša?

- Bolo by zločinom premrhať podobnú príležitosť na uzavretie mieru. Tejto úlohe musíme venovať všetky naše sily. Dosiahnuť nemožné... nie je to azda heslo tvojej vlády?

- Len zriedka som ťa videl takého nadšeného.

- Mám rád pôžitok a radovánky a tým vojna nepraje.

- Nebudem uzatvárať mier za každú cenu. Egypt nesmie v nijakom prípade utrpieť stratu.

- Napadlo mi v tomto smere niekoľko problémov, ale to je súčasť môjho remesla. Budeme pracovať bez prestávky niekoľko dní, aby sme presne sformulovali náš návrh, navštívim niekoľko drahých priateliek a potom odcestujem do Chatti. A dosiahnem úspech, lebo tak si to želáš.

Najskôr prekvapujúcim spôsobom vyskočila, potom sa zastavila asi meter od Setaua, sediaceho na brehu Nílu s uspokojením pozorujúceho premenu vody, ktorá sa stala opäť pitnou.

Druhú, po nej tretia, pružné, hravé, v zelených odtieňoch: nádherné žabky vylietali z naplaveného bahna, ktoré naniesla rieka na egyptskú pôdu, aby ju zúrodnila a zabezpečila faraónovmu ľudu dostatok potravy.

Na čele obrovského zástupu stál Áron, mieril k Nílu svojou palicou a hovoril silným hlasom.

- Pretože faraón nechce nechať Hebrejov, aby odišli z Egypta, je tu po vode premenenej na krv ďalšia rana, ktorú Jahve udelil protivníkovi: žaby, tisíce žiab, milióny žiab, ktoré vniknú všade, do dielní, domov i komnát bohatých!

Setau sa pokojným krokom vrátil do svojho laboratória, kde Lotos pripravovala nové lieky z jedu výnimočných kobier, chytených na pobreží Abú Simbel, odkiaľ prichádzali radostné správy: stavba pokračovala presne podľa plánu. Lovec hadov a jeho manželka sa už nevedeli dočkať, kedy sa tam vrátia, len čo im to Ramzes dovolí.

Setau sa usmial. Ani on, ani Cha nemusia proti Áronovi a tejto rane bojovať. Skôr, ako vyslovil prekliatie, mal sa Mojžišov pomocník najskôr poradiť so svojim vodcom.

V tomto ročnom období nebolo premnoženie žiab ničím neobvyčajným, navyše ľudia to považovali za šťastné znamenie. V hieroglyfických zápisoch sa znak žaby používal na zapísanie číslie stotísíc, čiže takmer nespočítateľného množstva vo vzťahu k hojnosti, poskytnutej záplavou.

Vo vývojových premenách tohto obojživelníka vládcovia prvej dynastie videli neustále životné zmeny. Žaba sa preto v povedomí ľudí stala symbolom šťastného zrodenia v zmysle mnohých etáp, začínajúcich embryom a končiacich dieťaťom, a zároveň symbolom večnosti pretrvávajúcej v čase až za jeho hranice.

Na druhý deň začal Cha rozdávať zadarmo fajansové amulety v tvare žiab. Obyvatelia hlavného mesta, nadšení neočakávaným darčekom, volali Ramzesovi na slávu. Vďaka Áronovi a Hebrejom sa veľa chudobných ľudí stalo majiteľmi cenného predmetu, a preto im boli za to vďační.

Aša vykonal posledné úpravy návrhu zmluvy, ktorý vypracoval spolu s kráľovským párom. Vyžadovalo to viac ako mesiac intenzívnej práce, pričom sa muselo zvážiť každé slovo. Potom bolo nevyhnutné, aby kráľovná ešte raz prečítala dokument. Aša ako šéf egyptskej diplomacie predpokladal, že faraónove požiadavky sťažia rokovanie. Ramzes nepokladal krajinu Chatti za porazenú, ale skôr za partnera, ktorému táto zmluva prinesie nejednu výhodu. Keby si Putuhuhepa naozaj želala mier, dala by sa tá partia celkom dobre doviest' do úspešného konca.

Ameni priniesol prekrásny papyrus farby ambry, na ktorý Ramzes osobne napíše svoje návrhy.

- Obrátili sa na mňa so sťažnosťou obyvatelia južnej štvrte. Územie je zamorené komármi,

- V tomto období sa ľahko premnožia, hlavne ak sa zodpovedne nedodržiavajú hygienické opatrenia. Zabudli vysušiť bažiny?

- Podľa Árona, Veličenstvo, to má byť tretia rana, ktorú na Egypt zoslal Jahve. Mojžišov žiak natiahol svoju palicu a udrel ňou do prachu na zemi, aby ho premenil na komáre. Ty máš v tom vidieť prst božej pomsty.

- Náš priateľ Mojžiš bol vždy neústupný, - pripomenul Aša.

- Ihneď pošli do južnej štvrte dezinfekčnú službu, - prikázal Ramzes Amenimu, - a zbav obyvateľstvo tej pohromy.

Hojné záplavy sľubovali šťastnú budúcnosť. Ramzes slúžil rané obrady v Amonovom chráme a potom si doprial prechádzku po prístave spolu so Zabijakom. Práve sa vracal do paláca, aby napísal sprievodný list k mierovým návrhom určený do Chattušilových rúk.

Náhle udrela o dlažbu Mojžišova palica. Statný lev uprel na Hebreja nehybný pohľad.

- Ramzes, dovoľ môjmu ľudu, aby odišiel, aby mohol vzdať Jahvemú úctu, ktorú od neho očakáva.

- Nepovedali sme si už azda všetko, Mojžiš?

- Zázraky a rany, ktoré dopadli na Egypt, ti jasne ukázali Jahveho vôľu.

- Je to naozaj môj priateľ, ktorý vedie také čudné reči?

- Už nijaký priateľ! Som Jahveho posol a ty si pohanský faraón.

- Ako ťa môžem vyliečiť z tvojej slepoty?

- To ty si slepý!

- Chod' si svojou cestou, Mojžiš. Ja pôjdem tou svojou, nech sa stane čokoľvek.

- Preukáž mi láskavosť a pod' sa pozrieť na stáda dobytky mojich hebrejských bratov.

- Čo je na nich zvláštne?

- Príd', prosím ťa.

O monarchovu bezpečnosť sa staral Zabijak, Serramanna a čata žoldnierov. Mojžiš kázal zhromaždiť stáda Hebrejov v bažinatej

oblasti asi desať kilometrov od hlavného mesta. Okolo zvierat poletovali tisícky ovadov, ktoré im nedopriali odpočinok.

Zvieratá bolestivo bučali.

-Toto je štvrtá rana z vôle Jahveho, - povedal Mojžiš. - Stačí, aby som tie zvieratá rozohnal, a ovady zaplavia tvoje hlavné mesto.

- Úbohá taktika... Bolo naozaj nevyhnutné držať ich v takej špine a nechať ich trpieť?

- Musíme Jahvemu obetovať baránky, kravy a ostatné zvieratá, ktoré Egypťania považujú za posvätné. Ak budeme vykonávať svoje obrady v tejto krajine, vyvoláme hnev sedliakov.

Nechaj nás odísť do púšte, inak ovady zaútočia na твоjich poddaných.

- Serramanna a jeho vojaci odprevadia teba, твоjich kňazov a nemocné zvieratá do púštnej oblasti, kde môžete vykonať obeť. Zvyšok stáda bude dezinfikovaný a odvedený na svoje pastviny. Vy sa potom vrátite do Pi-Ramzesu.

- To je len odklad, Ramzes. Zajtra budeš nútený dať svoj súhlas na odchod Hebrejov z Egypta.

50. kapitola

- Musíme silno udrieť, - uvažoval Ofir, - oveľa silnejšie.
- Nepodarilo sa nám azda obetovať Jahvem v púšti tak, ako žiadal? - namietol Mojžiš. - Ramzes ustúpil a ustúpi znovu.
- Neprešla ho už trpezlivosť?
- Jahve nás chráni.
- Mám iný nápad, Mojžiš, nápad, ktorý sa prejaví piatou ranou a hlboko sa dotkne faraóna.
- O tom nerozhodujeme my, ale Jahve.
- Nemali by sme mu pomôcť? Ramzes je tvrdohlavý tyran, ktorého prinúťtia na ústup len znamenia z druhého sveta. Dovoľte mi, aby som vám v tom pomáhal.

Mojžiš súhlasil.

Ofir vyšiel z prorokovho príbytku a pripojil sa k svojim komplicom Baduchovi a Amosovi. Obidvaja beduínski náčelníci pokračovali v zhromažďovaní zbraní v pivniciach domov hebrejskej štvrte. Vrátili sa zo severnej Sýrie, kde nadviazali spojenie s chetitským poslom. Čarodejník už netrpezlivo čakal na najnovšie správy, alebo možno aj pokyny.

Amos si natrel olejom svoju plešatú lebku.

- Cisár Chattušil sa hnevá, - poznamenal. - Je pripravený pokračovať v boji, lebo Ramzes mu odmieta vydať Uri-Tešupa.
- Fantastické. Čo očakáva od mojej siete?
- Príkazy sú jednoduché. Pokračovať v rozdúchavaní nepokojov medzi Hebrejmi v Egypte. Organizujte vzbury v celej krajine, len aby bol Ramzes oslabený. Pomôžte Uri-Tešupovi utiecť a privedte ho do Chatti, alebo ho rovno zabite.

Krivoprst bol sedliak, ktorý mal rád svoj kúsok pôdy a stádočko kráv, dvadsať kusov dobytky, jeden krajší ako druhý, všetky mierne

a poslušné, aj keď najstaršia krava mala svoje vrtochy a nedovolila hocikomu, aby sa k nej priblížil. Krivoprst sa s ňou dokázal rozprávať dlhé hodiny.

Ráno to bola vždy šibalská Rysuľa, ktorá mu olízala čelo, aby ho zobudila. Krivoprst sa ju márne pokúšal chytiť za ucho, ale nakoniec vždy vstal.

V to ráno už bolo slnko vysoko na nebi, keď sedliak vyšiel zo stajne.

- Rysuľa... Kde si zmizla, Rysuľa?

Krivoprst si pretrel oči, urobil pár krokov a zbadal svoju kravu, ako leží na boku.

- Čo sa ti stalo, Rysuľa?

Pekná kravka umierala. Jazyk mala vyvalený, oči sklenené, brucho nafúknuté. O kúsok ďalej ležali na poli ďalšie dve zvieratá, ktoré už boli mŕtve.

Krivoprst v panike utekal na rínok, aby privolal pomoc veterinára. Toho už obkolesili ďalší desiatich chovatelia, postihnutí rovnakou tragédiou.

- Epidémia! - kričal Krivoprst. - Musíme ihneď upovedomiť palác!

Keď Ofir zazrel z terasy svojho domu zástup vzrušených a rozhnevaných sedliakov, vedel, že jeho príkazy boli splnené presne. Beduínski náčelníci Amos a Baduch otrávil niekoľko kráv a spôsobili poriadny zmätok.

Uprostred širokej ulice vedúcej k palácu zastavil zástup Mojžiš.

- Stali ste sa obeťami piatej rany, ktorú Jahve uvalil na Egypt! Jeho ruka dopadne na všetky stáda, mor zničí veľký dobytok aj drobné zvieratstvo! Len zvieratá patriace môjmu ľudu budú ušetrené.

Serramanna s veľkým množstvom vojakov už boli pripravení odraziť nápor sedliakov, keď sa zrazu tryskom prihnala na čiernom koni Lotos a zastavila sa tesne pred rozhorčeným davom.

- Len nestrácajte hlavu, - povedala pokojným hlasom. - Nie je to epidémia, ale travičstvo. Už som zachránila dve dojnice a za pomoci veterinárov vyliečim zvieratá, ktoré ešte majú šancu na prežitie.

Nádej ihneď zvíťazila nad zmätkom. Keď potom minister poľnohospodárstva oznámil, že faraón nahradí uhynuté zvieratá na náklady štátu, zavládol pokoj a mier.

Ofirovi a jeho spojencom ostalo ešte dosť jedu na to, aby mohli naďalej pomáhať Mojžišovi, teraz bez jeho vedomia. Podľa Jahveho príkazu použil prorok starý magický kúsok. Do rúk nabral sadze z pece a vyhodil ich do vzduchu, aby padali na ľudí a dobytok ako prach a pokrývali ich pluzgiermi. Táto šiesta rana bude taká strašná, že faraón bude prinútený vzdať sa.

Ofir dostal iný nápad. Existuje lepší spôsob, ako ohromiť kráľa tým, že budú priamo postihnutí jeho blízki? Plešatý Amos v parochni, zakrývajúcej mu polovicu čela, zmenený na nepoznanie, dodal kuchárovi, ktorý varil pre Ameniho a jeho úradníkov, otrávené potraviny.

Keď kráľov nosič sandálov priniesol každodenné množstvo spisov, všimol si Ramzes na priateľovej tvári červenkasté vyrážky.

- Poranil si sa?

- Nie, ale ten vriedok začína pekne bolieť.

- Zavolám doktora Pariamachu.

Zadychčaný palácový lekár pribehol v sprievode nádherného mladého dievčaťa.

- Ste chorý, Veličenstvo?

- Dobre viete, môj milý doktor, že ja si choroby nevšímam. Prezrite láskavo môjho osobného sekretára.

Pariamachu sa krútil okolo Ameniho, ohmatával mu kožu na rukách, zmeral mu pulz a priložil ucho k jeho hrudníku.

- Na prvý pohľad nič zvláštne... Musím porozmýšľať.

- Ak ide o vredové ochorenie ako následok tráviacich ťažkostí, - nesmelo konštatovalo dievča, - bolo by možno vhodné pripraviť liek na báze nasekaných plodov sykomory, anízu, medu a feniklu, a predpísať užívanie zvonka i zvnútra...

Doktor Pariamachu sa dôležite zatváril.

- Možno to nie je zlý nápad... Skúsme a uvidíme. Choďte do laboratória, dieťa, a dajte pripraviť ten liek.

Dievča zmizlo, no predtým sa ešte celé roztrasené poklonilo pred faraónom.

- Ako sa volá vaša pomocníčka? - opýtal sa Ramzes.

- Neferet, Veličenstvo. Vôbec si ju nevšímajte, je to začiatočníčka.

- Zdá sa veľmi schopná.

- Iba tu odrecitovala formulku, čo som ju naučil. Obyčajná praktikantka bez budúcnosti.

Ofir bol zamyslený.

Lieky potlačili malú vredovú epidémiu a Ramzes ešte stále nezmenil svoj postoj. Mojžiš a Áron dozerali na Hebrejov, pretože ich nevhodne načasovaná vzbura by mohla vyprovokovať Serramannu a políciu k brutálnemu zákroku.

K tomuto neúspechu sa ešte pridružilo prerušené spojenie s Dolente, kráľovou sestrou, Nepochybne tiež neuspela. Nefertari bola živá a nesužovala ju nijaká choroba, ktorá by podlomila jej zdravie. Dolente sa pravdepodobne cítila ohrozená a neodvážila sa prísť do hebrejskej štvrte už ani v noci. Ofir tak zostal bez priamych správ o malých palácových tajomstvách.

Táto nevýhoda nebránila chetitskému špiónovi, aby i naďalej rozduchával rebéliu Hebrejov. Zo silnej frakcie, ktorá sa vytvorila okolo Mojžiša a Árona, sa vytváral čoraz nebezpečnejší hrot kopije.

Bude ťažké zorganizovať Uri-Tešupov útek. Dostal vilu, neprestajne stráženú Serramannovými mužmi. Cisárov syn bol ne-

príjemný človek a bol odpísaný. Najlepším riešením bez zbytočného rizika pre Ofira bude, keď ho nechá rovno zmiznúť, a tým si čo najskôr získa priazeň Chattušila. Nový cisár, inteligentný, prefíkaný a neúprosný, bude určite pokračovať v línii svojho brata Muvatalliša, Ofir mal ešte jedného spojenca, ktorého nikto nepodozrieval zo zrady: diplomata Mebu. Práve on mu pomôže zlikvidovať Uri-Tešupa.

Ašov sprievod bol obmedzený na najmenšiu mieru, lebo šéf egyptskej diplomacie usudzoval, že v rozpore s tým, čo tvrdil Ramzesovi, má len jednu šancu zo sto, aby ho dobre prijali v chetitskom hlavnom meste. V očiach nového cisára bol podozrivou osobou, ktorá pomohla Uri-Tešupovi, aby sa vyhol trestu. Dopustí Chattušil, aby zvíťazil hnev nad politikou? Ak podľahne svojej nenávisti, dá zatvoriť, ba dokonca možno popraviť všetkých členov egyptskej diplomatickej misie na čele s Ašom a prinúti Ramzesa, aby rozpútal ofenzívu a tak zmyl pohanu.

Zdalo sa, že Putuhepa bojuje za mier, ale do akej miery budú jej názory zhodné s manželovými? Cisárovná Chatti nepodľahla žiadnym ilúziám. Keby rokovania neviedli k nijakému výsledku, vybrala by si vojnu.

Prudký vietor, typický pre anatolskú plošinu, sprevádzal Ašu a jeho eskortu až k bránam chetitského hlavného mesta, ktoré vyzeralo ešte pošmurnejšie, ako pri jeho predchádzajúcich cestách.

Šéf egyptskej diplomacie odovzdal dôstojníkovi poverovacie listiny a dlhú hodinu čakal pred poternou, výpadovou brámkou, kým mu bolo dovolené vstúpiť do Chattušaša Levou bránou. Napriek očakávaniu Ašu nepovolali do paláca, ale do veľkej sivej kamennej budovy. Tam mu vyhradili jednu miestnosť, ktorej jediné okno bolo zabezpečené mrežami.

Aj optimistickej náture muselo toto miesto pripomínať väzenie.

Zahrávať sa s chetitským temperamentom si vyžadovalo obratnosť a šťastie, veľa šťastia. Nevyčerpal už Aša to množstvo šťastia, ktoré mu osud prideliť?

Krátko po zotmení mu dôstojník s prilbou na hlave a v dlhom brnení prikázal, aby ho nasledoval. Teraz išli uličkou vedúcou k akropole, na ktorej sa týčil cisársky palác.

Nadišla hodina pravdy, ak niečo také v diplomacii vôbec existovalo.

V audienčnej sále, vyzdobenej tapisériami, horel v kozube oheň. Cisárovná Putuhepa vychutnávala jeho príjemné teplo.

- Nech vyslanec Egypta ráci zaujať svoje miesto vedľa mňa pri ohni. Pravdepodobne bude studená noc.

Aša si sadol v patričnej vzdialenosti na nevzhľadnú stoličku.

- Veľmi si vážim list, ktorý mi poslala kráľovná Nefertari, - pokračovala cisárovná. - Jej myšlienky sú jasné, argumenty presvedčivé a zámery priame.

- Mám tomu rozumieť tak, že cisár súhlasí so začatím rozhovorov?

- Cisár a ja čakáme na konkrétne návrhy.

- Som posol, ktorý prináša text, čo zostavili Ramzes a Nefertari, ktorý faraón osobne zaznamenal. Poslúži ako východisko pri rokovaní.

- To je iniciatíva, akú som si želala. Chatti má samozrejme svoje požiadavky.

- Som tu, aby som ich vypočul a aby sa dosiahla dohoda.

- Vrelosť týchto slov je takisto príjemná, ako teplo tohto ohňa, Aša. Boli ste znepokojený naším... rezervovaným prijatím?

- Bolo by to neslušné, nemám pravdu?

- Chattušil je prechladnutý a nejaký čas musí zostať v posteli. Moje dni sú preplnené prácou, preto som bola nútená nechať vás čakať. Cisár bude môcť zajtra začať rokovanie.

51. kapitola

Krátko pred úsvitom kráčal Ramzes do Amonovho chrámu, keď mu zrazu Mojžiš skrížil cestu. Kráľ rukou zadržal strážnika, ktorý ho sprevádzal.

- Musím sa s tebou rozprávať, faraón!

- Buď stručný.

- Nechápeš, že až doteraz bol Jahve šľachetný? Keby chcel, vyhladil by teba aj tvoj ľud. Ušetril tvoj život, aby lepšie preukázal svoju všemocnosť, On, ktorý nemá súpera. Dovoľ Hebrejom, aby odišli z Egypta, lebo...

- Lebo?

- Dopadne siedma rana, ktorá spôsobí tvojej krajine veľké utrpenie, krupobitie také silné, že bude veľa obetí! Stačí jediné zamávame mojou palicou k nebesiam a rozpúta sa hromobitie, z oblohy vyšľahnú blesky.

- Nevieš, že jeden z hlavných chrámov v tomto meste je zasvätený Sutechovi, pánovi búrky? On je hnevom nebies a ja ho dokážem utíšiť svojimi rituálmi.

- Teraz sa ti to však nepodarí. Zahynú ľudia i zvieratá.

- Choď mi preč z očí.

V ten istý deň poobede sa kráľ radil s „kňazmi kozmického času“, ktorí sledovali oblohu, študovali pohyby planét a predpovedali počasie. Naozaj predvídali silné zrážky, ktoré môžu zničiť časť úrody ľanu.

Keď sa zdvihol víchor, zatvoril sa Ramzes v Sutechovej svätyni a zostal s bohom sám. Červené oči majestátnej sochy žiarili ako rozpálené uhlíky.

Kráľ nemal takú moc, aby sa postavil proti hnevu nebies a Sutechovej vôli. V spojení s jeho duchom dokázal však zmierniť dôsledky búrky a skrátiť čas vyčíňania. Setchi naučil svojho syna,

ako sa má rozprávať so Sutechom a odvieť jeho ničivú moc bez toho, aby bol sám zasiahnutý. Faraón potreboval všetku energiu, aby obstál v tejto skúške a nenechal neviditeľným Sutechovým plameňom ani kúsok pôdy. Jeho úsilie bolo nakoniec korunované úspechom.

Diplomat Meba sa triasol od strachu. Hoci mal krátku parochňu a neforemný hrubý plášť, ktorý mu nesedel, bál sa, že ho niekto spozná. Kto by ho však mohol odhaliť v tejto štvrti, kde sa chodili opíjať nádenníci a námorníci?

Oproti nemu si sadol Ámos, bradatý a plešatý chlap.

- Kto... kto ťa posiela?

- Čarodejník. Vy ste...

- Len žiadne mená! Odovzdáte mu túto tabuľku. Obsahuje informáciu, ktorá by ho mohla zaujímať.

- Čarodejník chce, aby ste sa postarali o Uri-Tešupa.

- Ale... on je pod stálym dohľadom.

- Príkaz znie jasne. Zabite Uri-Tešupa. Inak vás udáme Ramzesovi.

Medzi Hebrejmi sa začínali šíriť pochybnosti. Na Egypt už dopadlo sedem rán a faraón zostával neoblomný. Na schôdzi rady starších sa však Mojžišovi podarilo udržať ich dôveru.

- Čo mieniš urobiť teraz?

- Nechám dopadnúť ôsmu ranu, takú strašnú, že Egypťania si budú myslieť, že ich bohovia opustili...

- Čo to bude?

- Pozrite sa na nebo, smerom na východ, a zbadáte to.

- Odídeme konečne z Egypta?

- Buďte rovnako vytrvalí, ako som bol po dlhé roky ja, a dôverujte Jahvemu. On nás dovedie do zaslúbenej krajiny.

Nefertari sa náhle zobudila uprostred noci.

Ramzes pokojne spal vedľa nej. Kráľovná ticho vyšla z miestnosti na terasu. Vzduch bol voňavý, mesto tiché a pokojné, ale úzkosť veľkej kráľovskej manželky ustavične rástla. Vidina, ktorá ju trápila, sa nerozplynula. Zlý sen jej ďalej zvieral srdce.

Ramzes sa nežne dotkol jej ruky.

- Snívalo sa ti niečo zlé, Nefertari?

- Keby len to...

- Čoho sa bojíš?

- Skazy, ktorá prichádza z východu s nebezpečným vetrom...

Ramzes sa pozrel tým smerom.

Dlho sa sústredil, akoby zbadal temné sily. Kráľov duch sa stal oblohou a tmou, dostal sa až na koniec sveta, kde vznikajú vetry.

To, čo tam Ramzes zbadal, bolo také strašné, že sa rýchlo obliekol, prebudil v paláci správny personál a poslal po Ameniho.

Obrovský mrak, ktorý privial prudký východný vietor, sa skladal z miliónov, ba až miliárd kobyliiek. Takýto útok nebol neznámy, ale ešte nikdy nedosahoval taký desivý rozsah.

Vďaka faraónovmu zásahu zapálili dedinčania v Delte ohne a hádzali do nich vonné živice, aby odplašili kobyľky. Na niektorých osiatych poliach rozprestreli obrovské plátna z hrubého ľanu.

Keď Mojžiš vyhlásil, že hmyz obžerie všetky egyptské stromy a nenechá ani jediné ovocie, kráľovskí poslovia ihneď rozhlásili túto hrozbu vo všetkých oblastiach. Dnes si všetci blahoželali, že opatrenia, ktoré nariadil Ramzes, sa včas vykonali.

Škody boli minimálne. Ľudia si spomenuli, že kobyľka je jednou zo symbolických foriem, ktorú nadobúda faraónova duša, aby obrovským skokom dosiahla nebesá. Jednotlivo bol tento hmyz posudzovaný ako blahodarný. Len v nespočetnom množstve sa stával nebezpečným.

Kráľovský pár prechádzal vo svojom voze po okolí hlavného mesta a zastavil sa v niekoľkých dedinách, ktoré sa obávali nového útoku. Ramzes a Nefertari upokojili sedliakov, že tento bič čoskoro zmizne.

Ako veľká kráľovská manželka správne predvídala, vietor utíchol a nahradili ho prudké poryvy, ktoré mrak kobyliiek odvíali až k trstinovému moru, mimo osiatych polí.

- Nie ste chorý, - povedal doktor Pariamachu Mebovi, - ale napriek tomu by ste si mali niekoľko dní oddýchnuť.

- Tá slabosť...

- Srdce je vo výbornej kondícii, pečeň dobre funguje. Nebojte sa, dožijete sa sto rokov!

Meba predstieral slabosť v nádeji, že mu Pariamachu prikáže niekoľko týždňov nevychádzať z domu. Dovtedy už azda bude Ofir so svojimi komplicmi vo väzení.

Tento naivný plán trval len krátko... Udať čarodejníka by znamenalo udať sa sám!

Nezostávalo mu nič iné, ako splniť úlohu. Ako sa však priblížiť k Uri-Tešupovi, aby pritom nevzbudil pozornosť Serramannu a jeho elitnej gardy?

Najlepšou zbraňou bude diplomacia. Keď stretol na jednej z chodieb Sardínčana, oslovil ho.

- Práve som dostal príkaz od Ašu, aby som vypočul Uri-Tešupa a získal od neho dôverné informácie o chetitskej správe, - povedal Meba. - To, čo mi Uri-Tešup prezradí, musí zostať v tajnosti. Preto s ním potrebujem hovoriť medzi štyrmi očami. Jeho informáciu zapíšem na papyrus, ktorý zapečatím a odovzdám faraónovi.

Serramanna vyzeral dotknutý.

- Koľko času budete potrebovať?

- Neviem.

- Je to súrne?

- Je to naliehavá úloha.

- Dobre... Pod'me.

Uri-Tešup prijal diplomata nedôverčivo, ale Meba využil svoj šarm a presvedčivosť, aby si Chetita naklonil. Neprenasledoval ho otázkami, ale blahoževal mu k dobrej spolupráci a ubezpečil ho, že jeho budúcnosť sa nakoniec vyjasní.

Uri-Tešup opísal svoje najkrajšie bitky a niekoľkokrát dokonca zažartoval.

- Ste spokojný s tým, ako s vami zaobchádzajú? - robil si starosti Meba.

- Bývanie aj strava sú dobré, trénujem, ale... chýbajú mi ženy.

- To by sa možno dalo zariadiť...

- Ako?

- Požiadajte, aby ste sa večer mohli nadýchať trochu čerstvého vzduchu a poprechádzať po záhrade. Pod tamariškou pri malej bránke bude na vás čakať žena.

- Myslím, že z nás budú dobrí priatelia.

- To je moje najväčšie želanie, Uri-Tešup.

Obloha stmavla a začalo byť dusno. Boh Sutech opäť predvážal svoju moc. Úmorná horúčava a nehybný vzduch poskytl Uri-Tešupovi príležitosť, aby požiadal o prechádzku po záhrade. Odprevadili ho dvaja strážnici a nechali ho blúdiť samotného medzi záhonmi s kvetmi, pretože Chetit nemal ani najmenšiu šancu ujst'. Prečo by sa aj pokúšal odletieť zo zlatej klietky, v ktorej bol v bezpečí?

Meba, schovaný za tamariškami, sa triasol od rozčúlenia. Omámený odvarom z mandragory v tranze preliezol cez hradbovú stenu a pripravil sa na úder.

Keď sa Uri-Tešup k nemu nakloní, podreže mu hrdlo dýkou s krátkou čepeľou, ukradnutou jednému dôstojníkovi z pechoty. Zbraň nechá ležať na mŕtvoľe a tým hodí vinu na revanšistický

vojenský klan, ktorý sa chcel pomstiť nepriateľovi, zodpovednému za smrť mnohých Egypťanov.

Meba ešte nikoho nezabil a vedel, že tento čin vedie k zatračeniu. Pred sudcami na onom svete sa však obháji tým, že ho k tomu prinútili. Teraz nesmie myslieť na nič iné, len na dýku a Uri-Tešupovo hrdlo.

Kroky.

Pomalé, opatrné kroky. Korisť sa blíži, zastavila sa, sklonila sa...

Meba zdvihol ruku, aby bodol, ale prudký úder päťou do lebky spôsobil, že sa prepadol do prázdna.

Serramanna chytil diplomata za golier tuniky a zodvihol ho na nohy.

- Zradca, úbohý a hlúpy... Zobuď sa už, Meba.

Lenže Meba bol nevládný.

- Tak už prestaň s tou komédiou!

Hlava tvorila s krkom čudný uhol. Serramanna zbadal, že udel príliš silno.

52. kapitola

Pre nevyhnutné administratívne vyšetrovanie Mebovej násilnej smrti sa musel Serramanna podrobiť prísnemu vypočúvaniu, ktorým bol poverený Ameni. Sardínčan sa cítil nesvoj a mal obavy, že ho potrestajú.

- Záležitosť je jasná, - uzavrel pisár. - Oprávnene si podozrieval diplomata Mebu z klamstva a úmyslu zabiť Uri-Tešupa. Pokúsil si sa Mebu pristihnúť pri čine, ale on sa bránil, ohrozil tvoj život a nakoniec podľahol v boji.

Bývalý pirát si vydýchol.

- Tak je to správne.

- Hoci je Meba mŕtvy, budeme ho súdiť. Jeho vina je nepopierateľná, preto odstránime jeho meno zo všetkých oficiálnych dokumentov. Zostáva však jedna otázka: pre koho pracoval?

- Mne tvrdil, že pracuje na Ašov príkaz.

Ameni zahryzol do štetca.

- Odstrániť toho Chetita a zbaviť tým Ramzesa problematickej osoby... Ale Aša by takou úlohou nepoveril zbabelého prospechára! A predovšetkým by nekonal v rozpore s Ramzesom, ktorý rešpektuje právo azylu. Aj v tomto smere Meba klamal. A čo ak bol jedným z členov chetitskej špionážnej siete operujúcej na našom území?

- Nebola by však taká sieť na strane Uri-Tešupa?

- Dnes je cisárom Chattušil. Uri-Tešup je iba odrodilec. Tým, že sieť odstráni cisárovho zaprisahaného nepriateľa, získa si u nového pána Chatti priazeň a náklonnosť.

Sardínčan si pohladkal dlhé fúzy.

- Inými slovami, Ofir a Šenar sú nielen živí, ale ešte stále sú v Egypte.

- Šenar zmizol v Núbii, Ofir nedal o sebe počuť už roky.

Serramanna zaťal päste.

Ten prekliaty čarodejník je možno niekde celkom blízko! Svedectvo o jeho úteku do Líbye bolo falošné. Poslúžilo len na to, aby sa utišila naša podozrievavosť.

- Nedokázal už Ofir, že vie byť nepolapiteľný?
- Nie pre mňa, Ameni, nie pre mňa...
- A čo keby si nám toho vtáčka priviedol, ale tentoraz živého?

Celé tri dni zakrývali čierne mračná slnko nad Pi-Ramzesom. V očiach Egypt'anov sa nečas spôsobený bohom Sutechom spájal s nebezpečenstvom, ktoré prinášali poslovia bohyne Sachmet, poslovia nešťastia a chorôb.

Iba jeden človek mohol zabrániť tomu, aby sa situácia celkom nezvrhla: veľká kráľovská manželka, stelesnenie večného Poriadku na zemi, ktorému faraón priniesol obeť. Bolo to obdobie, keď si každý prísne spytoval svedomie a usiloval sa napraviť minulé prehrešky. Nefertari vzala na seba zodpovednosť za chyby a nedostatky svojho ľudu a odobrala sa do Vesetu, do chrámu Amonovej manželky Mut, aby tam položila obetné dary pod nohy sôch obávaných bohyne Sachmet a premenila tak temnotu na svetlo.

V hlavnom meste Ramzes dovolil, aby sa na audienciu dostavil Mojžiš, ktorý hlásal, že temnota zahaľujúca mesto je deviatou ranou, ktorú Jahve zoslal na egyptský ľud.

- Už si sa konečne presvedčil, faraón?
- Nerobíš nič iné, len to, že prirodzené javy prisudzuješ svojmu bohovi. Ja to rešpektujem, pretože je to tvoj spôsob vnímania skutočnosti. Nedovolím však, aby si v mene svojho boha šíril paniku medzi obyvateľmi. Tento postoj je v rozpore so zákonom Maat, lebo vedie k chaosu a občianskej vojne.
- Jahve stále trvá na svojich požiadavkách.
- Odíď z Egypta so svojimi vernými, Mojžiš, a choď sa modliť k svojmu bohovi, kde chceš.

- Jahve to takto nemyslí. So mnou musí odísť celý hebrejský národ.

- Necháš tu dobytok, veľké aj drobné zvieratá, ktoré sme vám aj tak väčšinou len prenajali, a preto vám nepatria. Tí, ktorí opovrhujú Egyptom, si nezaslúžia, aby využívali jeho dobrodenia.

- Naše stáda si vezmeme so sebou, v Egypte nezostane ani jeden kus, pretože každý bude slúžiť kultu Jahveho. Dobytok potrebujeme na obrady a zápalné obete až do nášho príchodu do zasľúbenej krajiny.

- Zachováš sa ako zlodej?

- Mňa môže súdiť len Jahve.

- Aká viera dokáže ospravedlniť takéto krajnosti?

- To nemôžeš pochopiť. Uspokoj sa s tým, že sa skloníš.

- Faraóni dokázali skrotiť fanatizmus a neznášanlivosť, dva smrteľné jedy, ktoré rozožierajú ľudské srdce. Nebojíš sa, tak ako ja, dôsledkov absolútnej a nemennej pravdy vnucovanej druhým ľuďom?

- Splň Jahveho vôľu!

- Mojžiš, nevieš vysloviť už nič iné, len hrozby a urážky? Čo sa stalo s naším priateľstvom, ktoré nás viedlo cestou poznania?

- Mňa zaujíma len budúcnosť, a tou je exodus môjho ľudu.

- Odíď z paláca, Mojžiš, a už sa mi neukazuj na oči. Inak ťa budem považovať za rebela a súdny dvor vynesie nad tebou rozsudok ako nad podnecovateľom roztržiek.

Nahnevaný Mojžiš prešiel palácovou hradbovou bránou, zabudnúc pozdraviť dvoranov, ktorí by sa s ním radi porozprávali, a vrátil sa do svojho príbytku v hebrejskej štvrti, kde naňho čakal Ofir.

Komplici už mága informovali o Mebovom neúspechu a o jeho smrti. Posledné diplomatovo hlásenie však obsahovalo zaujímavú správu: pri jednom ceremoniáli v Ptahovom chráme v Mennoferi

Meba zistil, že sa Cha zbavil magickej ochrany, ktorú mu dal Setau. Funkcia veľkňaza mu síce neumožňovala spojiť sa s temnými silami, ale prečo by sa nemohol o šťastie pokúsiť Ofir?

- Ustúpil Ramzes? - opýtal sa Ofir.

- Nikdy neustúpi, - znela Mojžišova odpoveď.

- Ramzes nepozná strach. Situácia bude dovtedy bezvýcho-
disková, kým nesiahneme k násiliu.

- Vzbura...

- Zbrane máme.

- Hebreji budú zničení.

- Kto tu hovorí o otvorenej vzbure? Len musíme využiť smrť, ktorá bude tou desiatou a poslednou ranou, čo dopadne na Egypt.

Mojžišov hnev neutíchal. Keď počúval Ofirove strašné slová, mal pocit, že prehovoril Jahve.

- Máš pravdu, Ofir. Musíme udrieť tak silno, že Ramzes bude nútený Hebrejov pustiť. O polnoci, v hodine smrti, sa Jahve preženie cez Egypt a zomrú všetci prvorodení synovia.

Koľko sa len Ofir načakal, kým nadišla táto chvíľa! Konečne sa pomstí za všetky porážky od faraóna.

- Na čele týchto prvorodených je Cha, Ramzesov syn a jeho pravdepodobný nástupca. Až doteraz bol pod magickou ochranou, ktorú som nemohol nikdy premôcť. Ale teraz...

- Jahveho ruka dopadne aj naňho.

- Musíme Egypťanov oklamať, - navrhoval Ofir. - Nech sa s nimi Hebreji priatelia ako doteraz, a nech to využijú na získanie čo najväčšieho množstva cenných predmetov. Pri exode ich budeme potrebovať.

- Budeme oslavovať Veľkú noc, - poznamenal Mojžiš, - a zväzkom yzopu namočeného do krvi dobytku, zabitého v sviatočný deň, označíme svoje domy na červeno. V noci smrti Vyhladzovateľ obíde takto označené príbytky.

Ofir sa ponáhl'al do laboratória. Vďaka štetcu, ktorý ukradol Chaovi, sa mu možno podarí Ramzesovho syna ochromiť a uvrhnúť do ničoty.

Hry svetla a tieňa oživujúce záhradu vyzdvihli Nefertarinu krásu ešte väčšmi. Záhadná a spanilá, pohybujúca sa s pôvabom bohyne medzi kvetmi a kríkmi, bola stelesnením šťastia. Keď jej však Ramzes pobozkal ruku, vycítil u nej nejaké roztrpčenie.

- Mojžiš nás neprestal ohrozovať, - zašepkala.

- Bol to môj priateľ. Nemôžem uveriť tomu, že jeho duša je zlá.

- Ja tiež nie, vážim si ho, ale jeho srdca sa zmocnil ničivý oheň.

Mám z neho strach.

Vošiel ustarostený Setau.

- Prepáčte, ale mám vo zvyku ísť priamo na vec: Cha je chorý.

- Je to vážne? - opýtala sa Nefertari.

- Obávam sa, Veličenstvo, že áno. Moje lieky nezaberajú.

- Chceš povedať...

- Nebudeme si klamať, je to čierna mágia.

Veľká kráľovská manželka, dcéra bohyne Eset, najväčšia čarodejníčka, sa rozbehla k lôžku Ramzesovho staršieho syna.

Napriek bolesti bolo správanie Ptahovho veľkňaza dokonale dôstojné. Ležal na nízkom lôžku, črty strhané, tvár sivej farby, ťažko dýchal.

- Moje ruky sú nevládne, - povedal Nefertari, - a už nemôžem pohnúť ani nohami.

Kráľovná položila mladému mužovi ruky na spánky.

- Odovzdám ti všetku svoju energiu, - povedala, - a budeme proti tej zákernej smrti spolu bojovať. Dám ti všetko šťastie, ktoré mi dal život, aby si nezomrel.

Rokovania v chetitskom hlavnom meste pokračovali veľmi pomalým tempom. Chattušil rozoberal každý článok návrhu pri-

praveného Ramzesom, navrhoval iné formulácie, usilovne diskutoval, dosahoval kompromis a starostlivo vyberal každé slovo. Svojimi poznámkami prispievala aj Putuhepa, čím sa odvíjali ďalšie debaty.

Aša sa obrnil overenou trpezlivosťou. Uvedomoval si, že sa zúčastňuje tvorby mieru, od ktorého závisí šťastie celého Blízkeho východu a väčšiny Ázie.

- A nezabudnite, - pripomenul Chattušil, - že trvám na vydaní Uri-Tešupa.

- To bude posledný bod, na ktorom sa musíme dohodnúť, - odpovedal Aša, - len čo dospejeme ku dohode o celkovej zmluve.

- Pozoruhodný optimizmus... Ste teda presvedčený, že cisár Chatti vám úplne dôveruje?

- Keby mal takú chybu, bol by cisárom Chatti?

- Keď mi prisudzujete postranné myšlienky, neohrozujete tým výsledok rokovania?

- Je zrejmé, že máte postranné myšlienky, Veličenstvo, a snažíte sa dosiahnuť zmluvu, ktorá bude výhodnejšia pre Chatti ako pre Egypt... Mojou úlohou je nastaviť rovnováhu medzi obidvoma miskami váh.

- Táto úloha je veľmi chýlostivá a možno vopred odsúdená na neúspech.

- Ide o budúcnosť sveta... Ramzes mi ju zveril a teraz je vo vašich rukách, Veličenstvo.

- Som trpezlivý, prezieravý a tvrdohlavý, milý môj Aša.

- Ja tiež, Veličenstvo.

53. kapitola

Serramanna už vôbec nevychádzal zo strážnice určenej pre jeho žoldnierov. Doprial si len trochu zábavy s niektorým z dievčat z najvykričanejšieho domu piva. Ale ani toto potešenie ho už nedokázalo zbaviť jeho posadnutosti: protivník sa nevyhnutne dopustí nejakej chyby a on musí byť v strehu, aby nepremeškal príležitosť.

Chaova choroba Sardínčana hlboko zarmútila. Zaujímalo ho všetko, čo sa týkalo kráľa a jeho blízkych a veľmi ho rozčuľovalo, že sa Ramzes nemôže zbaviť nepriateľov. Bolo to, ako keby sa kráľovská rodina stala jeho vlastnou.

Jeden zo žoldnierov mu odovzdal hlásenie.

- U Hebrejov sa odohrávajú čudné veci...

- Vysvetli mi to podrobnejšie.

- Na dverách ich domov sú stopy červenej farby. Nevieť prečo, ale myslím si, že vás to bude zaujímať.

- Dobré si urobil. Prived' mi pod nejakou zámienkou Abnera.

Tehliar Abner, ktorý vydieral svojich hebrejských bratov, nedal od svojho svedectva v Mojžišov prospech už žiadny dôvod na klebety.

Abner prišiel so sklonenou hlavou a očividne sa necítil vo svojej koži.

- Niečo si zasa vyviedol? - opýtal sa Serramanna nahnevaným hlasom.

- Nie, nie, pane! Môj život je rovnako čistý ako biele kňazovo rúcho.

- Tak prečo sa teda trasieš?

- Som len obyčajný tehliar a...

- Tak už dost', Abner. Prečo si pošpinil dvere svojho domu červenou farbou?

- To je nehoda, pane!

- Nehoda, ktorá sa opakuje na desiatkach ďalších dverí! Prestaň si zo mňa robiť blázna.

Sardínsky obor luskol prstami až Hebrej nadskočil.

- To... to je taká móda!

- Ach táák... A čo keď bude u mňa v móde odseknúť ti nos a uši?

- Na to nemáte právo! Súd vás odsúdi!

- Bude to zásah vyššej moci. Vyšetrujem prípad čiernej mágie proti faraónovmu staršiemu synovi a vôbec by ma neprekvapilo, keby som zistil, že si do toho namočený!

Sudcovia boli veľmi prísni, keď sa stretli niekým, kto vykonával čiernu mágiu. Abner riskoval ťažký trest.

- Som nevinný!

- S tvou minulosťou ti sotva niekto uverí.

- Nerobte mi to, pane, mám rodinu, deti...

- Buď prehovoríš, alebo ťa obviním zo zločinu.

Abner neváhal dlho medzi vlastnou a Mojžišovou bezpečnosťou.

- Mojžiš uvalil prekliatie na prvorodených a v noci nešťastia ich Jahve všetkých zabije. Aby boli Hebreji ušetrení od smrti, museli svoje domy odlíšiť označením.

- Pri všetkých morských démonoch, ten Mojžiš je teda monštrum!

- Pu... pustíte ma, pane?

- Veľa si táral, ty had. Vo väzení budeš v bezpečí.

Celkom spokojný Abner prikývol.

- A kedy ma pustíte?

- Aký dátum bol určený na tú noc nešťastia?

- To neviem, ale bude to už čoskoro.

Serramanna pribehol k Ramzesovi. Kráľ ho prijal po rozhovore s ministrom poľnohospodárstva. Nedžem takmer nebol schopný pracovať, tak veľmi sa ho dotkla choroba milovaného Chaa, ktorého

udržiavala pri živote len Nefertarina mágia. Ramzes ho však presvedčil, že služba krajine a celému spoločenstvu Egyptanov je dôležitejšia ako osobné tragédie.

Sardínčan podal hlásenie o Abnerovi.

- Ten človek klame, - povedal faraón. - Mojžiš by nikdy nevymyslel takú podlosť.

- Abner je zbabelec a bojí sa ma. Hovoril pravdu.

- Celá reťaz zločinov! Chladnokrvné a systematické odstránenie prvorođených... Aká hrôza môže vzklíčiť v chorom mozgu! To nemôže byť Mojžišov nápad.

- Radím ihneď nasadiť poriadkové sily, aby sme odradili vrahov od ich plánov.

- Vezmite si na pomoc aj vidiecku políciu.

- Prepáčte, Veličenstvo... ale nebolo by vhodné zatvoriť Mojžiša do väzenia?

- Nedopustil sa žiadneho priestupku, preto by ho súd oslobodil. Musím vymyslieť nejaké iné riešenie.

- Navrhol by som vám taktiku, ktorú budete považovať za strašnú, ale mohla by byť účinná...

- Odrazu si nejaký opatrný. Hovor, Serramanna.

- Rozšírme správu, že Cha nebude žiť viac ako tri dni.

Len pri vyslovení tejto šokujúcej budúcnosti sa Ramzes zachvel.

- Vedel som, že to bude pre vás šok, Veličenstvo. Tá správa však prinúti vrahov, aby urýchlene konali, a ja to využijem.

Kráľ uvažoval len chvíľu.

- Nech sa ti to podarí, Serramanna.

Ramzesova sestra Dolente uštedrila zaucho kaderníčke, ktorá ju priveľmi silno potiahla za jeden pramienok jej perfektného účesu.

- Prac sa odtiaľto, nemehlo!

Kaderníčka s plačom odišla. Jej miesto ihneď zaujala pedikérka.

- Odstráň mi odumretú kožu a namaľuj mi nechty na červeno...

A daj pozor, aby si ma nezranila.

Pedikérka v duchu ďakovala svojej dlhej praxi.

- Pracuješ dobre, - pochválila ju Dolente. - Dobre ti zaplatím a odporučím ťa priateľkám.

- Ďakujem, princezná. Napriek smútku, ktorý tu panuje, mi dávate krásnu príležitosť.

- Aký smútok spomínaš?

- Moja prvá ranná zákazníčka, jedna veľká dáma z dvora, mi práve prezradila strašnú novinu: kráľov starší syn čoskoro zomrie.

- Nie sú to len jalové klebety?

- Bohužiaľ, nie! Podľa palácového lekára nebude Cha žiť dlhšie ako tri dni.

- Poponáhľaj sa s tým, mám prácu.

Bezpodmienečná nevyhnutnosť... Jediný prípad, ktorý umožní Dolente porušiť prísny zákaz. Nenalícená, s obyčajnou parochňou, si cez plecيا prehodila hnedý plášť. Takto ju nikto nespozná.

Dolente zabočila do štvrte hebrejských tehliarov. Preklzla pomedzi nosiča vody a predavača syrov, nervózne odsotila dve dievčatká, ktoré sa hrali s bábikou uprostred ulice, vrazila do starca, ktorý kráčal pomalým tempom, až nakoniec päťkrát zaklopala na tmavozelené dvere.

Dvere sa so škripotom otvorili.

- Kto ste? - opýtal sa tehliar.

- Priateľka mága.

- Poďte ďalej.

Tehliar zostupoval pred Dolente po schodoch do pivnice, osvetlenej olejovou lampou, ktorej slabé svetlo dopadalo na hrozivo vyzerajúcu Ofirovu tvár. Výzor dravého vtáka, vystupujúce líčne kosti a výrazný nos charakterizovali tajomnú tvár, ktorá fascinovala Ramzesovu sestru.

Ofir zvieral čiastočne spálený Chaov štetec a pokrýval ho čudnými znakmi.

- Dolente, o akú bezpodmienečnú nevyhnutnosť ide?

- Cha o pár hodín zomrie.
- Palácovi lekári sa vzdali ďalšieho liečenia?
- Pariamachu sa domnieva, že smrť je neodvratná.
- To je vynikajúca správa, ale trochu zmení naše plány. Dobre ste urobili, že ste ma upozornili.

Noc nešťastia teda príde skôr, ako bola naplánovaná. Zahynú všetci prvorodení. Prvý bude Ramzesov syn a egyptský ľud podľahne zúfalstvu. Všetci budú vydesení Jahveho mocou a hnevom a obrátia sa proti Ramzesovi. Povstanie prerastie do obrovských rozmerov.

Dolente sa vrhla k mágovým nohám.

- Čo sa bude robiť, Ofir?
- Ramzes bude zvrhnutý. Mojžiš a pravý Boh budú triumfovať.
- Náš sen sa uskutoční...
- Práve o tom sa musíme pohovárať, drahá Dolente.
- Nebude možné vyhnúť sa... určitým násilným činom?

Ofir pomohol Dolente vstať. Na tvár vysokej vyčerpanej brunetky priložil dlane.

- Rozhodne Mojžiš, ktorého inšpiruje Jahve. O jeho rozkazoch nesmieme diskutovať, nech sú ich dôsledky akékoľvek.

Vtom sa rozleteli dvere, ozval sa pridusený výkrik, rýchle kroky po schodoch a do pivnice vtrhol sardínsky obor.

Opakom ruky odstrčil Dolente, ktorú ešte predtým sledoval až do čarodejníkovho brlohu, a prudkým trhnutím zhodil čarodejníka na zem. Chetitský špión ani pri páde nepustil Chaov štetec a kľúčovito ho zvieral v ruke. Bývalý pirát mu nohou rozdrvil ruku a prinútil ho roztvoriť prsty.

- Tak, Ofir... Konečne som ťa dostal!

54. kapitola

Setau vošiel do Chaovej izby, hodil začarovaný štetec na dlážku a zúrivo ho rozšliapal, až z neho zostali len drobné úlomky.

Nefertari, ktorá neprestávala magnetizovať Ramzesovho syna, sa s vďakou pozrela na Setaua.

- Kliatba je zlomená, Veličenstvo. Cha sa rýchlo zotaví.

Nefertari zložila ruky z mladíkovej šije a zrútila sa od vyčerpania.

Kým doktor Pariamachu predpísal kráľovnej neškodný prostriedok na posilnenie, podal jej Setau naozajstný liek, ktorý vráti jej krvi odčerpanú energiu.

- Veľká kráľovská manželka sa dostala až za hranicu únavy, - vysvetlil situáciu Ramzesovi.

- Žiadam, aby si mi povedal celú pravdu, Setau.

- Tým, že odovzdala svoju energiu Chaovi, ubrala si zo svojho života veľa rokov.

Ramzes ostal pri kráľovnej posteli a usiloval sa dodať jej silu, ktorá z neho vyžarovala, tú silu, na ktorej postavil svoju vládu. Bol by ju rád celú obetoval, len aby mala Nefertari dlhú a šťastnú starobu a svojou krásou i naďalej obšťastňovala Obidve krajiny.

Ameni musel zapojiť všetky svoje presvedčovacie schopnosti, aby sa Ramzes znovu vrátil k riešeniu štátnických záležitostí. Kým kráľ neupokojil Nefertarin hlas, neprehovoril so svojím priateľom ani slovo. Kráľovná mu oznámila, že cíti, ako sa od nej vzdáľuje noc.

- Serramanna mi odovzdal dlhé hlásenie, - povedal Ameni. - Zadržal čarodejníka Ofira, ktorý bude postavený pred súd za špionáž, čiernu mágiu, pokus o vraždu na členoch kráľovskej rodiny a za vraždu nešťastnej Lity a jej slúžky. Vinný však nie je len on sám. Rovnako nebezpečný ako on je Mojžiš. Ofir prehovoril a

vyzradil, že Mojžiš chcel pozabíjať všetkých prvorodených synov v Egypte. Keby nebol náš Serramanna zasiahol, aby prerušil ich obľudný plán, oplakávali by sme veľa obetí!

Od najstaršieho po najmladšieho, od najchudobnejšieho po najbohatšieho, od najprešibanejšieho po najnaivnejšieho, všetci Hebreji boli ohromení. Nikto z nich by si nebol pomyslel, že zbadá faraóna osobne na čele vojenského oddielu vedeného Serramannom. Ulice boli ako vymreté a všetci sledovali kráľa len spoza privretých okeníc.

Ramzes zamieril priamo k Mojžišovmu príbytku. Prorok, ktorého zaujal rozruch v štvrti, už čakal na prahu s palicou v ruke.

- Veličenstvo, už sme sa nemali stretnúť.

- Toto je naša posledná schôdzka, Mojžiš, to mi ver. Prečo si sa pokúsil rozsievat' smrť?

- Vo mne je len poslušnosť k Jahvemu.

- Nie je ten tvoj boh príliš krutý? Priateľ, tvoju vieru rešpektujem, ale nesúhlasím s tým, aby sa stala zdrojom nezhôd v krajine, ktorú mi zverili predkovia. Opusť Egypt, Mojžiš, opusť ho so všetkými Hebrejmi. Choďte si žiť podľa svojej pravdy inde. Nie si to ty, kto žiada hromadný odchod, ale ja, ktorý ho prikazuje.

Cisár Chattušil v dlhom plášti z červenej a čiernej vlny pozoroval svoje hlavé mesto z akropoly, na ktorej sa týčil palác. Jeho manželka Putuhepa ho nežne chytila za ruku.

- Naša krajina je drsná, ale aj krásna. Prečo by sme ju mali obetovať zatrpknutosti?

- Uri-Tešup musí byť potrestaný, - cisár bol neoblomný.

- Azda nie je? Predstav si neľútostného bojovníka pod stálym policajným dozorom v nejakom byte, z milosti svojho najväčšieho nepriateľa! Či nebola Uri-Tešupova márnivosť smrteľne zasiahnutá?

- V tomto bode nemám právo ustupovať.

- Asýria nám nedovolí príliš dlho vzdorovať. Jej armáda je čoraz hrozivejšia a len čo zistí, že naše mierové rokovanie s Egyptom nedopadlo dobre, nebude váhať na nás zaútočiť.

- Naše rokovania sú tajné.

- Vari sa nestal cisár Chatti naivným? Poslovia neprestajne putujú po Chatti a Egypte, a čo bolo včera tajné, dnes už tajomstvom nie je. Ak čo najskôr neuzavrieme dohodu o neútočení, budú v nás Asýrčania vidieť ľahkú korisť, pretože Ramzes bude sledovať náš pád bez toho, aby pohol prstom.

- Chetiti sa vedia ubrániť.

- Od začiatku tvojho panovania sa ľud tejto krajiny veľmi zmenil, Chattušil. Dokonca i vojaci chcú mier. A čo ty, ty sám máš iný cieľ?

- Nemá na teba vplyv Nefertari?

- Moja sestra, kráľovná Egypta, má rovnaký názor. Vedela ovplyvniť Ramzesa, aby už nebojoval s Chetitmi. Dokážeme však aj my splniť jej očakávania?

- Uri-Tešup...

- Uri-Tešup patrí do minulosti. Nech sa ožení s nejakou Egypt'ankou, nech splynie s faraónovým ľudom a zmizne z nášho života!

- Žiadaš priveľa odo mňa.

- Nie je to povinnosť cisárovnej?

- Ramzes bude považovať môj ústupok za prejav slabosti.

- Spolu s Nefertari to budeme považovať za veľkodušnosť.

- Určujú azda zahraničnú politiku Chatti a Egypta ženy?

- Prečo nie? - odpovedala Putuhepa. - Dôležité je, že dosiahneme mier.

Mág Ofir prezradil veľa vecí počas svojho procesu. Chvastal sa, že bol šéfom chetitskej špionážnej siete v Egypte, a že usiloval Chaovi o život. Keď opísal spôsob, akým zavraždil nešťastnú Litu a

jej slúžku, sudcovia pochopili, že Ofira vôbec netrápia výčitky svedomia a že by bez váhania znovu zabíjal rovnako chladnokrvne.

Dolente plakala. Bola obvinená z aktívneho napomáhania Ofirovi, čo vôbec nepopierala, len požiadala svojho brata, kráľa Egypta, o milosť. Svojou výpoveďou priťažila Šenarovi, ktorý ju svojím nepriaznivým vplyvom zvedol na krivé chodníčky.

Konečná porada netrvala dlho. Vezír vyniesol rozsudok. Ofir bol odsúdený na smrť a svoj život ukončí sám pomocou jedu.

Dolente, ktorej meno bude zabudnuté a vymazané zo všetkých oficiálnych dokumentov, bude navždy vyhnaná do južnej Sýrie, kde bude pracovať ako robotníčka v poľnohospodárstve. Pridelia ju k nejakému sedliakovi na hrubú prácu. Šenar bol odsúdený v neprítomnosti na najvyšší trest a jeho meno takisto zmizne v zabudnutí.

Setau a Lotos odcestovali naspäť do Abú Simbel ešte v ten istý deň, keď sa Aša vrátil do Egypta. Sotva si našli čas na privítanie a vzájomné blahoželanie, už sa znovu rozišli.

Kráľovský pár ihneď prijal Ašu. Aj napriek obrovskému vyčerpaniu neprestávala Nefertari korešpondovať s Putuhepou. Núbijský lev Zabijak a jeho priateľ Strážca, žltý pes, aj napriek svojmu veku veľký nezbedník, kráľovnú neopúšťali ani na krok, ako keby vedeli, že ich prítomnosť jej dodáva trochu sily. Len čo sa Ramzes odpútal od povinností, zašiel za svojou manželkou. Prechádzali sa spolu v palácových záhradách, alebo jej čítal texty mudrcov z čias pyramíd. Obidvaja si ešte väčšmi uvedomovali nesmiernu lásku, ktorá ich spájala, tú skrytú lásku, ktorá sa nedá vyjadriť slovami, horúcu ako letné nebo a nežnú ako západ slnka nad Nílom.

Bola to Nefertari, čo prinútila Ramzesa, aby sa od nej odlúčil a obrátil sa k Egyptu, viedol štátnu loď správnym smerom a odpovedal na tisíc otázok, ktoré mu denne kládli ministri a vysokí úradníci. Vďaka krásnej Iset, Meritamon a Chaovi, ktorý už úplne vyzdravel, bola kráľovná rekonvalescencia naplnená radosťou a

mladosťou. Obľúbila si návštevy malého Merenptaha, u ktorého sa už začínala prejavovať výnimočnosť, ako aj kráľovnej matky Tuje, ktorá šikovne zastierala vlastnú únavu.

Aša padol pred Nefertari na zem.

- Veľmi mi chýbala vaša múdrosť aj krása, Veličenstvo.

- Nesieš dobré správy?

- Vynikajúce.

- Chattušil si želá podpísať dohodu? - opýtal sa Ramzes podozrievavo.

- Vďaka egyptskej kráľovnej a cisárovnej Putuhepe je prípad Uri-Tešupa takmer vyriešený. Zostane v Egypte a splynie s naším obyvateľstvom. Takže už nebude nič prekážať, aby sa uzavrela dohoda.

Nefertarina tvár sa rozžiarila úsmevom.

- Mohli sme si odnieť krajšie víťazstvo?

- Našou hlavnou oporou bola cisárovná Putuhepa. Tón listov veľkej kráľovskej manželky zasiahol jej srdce. Od začiatku Chattušilovej vlády sa Chetiti obávali nebezpečenstva, ktoré predstavuje asýrska armáda, pričom vedia, že my, ich včerajší nepriatelia, budeme zajtra ich najlepšou oporou.

- Konajme rýchlo, - radila Nefertari, - treba využiť tento priaznivý moment.

- Priniesol som Chattušilovu verziu zmluvy o neútočení. Pozorne si ju preštudujme, a len čo budem mať váš a faraónov súhlas, vrátim sa do Chatti.

Kráľovský pár sa pustil s Ašom do práce. Prekvapený Ramzes musel uznať, že Chattušil súhlasil s väčšinou jeho požiadaviek.

Aša odviedol vynikajúcu prácu, presne tak, ako to chcel faraón. Tuja po pozornom prečítaní dokumentu s ním súhlasila.

- Čo sa tu robí? - opýtal sa miestokráľ Núbie, ktorého voz ťahaný párom koní a riadený skúseným kočišom sa predieral hlučnými preplnenými ulicami k pi-ramzeskému palácu.

- Exodus Hebrejov, - odpovedal kočiš. - Odchádzajú z Egypta pod vedením svojho vodcu Mojžiša do zaslúbenej krajiny.

- Prečo im faraón dovolil také šialenstvo?

- Ramzes ich vyhostil, pretože porušovali verejný poriadok.

Ohromený núbijský miestokráľ, ktorý prišiel do hlavného mesta na oficiálnu návštevu, sledoval davy mužov, žien a detí, ako opúšťali Pi-Ramzes, hnali pred sebou stáda a za sebou ťahali vozy s naloženými odevmi a zásobami potravín. Niektorí si spievali, iní sa tvárili smutne. Väčšina z nich nechcela opustiť krajinu, kde mali pohodlný život, ale nenašli odvahu odporovať Mojžišovi.

Ameni prijal miestokráľa a zaviedol ho do Ramzesovej pracovne.

- Aký je dôvod tvojej návštevy? - opýtal sa faraón.

- Musím vás čo najskôr varovať, Veličenstvo. Preto som bez váhania nasadol na rýchlu loď, aby som vás osobne oboznámil s tragickými udalosťami, ktoré naplnili smútkom celé územie v mojej správe... Bolo to také nečakané, také brutálne! Nedokázal som si predstaviť...

- Prestaň s tými rečami, - prerušil ho Ramzes, - a povedz mi pravdu.

Miestokráľ Núbie nabral dych.

- Vzbura, Veličenstvo. Príšerná rebélia spojených kmeňov.

55. kapitola

Šenar mal úspech.

Celé mesiace rokoval a snažil sa presvedčiť kmeňových náčelníkov jedného po druhom, aby sa spojili si svojimi susedmi a zmocnili sa hlavnej núbijskej zlatej bane. Hoci sľuboval, že štedro zaplatí, a rozdával strieborné doštičky, čierni bojovníci otáľali s povstaním proti veľkému Ramzesovi. Nie je azda šialenstvo zaútočiť na egyptskú armádu, ktorá na začiatku Setchiho vlády uštedrila rebelom ťažkú porážku?

Napriek častým neúspechom bol Šenar vytrvalý. Jeho poslednou šancou na zničenie Ramzesa bolo vtiahnuť ho do pripravenej pasce. Na to nevyhnutne potreboval pomoc spolubojovníkov zvyknutých na vojnu, ktorých lákala vidina veľkého bohatstva a ktorí neváhali napadnúť faraónových vojakov.

Šenarova vytrvalosť bola korunovaná úspechom. Ustúpil prvý náčelník, potom druhý, tretí a niekoľko ďalších... A bolo potrebné ďalšie rokovanie, aby sa určilo, kto sa postaví na čelo povstania.

Diskusia sa zvrhla na spor, v ktorom prišli o život dvaja náčelníci a krétsky žoldnier. Nakoniec sa dohodli, že to bude Šenar. Nebol síce Núbijčan, ale najlepšie poznal Ramzesa a jeho armádu.

Strážcovia dozerajúci na robotníkov v bani kládli hordám zúrivých čiernych bojovníkov, vyzbrojených kopijami a lukmi, len slabý odpor. O pár hodín sa stali Núbijčania pánmi bane a o niekoľko dní odrazili aj oddiely z Buhenu, ktoré prišli nastoliť poriadok.

Pri takom rozsahu vzbury nemal miestokráľ Núbie inú možnosť, ako ihneď informovať Ramzesa.

Šenar vedel, že jeho brat príde osobne pokoriť vzbúrencov. To bude jeho osudná chyba.

Pusté kopce, ostrovčeky žuly, úzky pruh zelene odolávajúcej púšti, bezchybne modrá obloha, kde lietali pelikány, ružové plameniaky, žuravy a bociany, palmovníky s dvojitém kmeňom... To bola nádherná Núbia, ktorú mal Ramzes veľmi rád a ktorej pôvab naňho pôsobil v každej chvíli napriek vážnym starostiam, ktoré kráľ prinútili čo najrýchlejšie sa vydať so svojou armádou na Veľký juh.

Podľa miestokráľovho hlásenia sa vzbúrené núbijské kmene zmocnili hlavnej zlatej bane. Prerušenie ťažby vzácneho kovu malo ťažké následky. Zlato chýbalo zlatníkom, ktorí zdobili chrámy, ale aj panovníkovi, ktorý ho používal na obdarovanie svojich vazalov na udržanie dobrých diplomatických vzťahov.

Ramzes síce ľutoval, že musí opustiť Nefertari, bolo však nevyhnutné udrieť rýchlo a rázne, a to tým skôr, že si bol istý jednou vecou, potvrdenou aj intuíciou veľkej kráľovskej manželky. Pôvodcom tejto vzbury nemôže byť nikto iný ako Šenar.

Jeho starší brat nezmizol v nekonečnej púšti, ako sa všeobecne verilo, ale usilovne sa snažil podnecovať nepokoje. Tým, že si zabezpečil vládu nad zlatom, povzbudí hordy žoldnierov, zaútočí na egyptské pevnosti a vrhne sa do nezmyselného dobrodružstva, aby sa zmocnil celej krajiny faraónov. Nenávisť a žiarlivosť, maximálne vystupňované ustavičnými porážkami, zaviedli Šenara do kráľovstva, z ktorého už niet návratu: do kráľovstva šialenstva.

Všetky citové nitky medzi ním a Ramzesom sa roztrhali. Dokonca ani Tuja neprotestovala, keď jej faraón prezradil svoje plány. Toto bratovražedné stretnutie bude posledné.

Po Ramzesovom boku netrpezlivo kráčalo niekoľko „kráľovských synov“, pripravených dokázať svoju udatnosť. Na hlavách mali husté parochne, oblečení mali košele so širokými rukávami a suknice s vystuženými prednými časťami, hrdo držiac zástavu boha šakala „otvárača ciest“.

Keď sa im však do cesty postavil obrovský slon, nemali ani najväčší nadšenci ďaleko od myšlienky na útek. Ramzes pristúpil k živému kolosu, nechal sa zodvihnúť chobotom a posadiť na slonovu šiju, medzi dve obrovské uši, ktoré sa kývali v radostnom rytme. Ako by mohol niekto pochybovať o božskej ochrane, ktorej sa tešil faraón?

Zabijak, lev s nádhernou hrivou, sa postavil vpravo od slona, smerom k bani. Lukostrelci a pešiaci boli presvedčení, že faraón prerazí rady nepriateľov mocným náporom. Ramzes však kázal postaviť stanový tábor v značnej vzdialenosti od cieľa. Ihneď sa pustili do práce kuchári, čistili sa zbrane, brúsili čepele, krmili sa osly a dobytok.

Jeden dvadsaťročný „kráľovský syn“ sa odvážil protestovať.

- Na čo čakáme, Veličenstvo? Niekoľko vzbúrených Núbijčanov sa nemôže postaviť proti našej sile!

- Málo poznáš túto krajinu a jej obyvateľov. Núbijčania sú nebezpeční lukostrelci a bojujú s obrovskou vervou. Ak si o sebe budeme už dopredu myslieť, že sme víťazi, zomrie veľa našich mužov.

- Nie je to zákon vojny?

- Mojm zákonom je ušetriť čo najviac ľudských životov.

- Ale... Núbijčania sa nevzdajú!

- Pred hrozbou určite nie.

- Predsa nebudeme s tými divochmi vyjednávať, Veličenstvo!

- Musíme ich ohromiť. Víťazstvo nie je dielom ozbrojenej ruky, ale silného zapôsobenia. Núbijčania majú vo zvyku nastražiť pasce, zaútočiť na zadné rady, napadnúť nepriateľa odzadu aj z boku. My im na to nedáme príležitosť, lebo ich prekvapíme.

Áno, Šenar poznal Ramzesa dobre. Kráľ prenikne priamo vpred, pustí sa jediným existujúcim chodníkom vedúcim k bani. Kopce spálené od slnka poslúžia po obidvoch stranách ako úkryt núbijským lukostrelcom. Zabijú dôstojníkov, egyptská armáda sa

rozpríchnu a Šenar vlastnými rukami zasadí smrteľnú ranu zúfalo prosiacemu Ramzesovi.

Z tejto pasce nevyjde živý ani jeden egyptský vojak.

Potom Šenar priviaže Ramzesovu mŕtvolu na provu svojej lode a triumfálne vpláva do Elefantíny, zmocní sa Vesetu, Mennoferu, Pi-Ramzesu a celého Egypta. Ľud sa prikloní k nemu a Šenar bude konečne vládnuť a pomstí sa všetkým, ktorí ho neuznávali.

Kráľov brat vyšiel z kamennej chatrče, ktorú predtým obýval minister dozerajúci na čistenie zlata, a vystúpil na najvyšší bod priestranstva, kde sa vymývala zlatonosná hornina... Uvoľniť vzácny kov od hlušiny dokázala len voda, čo stekala z mierneho svahu na naklonenú plošinu, ktorá končila v odkaľovacom bazéne. Čiastočky zeminy zostávali hore a ťažší kov klesal na dno. Táto jednotvárna operácia si vyžadovala veľa trpezlivosti. Šenar si spomenul na svoj vlastný život. Koľko nekonečných rokov ubehlo, kým sa mu podarilo oslobodiť od Ramzesovej mágie, kým bol schopný poraziť ho a ukázať svoju vlastnú veľkosť! V tejto triumfálnej chvíli sa cítil ako opitý.

Vojak na stráži mu dával zúfalé znamenia. Ticho prerušili výkriky. Čierni bojovníci s perami v kučeravých vlasoch sa rozutekali na všetky strany.

- Čo sa to tu robí? Prestaňte panikáriť!

Šenar zišiel z kopca a chytil jedného náčelníka, ktorý vydesene pobehoval sem a tam.

- Rozkazujem ti, aby si sa upokojil! Tu velím ja!

Bojovník ukázal kopijou na okolité kopce a skaly.

- Všade... Sú všade!

Šenar sa postavil do stredu plošiny, zodvihol zrak a uvidel ich.

Baňu obkľúčili tisícky egyptských vojakov.

Na vrchole najvyššieho kopca postavilo desať mužov baldachýn s trónom, na ktorý sa posadil Ramzes s modrou korunou na hlave. K faraónovým nohám si ľahol jeho lev.

Ani jeden Núbijčan nebol schopný odtrhnúť pohľad od štyridsaťdvaročného kráľa, ktorý bol v dvadsiatom roku svojej vlády na vrchole moci. Napriek všetkej odvahe čierni bojovníci pochopili, že zaútočiť naňho sa rovná samovražde. Do pasce, ktorou si bol Šenar taký istý, padol on sám. Faraónovi vojaci vyradili núbijské hliadky a povstalci nemali žiadnu šancu na útek.

- My zvíťazíme! - vykrikol Šenar. - Všetci za mnou!

Núbijskí velitelia sa vzchopili. Áno, musia bojovať.

Jeden z nich, nasledovaný dvadsiatimi mužmi, ktorí kričali a mávali kopijami, sa šplhal po svahu smerom k faraónovi.

Záplava šíпов ich všetkých priklincovala k zemi. Jednému mladíkovi, ktorý bol šikovnejší ako jeho spolubojovníci, sa podarilo prekľučkovať až takmer ku trónu. Vtom sa postavil Zabijak a zaťal pazúry do útočníkovej hlavy.

Ramzes s veliacim žezlom v ruke sedel nepohnute ďalej. Zabijak prehrabal piesok, potriasol hrivou a vrátil sa k nohám svojho pána.

Skoro všetci núbijskí bojovníci odhodili zbrane a padli na zem na znamenie pokory. Šenar zúrivo kopal do svojho veliteľa.

- Vstaňte a bojujte! Ramzes nie je neporaziteľný!

Pretože ho nikto nepočúvol, zaboril Šenar svoj meč do chrbta starého náčelníka. Starcove kĺče boli prudké a krátke a jeho smrteľný chrapot zapôsobil na všetkých Núbijčanov. Zodvihli sa zo zeme a upreli na Ramzesovho brata nenávistné pohľady.

- Zradil si nás, - vyhlásil jeden z nich. - Zradil si nás a oklamal. Ramzesa nemôže nikto poraziť a ty, ty si nás priviedol do nešťastia!

- Bite sa, zbabelci!

- Klamal si nám, - opakovali všetci.

- Nasledujte ma a zabijeme Ramzesa!

Šenar so šialeným výrazom na tvári a vztýčeným mečom opäť vyliezol na vyvýšeninu, týčiacu sa nad vodnou nádržou a priestranstvom, kde sa vymývalo zlato.

- Ja som pán, jediný pán Egypta a Núbie! Ja...

Desať šípov vystrelených náčelníkmi kmeňov sa zabodlo zároveň do jeho hlavy, hrdla a hrude. Šenar padol naznak na naklonenú plošinu. Jeho telo sa pomaly zosúvalo k odkal'ovacej nádrži a zmiešalo sa s hlušinou, ktorú trpezlivo prečisťoval mierny prúd vody.

56. kapitola

Pri odchode Hebrejov nevznikol žiadny incident. Mnohým Egyptanom bolo ľúto, že stratia priateľov a blízkych, ktorí sa odhodlali na nezmyselné dobrodružstvo. Veľa Hebrejov malo zároveň obavy z komplikovaného prechodu púšťou, ktorá ukrývala nejedno nebezpečenstvo. S koľkými nepriateľmi sa budú musieť stretnúť, koľko národov a kmeňov sa bude snažiť zabrániť prechodu Jahveho stúpencov?

Serramanna zúril.

Ramzes pred odchodom do Núbie poveril Ameniho a Sardínčana dozorom nad udržiavaním poriadku v hlavnom meste. Pri najmenšom náznaku nepokoja zo strany Hebrejov mali bezpečnostné sily rozhodne a bez otáľania zasiahnuť. Pretože začiatok exodu prebiehal pokojne, nemal Serramanna nijaký dôvod predvolať Mojžiša a Árona.

Sardínčan bol stále presvedčený, že faraón sa dopustil omylu, keď ušetril vodcu Hebrejov. Takú veľkodušnosť nemohlo ospravedlniť ani staré a hlboké priateľstvo. Mojžiš bol schopný páchať škody aj ďaleko od Egypta.

Serramanna z opatrnosti požiadal desať žoldnierov, aby sledovali Hebrejov a podávali pravidelné hlásenia o ich postupe. Na jeho veľké prekvapenie sa prorok nevydal cestou k Sile, lemovanou studňami a stráženou egyptskou armádou, ale zvolil si neschodný chodník vedúci k trstinovému moru. Tým Mojžiš znemožnil každý pokus o návrat.

- Serramanna! - zakričal Ameni. - Všade ťa hľadám. Budeš sa večne pozerat' na tú severnú cestu?

- Ten Mojžiš, ktorý spôsobil toľko zla, si len tak odišiel... Nemám rád nespravodlivosť.

- Ofir nám pred smrťou prezradil ešte jednu zaujímavú informáciu, ako keby sa chcel úplne zničiť, presne tak, ako to robí škorpión. S Hebrejmi opustili Egypt dvaja beduínski náčelníci Amos a Baduch. Práve oni dodali Jahveho prívržencom zbrane pre prípad, ak by ich museli použiť počas exodu.

Serramanna udrel pravou päťou do dlane ľavej ruky.

- Tí dvaja naničhodníci sú teda nepochybní zločinci... Takže teraz ich musím zadržať spolu s ich komplicom Mojžišom.

- Tvoja myšlienka má nepopierateľnú logiku.

- Ihneď odchádzam. Beriem si päťdesiat vozov, privediem tie výkvety všetkých cností a posadím ich do väzenia.

Ramzes vzal Nefertari do náručia. Jeho sladká láska, skoro vôbec nenamaľovaná a voňavá ako bohyňa, bola krajšia ako keďkoľvek predtým.

- Šenar je mŕtvy, - oznámil kráľ, - a vzburá Núbijčanov potlačená.

- Takže Núbia bude konečne žiť v mieri?

- Vodcovia vzbúrencov boli popravení za vlastizradu. Dediny, ktoré tyranizovali, oslávili ich smrť hostinou. Ukradnuté zlato bolo vrátené, jednu časť som nechal v Abú Simbel, druhú v Karnaku.

- Práce v Abú Simbel pokračujú?

- Setau dodáva stavbe neuveriteľnú silu.

Kráľovná už viac neskrývala najdôležitejšiu informáciu.

- Serramanna prenasleduje Mojžiša s päťdesiatimi vozmi.

- Prečo?

- Pre prítomnosť dvoch beduínskych špiónov v chetitskom žolde medzi Hebrejmi. Serramanna chce zadržať týchto dvoch mužov spolu Mojžišom. Amení mu nezabránil v ceste, pretože Serramanna koná v súlade s právom.

Ramzes si predstavil Mojžiša na čele svojho ľudu, ako búši o zem palicou, ukazuje cestu, núti váhavých do pohybu a prosí

Jahveho, aby prejavil v noci svoju prítomnosť v podobe ohnivého stĺpa a vo dne v podobe oblakov. Nijaká prekážka ho neprinúti, aby ustúpil, žiadny nepriateľ ho nezastraší.

- Práve som dostala dlhý list od Putuhepy, - dodala ešte Nefertari. - Je presvedčená, že sa nám to podarí.

- To je vynikajúca správa!

Ramzes vyslovil tieto slová bez uvažovania, pretože duchom bol úplne inde.

- Bojíš sa, že zabijú Mojžiša?

- Želám si, aby som ho už nikdy neuvidel.

- Čo sa týka mierovej zmluvy, je tu ešte jeden chýlostivý bod.

- Opäť Uri-Tešup?

- Nie, jedna formulácia... Chattušil nechce uznať, že za vojnovú atmosféru je zodpovedný len on sám, a sťažuje sa, že ho považujeme za podriadeného, ktorý sa musí pokoriť faraónovi.

- A nie je to pravda?

- Text zmluvy bude zverejnený, budú ho čítať budúce generácie. Chattušil nechce stratiť reputáciu.

- Len nech sa ten Chetit pokorí, inak ho zničím!

- Máme sa vzdať mieru pre pár prehnaných slov?

- Aj to najmenšie slovo má svoju hodnotu.

- Môžem aj napriek tomu navrhnúť pánovi Obidvoch krajín nový zápis?

- A pamätať na požiadavky Chattušila, predpokladám...

- A pamätať na budúcnosť dvoch národov, ktoré odmietajú vojnu, masaker a nešťastie.

Ramzes pobožkal Nefertari na čelo.

- Mám nejakú šancu uniknúť diplomatickému úsiliu veľkej kráľovskej manželky?

- Žiadnu, - odpovedala a položila si hlavu na Ramzesovo plece.

Mojžiš sa veľmi nahneval a Áron musel zbiť palicou niekoľkých vzbúrencov, ktorých už exodus vyčerpával a chceli sa vrátiť do Egypta, kde sa dosýta najedli a žili v pohodlných príbytkoch. Väčšina z nich nenávidela púšť a nemohla si zvyknúť na spánok pod šírým nebom alebo v stanoch. Mnohí začínali nadávať na drsný život, ku ktorému ich prorok prinútil.

Vždy sa však ozval Mojžišov silný hlas, ktorý vyzval slabochov a zbabelcov, aby poslúchli Jahveho a pokračovali v ceste do zaslúbenej krajiny napriek všetkým skúškam a nástrahám. Dlhý pochod pokračoval vlhkým krajom mokrín za Sile. Hebreji zapadali do blata, káry sa často prevracali, ľudia i dobytok sužovali pijavice.

Nedaleko od hraníc, v blízkosti Horúcich jazier a Stredozemného mora sa Mojžiš rozhodol urobiť prestávku. Miesto bolo považované za nebezpečné, pretože púštny vietor sem navíjal na neisté vodné plochy obrovské množstvo piesku a vytvoril tak klamlivý dojem súše s názvom „trstinové more“.

V týchto odľahlých miestach, ponechaných napospas búrkam a zlobe mora i nebies, nežil nikto. Dokonca aj rybári sa im vyhýbali zo strachu, aby sa nestali obeťou pohyblivých pieskov.

Jedna rozstrapatená žena sa vrhla Mojžišovi k nohám.

- Všetci zomrieme v týchto opustených končinách!
- Nemáš pravdu.
- Poobzeraj sa tu dookola! Toto má byť tá zaslúbená krajina?
- Samozrejme, že nie.
- Ďalej už nepôjdeme, Mojžiš.
- Ale áno, pôjdeme! V nasledovných dňoch prekročíme hranicu a pôjdeme tam, kam nás volá Jahve.
- Ako si môžeš byť taký istý sám sebou?
- Pretože som bol svedkom Jeho prítomnosti, žena, a pretože On ku mne prehovoril. Teraz si choď ľahnúť. Čaká nás ešte namáhavá cesta.

Žena ustúpila a poslúchla.

- To miesto je strašné, - poznamenal Áron. - Nemôžem sa dočkať, kedy sa opäť pohneme.

- Musíme si poriadne oddýchnuť. Zajtra ráno nám dá Jahve silu pokračovať.

- Nepochybuješ niekedy o našom úspechu, Mojžiš?

- Nikdy, Áron.

Serramannove vozy sprevádzané jedným „kráľovským synom“, zastupujúcim Ramzesa, postupovali rýchlo vpred. Keď starý pirát zacítil morský vzduch, rozšírili sa mu nozdry. Rozkázal svojim ľuďom, aby zastavili.

- Kto z vás to tu pozná?

Ozval sa jeden skúsený kočiš.

- To miesto je hrôzostrašné. Neradím vám, aby ste vyrušili démonov.

- Hebreji tadiaľto však prešli, - oponoval Sardínčan.

- To, že sa správajú ako šialení, je ich vec. My by sme sa mali vrátiť späť.

V diaľke sa objavil dym.

- Tábor Hebrejov musí byť niekde blízko, - poznamenal „kráľovský syn“. - Chytíme tých zločincov.

- Jahveho prívrženci sú ozbrojení, - pripomenul Serramanna, - a je ich veľa.

- Naši muži sa neboja bitky a s našimi vozmi budeme mať prevahu. Vo vhodnej vzdialenosti na nich vystrelíme šípy a požiadame Mojžiša a jeho dvoch beduínskych šéfov, aby sa vzdali. Inak zaútočíme.

Vozy sa v zlej predtuche znovu rozbehli po primäkkej pôde.

Áron sa zrazu zobudil. Mojžiš už bol hore a v ruke zvieral palicu.

- Ten vzdialený hluk...

- Áno, sú to egyptské vozy.

- Rútia sa priamo na nás!

- Ešte máme čas na útek.

Obaja beduíni, Amos a Baduch, odmietli ísť smerom k trstinovému moru, ale vystrašení Hebreji sa rozhodli ísť za Mojžišom. V hustnúcej tme už nikto nerozoznal vodu od pieskového pruhu, ale Mojžiš kráčal istým krokom medzi morom a jazerom, vedený ohňom, ktorý mu horel v duši už od skorej mladosti, ohňom, ktorý sa premenil na túžbu po zasľúbenej krajine.

Egyptské vozy sa rozťahli, a tým sa dopustili osudnej chyby.

Niektoré sa prepadli do pohyblivých pieskov, iné sa stratili v bažinách, vinúcich sa v neviditeľných prúdoch. Voz „kráľovského syna“ sa zastavil na mazľavej pôde, Serramannov zase zrazil plnou silou obidvoch beduínov, ktorí sa oddelili od Hebrejov.

Začínajúci východný vietor sa spojil so svojím púštnym bratom a ich silný závan vysušil v trstinovom mori priechod, ktorý umožnil Hebrejom prejsť.

Serramanna, ktorého sa smrť beduínov rozdrvených kolesami jeho voza vôbec nedotkla, tiež uviazol v piesku. Kým sa vozy uvoľnili a muži opäť zoskupili, vietor sa zmenil. Poryvy víchra presiaknutého vlhkosťou rozpútali divoké vlny a tie zaplavili neistý priechod.

Serramanna, celý zúrivý od hnevu, sa pozeral za utekajúcim Mojžišom.

57. kapitola

Napriek všetkej starostlivosti, ktorú Tuji venovala Neferet, veľmi nadaná mladá lekárka, pripravovala sa kráľovná matka na svoju veľkú cestu. Čoskoro sa stretne so Setchim a opustí pozemský Egypt, ktorého šťastná budúcnosť bola takmer zabezpečená. „Takmer“, pretože ešte zostávalo uzavrieť mierovú zmluvu s Chetitmi.

Keď do záhrady, kde práve rozjímal, prišla Nefertari, všimla si Tuja, že je rozrušená.

- Veličenstvo, práve som dostala od cisárovnej Putuhepy tento list.

- Moje oči sú už slabé a unavené, Nefertari. Prečítaj mi ho, prosím.

Kráľovnin nežný a melodický hlas bol balzamom pre Tujino srdce.

Mojej sestre, manželke slnka, Nefertari. Situácia sa priaznivo vyvíja pre obe naše krajiny a dúfam, že tvoje zdravie a zdravie tvojich blízkych prekvitá. Moja dcéra sa má dobre a moje kone sú nádherné. Prajem si, aby to bolo takisto aj s tvojimi deťmi, koňmi a levom Veľkého Ramzesa. Tvoj sluha Chattušil je pri faraónových nohách a skláňa sa pred ním na zem.

Mier a bratstvo, to sú slová, ktoré musíme spomenúť, pretože boh - svetlo Egypta a boh - búrka Chatti sa chcú zbratať.

Poslovia nesúci text zmluvy, vyslanci Egypta a Chatti, sa vydali na cestu do Pi-Ramzesu, aby faraón navždy spečatil naše spoločné rozhodnutie.

Nech bohovia a bohyne ochraňujú moju sestru Nefertari.

Nefertari a Tuja si padli do náručia a od šťastia sa rozplakali.

Serramanna sa cítil ako hmyz, ktorý faraón rozdrví sandálom. Sardínčan sa so sklonenou hlavou pripravoval na to, že ho vyženie z paláca. Nemohol zniesť túto prehru. On, bývalý pirát, si už zvykol na usporiadaný život slušného človeka a naprávača krívd. Zmyslom jeho života bola absolútna vernosť Ramzesovi, ktorou sa skončilo jeho blúdenie. Egypt, v ktorom pôvodne zamýšľal zbíjať, sa stal jeho domovom. On, lodivod, pristál na zemi, a už ju nikdy nechcel opustiť.

Serramanna bol vdáčný Ramzesovi, že ho nepokoril pred celým dvorom a pred jeho podriadenými. Faraón ho prijal vo svojej kancelárii, medzi štyrmi očami.

- Veličenstvo, urobil som chybu. Nikto nepoznal ten terén a...

- A tí dvaja beduínski špióni?

- Zomreli pod kolesami môjho voza.

- Si si istý, že Mojžiš unikol pred búrkou?

- Spolu s Hebrejmi prešli cez trstinové more.

- Takže už sú za hranicami, môžeme na nich zabudnúť.

- Ale... Mojžiš vás zradil!

- Ide svojou cestou, Serramanna. Nechajme ho, nech si ide za svojím osudom. Už nehrozí nebezpečenstvo podnecovania nepokojov v Obidvoch krajinách. Musím ťa poveriť dôležitou úlohou.

Sardínčan neveril vlastným ušiam. Kráľ mu odpustí jeho neúspech?

- Pôjdeš s dvoma regimentmi vozov na hranicu privítať chetitského vyslanca a zabezpečíš jeho ochranu.

- To je úloha... úloha...

- To je rozhodujúca úloha na zabezpečenie svetového mieru, Serramanna.

Chattušil ustúpil.

Počúvol svoju štátnickú intuíciu a rady manželky Putuhepy, ako aj odporúčania egyptského vyslanca Ašu, spísal text zmluvy o

neútočení s Egyptom bez ďalších výhrad voči Ramzesovým požiadavkám, a poveril dvoch poslov, aby faraónovi odovzdali strieborné tabuľky s verziou zmluvy v klinovom písme.

Chattušil sľúbil Ramzesovi, že zmluvu vystaví v chráme bohyně slnka v Chattušaši. Podmienkou bolo, aby aj egyptský panovník urobil to isté v jednej z veľkých svätýň Obidvoch krajín. Bude však Ramzes ratifikovať zmluvu bez pridania ďalších ustanovení?

Z chetitského hlavného mesta až na egyptskú hranicu panovala napätá atmosféra. Aša si uvedomoval, že viac už od Chattušila nemôže chcieť. Ak Ramzes nebude s niečím spokojný, zostane plán zmluvy na mŕtvom bode. Chetitskí vojaci vôbec neskrývali svoje znepokojenie. Je pravdepodobné, že sa na nich pokúsia zaútočiť skupinky miestnych nespokojencov, ktorí by im chceli zabrániť, aby došli do cieľa. Všetky sedlá, priesmyky a lesy na nich pôsobili ako pasce, ale našťastie cesta prebiehala pokojne.

Keď Aša zbadal Serramannu a egyptské vozy, zhlboka si vydýchol. Teraz už môžu pokojne pokračovať v ceste.

Sardínčan a veliaci dôstojníci chetitských vozov sa chladnokrvne pozdravili. Bývalý pirát by sa s tými barbarmi veľmi rád pobil, ale musel poslúchnuť Ramzesa a splniť svoju úlohu.

Po prvý raz vošli chetitské vozy na územie Deltu a vydali sa po ceste smerom k Pi-Ramzesu.

- Ako to vyzerá s tou núbijskou vzburou? - opýtal sa Aša.

- Správa o tom sa dostala až do Chattušaša? - znepokojil sa Sardínčan.

- Upokoj sa, informácia bola dôverná.

- Ramzes opäť nastolil poriadok a mier a Šenara zabili jeho spojenci.

- Kiež by už konečne zavládol mier na severe i na juhu! Ak Ramzes odsúhlasí zmluvu, ktorú mu predložia chetitskí poslovia, začne sa éra prosperity, na ktorú budú spomínať všetky budúce generácie.

- Prečo by ju nemal odsúhlasiť?
- Pre nejaký detail, ktorých je tam viac... Ale buďme optimisti, Serramanna.

Dvadsiaty prvý deň zimného obdobia dvadsiateho prvého roku Ramzesovho panovania Ašu spolu s dvoma chetitskými poslancami zaviedol Ameni do audienčnej sály pi-ramzeského paláca, ktorého veľkoleposťou boli Chetiti ohromení. Šedivosť ich vojnového sveta tu vystriedal farebný vesmír, v ktorom bol kombinovaný majestát s vyberaným vkusom.

Poslovia predložili faraónovi strieborné tabuľky. Aša prečítal úvodné vyhlásenie.

Nech tisíc božstiev medzi bohmi a bohyňami Chatti a Egypta bude svedkom tejto zmluvy, spísanej cisárom Chatti a faraónom Egypta. Svedkovia sú slnko, mesiac, bohovia a bohyne nebies a zeme, hôr a riek, mora, vetrov a oblakov.

Týchto tisíc božstiev zničí dom, zem aj poddaných toho, kto nedodrží túto zmluvu. Tomu, kto ju dodrží, tisíc božstiev zaistí úspech a šťastný život v jeho dome, s jeho deťmi a poddanými.¹²

Za prítomnosti veľkej kráľovskej manželky Nefertari a kráľovnej matky Tuje Ramzes toto vyhlásenie, ktoré Ameni prepísal na papyrus, schválil.

- Uznáva cisár Chattušil zodpovednosť za vojnové stretnutia počas posledných rokov?
- Áno, Veličenstvo, - odpovedal jeden z vyslancov.
- Súhlasí s tým, že táto zmluva je záväzná aj pre našich nástupcov?

¹² Autentický text zmluvy zachovaný v chetitskom a egyptskom archíve. (Pozn. autora.)

- Náš cisár si želá, aby táto zmluva viedla k mieru a bratstvu, a aby ju dodržiavali naše deti a deti našich detí.

- Ktoré hranice budeme rešpektovať?

- Oront, pevnostné línie v južnej Sýrii, cesta oddeľujúca egyptský Byblos od provincie Amurru, považované za chetitské protektoráty, cesta vedúca južne od chetitského Kadeša a oddeľujúca ho od severného vyústenia libanonskej náhornej planiny Bekaa pod egyptským vplyvom. Fenické prístavy zostanú pod kontrolou faraóna. Egypťskí diplomati a obchodníci sa budú voľne pohybovať po ceste do Chatti.

Aša zatajil dych.

Bude Ramzes súhlasiť s tým, aby sa s konečnou platnosťou vzdal kadešskej pevnosti a najmä provincie Amurru? Tú slávnu pevnosť, pod ktorou dosiahol Ramzes svoje najväčšie víťazstvo, sa nepodarilo dobyť ani Setchimu, ani Ramzesovi, a zdalo sa logické, že Kadeš zostane Chetitom.

Ale Amurru... Egypt veľmi bojoval o udržanie tejto provincie. Pre ňu zomrelo veľa vojakov. Aša sa obával, že v tomto bode bude Ramzes nekompromisný.

Kráľ sa pozrel na Nefertari. Jej pohľad mu dal odpoveď.

- Prijímame, - potvrdil Ramzes Veľký.

Ameni pokračoval v zapisovaní a Aša neskrýval veľkú radosť.

- Čo si ešte želá môj brat Chattušil? - opýtal sa Ramzes.

- Stály pakt o neútočení, Veličenstvo, a obranné spojenectvo proti každému, kto napadne Egypt alebo Chatti.

- Myslí tým Asýriu?

- Akýkoľvek národ, ktorý by sa chcel zmocniť sa územia Egypta alebo Chatti.

- Taký pakt a spojenectvo si želáme aj my. Vďaka nim sa nám podarí udržať prosperitu a šťastný život.

Ameni pokračoval istou rukou v zápise.

- Veličenstvo, cisár Chattušil si tiež želá, aby sa v našich krajinách rešpektovalo a zachovávalo kráľovské následníctvo podľa všetkých tradícií a rituálov.

- Inak to ani nemôže byť.

- A napokon by náš. panovník rád vyriešil problém vzájomného vydávania utečencov.

Aj tejto poslednej prekážky sa Aša obával. Jediný sporný detail môže spochybniť celú zmluvu.

- Žiadam, aby sa s vydanými osobami ľudsky zaobchádzalo, - vyhlásil Ramzes. - Len čo budú odoslaní do svojej krajiny, Egypta alebo Chatti, nebudú potrestaní ani pokorení, a ich dom im musí byť vrátený v pôvodnom stave. Čo sa týka Uri-Tešupa, ten sa stal Egyptanom a sám rozhodne o svojom ďalšom osude.

Obidvaja vyslanci mali na takéto rozhodnutie Chattušilov súhlas, preto prikývli.

Zmluva mohla nadobudnúť platnosť.

Ameni odovzdá jej konečnú verziu kráľovským pisárom, ktorí ju prepíšu na najkvalitnejší papyrus.

- Tento text bude vyrytý do kameňa v niekoľkých egyptských chrámoch, - vyhlásil Ramzes, - a to hlavne v Reovej svätyni v Heliopole, na južnej strane východného krídla deviateho pylónu v Karnaku a na južnom priečelí veľkého chrámu v Abú Simbel. Takto sa od severu na juh, od Deltý po Núbiu všetci Egyptania dozvedia, že pred zrakmi božstiev budú žiť s Chetitmi v trvalom mieri.

58. kapitola

Chetitskí vyslanci boli ubytovaní v paláci v priestoroch pre cudzincov a boli svedkami všeobecnej radosti v hlavnom meste. Presvedčili sa o obrovskej popularite Veľkého Ramzesa, oslavovaného aj v piesňach so známym refrénom: „Oslňuje nás ako slnko, oživuje ako voda a vietor, máme ho radi ako chlieb a vzácne látky, lebo je otcom i matkou celej krajiny, svetlom obidvoch brehov.“

Nefertari pozvala Chetitov, aby sa zúčastnili na obrade v chráme bohyně Hathor. Počúvali vyzývanie výnimočnej sily, ktorá sa obnovuje každý deň, privádza na svet všetky formy života, ožaruje tváre, stromy aj kvety rozochvieva radosťou. Keď sa zraky všetkých ľudí upreli na Pravidlo ukryté v zlate nebies, vtáky v tej šťastnej chvíli vzlietli k výšinám a krokom ľudských bytostí sa otvorila mierová cesta.

Od údivu prešli Chetiti k radovánkam, keď ich pozvali na banket. Ochutnali tu holubie ragú, marinované obličky, pečené hovädzie stehno, nílске ostrieže, pečenú hus, šošovicu, cesnak a sladké cibulky, tekvicu, šalát, uhorky, hrášok, fazuľu, figový kompót, jablká, datle, melóny, kozí syr, jogurty, okrúhle medové koláče, čerstvý chlieb, sladké pivo, červené a biele víno. Pri tejto výnimočnej príležitosti sa podávali vzácne značky, plnené do nádob šiesteho dňa štvrtého roka Setchiho vlády a označené symbolom Anupa¹³, pána púšte. Diplomatom prekvapila hojnosť a kvalita jedál, oceňovali krásu kamenného riadu a nakoniec podľahli všeobecnej veselosti a spievali egyptské chválospevy na Ramzesa.

Áno, toto bol skutočný mier.

Hlavné mesto sa konečne uložilo k spánku.

¹³ Anup - boh mumifikácie a pohrebísk uctievaný v podobe čierneho šakala. (Pozn. prekl.)

Aj keď bolo neskoro, Nefertari písala dlhý list svojej sestre Putuhepe, aby vyjadrila svoje poďakovanie za pomoc a opisovala nádherné chvíle, ktoré prežívajú Egypt a Chatti. Keď kráľovná zapečatila list, položil jej Ramzes nežne ruky na plecia.

- Skončil už pracovný čas?

- Deň má viac úloh než hodín. Ináč to ani nemôže byť, a tak je to dobre. Neopakuješ to azda stále svojim úradníkom? Veľká kráľovská manželka nemôže byť výnimkou.

Nefertarin slávnostný parfém očaroval Ramzesa. Chrámový majster voňavkár použil pri jeho príprave najmenej šesťnásť prísad, ako napríklad vonnú trstinu, jalovec, kvety kručiny, pistáciovou živicu, myrhu a ďalšie aromatické látky. Kráľovnine viečka boli zdôraznené zeleným púdom a parochňa, navoňaná líbyjským olejom, zdôrazňovala jemnú krásu jej tváre.

Ramzes zložil jej parochňu a našuchoril Nefertarine dlhé vlnité vlasy.

- Som šťastná... Podarilo sa nám naozaj veľa urobiť pre náš ľud.

- Tvoje meno bude navždy spojené s touto zmluvou, lebo ty máš na nej najväčšie zásluhy.

- Čo je naša sláva v porovnaní s pravidelným chodom dní a obradov?

Kráľ dal dole ramienka Nefertariných šiat a pobožkal ju na hrdlo.

- Ako ti mám vyjadriť, že ťa ľúbim?

Otočila sa a pritisla svoje pery na jeho.

- Načo márneš čas zbytočnými rečami.

Prvý oficiálny list z Chatti po prijatí mierovej zmluvy vyvolal na pi-ramzeskom dvore vlnu zvedavosti. Chce sa Chattušil vrátiť k nejakému dôležitému bodu zmluvy?

Kráľ rozlomil pečať na látke, v ktorej bola zabalená tabuľka z vzácného dreva a prebehol očami text napísaný klinovým písmom.

Ihneď sa pobral za kráľovnou. Nefertari práve dočítala rituálny text na jarne sviatky.

- Čudný list, naozaj!

- Niejaká vážna nehoda? - preľakla sa kráľovná.

- Nie. Niečo ako volanie o pomoc. Chetitská princezná, tá s tým nemožným menom, je chorá. Chattušil sa domnieva, že je pravdepodobne posadnutá démonom, ktorého chetitskí lekári nedokážu vyhnúť z jej tela. Náš nový spojenec pozná schopnosti našich liečiteľov, preto ma prosí, aby som mu poslal lekára z Domu života, ktorý by navrátil princeznino zdravie a umožnil jej konečne porodiť dlho vytúžené dieťa.

- To je výborná správa. Spojenectvo medzi našimi krajinami sa ešte väčšmi posilní.

Kráľ zavolať Ašu a oznámil mu obsah Chattušilovho posolstva.

Šéf egyptskej diplomacie dostal záchvat smiechu.

- Tá prosba je taká smiešna? - čudovala sa kráľovná.

- Myslím si, že chetitský cisár naozaj nekonečne dôveruje nášmu lekárskemu umeniu! Nechce od nás nič iné, len zázrak.

- Podceňuješ našu vedu?

- To nie, ale ako možno pomôcť žene, aby priviedla na svet dieťa, keď tá chetitská princezná má už vyše šesťdesiat rokov?

Po chvíli veselosti nadiktoval Ramzes Amenimu odpoveď pre svojho brata Chattušila.

Pre princeznú, ktorú trápí hlavne vysoký vek, nemôže nikto vyrobiť liek, ktorý by jej umožnil otehotnieť. Ak to však bude vôľa boha búrky a boha slnka... Posielam teda vynikajúceho čarodejníka a schopného lekára.

Ramzes ihneď prikázal poslať do Chatti magickú sochu boha - liečiteľa Chonsa, ktorý odháňa cudzích démonov, stelesnených v

kosáku mesiaca. Kto iný, ak nie boh, by dokázal zmeniť fyziologický zákon?

Keď do Pi-Ramzesu dorazila správa karnackého veľkňaza Nebua, rozhodol sa kráľ presťahovať sa aj s dvorom do Vesetu. Ameni so svojou typickou usilovnosťou prenajal potrebné plavidlá a rozdal príkazy, aby cestujúci mali čo najlepšie podmienky.

Na kráľovskej lodi zaujali svoje miesta všetci Ramzesovi najbližší: jeho oslňujúca manželka Nefertari, jeho matka Tuja, šťastná, že sa dožila uzavretia mieru medzi Egyptom a Chatti, krásna Iset, dojatá, že sa mohla zúčastniť na tej veľkej slávnosti, ktorá sa pripravovala. Boli tu aj všetky tri faraónove deti: menoferský veľkňaz Cha, hudobníčka Meritamon a mladý Merenptah pôsobivého zjavu, nechýbali verní priatelia Ameni a Aša, ktorí pomáhali Ramzesovi budovať šťastné kráľovstvo, minister Nedžem a Serramanna, oddaní služobníci. Chýbal len Setau s Lotos, ktorí prídu z Abú Simbel a pripoja sa k sprievodu až vo Vesete. A Mojžiš... Mojžiš, ktorý sa zriekol Egypta.

V prístave privítal kráľovský pár karnacký veľkňaz osobne.

Teraz už vyzeral Nebu naozaj staro. Bol zhrbený, s ťažkými pohybmi, ruka kľčovito zvierala palicu, hlas bol neistý, údy zdeformované reumou, oči však zostávali bystré a ani jeho autorita neochabla.

Kráľ sa priateľsky objal s veľkňazom.

- Veličenstvo, dodržal som sľub. Vďaka Bachenovi a jeho čatám remeselníkov sa dokončil váš chrám miliónov rokov. Bohovia mi dopriali šťastie, aby som uzrel toto majestátne majstrovské dielo, v ktorom budú prebývať.

- Aj ja dodržím voj sľub, Nebu. Spolu vystúpime na strechu chrámu, prezrieme si svätyňu, vedľajšie budovy, ako aj palác.

Mohutný pylón, ktorého vnútorná strana bola ozdobená scénami z víťaznej bitky pri Kadeši, priestranné prvé nádvorie s piliermi, predstavujúcimi kráľa ako Usira, sedemnášťmetrový kolos zobrazujúci sediaceho kráľa, druhý pylón s rituálnymi scénami žatvy, stĺpová sála hlboká tridsaťjeden a široká štyridsaťjeden metrov, svätyňa, ktorej reliéfy predstavovali mystériá každodenného rituálu, veľký vytesaný strom, symbolizujúci nepominuteľnosť faraónskej inštitúcie... Koľko nádhery tu mohol obdivovať očarený kráľovský pár!

Slávnosti pri otvorení chrámu miliónov rokov trvali niekoľko týždňov. Ich vyvrcholením malo byť pre Ramzesa rituálne zrodenie kaplnky zasvätenej jeho otcovi a matke. Nefertari a faraón odrecitovali oživujúce formuly vyryté navždy v stĺpoch hieroglyfov.

Keď Ramzes končil „v príbytku rána“ svoje prezliekanie, objavil sa pred ním Ameni so strhanou tvárou.

- Tvoja matka... volá ťa tvoja matka.

Ramzes utekal do Tujiných izieb.

Setchiho vdova ležala na chrbte, ruky pozdĺž tela, oči privreté. Kráľ si kľakol a pobožkal jej ruky.

- Si veľmi unavená na to, aby si sa zúčastnila slávnostného otvorenia tvojej kaplnky?

- Nie som unavená... To prichádza smrť.

- Odožeňme ju spoločne!

- Nemám už silu, Ramzes... A prečo by som sa vzpierala? Nadišla hodina môjho stretnutia so Setchim a to je šťastná chvíľa.

- Budeš taká krutá a opustíš Egypt?

- Vládne tu kráľovský pár a uberá sa správnou cestou... Vidím, že budúce záplavy budú výborné a že sa bude rešpektovať spravodlivosť. Môžem teda v pokoji odísť, syn môj, vďaka mieru, ktorý ste spolu s Nefertari vedeli zabezpečiť, a ktorý dokážete zachovať. Je to také krásne, keď sa v pokojnej krajine hrajú deti,

dobytok sa vracia z pastvy a jeho pastier hrá na flautu, ľudia, ktorí si vážia jeden druhého a vedia, že ich chráni faraón... Zachovaj to šťastie, Ramzes, zachovaj celé to šťastie a tento Poriadok odovzdaj svojmu nástupcovi.

Pri svojej poslednej skúške sa Tuja nezachvela. Zostala hrdá a vznešená a jej nehybný pohľad sa uprel k večnosti.

- Musíš milovať Egypt celou svojou dušou, Ramzes, a nad túto lásku nesmieš vyzdvihovať žiadny ľudský cit. Od tvojich povinností faraóna ťa nesmie odvrátiť nijaká, ani tá najbolestnejšia skúška.

Tujina ruka pevne zovrela synovu ruku.

- Dopraj mi, kráľ Egypta, aby som došla k obetnému poľu, do krajiny blaženosti, želaj mi, aby som sa navždy usídlila v tej nádhерnej krajine vody a svetla a žiarila tam v spoločnosti našich predkov a Setchiho...

Tujin hlas zanikol v povzdychu, hlbokom ako záhrobie.

59. kapitola

Tujin večný príbytok v Údolí kráľovien, mieste krásy a dokonalosti, sa nachádzal neďaleko hrobky vybudovanej pre Nefertari. Pohrebný obrad Setchiho vdovy, ktorej múmia bude odpočívať v zlatej komnate, riadila veľká kráľovská manželka a faraón. Tuja, premenená na Usira a Hathor, ožije znovu skrz svoje telo, ktoré bude každý deň živené neviditeľnou energiou pochádzajúcou z hĺbky nebies. V hrobke bol uložený rituálny nábytok, kanopy s vnútornosťami, vzácne látky, džbány vína, nádoby s olejom a masťami, mumifikované potraviny, rúcha kňazky, žezlá, ozdoby, náhrdelník a šperky, zlaté a strieborné sandále a ďalšie cennosti, ktoré zabezpečia, že Tuja bude dobre vybavenou pútničkou, ktorá sa bude môcť vydať po krásnych cestách západnej krajiny a krajiny ich podsvetia.

Ramzes sa snažil prijímať nešťastie i šťastie s rovnakou duševnou silou. Na jednej strane vytúžený mier s Chetitmi a dokončenie Ramesea, jeho chrámu miliónov rokov, na druhej strane Tujin odchod. Ako syn a človek sa zrútil, ale ako faraón nemal právo zradiť kráľovnú matku, ktorá zostala taká statočná, že ani smrť nemala nad ňou žiadnu moc. Musel dodržať posolstvo, ktoré mu zanechala. Egypt má prednosť pred jeho citmi, radosťou i žiaľom.

A Ramzes sa tejto svojej úlohe vo funkcii faraóna za pomoci Nefertari podrobí. Bude i naďalej pevne držať kormidlo štátu, ako keby bola Tuja stále medzi živými. V budúcnosti sa bude musieť zaobísť bez jej rád a pomocnej ruky. Úlohy, ktoré vykonávala Tuja, prevezme teraz Nefertari. Aj napriek všetkej odvahe svojej manželky Ramzes cítil, že bremeno, ktoré na nej spočynie, je zdrvivúce.

Každý deň po rannom obraze rozjímal dlho kráľovský pár v kaplnke Ramesea, zasvätenej Tuji a Setchimu. Kráľ cítil potrebu

dať sa nasýtiť neviditeľnou skutočnosťou, tvorenou živými kameňmi a hieroglyfmi oživenými slovom. V spojení s duchom svojich predkov sa Ramzes a Nefertari naplnili skrytým svetlom, ktoré nasýtilo ich mysle.

Po sedemdesiatich dňoch smútku Ameni usúdil, že nadišiel čas, aby Ramzesovi predložil neodkladné záležitosti. Faraónov osobný sekretár s malou, ale výkonnou skupinou pisárov sa usadil v pracovniach Ramesea, udržiaval stály kontakt s Pi-Ramzesom a nepremrhal ani chvíľku pri štúdiu spisov.

- Záplavy sú vynikajúce, - oznámil Ramzesovi, - štátna pokladnica azda nikdy nebola taká plná, správa našich potravinových zásob je dokonalá a združenia remeselníkov pracujú na plné obrátky. Ceny sú stabilné a inflácia nehrozí.

- A núbijské zlato?

- Ťažba aj uspokojovanie dopytu sú dobré.

- Neopisuješ mi tu nejaký raj na zemi?

- To určite nie... Ale usilujeme sa zachovať odkaz Tuje a Setchiho.

- Prečo ten popudlivý tón?

- No... Rád by sa s tebou rozprával Aša, ale nevie, či je vhodná chvíľa.

- Mám dojem, že ťa naučil správať sa diplomaticky. Nech za mnou príde do knižnice.

Knižnica Ramesea sa vyrovnala rovnakému zariadeniu v Dome života v Heliopole. Každý deň tu pribúdali papyrasy a tabuľky a faraón osobne dozeral na ich starostlivé triedenie. Bez znalostí rituálov, filozofických textov a archívov by nebolo možné vládnuť v Egypte.

Elegantný Aša vo výnimočne kvalitnom odeve ozdobenom farebnými strapcami bol nadšený.

- Pracovať tu bude požehnaním, Veličenstvo.
- Z Ramesea sa stane jedno zo životných centier kráľovstva. Chcel si sa o mnou rozprávať o nejakej knihe múdrosti?
- Jednoducho som ťa chcel len vidieť.
- Som v poriadku, Aša. Tujinu smrť nič nevymaže, ani na Set-chiho nikdy nezabudnem, ale obidvaja mi určili cestu, z ktorej nesmiem zísť. Robia nám nejaké nepríjemnosti Chetiti?
- Nie, Veličenstvo. Chattušil je našou zmluvou veľmi nadšený, no hlavne tým, že vyhnala Asýriu naspäť tam, kde patrí. Dohoda o vzájomnej pomoci medzi Egyptom a Chatti dala asýrskym bojovníkom jasne na vedomie, že na každú agresiu ihneď a mohutne odpovieme. Medzi nami a Chatti prebiehajú početné obchodné výmeny a môžem potvrdiť, že mier v celej oblasti je zabezpečený na mnoho rokov dopredu. Má azda dané slovo pevnosť žuly, nie?
- Tak čo ťa teda trápí?
- To Mojžiš... Môžem ti niečo o ňom niečo povedať?
- Počúvam ťa.
- Moji špióni ustavične sledujú Hebrejov.
- Kde sú teraz?
- Neprestávajú blúdiť v púšti napriek tomu, že mnohí z nich čoraz väčšmi protestujú, Mojžiš však vládne svojmu ľudu železnou rukou. Stále opakuje, že Jahve je spaľujúci oheň a žiarlivý Boh.
- Vieš, aký má cieľ?
- Kanaán je pravdepodobne zasľúbenou krajinou, ale bude ťažké zmocniť sa ho. Hebreji sa už bili s Madiánčanmi a s Amorejčanmi a teraz zabrali územie Moabu. Tamojšie národy sa hebrejských nomádov boja a považujú ich za nebezpečných zlodejov.
- Mojžiš sa nevzdá. Ak bude musieť vybojovať sto bitiek, tak to urobí. Som presvedčený, že si z hory Negebu prezrel Kanaán a uvidel končiny oplývajúce medom a vzácnym olejom.
- Hebreji šíria nepokoje, Veličenstvo.

- Máš nejaký návrh, Aša?
- Odstráňme Mojžiša. Keď nebudú mať svojho vodcu, vrátia sa do Egypta, ak im sľúbiš, že ich nepotrestáš.
- Na taký plán zabudni, Aša. Mojžiš pôjde za svojím osudom.
- Ako priateľovi sa mi tvoje rozhodnutie páči, ale ako diplomat ho neschvaľujem. Tak ako ja si presvedčený, že Mojžiš pôjde až do konca a že jeho príchod do zaslúbenej krajiny naruší rovnováhu na Blízkom východe.
- Ak sa Mojžiš nebude snažiť vyvážať svoju doktrínu, prečo by sme sa s ním nemohli dohodnúť? Faktorom rovnováhy medzi našimi dvoma národmi by sa stal mier.
- Udeľuješ mi lekciu zahraničnej politiky a diplomacie...
- Nie, Aša. Len sa usilujem načrtnúť nejakú cestu nádeje.

V srdci krásnej Iset uvoľnila vášeň miesto nehe. Ona, ktorá porodila Ramzesovi dvoch synov, obdivovala kráľa aj naďalej, ale už sa vzdala jeho dobývania. Ako by aj mohla bojovať proti Nefertari, ktorá bola s pribúdajúcimi rokmi čoraz krajšia a žiarivejšia? Iset sa postupne upokojila a naučila sa vychutnávať radosť, ktoré jej poskytol život. Diskutovať s Chaom o mystériách stvorenia, počúvať Merenptaha, ako jej opisuje systém egyptskej spoločnosti, ktorý študoval s vážnosťou budúceho vodcu, rozprávať sa s Nefertari počas prechádzok v záhrade, byť v blízkosti Ramzesa tak často, ako to len bolo možné... Nebolo to vari obrovské šťastie?

- Pod', - volala ju veľká kráľovská manželka, - prejdeme sa na loďke.

Bolo leto, záplavy premenili Egypt na obrovské jazero, z jednej dediny do druhej sa dalo doplávať. Zúrodňujúce vody sa leskli v ostrom slnku a oblohu križovali stovky vtákov.

Obidve ženy sedeli pod bielym baldachýnom a natierali si pokožku vonným olejom. Vedľa nich boli hlinené nádoby s čerstvou vodou.

- Cha sa vrátil do Mennoferu, - povedala krásna Iset.
 - Je ti smutno za ním?
 - Kráľov starší syn sa zaujíma len o staré monumenty, rituály a symboly. Čo si počne, keď ho otec vyzve, aby sa po jeho boku venoval štátnym záležitostiam?
 - Je priveľmi inteligentný na to, by sa vedel prispôbiť.
 - Čo si myslíte o Merenptahovi?
 - Je celkom odlišný od svojho brata, ale napriek mladíckemu výzoru sa už prejavuje jeho výnimočná osobnosť.
 - Z vašej dcéry Meritamon vyrástla nádherná žena.
 - Uskutočňuje môj detský sen: žiť v chráme a uctievať bohov hudbou.
 - Všetci vás zbožňujú, Nefertari. Vy im dávate svoju lásku a oni vám ju rovnakou mierou opätujú.
 - Ako si sa zmenila, Iset!
 - Uvoľnila som sa a démoni žiadostivosti opustili moju dušu. Cítim sa zmierená sama so sebou. A keby ste vedeli, ako vás obdivujem za to, aká ste a čo robíte...
 - Vďaka tvojej pomoci bude Tujina neprítomnosť znesiteľnejšia.
- Teraz, keď už nemáš starosti s výchovou detí, nechcela by si pracovať spolu so mnou?
- Nie som toho hodná...
 - To posúdim ja...
 - Veličenstvo...
- Nefertari pobožkala krásnu Iset na čelo. Bolo leto a Egypt od-
dychoval.

V paláci v Rameseu bolo rovnako rušno ako vo faraónovom sídle v Pi-Ramzese. Tak, ako si to želal Ramzes, vedľajšie budovy zádušného chrámu sa stali spolu s Karnakom hlavným hospodárskym centrom Horného Egypta. Rameseum na ľavom

vesetském brehu bude navždy symbolom veľkoleposti Ramzesovej vlády, inšpirujúcej všetky oblasti ľudského ducha.

Do Ameniho rúk doručili správu podpísanú Setauom. Nechal všetko tak a celý vzrušený sa ihneď vybral za Ramzesom. Našiel ho v bazéne pri paláci, kde ako každý deň v tomto teplom období kráľ aspoň pol hodiny plával.

- Veličenstvo, list z Núbie!

Kráľ doplával k brehu a kľáčiaci Ameni mu podal papyrus. Bolo na ňom len pár slov. Slová, na ktoré Ramzes čakal.

60. kapitola

Na prove lode kráľovského páru sa týčila hlava bohyne Hathor z pozláteného dreva, nesúca medzi rohmi slnečný kotúč. Vládkyňa hviezd bola zároveň aj paňou navigácie. Jej bdelá prítomnosť zabezpečovala pokojnú plavbu k Abú Simbel.

Abú Simbel, v ktorom dva chrámy oslavujúce spojenie Ramzesa a Nefertari už boli dokončené... Setau sa nezvykol chvastať a preto sa správa toho neohrozeného krotiteľa hadov nedala ani ináč vysvetliť. Uprostred lode bola kabína s klenutou strechou spočívajúca na dvoch stĺpoch, z ktorých zadný mal hlavicu v tvare papyrusu a predný v tvare lotosa. Otvormi prúdil vzduch. Zasnená kráľovná vychutnávala túto cestu ako lahôdku.

Nefertari sa snažila zakryť veľkú únavu, aby neznepokojila kráľa. Vstala a pobrala sa za ním dozadu, kde bola napnutá biela plachta. Mohutný lev podriemkaval ležiac na boku a starý žltý pes Strážca sa pritúlil k nemu. Pod Zabijakovou ochranou sa pokojne pohrúžil do posilňujúceho spánku.

- Abú Simbel... Dal už niekedy nejaký kráľ svojej manželke podobný dar?

- A mal už niekedy nejaký kráľ to šťastie, aby sa oženil s Nefertari?

- Priveľa šťastia, Ramzes... Občas sa ma zmocňuje akýsi strach.

- Naše šťastie musíme prežívať s ľuďmi Egypta, aj s generáciami, ktoré prídu po nás. Preto som chcel, aby bol kráľovský pár navždy zvečnený v kameni v Abú Simbel. Nie ja alebo ty, Nefertari, ale faraón a veľká kráľovská manželka, pár, ktorý tu na zemi stelesňujeme len na prechodný čas.

Nefertari sa pritúlila k Ramzesovi a pozorovala divokú a očarujúcu Núbiu.

Objavil sa pieskovcový útes, panstvo bohyne Hathor, lemujúci krivku Nílu na západe. Kedysi obidva pieskovcové vrchy, priam vyzývajúce ruky architekta a sochára, oddeľovalo úzke údolie plavého piesku. Tieto ruky konali a premenili dychtiace skaly na dva chrámy vyhlbené v ich srdci a vystavujúce svoje priečelia, ktorých krása kráľovnú očarila. Pred južnou svätyňou stáli štyri dvadsaťmetrové kolosy, zobrazujúce sediaceho Ramzesa. Pred severným priečelím obklopovali vždy dva kolosy predstavujúce stojaceho faraóna sochu Nefertari. vysokú desať metrov.

Abú Simbel už nebude iba orientačným bodom pre námorníkov, ale miestom, kde bude uprostred zlata núbijskej púšte horieť oheň ducha, nepominuteľný a nemenný.

Na brehu mávali na privítanie Setau a Lotos, spolu so všetkými robotníkmi a remeselníkmi. Len čo na spojovaciu lavičku s pevninou vkročil Zabijak, všetci podvedome cúvli, ale majestátna postava kráľa zahнала všetky obavy. Šelma sa držala po jeho pravici, starý žltý pes po ľavici.

Ramzes ešte nikdy nevidel na Setauovej tvári taký spokojný výraz.

- Môžeš byť na seba hrdý, - vyhlásil kráľ a priateľsky sa s ním objal.

- Blahoželať musíš architektom a sochárom, nie mne. Ja som im len dodával odvahu, aby ťa toto dielo bolo hodné.

- Hodné tajomných síl, ktoré v tomto chráme prebývajú, Setau.

Na konci lavičky Nefertari krivo stúpila. Lotos ju podoprela, pričom si všimla, že kráľovnej je zle.

- Pod'me, - požiadala Nefertari, - som v poriadku.

- Ale, Veličenstvo...

- Nekazme úvodnú slávnosť, Lotos.

- Mám liek, ktorý možno zaženie vašu únavu.

Drsný Setau bol v rozpakoch. Nevedel, ako sa má správať pred Nefertari, ktorej krása ho fascinovala. Dojato sa poklonil.

- Veličenstvo... Chcel som povedať...

- Oslávme zrodenie Abú Simbel, Setau. Chcem, aby na túto slávnosť nikto nezabudol.

Na oslavu postavenia obidvoch chrámov boli do Abú Simbel pozvaní všetci núbijskí náčelníci. So svojimi najkrajšími náhrdelníkmi na krku a v nových sukniciach okolo bedier bozkali Ramzesovi a Nefertari nohy a potom zaspievali spev víťazstva, ktorý vystúpil až k hviezdному nebu.

V tú noc bolo viac vynikajúceho jedla ako zrníek piesku na brehu, viac hovädzej pečienky ako kvetov v kráľovských záhradách, nespočítateľné množstvo chlebov a koláčov. Víno tieklo potokom, na oltároch pod šírým nebom sa pálila tymiánová živica a kadidlo. Dlhو bude vládnuť mier na Veľkom juhu, rovnako, ako bol zabezpečený aj na severe s Chetitmi.

- Abú Simbel sa stáva budúcim duchovným centrom Núbie a symbolickým výrazom lásky, spájajúcej faraóna a veľkú kráľovskú manželku, - povedal Ramzes Setauovi.

- A ty, priateľ, ty sem budeš pravidelne pozývať náčelníkov kmeňov na obrady, ktoré posvätia túto krajinu.

- Ináč povedané, dovoľíš mi, aby som zostal v Núbii... Takže Lotos bude do mňa zaľúbená i naďalej.

V teplú septembrová noc sa skončil týždeň osláv a obradov, pri ktorých sa očarení účastníci oboznámili s vnútornými priestormi veľkého chrámu. V sieni s tromi loďami a ôsmimi desaťmetroými piliermi, o ktoré sa opieral kráľ ako Usir, obdivovali scény z bitky pri Kadeši a stretnutia faraóna s božstvami, ktoré ho objímali, aby mu mohli lepšie odovzdať svoju energiu.

Ramzes a Nefertari vstúpili sami v deň jesennej rovnodennosti do najsvätejšej svätyne. Pri východe slnka prechádzalo svetlo osou chrámu a osvietilo najvzdialenejšie miesto svätyne, kde na kamennej lavici sedeli štyri božstvá. Re-Horus z ríše svetla, Ka Ramzesa, skrytý boh Amon a staviteľ Ptah. Tento posledný boh

zostával vždy v šere, okrem obidvoch rovnodenností. V uvedené dve rána sa lúč vychádzajúceho slnka dotkol Ptahovej sochy a Ramzes začul jeho hlas, vychádzajúci zo skalnatej hlbiny: „Bratám sa s tebou, dám ti pevnosť, vytrvalosť a silu. Sme spojení v radosti srdca a učiním, aby tvoja myšlienka bola v súlade s myslením bohov, vyvolil som si teba a umožním, aby boli tvoje slová účinné. Obdarím ťa životom, aby si ty dal život iným.“

Keď kráľovský pár vyšiel z chrámu, Egypťania a Núbijčania ho pozdravili radostnými výkrikmi. Nadišla chvíľa slávnostného otvorenia druhej svätyne, venovanej kráľovnej, a ktorá sa volala „Nefertari, pre ktorú vychádza slnko“.

Veľká kráľovská manželka darovala bohyni Hathor kvety, aby sa tvár vládkyne hviezd rozjasnila. Nefertari sa stotožnila s patrónkou Domu života Sechat a otočila sa k Ramzesovi:

- Dal si Egyptu silu a odvahu, si jeho pánom. Rovnako ako nebeský sokol si rozťahol krídla nad svojím ľuďom. V jeho očiach si hradba z božieho kovu, ktorú neprekoná žiadna nepriateľská sila.

- Pre Nefertari. - vyhlásil faraón, - som vybudoval chrám vyhlbený v čistej hore Núbie, v prekrásnom pieskovcovom kameni, a to navždy.

Kráľovná mala oblečené dlhé žlté šaty, na krku mala tyrkysový náhrdelník a na nohách zlaté sandále. Na modrej parochni mala zlatú korunu s dvoma dlhými a jemnými kravskými rohmi, zvierajúcimi slnko, ktoré prevyšovali dve vysoké perá. V pravej ruke držala kľúč života, v ľavej pružné žezlo, symbolizujúce lotos, ktorý sa vynoril z vôd prvého rána sveta.

Nad piliermi kráľovninho chrámu sa usmievala tvár bohyne Hathor, steny boli ozdobené rituálnymi výjavmi, spájajúcimi Ramzesa, Nefertari a božstvá.

Kráľovná sa oprela o kráľovo plece.

- Čo je, Nefertari?

- Len malá vyčerpanosť...

- Mám prerušiť obrad?

- Nie, chcem objavovať každú scénu v tomto chráme spolu s tebou, prečítať každý text, zúčastniť sa obetovania... Nedal si azda tento príbytok postaviť pre mňa?

Kráľovnin úsmev upokojil faraóna. Podľa jej želania prešli spolu každý úsek chrámu až k svätostánku, kde zo skaly vystupovala posvätná krava, stelesnenie bohyně Hathor.

Nefertari sa zdržala v šere svätyne dlho, ako keby neha bohyně mohla vyhnáť chlad šíriaci sa v jej žilách.

- Chcela by som sa ešte raz pozrieť na tú scénu korunovácie, - požiadala kráľa.

Po obidvoch stranách obrazu kráľovnej s neuveriteľne krásnou postavou stáli bohyně Eset a Hathor a magnetizovali jej korunu. Sochár tu zvečnil moment, keď žena z tohto sveta vstupuje živá do božského kráľovstva, aby tu na zemi dokázala jeho existenciu.

- Objím ma, Ramzes.

Nefertari bola ľadová.

- Zomieram, Ramzes, zomieram od vyčerpania, ale je to tu, v mojom chráme, s tebou, tak blízko pri tebe, že naveky budeme už len jednou bytosťou.

Kráľ ju silno pritisol k sebe v nádeji, že dokáže udržať jej život, život, ktorý dala celému Egyptu a svojim najbližším, aby im pomohla uniknúť pred klebetami.

Ramzes videl, ako kráľovнина pokojná a čistá tvár tuhne a hlava sa zľahka nakláňa. Nefertarin duch vyhasol, odovzdane a bez bázne.

Ramzes niesol veľkú kráľovskú manželku v náručí, ako keď novomanžel prenáša cez prah svoju nevestu, aby spečatil sobáš. Vedel, že sa Nefertari stane nepominuteľnou hviezdou, ktorej jej matka obloha vráti život, a že nastúpi do bárky večného putovania. Ale ani toto vedomie mu nemohlo zmierniť veľkú bolesť, ktorá mu drásala srdce.

Ramzes kráčal k chrámovému vchodu. S prázdnu dušou a s neprítomným pohľadom vyšiel zo svätyne.

Starý žltý pes Strážca práve vypustil dušu medzi labami svojho levieho priateľa, ktorý mu nežne olizoval hlavu, aby vyliečil kamaráta zo smrti.

Ramzes nemohol plakať, jeho bolesť bola príliš silná. Moc a veľkosť ho v tejto chvíli nemohli vôbec utešiť.

Faraón pozdvihol k slnku štíhle telo ženy, ktorú bude navždy ľúbiť, pani z Abú Simbel, Nefertari, pre ktorú svietilo slnko.

CHRISTIAN JACQ

RAMZES

PANI Z ABÚ SIMBEL

Z francúzskeho originálu Ramsès, La Dame d'Abou Simbel,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Robert Laffont, Paris, 1996,
preložila Anna Rusnáková.

Zodpovedná redaktorka Božena Mitterová.

Obálku navrhol Branko Kocian.

Vydalo vydavateľstvo Motýľ, Mariánska 9, 811 08 Bratislava.

Vydanie prvé. Rok vydania 1998.

Vytlačila Trnavská tlačiareň LIAMA, s. r. o.

ISBN 80-88775-72-8